ଷ୍ଟ୍ରେଞ୍ଜ ଗାର୍ଲ

ପ୍ରଥମ ଭାଗ

(ଡିଟେକ୍ଟିଭ୍ ଉପନ୍ୟାସ)

ଚୌଧୁରୀ-ଶ୍ରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲକୁମାର ନନ୍ଦ

—ଷ୍ଟ୍ରେଞ୍ଜଗାର୍ଲ—

ଲେଖିଛନ୍ତି	ପ୍ରଫୁଲ୍ଲକୁମାର
ସଂଗ୍ରହ କରିଛନ୍ତି	ପରମେଶ୍ୱର
ପ୍ରଚ୍ଛଦପଟ୍ଟ ଛାପିଛନ୍ତି	ମନମୋହନ ପ୍ରେସ, କଟକ-୨
ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି	**ସାରସ୍ୱତ ଭଣ୍ଡାର**, କଟକ-୨

କଥାବସ୍ତୁ ଛାପିଛନ୍ତି—

ମଙ୍ଗଳା ପ୍ରେସ, ରାଜାବଗିଚା, କଟକ-୧

ପ୍ରାପ୍ତିସ୍ଥାନ: **ସାରସ୍ୱତ ଭଣ୍ଡାର**

ବାଲୁବଜାର, କଟକ-୨

ଓ

ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ପୁସ୍ତକାଳୟ

୧୭୩/A ବହୁବଜାର ଷ୍ଟ୍ରିଟ୍, କଲିକତା

ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରକାଶ
ଦଶହରା, ୧୯୫୭

ଏକଟଙ୍କା ବାରଣା
ବା ୧୭୫ ନୂଆ ପଇସା

—ଏକ—

ସେଦିନ ଖବର କାଗଜରେ ବଡ଼, ବଡ଼ ଅକ୍ଷରରେ ଗୋଟିଏ ଚମକପ୍ରଦ ସମ୍ବାଦ ପ୍ରକାଶ ପାଇ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆଚମ୍ବିତ କରିଦେଲା—

"ଦସ୍ୟୁ ତପନ ଦ୍ୱାରା ବିଖ୍ୟାତ ଡକାଏତ ଦଳ ଧରାପଡ଼ିଛି, ଯାହା ଗତ କେତେ ବର୍ଷ ହେଲା ଜନବସତିର ଅନ୍ତରାଳରେ—ପାହାଡ଼ ପର୍ବତ ଘେରା ଭୀଷଣ ଜଙ୍ଗଲ ଗର୍ଭରେ। କିନ୍ତୁ ପୋଲିସ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ଏବଂ ଶତାଧିକ ପୋଲିସ ଫୋର୍ସ ଆଖିରେ ଧୂଳିଦେଇ ଦସ୍ୟୁ ତପନ ନିଜେ ଖସି ପଳାଇଛି – ସାଙ୍ଗରେ ତାର ଗୋଟିଏ ଉନ୍ମାଦିନୀ ନାରୀ।........"

ଖବର କାଗଜରୁ ଏଇ କେତୋଟି ଧାଡ଼ି ପଢ଼ିନେଇ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ରମାନାଥ ସେନ୍ ଗୋଟିଏ ଦୀର୍ଘନିଶ୍ୱାସ ତ୍ୟାଗ

କଲେ ।···ଯେଉଁ ଦସ୍ୟୁ ତପନକୁ ଧରିବାକୁ ତାଙ୍କର ପ୍ରବଳ ଚେଷ୍ଟା, ଯାହାକୁ ଧରିପାରିଲେ ଭବିଷ୍ୟତ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ, ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ ବ୍ୟାପିଯିବ ନିଜର ସୁନାମ, ସେଇ ଦସ୍ୟୁ ଯେ ତାଙ୍କୁ ଏକାଧିକ ବାର ଲଜ୍ଜିତ, ଅପମାନିତ, ଅନ୍ଦେସ୍ତ କରି ଖସିଯାଉଛି ଏହା ଭାବି ଭାବି ମ୍ରିୟମାଣ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥିଲେ ଏବଂ ତା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ରାଗରେ ଜଳି ଉଠି ମନେ ମନେ ଚିତ୍କାର ଉଠୁଥିଲେ—"ଷ୍ଟୁପିଡ୍ ତପନ ! ମୁଁ ତୋତେ ଦେଖିନେବି ଏଥର—ତୁ କପର ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଲୁଚକାଳି ଖେଳିବାକୁ ଚାହୁଁ—"

ମନରେ ତାଙ୍କର ରାଗର ମାତ୍ରାଟା ବଢ଼ି ଚାଲିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏଣେ ଖବର କାଗଜ ଉପରେ ବି ଆଖିଟା ବୁଲି ଚାଲିଥାଏ ।

ହଠାତ୍ କୌଣସି ସମ୍ବାଦ ଉପରେ ଆଖିପଡ଼ି ତାଙ୍କର ମୁଖ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହୋଇ ଉଠିଲା । ସେ ସେଇ ସମ୍ବାଦଟିକୁ ପଢ଼ିଲେ ଥରେ··· ଦୁଇଥର···ତିନିଥର······

"ଭାରତ ବିଖ୍ୟାତ ଡିଟେକ୍ଟିଭ 'ମିଃ ସୋମ୍' କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ଉପଲକ୍ଷେ ପୁରୀ ଆସିଚନ୍ତି । ଆମ୍ଭେମାନେ ତାଙ୍କୁ ସାଦର ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଉଛୁଁ । ପୁରୀ ସମୁଦ୍ର କୂଳର ବି. ଏନ୍. ଆର୍. ହୋଟେଲରେ ରହିବା ନିମନ୍ତେ ସ୍ଥାନ ଦିଆଯାଇଛି ।······

ସମ୍ବାଦଟି ପାଠକରି ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ଆନନ୍ଦରେ ଉତ୍‌ଫୁଲ୍ଲିତ ହୋଇଉଠିଲେ । ଅନ୍ତର ଭିତରର ହା ହତାଶର ଗୁମ୍ଫା ଲିଭି ଯାଉ ଯାଉ ତା ପରିବର୍ତ୍ତେ ମାଡ଼ି ଆସୁଥିଲା ନୂତନ ସାହସ ଏବଂ ନୂତନ ବଳ ।

ଟେବୁଲ ଉପରେ ଥିବା ଟେଲିଫୋନ ରିସିଭର୍‌ଟି ମୁହଁପାଖକୁ ନେଇ······

"ହାଲୋ···"ହାଲୋ···!···ହାଁ···କିଏ ?···ହଁ—ମୁଁ ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍ଟର, ସଦର···ହଁ ବି. ଏନ୍. ଆର, ହୋଟେଲ ଟିକିଏ ଅପେକ୍ଷା କଲାପରେ ଶୁଣି ପ୍ରଶ୍ନକଲେ—"ହଁ···ଓ, ମ୍ୟାନେଜର ବାବୁ—···ଆଚ୍ଛା, ମି: ସୋମ୍ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଛନ୍ତି—?···ଆଚ୍ଛା, ଧନ୍ୟବାଦ—! କହୁ କହୁ ରିସିଭର୍‌ଟି ଯଥାସ୍ଥାନରେ ରଖିଦେଲେ । ଅଳ୍ପ ସମୟ ପରେ ଉପଯୁକ୍ତ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧି ଘର ଭିତରୁ ବାହାରକୁ ଚାଲି ଆସିଲେ । ନୂଆ ସାଇକେଲଟା ବାହାର ବାରଣ୍ଡାରେ ରଖା ହୋଇଥିଲା—ତାକୁ ଧରି ରାସ୍ତା ଉପରକୁ ଚାଲି ଆସିଲେ ଏବଂ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ଛୁଟାଇ ଦେଲେ ଆଗକୁ···।

ବଜାର ରାସ୍ତାରେ ଖବର କାଗଜ ବିକାଳୀ ଡାକ ଚାଲିଚି—"ଦସ୍ୟୁ ତପନ ଖସି ଯାଇଚି—ପୋଲିସ ଆଖିରେ ଧୂଳି ଦେଇ—ମଜାର ଖବର ଭାଇ—ମଜାର ଖବର···।"

ରମାନାଥ ବାବୁଙ୍କର ଗୁଡ଼ିରୁ ସତେ ଯେପରି କିଏ ପୁଳାଏ ପୁଳାଏ ମାଂସ କାଟି ନେଉଥିଲା ପରି—!!!

ଅଳ୍ପ ସମୟ ପରେ ରମାନାଥବାବୁ ବି. ଏନ୍. ଆର ହୋଟେଲର ପ୍ରକାଣ୍ଡ କୋଠା ସାମନାରେ ଆସି ଠିଆ ହେଲେ । ସାଇକେଲଟି ବାହାର ବାରଣ୍ଡାରେ ରଖିଦେଇ ହୋଟେଲ ଭିତରକୁ ପଶିଗଲେ । ମ୍ୟାନେଜରର ଅଫିସକୁ ଯାଇ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ—"ମି: ସୋମ୍‌ଙ୍କର ରୁମ୍ ନମ୍ବର—?

ପାଖରେ ଥିବା କୌଣସି ଖାତାର ପୃଷ୍ଠାକୁ ସାମାନ୍ୟ ଓଲଟାଇ ହୋଟେଲର ମ୍ୟାନେଜର ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ—"ରୁମ୍ ନମ୍ବର ଷାଠିଏ ।"

—"ଥାଙ୍କସ୍...।" କହୁଁ, କହୁଁ ଇନସପେକ୍ଟର ବାବୁ ପାହାଚ ଦେଇ ଉପର ମହଲାକୁ ଉଠିବାରେ ଲାଗିଲେ । କିଛି ସମୟ ପରେ ୬୮ ନମ୍ବର କୋଠରୀ ଆଗରେ ଆସି ଠିଆ ହୋଇ ଦେଖିଲେ ଦରଜା ମେଲା ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସୁନ୍ଦର ଚକ୍‌ଚିତ ପରଦାଟି ଆଗରେ ପଡ଼ି ରହିଛି । ସେ ସମୟରେ କୌଣସି କାମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମିଃ ସୋମଙ୍କ ଚାକର କୋଠରୀ ଭିତରୁ ପଦାକୁ ଆସୁଥିଲା । ରମାନାଥ ବାବୁ ଚାକରକୁ ଅନାଇଁ ପ୍ରଶ୍ନକଲେ—"ସାହେବ ଅଛନ୍ତି ତ...?" ଚାକର ସମ୍ମତି ଜଣାଇ କହିଲା—"ହଁ ଆଜ୍ଞା !"

ରମାନାଥ ବାବୁ ନିଜର କୋଟ ପକେଟରୁ ଭିଜିଟିଂ କାର୍ଡ଼ ଖଣ୍ଡି ବାହାର କରି ଚାକର ହାତରେ ଦେଲେ । କାର୍ଡ଼ଖଣ୍ଡି ନେଇ ଚାକର ପୁଣି ପରଦା ଠେଲି ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲା ଏବଂ ଅଳ୍ପ ସମୟ ପରେ ଫେରି ଆସି ଅତି ନମ୍ର ଭାବରେ କହିଲା—"ଆସନ୍ତୁ ସାର୍ !"

ଇନସ୍‌ପେକ୍‌ଟର କୋଠରୀ ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କରି ମିଃ ସୋମ୍‌ଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ସମ୍ମାନ ଦେଖାଇଲେ । ମିଃ ସୋମ୍ ତାଙ୍କୁ ପାଖରେ ପଡ଼ିଥିବା ଗୋଟାଏ ଚେୟାର ଦେଖାଇ କହିଲେ, "ବସନ୍ତୁ ।" ତାପରେ ସିଗାରେଟ୍ କେସ୍‌ଟି ରମାନାଥ ବାବୁଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲେ ।

ସିଗାରେଟ୍‌ର ଧୂମ୍ର ବର୍ଣ୍ଣ କୁହେଳିକା ଘୁରି ଘୁରି ଟେବୁଲ ଉପରେ ଥିବା ସଦ୍ୟ ପ୍ରକାଶିତ ପତ୍ରିକାର କୌଣସି କଲମର ଏକ ସ୍ଥାନରେ ଆଙ୍ଗୁଳି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରି ମି. ସୋମ୍ ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ "ଇନସ୍‌ପେକ୍‌ଟର ବାବୁ ! ଏଇ ଦସ୍ୟୁ ତପନଟା ପିଛା ଆପଣ ଲାଗିଥିଲେ ନା...? ସେତ ପୁଣି ଖସି ଚାଲିଯାଇଛି...

—"ହଁ ···! ତେବେ ଏଥର ଆଉ ଖସି ଗଲିପିବ ନାହିଁ ସାର୍ ।" ଇନ୍ସ୍‌ପେକ୍ଟରବାବୁ ନିଜର ଦୁର୍ବଳତାକୁ ଲୁଚାଇବାକୁ ଶତଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା ଆପେ ଆପେ ଫୁଟି ବାହାରୁଥିଲା ।

—"କାରଣ ··?" ସଚକତେ ପ୍ରଶ୍ନକଲେ ମିः ସୋମ୍ !

"ସେଇତ ମୋର ଆପଣଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସିବା ପ୍ରଧାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ··"

—"ମୋ ପାଖକୁ ··?"

—'ହଁ ସାର ! ସେଥିପାଇଁ ଆସିଛି ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ପାଖକୁ ।

— କାହିଁକି···?

—"ଆପଣଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଲେ ଯଥେଷ୍ଟ । ତାର ପରେ, ପରେ ତପନ ପଡ଼ିବ ଆମର ହାତରେ—ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ !

—"ମୋ ସାହାଯ୍ୟରେ···?"

—"ନିଶ୍ଚୟ ସାର୍ ! ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ କରିବାର କୌଣସି କାରଣ ଅଛି···! ସାରା ଦେଶରେ ଆପଣଙ୍କ ପରି ବିଖ୍ୟାତ ଡିଟେକଟିଭ୍ ଆଉ କିଏ ଅଛି ? ଦସ୍ୟୁ ଧରିବା ବିଷୟରେ ଆପଣଙ୍କର ଅଦ୍ଭୁତ କରାମତି ଲୋକ ମୁଖରେ ଶୁଣି, ଖବର କାଗଜରେ ପଢ଼ି ଏବଂ ମହଲରୁ ଖବର ପାଇ ମୁଁ ସମୟେ ସମୟେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଯାଏ ।"

— ମିଷ୍ଟର ସୋମ୍ ଉତ୍ସାହିତ ହେଲା ପରି କହିଲେ "ତାର ପରେ···?"

—"ସେଥିପାଇଁ ତ ଆପଣଙ୍କ ସାହାର୍ଯ୍ୟ ମୋର ଲୋଡ଼ା । ଏଇ ଦସ୍ୟୁ ତପନଟା କେତେ ଅପମାନ ନ ଦେଲାଣି —କେତେଥର

ଆଖି ଆଗରୁ ଖସି ଚାଲି ନ ଗଲାଣି ! ଏପରି ଦଗାବାଜ୍—ବଦ୍‌ମାସ ଦସ୍ୟୁଟେ ଦେଖିବା ଏଇ ମୋର ପ୍ରଥମ ।" ମି.ସୋମ ମଧ୍ୟ ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍‌ଟରଙ୍କ କଥାରେ ଯୋଗ ଦେଇ କହିଲେ—"ତା ସତ । ଲୋକଟା ପ୍ରକୃତରେ ବଡ଼ ଦଗାବାଜ୍ !"

—"କିନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କ ଆଗରୁ ସେ ଖସି ଚାଲିଯିବ ଏଟା ତ ମୋର ବିଶ୍ୱାସକୁ ଆସୁନାହିଁ—କେବେନୁହେଁ...!" ଇନସ୍‌ପେକ୍‌ଟର କଥାରେ ଯୋଗ ଦେଇ ଏତକ କହିଲେ ।

ମି: ସୋମ୍ ଖବର କାଗଜର ସେଇ ପୂର୍ବ ଜାଗାଖଣ୍ଡିକରେ ଆଖି ବୁଲାଉ ବୁଲାଉ ପ୍ରଶ୍ନକଲେ—'ଆଚ୍ଛା ଏଇ ଯେଉଁ ଉନ୍ମାଦିନୀ ସ୍ତ୍ରୀ ବିଷୟଟା ଉଲ୍ଲେଖ କରା ହୋଇଛି ସେ କିଏ...?

—"ସେଇଟା ବର୍ତ୍ତମାନ ..।"

—"ମାନେ ?"

—"ସେଇ ନାରୀକୁ ନେଇ ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେଖାଗଲାଣି ଗୋଟାଏ ଝଡ଼ର ସୂଚନା !

ମି: ସୋମ୍ ହସି ହସି କହି ଉଠିଲେ—"ସତେ ନା.. !"

ରମାନାଥ ବାବୁ କଥାରେ ଯୋଗ୍ ଦେଇ କହିଲେ, "ଏଟା ହସରେ ଉଡ଼େଇ ଦେବା କଥାନୁହେଁ ସାର୍ ପ୍ରକୃତରେ ଠିକ୍ — ସେଇଁନାରୀଟା ଗୋଟାଏ ଅଦ୍ଭୁତ୍ ଚରିତ୍ର, ଯେ କି ଦସ୍ୟୁ ତପନଙ୍କୁ ଭଲ ପାଏ ଅନ୍ତରର ସହିତ । କିନ୍ତୁ ଦସ୍ୟୁ ତପନ ତାକୁ.....।"

......ପାଦରେ ଠେଲି ଦିଏ ·। ତା ନା ·? ମି: ସୋମ୍ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର କଥାଟାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଦେଲେ ।

—"ଠିକ୍ ସେୟା ସାର୍ ।

ମି: ସୋମ୍ ଗୋଟିଏ ଅଟ୍ଟହାସ କରି ବ୍ୟଙ୍ଗ ସ୍ୱରରେ କହି ଉଠିଲେ— "ଦସ୍ୟୁ—ସେ ପୁଣି ଭେଡ଼ିଅଁନ୍ଦନୁ ଶିଖିଲା ଭଳି ଯାଇବାଟା !"

—"କିନ୍ତୁ ଏଣେ ଯେ... !"

—"ଏଣେ···? କିଏ···?"

—"ତାର ବଦଳରେ ରହିଚି ଆଉ ଗୋଟିଏ ସୁବସ୍ତୁ । ମି: ସୋମ୍ ବ୍ୟଗ୍ର କଣ୍ଠରେ ପ୍ରଶ୍ନକଲେ—ସେ କିଏ ?"

—"ଜମିଦାର ରମାକାନ୍ତ ଚଉଧୁରୀଙ୍କର ସୁନ୍ଦରୀ କନ୍ୟା ଶେଫାଳୀ। ଯାହାକୁ କି ଦସ୍ୟୁ ତପନ ଭଲପାଏ ଅନ୍ତରର ସହିତ । ତାର ଅନେକ ପ୍ରମାଣ ମିଳିଛି ।"

—"ପ୍ରମାଣ··· ?"

—"ହଁ, ଏଇ ଦେଖନ୍ତୁ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଜମିଦାର ଏବଂ ତାଙ୍କର ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ରକ୍ଷା କରିଚି ଦସ୍ୟୁଦଳ କବଳରୁ—କେବଳ ଏଇ ଜମିଦାରର ସୁନ୍ଦରୀ କନ୍ୟା ଲଭର ଆଶାରେ ।" କହି କହି ପକେଟ୍‌ରୁ ଗୋଟିଏ ପ୍ଲେଟ କାର୍ଡ଼ ସାଇଜ୍ ଫଟୋ ବାହାର କରି ମି: ସୋମ୍‌ଙ୍କ ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲେ ।

ମି: ସୋମ୍ ଅତିଶୟ ଉତ୍ସାହିତ ହୋଇ ଫଟୋ ଖଣ୍ଡି ଦେଖିବାରେ ଲଗିଲେ ଏବଂ ସେଥିରୁ କିଛି ପାଇବା ଆଶାରେ ଖୁବ୍ ନିରୀକ୍ଷଣ କରି ଦେଖିବାରେ ଲଗିଲେ ।

କିଛି ସମୟ ନୀରବରେ କଟିବା ପରେ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ରମାନାଥ ବାବୁ ପ୍ରଶ୍ନକଲେ—"ଏ ଫଟୋଟି ଦେଖି କଣ ମନେହୁଏ ଆପଣଙ୍କର—?"

—'ମୋର୍...? ଆଚ୍ଛା, ଆପଣ ଏଟାକୁ ପାଇଲେ କେଉଁ-ଠାରୁ...?"

—"ସେଇ ଜମିଦାରର ଝିଅ ହାତରୁ ଖସି ପଡ଼ିଥିଲା ସାର—। ଯେତେବେଳେ ସେହି ଉନ୍ମାଦମାଟା ଆସି ତା'ର ହାତକୁ ଖୁବ୍ ଜୋର୍‌ରେ ଟେକ ଧରଲା ସେତେବେଳେ ଖସି ପଡ଼ିଥିଲା । ସେତେବେଳେ ମୋର ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ବିପିନ ବାବୁ ଯା'କୁ ଗୋଟାଇ ଆଣିଥିଲେ—!"

ମି: ସୋମ୍ ଫଟୋଟିକୁ ଓଲଟ ପାଲଟ କରି ଦେଖି ଚାଲିଥାନ୍ତି । ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ବାବୁ ପୁଣି ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ--"ବର୍ତ୍ତମାନ କଣ କରିବାକୁ ହେବ ସାର—"

—"ହଁ,ସେଇ କଥାତ ବର୍ତ୍ତମାନ ଭାବିବାକୁ ହେଉଛି । ମୋର ତ ମନେହୁଏ ଏଇ ଦସ୍ୟୁଟାର ଅନେକ ଗୁଣ୍ଡାଏ ବିଶ୍ୱସ୍ତ ଗୁପ୍ତଚର ଅଛନ୍ତି । ସେଇମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଏ ଦସ୍ୟୁଟା ଗୋଟାଏ ବିରାଟ ଆଡ୍‌ଡ଼ା ସ୍ଥଳ ଗଢ଼ି ନେଇଛି ।"

—"ତା ତ ଖୁବ୍ ସମ୍ଭବ—!"

—"ଏଇ ଦେଖନ୍ତୁ ନା—ଏଇ ଫଟୋଟା କୌଣସି ଫଟୋ ଷ୍ଟୁଡ଼ିଓରେ ନିଆ ହୋଇନାହିଁ । ପୁଣି ମୋର ମନେ ହୁଏ ବମ୍ବେର କୌଣସି ଗୋଟାଏ ପାର୍କରେ ଏ ଫଟୋ ନିଆ ହୋଇଛି, ଯାହାକି ଦସ୍ୟୁ ତପନର ବିଶ୍ୱସ୍ତ ଭୃତ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଛି "

—"କିପରି ଅନୁମାନ କରୁଛନ୍ତି ସାର୍...?"

—"ଏ ଅନୁମାନ ନୁହେଁ ଖାଣ୍ଟି ସତ୍ୟ! ବମ୍ବେ, କଲିକତା, ଜମ୍ମୁ ଭାରତର କୌଣସି ବଡ଼ ସହରର ପାର୍କ, ରାସ୍ତାଘାଟ ଏବଂ

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦର୍ଶନୀୟ ସ୍ଥାନ ମୋ ଆଗରେ ଅଛପା ହୋଇ ରହିନାହିଁ । କେତେ କେତେ ଡକାଏତଦଳ ଏ ସହରମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ବାହାର କରିଛି ମୁଁ ! ଆଉ, ଏଇ ଦେଖନ୍ତୁ ନା, ପାର୍କଟା ପୁଣି ଠିକ୍ ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ।”

ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର କିଛି ସମୟ ଫଟୋଟିକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରି ସମ୍ମତି ଜଣାଇ କହିଲେ—“ମୋର ବି ତ ଠିକ୍ ସେଯା ମନେହୁଏ ଯାର— !”

—“ଏଇ ଫଟୋ ଭିତରୁ ଆଉ ଗୋଟାଏ କିଛି ଲକ୍ଷ କରି ପାରୁଛନ୍ତି ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ବାବୁ… ?”

—“କଣ… ? ଆଉତ ତା ଭିତରୁ ମୁଁ କିଛି ଲକ୍ଷ କରି ପାରୁ ନାହିଁ ।”

—“ଏଇ ଦେଖନ୍ତୁ ! ଜମିଦାରର ଝିଅ ଏବଂ ତପନର ବସି ରହିଥିବା ଖୁବ୍ ଦୂରରେ ଗୋଟାଏ ଧଳାଚିହ୍ନ ଦେଖାଯାଉଛି ।”

ରମାନାଥ ବାବୁ ଫଟୋଟିକୁ ପୁଣି ଥରେ ନିରୀକ୍ଷଣ କରି କହିଲେ—“ହଁ, ଦେଖା ତ ଯାଉଛି । ମୋର ମନେହୁଏ ସେଇ ଦୂରବର୍ତ୍ତି ସ୍ଥାନରେ ବୁଲୁଥିବା । ଲୋକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କାହାର କାହାର ଫଟୋ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ରହିଯାଇଛି ।”

—“ନା ନା, ଖୁବ୍ ନିରୀକ୍ଷଣ କରି ସୂକ୍ଷ୍ମ ବୁଦ୍ଧି ପ୍ରୟୋଗ କରି ଦେଖନ୍ତୁ ନା ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍ଟର ବାବୁ । ସେଇ ଧଳା ଚିହ୍ନିତା ଛବିଟି ଗୋଟାଏ ନାରୀର—ତା ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇଛି ଆଉ ଗୋଟାଏ ଯୁବକ ।”

ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ରମାକାନ୍ତ ବାବୁ, ମିଃ ସୋମ୍‌ଙ୍କ କଥାରେ କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ୱ ଉପଲବ୍ଧି କରି ନ ପାରି କହିଲେ, “ବୋଧହୁଏ

କେହି ଦୁଇଜଣ ଯୁବକ ଯୁବତୀ ପାର୍କକୁ ବୁଲି ଆସିଥାଇ ପାରନ୍ତି । ତା ସାଙ୍ଗରେ ଆମର ଏ ଆଲୋଚିତ ବିଷୟଟିର କଣ ସମ୍ବନ୍ଧ ଅଛି ?"

—"ଖୁବ୍ ସମ୍ବନ୍ଧ ଅଛି ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍‌ଟର ବାବୁ । ଖୁବ୍ ସୂକ୍ଷ୍ମ ବୁଦ୍ଧି ପ୍ରୟୋଗ କଲେ ଆପଣ ଦେଖି ପାରିବେ ଯେ, ସେଇ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ନାରୀ ମୂର୍ତ୍ତିଟି କୌଣସି କାରଣ ହେତୁ ସାମାନ୍ୟ ବିଚଳିତା ହୋଇ ଏଇ ତପନ ଏବଂ ଜମିଦାରର ଝିଅ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ରହିଚି, କିନ୍ତୁ ତାର ହାତ ଧରିଥିବା ଯୁବକଟିର ସେ ଆଡ଼କୁ ନଜର ନାହିଁ । ଏଇ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ନାରୀର ଛବିଟି କା'ର ଅନୁମାନ କରି ପାରୁଛନ୍ତି ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍‌ଟର ବାବୁ ?"

—କିଏ···? ଆପଣଙ୍କର କଣ ଧାରଣା ?"

—"ଖାଲି ଧାରଣା ନୁହେଁ ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍‌ଟର ବାବୁ, ମୋର ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ଯେ ସେଇ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ନାରୀର ଛବିଟି ଏଇ ଉନ୍ମାଦିନୀ ନାରୀର । ଏଥର ବୁଝିଲେ, ତପନ ତାକୁ ଭଲ ପାଏ ନାହିଁ କାହିଁକି···?

—"ନା, ମୁଁ ତ କିଛି ଧାରଣା କରିପାରୁ ନାହିଁ ।"

—"ଏହା ଖୁବ୍ ସ୍ୱାଭାବିକ୍ ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍‌ଟର ବାବୁ । ଏଥିରେ ଆଉ ନ ବୁଝିବାର ବିଷୟ କଣ ରହିଲା···? ଏଇ ନାରୀଟା ନିଶ୍ଚୟ ଅଦ୍ଭୁତ ଧରଣର, ଯେ କି ସେଇ ଯୁବକଟିକୁ ଛାଡ଼ି ଭଲପାଇବାକୁ ଚାହେଁ, ଏଇ ସୁନ୍ଦର ଚେହେରା ଯୁକ୍ତ ଯୁବକ ଦସ୍ୟୁ ତପନକୁ ।"

—"ତେବେ ସେ ଯୁବକଟା କିଏ ?"

—"ସେ ବିଷୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଜ୍ଞାତରେ । ତେବେ ଏଟା ନିଶ୍ଚୟ ଯେ, ସେ ମଧ୍ୟ ଗୋଟାଏ ଅଦ୍ଭୁତ ରକମର ଯୁବକ । ତାପରେ ପୁଣି

କଣ ଟିକଏ ଚିନ୍ତାକରି ପ୍ରଶ୍ନକଲେ—"ଆଚ୍ଛା, ଏଇ ଜମିଦାରର ଝିଅ କେବେ ବମ୍ବେ ଯାଇଥିବା'ର ଶୁଣିଥିଲେ ?"

ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍‌ଟର ରମାନାଥ ବାବୁ ସାମାନ୍ୟ ଚିନ୍ତାକଲା ପରେ କହିଲେ"—ହଁ ମନେ ପଡ଼ିଲା, ଜମିଦାରଙ୍କର ସେଇ ନକ୍‌ସା ଚୋରିର ଅଦ୍ଭୁତ କାଣ୍ଡ ଘଟିବା ପୂର୍ବରୁ ଜମିଦାରଙ୍କ ପରିବାର କଲିକତା, ବମ୍ବେ ପ୍ରଭୃତି ବୁଲିବାକୁ ଯାଇଥିଲେ । ହଁ ତାଙ୍କର ଫେରି ଆସିବା ପରେ ହିଁ ଏଇ ନକ୍‌ସା ଚୋରି ଏବଂ ଦସ୍ୟୁ ତପନ ଦ୍ୱାରା ଏଇ ନକ୍‌ସା ସହିତ ଏଇ ବିରାଟ ଦସ୍ୟୁଦଳର ଆବିଷ୍କୃତ ହୋଇ ପାରିଚି ।"

ମିଃ ସୋମ୍‌ଙ୍କ ମୁହଁ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହୋଇ ଉଠିଲା । ସେ ଦୃଢ଼ ସ୍ୱରରେ କହିଲେ, "ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍‌ଟର ବାବୁ ତେବେ ଏଇଟା ଠିକ୍ ଯେ ସେଇ ସମୟରେ ଜମିଦାରର ଝିଅ ସଙ୍ଗେ ତପନର ହୁଏ ପ୍ରଥମ ସାକ୍ଷାତ, ଅବଶ୍ୟ କୌଣସି ଛଦ୍ମବେଶୀ ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧବ ହିସାବରେ । ସେଇ ସମୟରୁ ଜମିଦାରର ଝିଅ ତାର ପ୍ରେମରେ ପଡ଼ିଚି । ଏଇ ଫଟୋଟି ତାଙ୍କର ଅକୃତ୍ରିମ ପ୍ରେମ ଜ୍ୱଳନ୍ତ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ...।"

—"କିନ୍ତୁ ସେ ଯେ ଗୋଟାଏ ଦସ୍ୟୁ ?"

—"ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେଇଆ ଭାବୁଚି ! ଏଇ ଦସ୍ୟୁଟାର ହାତରେ ଜମିଦାରଙ୍କର ଏଇ ସୁନ୍ଦରୀ କନ୍ୟାଟିକୁ କେବେ ହେଲେ ଛାଡ଼ିଦିଆ ଯାଇ ନ ପାରେ... ! ଏଣେ ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ବାବୁ ଏଇ ଜମିଦାର କନ୍ୟାକୁ ହାତ କଲେ ଦସ୍ୟୁ ତପନକୁ ଧରିବା ଆମ ପକ୍ଷରେ ଖୁବ୍ ସହଜ ହୋଇ ଉଠିବ ।"

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍‌ଟର ରମାନାଥ ବାବୁ ମହା ଆନନ୍ଦରେ ଆତ୍ମହରା ହୋଇ କହି ଉଠିଲେ—"ମୋର ଭବିଷ୍ୟତ ପଥ

ମଧ୍ୟ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହୋଇ ଉଠିବ ସାର୍ ! ଏଇ ଦସ୍ୟୁ ତପନଟା ପାଇଁ ଯେତେ ଯେତେ କଳଙ୍କର ବୋଝ ମୋ ଉପରେ ମୁଣ୍ଡାଇ ଚାଲିଚ; ସେ ସବୁ ଦୂର ହୋଇ ଯାଉଁ ଯାଉଁ ତାର ପରିବର୍ତ୍ତେ ସାରା ଦେଶରେ ବ୍ୟାପିଯିବ ମୋର ସୁନାମ···!"

—"ତେବେ ଶୁଣନ୍ତୁ" ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟରଙ୍କର ଆନନ୍ଦ ଧାରାରେ ବାଧା ଦେଇ ମିଃ ସୋମ୍ କହି ଉଠିଲେ—"ବର୍ତ୍ତମାନ ସେଇ ଜମିଦାରର ଝିଅକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ବାହାର କରିବାକୁ ହେବ ଦସ୍ୟୁ ତପନ ବିଷୟର ସମସ୍ତ ଗୁପ୍ତ ତଥ୍ୟ"—"ନିଶ୍ଚୟ"—ଇନ୍‌ସ-ପେକ୍‌ଟର ମଧ୍ୟ ସମ୍ମତି ଜଣାଇଲେ ।

ଆଉ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କେତେକ ଗୁପ୍ତ ପରାମର୍ଶ ପରେ ରମାନାଥ ବାବୁ ନିଜ ବସାକୁ ଫେରିଲେ ।

× × × ×

ଦୁଇ

ଠନ୍ ଠନ୍ ହୋଇ ଅଦୂରସ୍ଥ ଥାନାର ଘଣ୍ଟାରେ ବାରଟା ବାଜିଲା । ରାତି ଅର୍ଦ୍ଧ—ଭୀଷଣ ଅନ୍ଧକାର—ଜମିଦାର ରମାକାନ୍ତ ଚାଉଧୁରୀଙ୍କର ପ୍ରକାଣ୍ଡ କୋଠାଟିରେ ନୀରବତାର ରାଜତ୍ୱ···!··· ହଠାତ୍ କୌଣସି ଭୀଷଣ ଶବ୍ଦରେ ଜମିଦାରଙ୍କ ପୁଅ ସରୋଜର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା ।···ଶବ୍ଦଟି ଭଉଣୀ ଶେଫାଳୀର ଶୟନ କକ୍ଷ ଆଡ଼ୁ ଆସୁଥିବାର ଜଣାଗଲା—ସରୋଜ ଶୀଘ୍ର ଶଯ୍ୟାତ୍ୟାଗ କରି ସେଇ ଆଡ଼କୁ ଧାଇଁଗଲା···।

ଏଣେ ଶବ୍ଦଟିଶୁଣି ଶେଫାଳୀର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ସେ ଉଠି ଦେଖେ ତା'ର ଶୟନ କକ୍ଷର ଝରକାର ରେଲିଂ ଗୁଡ଼ାକୁ କୌଣସି ଗୋଟାଏ ବଳବାନ ଜୀବ କଟ୍‌ମଟ କରି ଭାଙ୍ଗିଦେଇ ସେଇ ଉପରି ମହାଲରୁ ତଳକୁ ଲମ୍ଫ ପ୍ରଦାନ କରୁଛି — ! ଶବ୍ଦରେ ସ୍ଥାନଟି କମ୍ପି ଉଠୁଛି । ସେଇ ଶବ୍ଦଶୁଣି ଭୟରେ ଉଠି କୋଠରୀ ଛାଡ଼ି ପଳାଇ ଯିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେବା ସମୟରେ, କେହି ଜଣେ ସେଇ ଭଙ୍ଗା ଖୋଲା ଝରକା ପଥ ଦେଇ କୋଠରୀ ଭିତରକୁ ପଶିଆସିଲା । ଶେଫାଳୀ ଭୟରେ, ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ଥିବା ଲାଇଟ୍‌ଟି ତେଜ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠୁଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଲୋକଟା ତା'ର ପାଟିରେ ଗୋଟାଏ ରୁମାଲ୍ ମାଡ଼ି ରଖିଲା । ଶେଫାଳୀ ଚିତ୍କାର କରି ପାରିଲା ନାହିଁ—ଲୋକଟାର ମୁହଁ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଶେଫାଳୀ ଚମକି ପଡ଼ିଲା···! ଏ କ'ଣ ଏଯେ ନିରଞ୍ଜନ···!! ଏ ପୁଣି ଏଠାକୁ ଆସିଲା କେମିତି—ଏ ତ ଥିଲା ବନ୍ଦୀ···!!!

ଶେଫାଳୀର ଚିନ୍ତା ଧାରାରେ ବାଧାଦେଇ ନିରଞ୍ଜନ ରୁକ୍ଷ ସ୍ୱରରେ କହିଲା—"ଶେଫାଳୀ···!! ଏଇ ଦେଖୁଚୁ···?"

ନିରଞ୍ଜନର ହସ୍ତସ୍ଥିତ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଛୁରିକାଟି ଦେଖି ଶେଫାଳୀ, ଭୟରେ ଶିହରି ଉଠିଲା ।

—"ପ୍ରତିଶୋଧ—ପ୍ରତିଶୋଧ···!!" ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା ନିରଞ୍ଜନ ।

—"ମୋର—?"

—"ହଁ, ହଁ—! ତୋର ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବାକୁ ମୁଁ ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟର ତୋ'ର ଯୋଗୁଁ ମୁଁ ଆଜି ବନ୍ଦୀ—। ଦସ୍ୟୁ ତପନକୁ ତୁ ଯୋଗାଇଚ

ସାହାଯ୍ୟ—ତୋର ଯୋଗୁଁ, ତୋତେ ଭଲ ପାଇବାକୁ ଯାଇ ଦସ୍ୟୁ ତପନ ଦ୍ୱାରା ମୋର ଆଜ ଏପରି ଅବସ୍ଥା— ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ଥିର ରହ ପିଶାଚୀ !" ନରଞ୍ଜନର ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଛୁରୀକାଟି ଶେଫାଳୀ ଆଡ଼କୁ ମାଡ଼ି ଆସୁଥିଲା—ଶେଫାଳୀ ଥରି ଉଠୁଥିଲା ଭୟରେ, କିନ୍ତୁ ଠିକ୍ ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଗୋଟାଏ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଆଘାତରେ ଦ୍ୱାରବନ୍ଧର କବାଟ ଖୋଲିଗଲା । ଦମକାଏ ପବନରେ ଟେବୁଲ ଲମ୍ପଟି ଲିଭିଗଲା—କୋଠରୀଟି ଅନ୍ଧକାରରେ ଆଚ୍ଛନ୍ନ ହୋଇଗଲା--ସେଇ ଅନ୍ଧକାରରେ କେହି ଜଣେ ବଳିଷ୍ଠ ବ୍ୟକ୍ତି ନରଞ୍ଜନ ଉପରେ ଲମ୍ଫପ୍ରଦାନ କରି ତାର ହସ୍ତସ୍ଥିତ ଉଦ୍ୟତ ଛୁରୀକାଟି ଛଡ଼ାଇ ନେଲା—ତାର ପର-ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ନରଞ୍ଜନ ଗୋଟାଏ ଭୀଷଣ ଆର୍ତ୍ତନାଦ କରି କୋଠରୀର ସିମେଣ୍ଟ ଚଟାଣ ଉପରେ ପଡ଼ିଗଲା— । ତାର ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଝରକାର ଅନ୍ୟ ପାଖରୁ ଶୁଣାଗଲା ପୁଣି ଗୋଟାଏ ଭୀଷଣ ହୁଙ୍କାର ଏବଂ ତା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ପିସ୍ତଲ ଗୁଳିର ଆୱାଜ...।

ଶେଫାଳୀ ଏ ସବୁର ଅର୍ଥ କିଛି ବୁଝି ନ ପାରି ହତବାକ ହୋଇ ରହିଁ ରହିଲା— ମୁହଁରୁ ପଦେ ହେଲେ କଥା ବାହାରିଲା ନାହିଁ—ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାର ସର୍ବାଙ୍ଗ ଭୟରେ ଥରି ଉଠୁଥିଲା...।

ହଠାତ୍, କାହାର କୋମଳ ସ୍ପର୍ଶ ସଙ୍ଗେ ଗୋଟାଏ ମଧୁର ...ଣା ଶୁଣାଗଲା—"ଶେଫାଳୀ...!"

କା... ...କଣ୍ଠସ୍ୱର ଶୁଣି ସେଫାଳୀର ହୃଦୟରେ ଯେପରି ନୂତନ ଚାଉଧୁରୀ ...ର ଢେଉ ଖେଳିଗଲା—ସେ ଅତି ଶୟ କ୍ଷୀଣ ଏବଂ ମଧୁର ହଠାତ ...ରେ କହିଲା "ତୁମେ--ତୁମେ ଏଠାରେ... !"

ଭାଙ୍ଗିଗଲା...

ଆସୁଥିବା—"ତୁମକୁ କି ଛାଡ଼ି ମୁଁ କେବେ ରହିପାରେ ଶେଫାଳୀ...।"

ହାତକୁ ...ରୁ ସେଇ ବଳିଷ୍ଠ ସୁଶ୍ରୀ ଯୁବକଟି ଶେଫାଳୀର ଗଣ୍ଡଦେଶରେ

ଗୋଟିଏ ଚୁମ୍ବନର ରେଖା ଆଙ୍କି ଦେଲା । ଶେଫାଳୀ ମୃଦୁ ହାସ୍ୟ କରି ଉଠିଲା ।

ଯୁବକଟି ପୁଣି କହି ଚାଲିଲା— ଶେଫାଳୀ··! ଗୋଟାଏ କଣ୍ଟା ଯାଇଚି, କିନ୍ତୁ ଆଗରେ ରହିଛି ଆଉ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ପ୍ରତି-ବନ୍ଧକ ମାୟାବିନୀ···ମାୟାବିନୀ···ସେ··। ତା'ର ଯୋଗୁଁ ମାତ୍ର ଏହି ଭୀଷଣ ଝଡ଼ତୋଫାନ···। ଭୟ ପାଅନା ଶେଫାଳୀ ··! ଆମ ଦୁହିଁଙ୍କର ପ୍ରେମ ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ,·····!"

ଶେଫାଳୀ ମନରେ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଆସିଲା···! ଆଗରେ ପଡ଼ିଥିବା ନିରଞ୍ଜନର ରକ୍ତାକ୍ତ ଶବଟିକୁ ଦେଖାଇ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା—"ଏହାକୁ ମାରିଲା କିଏ··· ?"

"ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ତୁମେ ପରେ ପାଇବ ଶେଫାଳୀ···! ବିଶେଷତଃ ତୁମ ପକ୍ଷରେ ଏ ସମ୍ବାଦ ମୁଁ ତୁମକୁ ଦେବାକୁ ଚାହେଁନା । କିନ୍ତୁ ଜାଣିଥାଅ ମୁଁ ଏ ସବୁର ବାହାରେ···! ମୋତେ ସମସ୍ତେ ଯଦିଓ କହନ୍ତି ଦସ୍ୟୁ, ନରହତ୍ୟାକୁ ମୁଁ ଅନ୍ତରର ସହିତ ଘୃଣା କରେ···!"

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଶେଫାଳୀ ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ କହି ଉଠିଲା— 'ନା ନା ମୋତେ ଅବିଶ୍ୱାସ କରନାଇ—! ତୁମେ ଯେ ଏହାକୁ ଖୁନ୍ କରିଚ ଏହା ମୋର କଳ୍ପନାର ବାହାରେ—ମୁଁ ଜାଣେ ଏ ସବୁ ନୃଶଂସ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡଠାରୁ ତୁମର ହୃଦୟ କେତେ ଦୂରରେ ।'

ଯୁବକଟି ଶେଫାଳୀର ଗଣ୍ଡ ଦେଶରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଚୁମ୍ବନର ରେଖା ଆଙ୍କି ଦେଉ ଦେଉ ମୃଦୁହାସ୍ୟ ମୁଖରେ କହିଲା—"ହୃଦୟର ରାଣୀ ମୋର··!! ତୁମର ପଣ ଫୁଲର ଅଧିକାରୀ ହେବାକୁ ଯାଉଚି

ଯେ, ସେ କ କେବେ ନର୍ମମ ଘାତକ ହୋଇ ପାରେ...? ଜାଣିର
ତୁମର ବିପଦର ପ୍ରତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ମୁଁ ତୁମର ପାଖେ ପାଖେ ଅଛି
ଭୟର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ.....”

ଏତିକିବେଳେ ଅଳ୍ପଦୂରରୁ ପାଦଶବ୍ଦ ଶୁଣାଗଲା... “ତୁମ
ବାବା ପ୍ରଭୃତି ଆସୁଛନ୍ତି—ମୁଁ ଗଲିଲି—” କହି
ପୁଣି ସେଇ ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ କେଉଁଆଡ଼େ ମିଶିଗଲା...।

ତାର ପରଦିନ ଖବର କାଗଜର ପ୍ରଥମ ପୃଷ୍ଠାରେ ବଡ଼ ବଡ଼
ଅକ୍ଷରରେ ବାହାରିଲା... ।

“ଦସ୍ୟୁଦଳରେ ମିଶି ରହିଥିବା ଅପରାଧରେ ବନ୍ଦୀ ନିରଞ୍ଜନ
କାହାର ସାହାଯ୍ୟରେ ଜେଲ୍‌ର ପାଚେରୀ ଡେଇଁ ଫେରାର୍ । ପୁଣି
ସେହି ରାତିରେ ଜମିଦାର ରମାକାନ୍ତ ଚଉଧୁରୀଙ୍କ କନ୍ୟାର ଶୟନ-
କକ୍ଷରେ ତାର ଶୋଚନୀୟ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ଏବଂ ତା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ
ଜମିଦାରଙ୍କ ପୁତ୍ର ସରୋଜ ସେଇ ରାତିରେ କେଉଁଆଡ଼େ ଫେରାର
—ତାଙ୍କର କୌଣସି ପତ୍ତା ମିଳୁନାହିଁ...। ହତ୍ୟାକାରୀ କିଏ ?”

ରାତିରେ ଘଟଣା ସ୍ଥଳରେ ପହଞ୍ଚି ସମସ୍ତ ଦେଖିଥିଲେ ମଧ
ଖବର କାଗଜର ଏଇ କେତୋଟି ଧାଡ଼ି ପଢ଼ି ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର
ରମାନାଥ ସେନ ଅତିଶୟ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲେ—। ଜେଲ୍‌ରୁ
ବନ୍ଦୀ ଫେରାର—ପୁଣି ଜମିଦାର କନ୍ୟାର ଶୟନ କକ୍ଷରେ ତାର
ଶୋଚନୀୟ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ—ଏଥିରେ କ'ଣ ରହସ୍ୟ ଅଛି—! କାଲି
ରାତିର ଘଟଣାସ୍ଥଳରୁ ହତ୍ୟାକାରୀର କୌଣସି ଚିହ୍ନ ବର୍ତ୍ତି ମିଳିଲା
ନାହିଁ...! ତେବେ......

ଏ ସବୁ ଘଟଣା ଚିନ୍ତା କରୁ କରୁ ଚେୟାରରୁ ରମାନାଥ ଠିଆ ହେଲେ । ଠିକ୍ ଏତିକି ବେଳେ ଫାଟକ ବାହାରେ ମଟରର ହର୍ଣ୍ଣ ଶୁଣାଗଲା । ତାର ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଚାକର ଆସି କହିଲା--"ଆଜ୍ଞା କିଏ ଜଣେ ମଟର ରଖି ଆପଣଙ୍କ ଅପେକ୍ଷାରେ ଅଛନ୍ତି···।

—"କିଏ···?"

···ଚିହ୍ନି ପାରିଲି ନାହିଁ ଆଜ୍ଞା···!

—"ଆଚ୍ଛା···!" କହୁ କହୁ ରୁମ୍ ଭିତରୁ ବାହାର ଫାଟକ ମୁହଁରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ।

ମଟରଟି ଫାଟକ ସାମନାର ରାସ୍ତା ଉପରେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ ବି ଇଞ୍ଜିନ୍‌ର ଘଡ଼ଘଡ଼ର ଶବ୍ଦ ବନ୍ଦ ହୋଇ ନ ଥାଏ । ରମାନାଥ ବାବୁ ଦେଖିଲେ ବିଖ୍ୟାତ ଡିଟେକ୍‌ଟିଭ ମିଃ ସୋମ୍ ନିଜେ ମଟର ଡ୍ରାଇଭ୍ କରି ତାଙ୍କର ଦ୍ୱାରରେ ହାଜର । ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଯାଇ ପାଖରେ ଠିଆ ହେଲେ ଏବଂ ନମ୍ର ସ୍ୱରରେ କହିଲେ—"ମୋତେ ଖବର ଦେଇ ଥିଲେ ତ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇଥାନ୍ତି ସାର୍—ଆପଣ ନିଜେ ଚାଲିଆସିଲେ ଯେ···!"

ମିଃ ସୋମ୍ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ

—"ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ବାବୁ ଭୀଷଣ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ—ଆପଣ ବୋଧହୁଏ ଖବର ପାଇଥିବେ—?

—"ହଁ ଜାଲାସାହିରେ ସ୍ପଟକୁ ଯାଇ ତଦନ୍ତ କରି ଆସିଛି । ଲାସ୍‌ଟାକୁ ପୋଷ୍ଟ ମର୍ଟମ୍ ପାଇଁ ହସ୍‌ପିଟାଲକୁ ପଠେଇ ଦେଇଛି ।

—ବଡ଼ ଭୁଲ କଲେ—ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମତେ ଖବରଟା ମଧ୍ୟ ଦେଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ···?"

—"ଏଇତ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆପଣଙ୍କ ପାଖକୁ ବାହାରୁଥିଲି — ।

—"ଆଚ୍ଛା ଯାହା ହେବାରଥିଲା ହେଲାଣି । ମୋତେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ପଟ୍‌କୁ ନେଇ ଚାଲନ୍ତୁ । ଯଦି କିଛି ମିଳିପାରେ ।"

— କ'ଣ ଦସ୍ୟୁ ଛପନର···?"

"ଜଷ୍ଟସୋ···!" ମିଃ ସୋମ୍ ଦ୍ରୁତ ସ୍ୱରରେ କହିଉଠିଲେ । ରମାନାଥ ବାବୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ସାହିତ ହୋଇ କହିଲେ ।

—"ତେବେ ଚାଲନ୍ତୁ ସାର୍—!"

ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ମଟରର ଦରଜା ଖୋଲି ପଛ ସିଟ୍‌ରେ ବସି ପଡ଼ିଲେ । ଜମିଦାରଙ୍କ ବାସଭବନ ଅଭିମୁଖରେ ମଟର ଛୁଟି ଚାଲିଲା ।

ବାଟରେ ମିଃ ସୋମ୍ ପ୍ରଶ୍ନକଲେ—"ଖାଲି ଖୁନ୍ କରାହୋଇଛି ନା ଆଉ କିଛି—?

—"ପୂର୍ବପରି ଖୁନ୍—ଗ୍ରାମରେ ଛୁରୀବିଦ୍ଧ ଅବସ୍ଥାରେ ମୁଁ ସ୍ପଷ୍ଟରୂପେ ଦେଖିଛି ।

—"ସ୍ପଷ୍ଟରୂପେ ଦେଖିଛନ୍ତି ତ··?"

—"ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ରଖନ୍ତୁ ନାହିଁ ସାର୍ — !

ମିଷ୍ଟର ସୋମ ଆଉ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ନ ପଚାରି ନୀରବ ରହିଲେ ।

ଅଳ୍ପ ସମୟ ପରେ ମଟରଟି ଆସି ଜମିଦାର ରମାକା[ନ୍ତ] ଚଉଧୁରୀଙ୍କ କୋଠାର ଫାଟକ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ମଟରରୁ ଓହ୍ଲା[ଇ] ଉଭୟେ କୋଠାର ବାରଣ୍ଡା ଆଡ଼କୁ ଅଗ୍ରସର ହେଲେ । ଜମିଦା[ର] ବାବୁ ସେତେବେଳେ ଉପର ମହଲାରେ ଥିଲେ । ଚାକରଠାରୁ ଖବ[ର]

ଯାଇ ଆଗରେ ଆସି ହାଜର ହେଲେ । ମୁଖରେ ତାଙ୍କର ମଳିନର ଛାୟା—ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟରଙ୍କୁ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଅତିଶୟ ଦୁଃଖିତ ପ୍ରାଣରେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ—"କିଛି ସନ୍ଧାନ ମିଳିଲା ?"

—"ନା—ଚାଲନ୍ତୁ ସେ ଖୁନ୍ ହୋଇଥିବା କୋଠରୀକୁ ?"

—"ଆସନ୍ତୁ ଆପଣମାନେ··!" କହୁ କହୁ ଜମିଦାର ଆଗେଇ ଚାଲିଲେ । ତାଙ୍କ ପରେ ପରେ ଏ ଦୁଇଜଣ ।

ସିଡ଼ିରେ ଉଠି ଉପର ମହଲାର ବାରଣ୍ଡାରେ କିଛି ବାଟ ଗଲାପରେ ମି: ସୋମ୍ ହଠାତ୍ ଠିଆହୋଇ ରହିଲେ ଏବଂ ବସିପଡ଼ି ତଳେ ପଡ଼ିଥିବା କୌଣସି ଜିନିଷ ପ୍ରତି ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ରହିଲେ । ତାପରେ ରମାନାଥ ବାବୁଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଁ କହିଲେ —"ଏ କଣ ଜାଣି ପାରୁଛନ୍ତି କି ?"

ରମାନାଥ ବାବୁ ମି: ସୋମ୍ ଦେଖାଉଥିବା ସ୍ଥାନଟିକୁ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ବଡ଼ ସନ୍ଦେହାନ ଚିତ୍ତରେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ—"ନା ତ !"

—"ରକ୍ତ—ରକ୍ତ—!" ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମି: ସୋମ୍ ତାର ଉତ୍ତର ଦେଲେ ।

ଜମିଦାର ବାବୁ ଚମକିପଡ଼ି କହିଲେ—ଏ, ରକ୍ତ !!

—"ହଁ ହଁ, ଶୁଖିଲା ରକ୍ତ- ! ଯାହାକି କାଲି ରାତିର ଏ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ସମୟରେ ଏଠାରେ ପଡ଼ିଥିବ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଶୁଖି ଯାଇଥିବାରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଦେଖାଯାଉ ନାହିଁ । ଆଚ୍ଛା, ଏ କୋଠରୀ ଭିତରେ କିଏ ରହେ ଜମିଦାର ବାବୁ ?"

—"ମୋର ପୁଅ ସବ୍ୟେଜ—" ଜମିଦାର ସ୍ଫୂର୍ତ୍ତି ପ୍ରାଣରେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ।

—"ଏ କବାଟ ଏପରି ବନ୍ଦଥିଲା··· ?"

—"ନା, ମୁଁ ନିଜେ ତାଲା ଦେଇଛି ।"

ମି: ସୋମ୍ ଜମିଦାରଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ସନ୍ଦେହପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁରହି କହିଲେ—"ଦ୍ୱାର ଖୋଲନ୍ତୁ ତ !"

ଜମିଦାର ବିନା ବାକ୍ୟ ବ୍ୟୟରେ ଦ୍ୱାରର ତାଲାଖୋଲି କବାଟ ମେଲା କରିଦେଲେ । ମି: ସୋମ୍ ଏବଂ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର କୋଠରୀ ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କରି ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବାରେ ଲାଗିଲେ । କୋଠରୀ ଭିତରେ ଠିକ୍ ସେହି ରକମର କେତେ ବୁନ୍ଦା ରକ୍ତ ପଡ଼ିଥିବାର ଦେଖି ମି: ସୋମ୍ କହିଲେ—"ଜମିଦାର ବାବୁ, ଦେଖୁଛନ୍ତି ତ, ଏଇ କୋଠରୀ ଭିତରେ ବି ରକ୍ତ !"

ଜମିଦାର ଖୁବ୍ ବିମୀତ ସ୍ୱରରେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ—"ଏଥିରୁ କ'ଣ ଅନୁମାନ ହେଉଛି ଆପଣମାନଙ୍କର ?"

—"ହତ୍ୟାକାରୀର ପଳାୟନ··· ।"

—"କିଏ ?"

—"ଆପଣଙ୍କର···· "

—"ଓଃ··· ! ମୋର ପୁଅ ସବ୍ୟେଜ··· !! ମି: ସୋମଙ୍କ କଥାରେ ବାଧା ଦେଇ ଜମିଦାର ଦୁଃଖ ଏବଂ ଭୟରେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ ।

—"ଖୁବ୍ ସମ୍ଭବ ଜମିଦାର ବାବୁ···!" କହୁ କହୁ ମିଃ ସୋମ୍ ନୀରବରେ ଗୃହର ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗକୁ ଠିକ୍ ପୂର୍ବପରି ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବାରେ ଲାଗିଲେ ।

ମଝିରେ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ପ୍ରଶ୍ନକଲେ—"ଆଚ୍ଛା ଏ ବିଷୟରେ ଆଉ କ'ଣ ପ୍ରମାଣ ମିଳୁଚି ସାର୍—?"

"ଅନେକ କିଛି—ଏଇ ଦେଖନ୍ତୁ ଏ ଘରଟିର ଜିନିଷପତ୍ର କୌଣସି ପ୍ରକାରର ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୋଇନାହିଁ । ଆପଣ ମନେ କରି ପାରନ୍ତି, ଯଦି ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅଜ୍ଞାତ ହତ୍ୟାକାରୀ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ସାରି ଏ କୋଠରୀ ଭିତରକୁ ଆସିଚି, ତାହେଲେ ମଧ୍ୟ ତା ଦେହରୁ ରକ୍ତ ଖସି ଏ କୋଠରୀ ଭିତରେ ପଡ଼ିଥାନ୍ତା । କିନ୍ତୁ ଏହାଦ୍ୱାରା ଜମିଦାରଙ୍କ ପୁଅ ସହିତ ତାର ଯେଉଁ ସଙ୍ଘର୍ଷ ହୋଇଥାନ୍ତା ତାର ଫଳରେ ଏ ଜିନିଷପତ୍ର ଗୁଡ଼ାକ ବିପର୍ଯ୍ୟସ୍ତ ଅବସ୍ଥାରେ ପଡ଼ି ରହିଥାନ୍ତା—କିନ୍ତୁ କୋଠରୀ ଭିତରେ ସେ ସବୁର କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଉ ନାହିଁ । ତେବେ ଏ ସବୁ ରକ୍ତ ଆସିଲା କୁଆଡ଼ୁ···?"

ମିଃ ସୋମ୍‌ଙ୍କ କଥା ଶେଷ ହେବା ପରେ ପରେ ଜମିଦାର ରମାକାନ୍ତ ବାବୁ ମୁଣ୍ଡରେ ହାତ ଦେଇ କ୍ଷୁଣ୍ଣ ପ୍ରାଣରେ ବସି ପଡ଼ିଲେ ।

ମିଃ ସୋମ୍ ରମାନାଥ ବାବୁଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି କହିଲେ

—"ଯେଉଁ ଛୁରୀଦ୍ୱାରା ଖୁନ୍ ହୋଇଚି ସେଟା କାହିଁ··· ?

—"ଥାନାରେ ଅଛି !"

—"ତା ହାତରେ ଖବର ପଠାଇ ମଗାଇ ଆଣନ୍ତୁ ତ ।"

"ଆଚ୍ଛା···!" କହୁ କହୁ ପାକେଟ୍‌ରୁ ଫାଉଣ୍ଟେନ୍ ଏବଂ କାଗଜ ବାହାର କରି ସେଥିରେ କିଛି ଲେଖି, ଜମିଦାରଙ୍କ ଗ୍ରା-ର ଯଦୁନାଥଙ୍କୁ ଦେଇ କହିଲେ, "ଏ ଖଣ୍ଡ ଥାନାରେ ଦେଇଆସ ତ।"

ଯଦୁନାଥ ଚିଠିଖଣ୍ଡ ନେଇ ଚାଲିଗଲା।

ମିଃ ସୋମ୍ କହିଲେ—"ବର୍ତ୍ତମାନ ଏ କୋଠରୀର କାମ ଶେଷ ହେଲା! ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡର ସ୍ପଟ୍‌କୁ ଚାଲନ୍ତୁ ତ!

ତା ପରେ ପରେ ଜମିଦାର, ରଘୁନାଥ ବାବୁଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଁ କହିଲେ—"ସରୋଜ ଉପରେ କିଛି ବିପଦ ଆସିବ ନାଇତ ଆଜ୍ଞା—!

ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ଖୁବ୍ ଗମ୍ଭୀର ଗଳାରେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ- "ସେ ପରର କଥା ଜମିଦାର ବାବୁ!"

ଜମିଦାର ଆଉ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ନ ପଚାରି ଶେଫାଳୀର ଶୟ କକ୍ଷ ଆଡ଼କୁ ଚାଲିବାରେ ଲାଗିଲେ।

ଜମିଦାର ବାବୁ କୋଠରୀର ତାଲାଖୋଲି ଦେଲା ପ କୋଠରୀ ଭିତରକୁ ପ୍ରଥମେ ପ୍ରବେଶ କଲେ ମିଃ ସୋମ୍--ତାଙ୍କ ପ ପରେ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର। ଶେଷରେ ଜମିଦାର।

ମିଃ ସୋମ କୋଠରୀର ରକ୍ତ ବୋଳା କୋଣଟାକୁ କ ସମସ୍ତ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁଦେଲେ। ତାପରେ ସେଇ ସ୍ଥାନ ଦୃଷ୍ଟି ଫେରାଇ କୋଠରୀର ପଶ୍ଚିମ ପାଖର ଭଙ୍ଗା ଝରକାଟି କିଛି ସମୟ ଚାହିଁବା ପରେ କହିଲେ—"ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ବା ଏଇ ଝରକା ଦେଇ କେହି ଭିତରକୁ ଆସିଥିବାର ଜଣାଯା ସେଥିଯୋଗୁଁ ବୋଧହୁଏ ରେଲିଂ ଭୁଡ଼ାକ ଭାଙ୍ଗିଯାଇଛି।"

—"କିଏ ଆସିଥାଇ ପାରେ ବୋଲି ଆପଣଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ?"

—"ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ସେଇ ଅଦ୍ଭୁତ ବୈରାଗୀ ନିରଞ୍ଜନ।" କହୁ କହୁ ମି: ହୋମ୍ ସେଇ ଭଙ୍ଗା ଝରକାର ପାଖକୁ ଚାଲିଗଲେ। ଶକ୍ତ ଲୁହାର ରେଲିଂ ଗୁଡ଼ାକ ନିଜ ହାତରେ ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ। କିଛି ସମୟ ଏପରି କରିବା ପରେ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ—"Is it possible ?" ତାପରେ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟରଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ କହିଲେ—ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍ଟର ବାବୁ! ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କିଛି ଗୋଟାଏ ଅଦ୍‌ଭୁତ ରହସ୍ୟ ଲୁଚି ରହିଚି ଯା ଭିତରେ।"

—"ଏଥିରୁ କେମିତି ଜାଣିଲେ ସାର୍ ?"

—"ଏଇ ଦେଖନ୍ତୁନା—ଏଡ଼େ ବଡ଼ ଶକ୍ତ ଲୁହାର ରେଲିଂ ଭାଙ୍ଗି, ଏ କୋଠରୀ ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିବା ଯେ କୌଣସି ମନୁଷ୍ୟ ପକ୍ଷରେ କି କେବେ ସମ୍ଭବ ?

—"ମୋର ବି ତ ଠିକ୍ ସେଯା ମନେ ହେଉଚି ସାର୍।"

—"ଆହୁରି ଦେଖନ୍ତୁ, ପ୍ରତ୍ୟେକଟା ଲୁହାର ରେଲିଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ କିପରି ଦୁଇଖଣ୍ଡ ହୋଇ ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଚି। ଯେତେ ବଡ଼ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ମନୁଷ୍ୟ ହେଲେ ମଧ୍ୟ, ଏଇ ଶକ୍ତ ଲୁହାର ରେଲିଂକୁ ଏପରି ଭାଙ୍ଗି ଦେବା ଅସମ୍ଭବ।"

—"ଯଦି କେହି କୌଣସି ପ୍ରକାର ହତିଆର ପ୍ରୟୋଗ କରିଥାଏ ?"

—"ନା, ନା ଏ ଗୁଡ଼ାକ ଭଙ୍ଗାଯାଇଚି। କୌଣସି ପ୍ରକାର ହତିଆର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇ ନାହିଁ। ତା ହୋଇଥିଲେ ହତିଆର

ଅନ୍ଧାରର ଚିହ୍ନ ଥାନ୍ତା । ଆଉ ଏଣେ ଦେଖନ୍ତୁନା, ଭାଙ୍ଗିବାକୁ ଯାଇ ଅନୀ କେତୋଟି କପରି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବଙ୍କା ଅବସ୍ଥାରେ ଅଛି । ଏଥିରୁ କଣ ଅନୁମାନ କରୁଛନ୍ତି ଆପଣ ?"

—"ହଁ, ଏଥର ବୁଝିଲି । ଏ ରେଲିଂ ଗୁଡ଼ାକ ନିଶ୍ଚୟ ଭଙ୍ଗାଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ ଏହାକି କେବେ ସମ୍ଭବ ?"

—"ଏଇ କଥାଟି ବର୍ତ୍ତମାନ ପଡ଼ିଛି ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ବାବୁ । ଏହା ଯେ ମୋଟେ ବିଶ୍ୱାସ କରିଯାଇ ପାରୁନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏ ଥା ସତ୍ୟ ଯେ, ଫେରାରୀ କଜେଞ୍ଜନ ଏଇ ଝରକା ଦେଇ କୋଠରୀ ଭିତରକୁ ପଶିଥିଲା । ତେବେ ତା ପାଇଁ ଝରକା ଭାଙ୍ଗି ପଥ ଉନ୍ମୁକ୍ତ କରିଦେଲା କିଏ ? କେଉଁ ଅଦ୍‌ଭୁତ ଜୀବ ଯା ଦେହରେ ଅଛି ଅସୀମ ବଳ ?"

ମିଃ ସୋମ୍ କିଛି ସମୟ ଶୂନ୍ୟକୁ ଅନାଇ କିଛି ଚିନ୍ତା କରିବା ପରେ ପୁଣି ଜମିଦାରଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ପ୍ରଶ୍ନକଲେ—"ଆପଣ କାଲି ରାତିରେ କିଛି ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଶବ୍ଦ କିମ୍ବା ଚିତ୍କାର ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଥିଲେ ?"

ଜମିଦାର ଏଥର କେଜାଣି କାହିଁକି ସାମାନ୍ୟ ଉତ୍ସାହିତ ହେଲା ପରି କହିଲେ "ହଁ ରାତି ପ୍ରାୟ ବାରଟା ସମୟରେ ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ବିକଟ ଚିତ୍କାର ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଲି ? କିନ୍ତୁ ତାହା କଣ ବା କେଉଁ ଜୀବର ଚିତ୍କାର କିଛି ଅନୁମାନ ମଧ୍ୟ କରି ପାରିଲି ନାହିଁ । ତା ପରେ ପରେ ଏଇ ଝରକା ଗୁଡ଼ାକ ଭାଙ୍ଗିବାର ଶବ୍ଦବୋଧହୁଏ ଶୁଣାଗଲା । ମୁଁ ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମୋ କୋଠରୀରୁ ବାହାରି, ଚାକର ଯଦୁନାଥକୁ ନେଇ ସେ ଆଡ଼କୁ ଯିବା ସମୟରେ ଦୁଇ ତିନଥର ପିସ୍ତଲର ଆୱାଜ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଥିଲି । ମୁଁ ସେଇଠି

ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲି—ଦେହ ମୋର ବରଡ଼ାପତ୍ର ପରି ଥରୁଥାଏ । ଠିକ ଏଇ ସମୟରେ କେହି ଜଣେ ଆମ ପାଖ ଦେଇ ବିଜୁଳି ବେଗରେ ଚାଲିଗଲା । ଅନ୍ଧକାର ହେତୁ ଚିହ୍ନି ପାରିଲି ନାହିଁ ତାକୁ ।”

—“ପିସ୍ତଲର ଗୁଳି ମଧ୍ୟ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଥିଲେ ?”

—“ହଁ, ମୋର ମନେ ହେଲା, କେହି ଯେପରି ସେଇ ଅଦ୍ଭୁତ ହୁଂକାର ଆସୁଥିବା ସ୍ଥାନକୁ ଲକ୍ଷ କରି ଗୁଳି କରୁଛି ଏଇ କୋଠାର ଉପର ମହଲରେ ଥାଇ ।”

—“ତେବେ ଗୁଳି କରିବା ଲୋକଟା କିଏ ?” ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍‌ଟର ଚିନ୍ତିତ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲେ । ମି: ସୋମ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଦୃଢ଼ ସ୍ୱରରେ କହିଉଠିଲେ—“ସେ ଆଉ କେହି ନୁହେଁ—ଖୁବ୍ ସମ୍ଭବ ସେ ଦସ୍ୟୁ ତପନ !”

ଜମିଦାର ବାବୁ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ କଥାକୁ ସମର୍ଥନ କରି କହି ଉଠିଲେ—“ତେବେ ସେଇ ଦସ୍ୟୁଟା ହିଁ ଏଇ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡରେ ଲିପ୍ତ ଥାଇ ପାରେ ଇନସପେକ୍‌ଟର ବାବୁ ।”

ଇନସପେକ୍‌ଟର ପୂର୍ବପରି ଗମ୍ଭୀର ସ୍ୱରରେ କହିଲେ—“ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରମାଣ ନ ମିଳିଛି କିଛି କୁହାଯାଇ ପାରେନା ।”

ମି: ସୋମ କହିଲେ—“ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ବାବୁ । ଏଇ ଦସ୍ୟୁ ତପନଟା ଗୋଟାଏ ପକ୍‌କା ଡକାୟତ । । ସେ ଡକାଏତି କରି ଚାଲି ଯାଏ, କିନ୍ତୁ ଆମ ପାଇଁ ଏପରି କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ଭୁଲରେ ସୁଦ୍ଧା ଛାଡ଼ିଯାଏ ନାହିଁ, ଯାହାକୁ ମୂଳ ଭିତ୍ତିକରି ତାକୁ ଆମ୍ଭେ ଧରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହୋଇ ପାରନ୍ତେ । ଏଥିପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ତାର ଅଦ୍ଭୁତ

କାଣ୍ଡ ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ଦେଖିଛି । ସେ ଗୋଟାଏ ବହୁରୂପୀ— ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ ସେ ତାକୁ ଠିକ୍ ଆପଣଙ୍କ ପରି ସଜେଇ ଦେଇ ପାରେ; ମୋ ପରି ବି ସଜେଇ ଦେଇ ଅନ୍ୟ ମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତାରିତ କରି ଦେଇ ପାରେ । କିନ୍ତୁ ଆଜି ତାର ଏକମାତ୍ର ଉପାୟ ହେଉଛି, ତାର ସେଇ ଫଟୋକୁ ଦେଖି ତାକୁ ଚିହ୍ନିବା । ସେ ତାର ରୂପକୁ ଯେତେ ପ୍ରକାରରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ପାରିଲେ ମଧ୍ୟ ମୋ ଆଗରୁ ବର୍ତ୍ତି ଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।···ଛଦ୍ମବେଶକୁ ଚିହ୍ନିବା ବିଷୟରେ ମୁଁ ସିଦ୍ଧ ହସ୍ତ ।

—"କିନ୍ତୁ ଏଇ ଅଦ୍ଭୁତ ଜୀବ ବିଷୟରେ କିଛି କଳ୍ପନା କରି ପାରୁଛନ୍ତି କି ସାର ?"

—"ଏହା ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ମୋର କଳ୍ପନାର ବାହାରେ ।"

ମିଃ ସୋମ୍ ପୁଣି କିଛିକ୍ଷଣ ଚିନ୍ତାମଗ୍ନ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ, କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ଆଖି ବରାବର ଭଙ୍ଗା ଝରକା ଫାଙ୍କ ଦେଇ ଅନ୍ୟ ପାଖରେ ଦେଖା ଯାଉଥିବା ଗଛ ଲତା ଉପରକୁ ପଡ଼ି ରହିଥିଲା । କିଛିକ୍ଷଣ ନୀରବରେ କଟିବା ପରେ ମିଃ ସୋମ ଜମିଦାରଙ୍କୁ ଅନାଇ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ—"କୋଠା ସେପାଖରେ ତ ଆଉ କୌଣସି ଘର ଥିଲା ପରି ଦେଖି ଯାଉନାହିଁ ?"

"ନା, ସେପାଟରେ ଘର ନାହିଁ । ତେବେ ବହୁତ ଦୂର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୋର କୋଠାର ପାଚେରି ଘେରି ସୀମା ଅଛି । ସେ ପାଖରେ ବଡ ବଡ଼ ଗଛ ଲଟା ବ୍ୟାପିତ ଅନ୍ୟ କିଛି ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ପାଖଟା କୌଣସି ରକମର ଦରକାରରେ ଆସୁନାହିଁ ବୋଲି ଗଛ ଲଟା ଗୁଡ଼ାକ ବି ସଫା କରି ପାରିନାହିଁ ।"

—"ସେଇ ଅଦଭୁତ ରକମର ଚିତ୍କାରଟା ସେ ପାଖରୁ ଆସୁ ଥିଲା ବୋଲି କହୁଥିଲେ ନା ?

—"ହଁ ଠିକ୍ ସେଇ ପାଖରୁ ଆସିଥିଲା । ପିସ୍ତଲ ମଧ୍ୟ ସେ ଦିଗକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ମାରା ଯାଇଥିଲା ବୋଲି ମୋର ମନେହୁଏ ।"

—"ଆଚ୍ଛା, ଚାଲନ୍ତୁ ତ ।"

ଜମିଦାରଙ୍କର ପଛେ ପଛେ ମିଃ ସୋମ୍ ଏବଂ ଇନ୍ସପେକ୍ଟର୍ ଚାଲିବାରେ ଲାଗିଲେ । ମିଃ ସୋମ୍ ସେଇ ପ୍ରକାଣ୍ଡ କୋଠାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ଥାନକୁ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ନେଇ ନେଇ ଆଗେଇ ଚାଲିଥାନ୍ତି ।

କେହି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି, ଏଇ ସମୟରେ କୋଠା ପଛ ପାଖରେ କିଛି ଖୋଜି ବୁଲୁଥିଲା । ଉକ୍ତ ତିନିଜଣଙ୍କୁ ଦେଖି, ନିଜକୁ ଗୋପନ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଘଞ୍ଚ ବୃକ୍ଷ ଲତା ଉହାଡ଼କୁ ଚାଲିଗଲା ଦ୍ରୁତପଦରେ ।

କୋଠାର ସେଇ ପଛପାଖକୁ ଆସି ଜମିଦାର କହିଲେ— "ଏଇ ଅରମାଟି, ଆଉ ଏ ବଡ଼ ବଡ଼ ଗଛ ଗୁଡ଼ାକ ସଫା କରି ଦେବାକୁ କେତେଥର ଭାବିଥିଲେ ବି ଅବହେଳା ବଶତଃ କରି ପାରି ନାହିଁ ।"

ମିଃ ସୋମ୍ କହିଲେ —"ହଁ, ଏ ସ୍ଥାନଟା ଯେପରି ହୋଇଛି, କୌଣସି ହିଂସ୍ରଜନ୍ତୁ ବା ଡକାଏତ ଆତ୍ମଗୋପନ କରି କିଛି କାଳ ରହିଯାଇ ପାରେ ।"

କହୁ କହୁ ମିଃ ସୋମ୍ ଉପର ମହଲାର ଭଙ୍ଗା ହୋଇଥିବା ପୂର୍ବୋକ୍ତ ଝରକାର ତଳେ ଆସି ଠିଆହେଲେ । ତୀବ୍ରଦୃଷ୍ଟି ନିକ୍ଷେପ କରି ସ୍ଥାନଟିକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବାରେ ଲାଗିଲେ । କିଛି ସମୟ ବିତିଗଲା ପରେ, ହଠାତ୍ କିଛି ଦେଖି ସେଇ ସ୍ଥାନକୁ ଦ୍ରୁତପଦରେ ଚାଲିଗଲେ ଏବଂ ସେଇ ଗଛତଳର ଭୂମି ଉପରେ ବସି ସ୍ଥାନଟିକୁ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ

ଗୁହିଁ ରହିଲେ । ତାପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଚତ୍କାର କର ଉଠିଲେ—
"ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ବାବୁ, ଓ୍ୱାଣ୍ଡର ଫୁଲ୍‌···!···ଓ୍ୱାଣ୍ଡର ଫୁଲ୍···!!"

—"ଓ୍ୱାଣ୍ଡର ଫୁଲ୍ !" ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟରଙ୍କ ମୁଖମଣ୍ଡଳରେ ମଧ୍ଯ କୌତୁହଳ ମିଶ୍ରିତ ବିସ୍ମୟର ଚିହ୍ନ ।

ମିଃ ସୋମ୍ ଠିକ୍ ସେଇପରି ବିସ୍ମୟ ସହକାରେ କହି ଉଠିଲେ—"ବ୍ୟାପାରଟା ବଡ଼ ଜଟିଳ ବୋଲି ମନେ ହେଉଛି, ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ବାବୁ !···ଏ ନିଶ୍ଚୟ ଗୋଟାଏ ଅଦ୍‌ଭୁତ ରକମର ଜୀବ !"

—"Is it ?" ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ମି ସୋମ୍‌ଙ୍କ ଆହୁରି ନିକଟକୁ ଗୁଲିଗଲେ ।

ମିଃ ସୋମ୍ ଭୂମିର କୌଣସି ସ୍ଥାନକୁ ଆଙ୍ଗୁଳି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରି କହିଲେ—"ଏଇ ଦେଖନ୍ତୁ କେତେ ବିଚିତ୍ର ପାଦଚିହ୍ନ । ଏ କଣ ମଣିଷର ବୋଲି ମନେହୁଏ ଆପଣଙ୍କର ?"

"ନା, ଏତେ ବଡ଼ ପାଦଚିହ୍ନ କଦାପି ମଣିଷର ହୋଇ ନପାରେ । ଅବଶ୍ୟ ଆକୃତିଟା ଠିକ୍ ମଣିଷ ପାଦ ଆକୃତିର ।"

—"ଆପଣ ଠିକ୍ ଅନୁମାନ କରି ପାରନ୍ତି ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ବାବୁ ! ମନୁଷ୍ୟର ପାଦଚିହ୍ନ ଆକୃତିର ହେଲେ ମଧ୍ଯ ଏ କଦାପି ମଣିଷର ନୁହେଁ—ଏ ନିଶ୍ଚୟ କୌଣସି ଅଦ୍‌ଭୁତ ଜୀବର । ତା ଶରୀରରେ ନିଶ୍ଚୟ ଅଛି ଅସାମାନ୍ୟ ବଳ । ସେଇ ଅଦ୍ଭୁତ ଜୀବଟା ନିଶ୍ଚୟ ଝରକାର କଠିନ ଇସ୍ପାତର ରେଲିଂ ଗୁଡ଼ାକ ଭାଙ୍ଗି, ଘୁଞ୍ଚି ହୁଙ୍କାର କରି ଏଇ ତଳକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଛି ।···ଏଇ ଏଣେ ଦେଖନ୍ତୁ ଜମିଦାର ବାବୁ ଯେଉଁ ପିସ୍ତଲର ଆଓ୍ୱାଜ ଶୁଣିବାକୁ

ପାଇଥିଲେ ତା ନିଶ୍ଚୟ ଏଇ ଜୀବକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ମରାଯାଇଛି, କିନ୍ତୁ ତାହା ଲକ୍ଷ୍ୟଭ୍ରଷ୍ଟ ହୋଇ ଏଇ ଗଛର ଗଣ୍ଡି ଦେହରେ ବାଜିଯାଇଛି—

ଜମିଦାର ବାବୁ ଏ କଥା ଶୁଣି ଭୟରେ ଥରି ଉଠୁଥିଲେ । ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ମଧ୍ୟ ଅତିଶୟ ବିସ୍ମୟ ସହକାରେ କହି ଉଠିଲେ— "ଜୀବଟା ଯଦିଓ ଅଦ୍ଭୁତ ପରି ମନେହୁଏ, ତେବେ ଝରକା ଭାଙ୍ଗିବା ତାର କି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ?"

—"ସେଇତ ବର୍ତ୍ତମାନ ଜଟିଳ ସମସ୍ୟା ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ବାବୁ । ତେବେ ମୋର ମନେହୁଏ ଝରକା ଭାଙ୍ଗି, ଜମିଦାର କନ୍ୟାଙ୍କର ଶୟନକକ୍ଷ ଭିତରକୁ ନିରଞ୍ଜନଙ୍କୁ ପ୍ରବେଶ କରାଇବା ତାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ଏଇ ସାହାଯ୍ୟ ଦେବାପାଇଁ ସେ ବୋଧହୁଏ ଏଇ ଶକ୍ତ ଇସ୍ପାତ ରେଲିଂ ଭାଙ୍ଗି ଉନ୍ମୁକ୍ତ କରି ଦେଇଛି—ପ୍ରତିହିଂସା ନେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିରଞ୍ଜନ ପ୍ରବେଶ କରିଥିଲା କୋଠରୀ ଭିତରେ ସେଇ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ପଥଦେଇ ।"

—"ହଁ, ପ୍ରତିହିଂସା ନେବାର ତ ନିଶ୍ଚୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, କିନ୍ତୁ ଅଦ୍ଭୁତ ଜୀବ ସାଙ୍ଗରେ ତାର କି ସମ୍ବନ୍ଧ ?"

"—ଏଇ ତଥ୍ୟଟି ଆମକୁ ଖୋଜି ବାହାର କରିବାକୁ ହେବ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ବାବୁ । ତା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଏଇ ହତ୍ୟାକାରୀକୁ ମଧ୍ୟ । ମୋର ବିଶ୍ୱାସ, ହୁଏତ ଦସ୍ୟୁ ତପନ ଜମିଦାର କନ୍ୟାର ପ୍ରାଣରକ୍ଷା ନିମିତ୍ତ ନିରଞ୍ଜନଙ୍କୁ ହତ୍ୟାକରିଛି । ନଚେତ୍ ଜମିଦାର ପୁଅ ସରୋଜ, ନିଜର ଭଉଣୀର ପ୍ରାଣତ୍ୟାଗ ପାଇଁ ଏ କାଣ୍ଡ କରିଥାଇ ପାରନ୍ତି । ଅବଶ୍ୟ ଦସ୍ୟୁ ତପନ ବିଷୟରେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ମିଳୁନାହିଁ—କିନ୍ତୁ ସରୋଜ ବିରୁଦ୍ଧରେ କିଛି ପ୍ରମାଣ ମିଳିଛି ।"

ଏଇ ସମୟରେ ଜଣେ ପୋଲିସ ଆସି ସଲାମ ଏକାଇଲା । ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ତାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ପ୍ରଶ୍ନକଲେ—"ଛୁରା ଦୁଇଟା ଆଣିଚ ?

—"ଏଇ ନିଅନ୍ତୁ ଅଜ୍ଞା ।" କହୁ କହୁ ପୋଲିସଟି ଦୁଇଟି ଛୁରା ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟରଙ୍କ ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲା । ମି: ସୋମ ତାଙ୍କ ଠାରୁ ଛୁରା ଦୁଇଟା ନେଇ କିଛି ସମୟ ପରୀକ୍ଷା କଲା ପରେ କହିଲେ—"ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡରେ କ'ଣ ଏ ଦୁଇଟା ଛୁରା ବ୍ୟବହାର ହୋଇଚ ?"

ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର କହିଲେ—"ନା, କେବଳ ଗୋଟାକ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି । ଅନ୍ୟଟି ନିରଞ୍ଜନର, ସେ ବୋଧ ହୁଏ ସେଥିରେ ଶେଫାଳୀଦେବୀଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଉଥିଲା ।"

ମି: ସୋମ୍ ପୁଣି କିଛି ସମୟ ଛୁରା ଦୁଇଟାକୁ ପରୀକ୍ଷା କରି ନେଲା ପରେ, ଜମିଦାରଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ପ୍ରଶ୍ନକଲେ—"ଆପଣ ଙ୍କର ନାମ ରମାକାନ୍ତ ଚଉଧୁରୀ ତ ?"

ଜମିଦାର କେଜାଣି କାହିଁକି ଭୟରେ ଥରଉଠି ଉତ୍ତର ଦେଲେ—"ହଁ ।"

ମି: ସୋମ୍ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟରଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି କହିଲେ—ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ବାବୁ ! ଏଇ ଦେଖିଛନ୍ତି ତ—ଏଇ ଛୁରାଟାରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଲେଖାଅଛି— **Choudhuri** ଏହା ଉପରେ ରକ୍ତ ଜମି ଯାଇ ଶୁଖି ଯାଇଥିବାରୁ ଆପଣମାନେ ହୁଏତ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ପାରି ନାହାନ୍ତି ।

ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ସାମାନ୍ୟ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ କହିଲେ—ଆପଣଙ୍କର ଏ ଝିଅଟା ଜମିଦାର ବାବୁ !

—"ହଁ !"

—"ଏ କଥାଟା ମୋତେ ତେବେ ଆଗରୁ କହିଲେ ନାହିଁ କାହିଁକି ?

—"ମୋର ଭୁଲ ହୋଇଛି । କାଲେ ସରୋଜ ଉପରେ ବିପଦ ମାଡ଼ିଆସିବ ସେଥିପାଇଁ କହି ନ ଥିଲି ।"

—'ନା, ନା ବଡ଼ ଭୁଲ କଲେ ଆପଣ । ଆଗରୁ କହିଥିଲେ ଦୋଷଟା ଆପଣଙ୍କର ସେତେ ବେଶି ହୋଇ ନଥାନ୍ତା ।···ବର୍ତ୍ତମାନ ଜଣାଗଲା ଆପଣଙ୍କର ପୁଅ ସରୋଜହିଁ ଏହି ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡରେ ଲିପ୍ତ ।"

ମିଃ ସୋମ୍ ମଧ୍ୟ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ କହିଲେ—"ଆଜି ଆପଣଙ୍କ ପୁଅକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛି ଦସ୍ୟୁ ତପନ । ସେକି ଆପଣଙ୍କ କନ୍ୟାକୁ ଭଲପାଏ ଅନ୍ତରର ସହିତ । ଏହାର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଠିକ ପ୍ରମାଣ ଗୋଟିକ ବାହାର କରିବାକୁ ବେଶିଦିନ ଲାଗିବ ନାହିଁ—

ଜମିଦାର ଅତି କ୍ଷୀଣପ୍ରାଣରେ କହିଲେ—"ଆପଣମାନଙ୍କର ଯାହା ଇଚ୍ଛା । ମୋର ଭାଗ୍ୟ ଖରାପ ଇନସ୍‌ପେକଟର ବାବୁ··· ଗଲେଣି ଗୋଟାକ ଉପରେ ଗୋଟାଏ ମକଦ୍ଦମା ମୋ ଉପରେ ଛାଡ଼ୁନାହିଁ ।'

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ତଦନ୍ତ ପରେ ଇନସ୍‌ପେକ୍‌ଟର ଏବଂ ମିଃ ସୋମ୍ ବିଦାୟ ନେଇ ଚାଲିଗଲେ । ଜମିଦାର ଭଗ୍ନ ହୃଦୟରେ ବୈଠକ ଖାନାର ଆରାମ ଚୌକି ଉପରେ ବସିପଡ଼ି ଆକାଶ ପାତାଳ କେତେ ଚିନ୍ତା କରିବାରେ ଲାଗିଲେ । ଶେଫାଳୀ ଆସି ବାପାଙ୍କୁ ସାନ୍ତନା

ଧରି କହିଲା—"ବାବା, ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ହୁଅନ୍ତୁ ନାହିଁ । ସେମାଙ୍କ
ଭାଇଙ୍କର କିଛି କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।"

ଜମିଦାର ପୂର୍ବପରି କ୍ଷୀଣ ସ୍ୱରରେ କହିଲେ—"ନା ମ
ଆମକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଶନିଦଶା ଘଟୁଚି । ନଚେତ୍ ବିପଦ ଉପରେ ବିପ
କାହିଁକି ପଡନ୍ତା ଆମ ଉପରେ । ସେଇ ବିରାଟ ଦସ୍ୟୁ ଦଳ
କବଳରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଲେ ସତ, ଏଣେ ସରୋଜ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏତେ
ଗୁଡ଼ାଏ ପ୍ରମାଣ । ନିରଞ୍ଜନ ଫେରସ୍ତ ବନ୍ଧ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ତା
ଯେତେବେଳେ ହତ୍ୟା କରାଯାଇଚି ନିୟମ ଅନୁସାରେ ଏ ଗୋଟା
ମର୍ଡରକେସ୍ ତୋତେ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ଯାଇ ସରୋଜ ଏ କା
କରିଥାଇ ପାରେ, କିନ୍ତୁ ତା ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରମାଣ ମିଳିଲେ ସରକା
କିଏ ତାକୁ ମୁକ୍ତି ଦେବ ? ଏଣେ ଦସ୍ୟୁ ତପନକୁ ନେଇ ପୋଲି
ପକ୍ଷରୁ ଆମ ଉପରେ ବେଶି ନଜର ରହିବ ।"

ଜମିଦାର କିଛିକ୍ଷଣ ନୀରବ ରହି ଶେଫାଳୀ ଆଡ଼କୁ ସସ୍ନେ
ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ରହି କହିଲେ—'ମା ! ସେ ଯେ ଗୋଟାଏ ଦସ୍ୟୁ !

"ବାବା ! ଏ କ'ଣ କହୁଛ ତୁମେ ?

—"ହଁ, ମା, ସେଇ ତପନଟା ଗୋଟାଏ ଦସ୍ୟୁ । ଅବଶ
ତାର ଅନେକ ଭଲଗୁଣ ଏବଂ ତାର ସୁନ୍ଦର ରୂପ ଦେଖି ମୁଁ ମୁଗ୍ଧ
କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତେ ଯେ ତାକୁ କହନ୍ତି ଦସ୍ୟୁ ବୋଲି । ପୋଲିସ ପକ୍ଷ ଚ
ତା ପଛେ ଲାଗିରହିଛନ୍ତି ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ।"

—"ତା ହୋଇପାରେ ବାବା ।"

ତଥାପି କଣ ତୁ ଭଲ ପାଇବାକୁ ଚାହୁଁ । ତୋର ଜୀବନ କଣ ଏଥିରେ ସୁଖୀ ହେବ ମା ?

— "ସ୍ୱର୍ଗ ସୁଖଠାରୁ ବଳି ଆହୁରି ସୁଖ ପାଇ ପାରିବ ବାବା ! ଜଗତ ତାଙ୍କୁ ଚୋର ବୋଲି କହିପାରେ—ଡକାଏତ ବୋଲି କହିପାରେ—ଦସ୍ୟୁ ବୋଲି ଘୃଣା କରିପାରେ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଭଲ ଭାବରେ ଜାଣିଛି ତାଙ୍କର ଚରିତ୍ର ନିର୍ମଳ—ନିଷ୍ପାପ—ପବିତ୍ର ! କୃପଣର ଧନରେ ତାଙ୍କର ଆଖି—ଗରିବର ଦୁଃଖରେ କାନ୍ଦି ଉଠେ ତାଙ୍କର ହୃଦୟ—ପତିତର ଦୁଃଖରେ ତାଙ୍କର ଆଖିରେ ଆସେ ଲୁହ !"

ଶେଫାଳୀର କଥାରେ ଜମିଦାର ବାଧା ଦେଇ କହିଲେ— 'କିନ୍ତୁ ଏଣେ ଯେ ତୋର ଭାଇ । ତୋର ସ୍ନେହର ଭାଇ ଆଜି ବିପଦର ମୁହଁରେ । ତୋର ଏ ବ୍ୟବହାର ଦେଖିଲେ ପୋଲିସ ପକ୍ଷ ଯେ ଆମ ଉପରେ ଚାଉ ଉଠିବେ—ସରୋଜ ବିପକ୍ଷରେ ଆହୁରି କିଛି ସାଂଘାତିକ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର କରି ଲଗାଇବା ଆଶଙ୍କା ।"

– "ଏଥିପାଇଁ ଭୟର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ ବାବା !"

"କାହିଁକି, ସମସ୍ତେ ଯେ ଆଜି ତାକୁ ହତ୍ୟାକାରୀ ବୋଲି କହିବେ ?

ଶେଫାଳୀ ଦୃଢ଼ ସ୍ୱରରେ କହି ଉଠିଲା, "ନା, ବାବା ମୁଁ ଦୃଢ଼ ସ୍ୱରରେ କହିପାରେ ଭାଇ ଏ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ନାହାନ୍ତି ।"

—"ମୋର ମଧ୍ୟ ବିଶ୍ୱାସ ହେଉ ନାହିଁ ମା ତଥାପି·····

ଜମିଦାର ଆଉ କିଛି କହିପାରିଲେ ନାହିଁ । ତାଙ୍କର କଣ୍ଠ ବାଷ୍ପରୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଉଠିଲା ।

—"ବାପା ! ଶାନ୍ତ ହୁଅ– ବିପଦରେ ଏତେ ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ ।"

ଶେଫାଳୀର କଥା ଶେଷ ହେଉଁ ହେଉଁ କୋଠରୀ ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲେ ସ୍ଥାନୀୟ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଡ଼ିଟେକ୍‌ଟିଭ ବିପିନ ବାବୁ । ସେ ମଧ୍ୟ ଶେଫାଳୀ କଥାକୁ ସମର୍ଥନ କରି କହି ଉଠିଲେ—"ହଁ ଘଟଣାଟା ଯେପରି ହୋଇଚି ବଡ଼ ସାଂଘାତିକ ବୋଲି ମୋର ମନେ ହୁଏ ଗୋଟାଏ ବିରାଟ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ଦେଖା ଦେଲାଣି, ଶତ୍ରୁ ଘରର ପ୍ରତି ପଦେ ପଦେ, ବିପଦ—ଏ ସମୟରେ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରି ରହିବା ଉଚିତ ।... ଏଣେ ମି: ସୋମ ଯାହା ସନ୍ଦେହ ଏବଂ ଅନୁମାନ କରଛନ୍ତି ତାହାପ୍ରାୟ ଠିକ ।"

ଜମିଦାର ସାମାନ୍ୟ ବିସ୍ମୟ ପ୍ରକାଶ କରି କହିଲେ—"ଆପଣ କପରି ଏ ବିଷୟ ଜାଣିଲେ ବିପିନ ବାବୁ !"

—"କୋଠାର ପଛ ପାଖରେ ତଦନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲିଥିଲାବେଳେ ମୁ ମଧ୍ୟ ସେଠାରେ ଥିଲି—ଅବଶ୍ୟ ଆତ୍ମଗୋପନ କରି ଆପଣମାନେ ଫେରି ଆସିବା ପରେ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଆଉଥରେ ପରୀକ୍ଷା କରି ଆସିଚି । ମୁଁ ମୋର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖାଇ ଦେବାକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଚାହେଁନା ।"

—"ଆପଣ ଏଥିରୁ କଣ ଅନୁମାନ କରୁଛନ୍ତି ବିପିନ ବାବୁ ।

—"ଏଥିରେ ଅନୁମାନ କରିବାକୁ ବିଶେଷ କିଛି ନାହିଁ । ଖୁବ ସମ୍ଭବ ଗୋଟାଏ ବିରାଟ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ସୃଷ୍ଟି ହେବାକୁ ଯାଇଚି ଆପଣଙ୍କ ପରିବାର ବିପକ୍ଷରେ—ଆପଣଙ୍କର ଶେଫାଳୀ ଦେବୀଙ୍କୁ ନେଇ ସେଇ ଅଦ୍‌ଭୁତ ଚରିତ୍ର ନାରୀର ଚକ୍ରାନ୍ତ ।

ଶେଫାଳୀ ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପ୍ରଶ୍ନକଲା—"ସେଇ ନାରୀଟାକୁ ଚିହ୍ନନ୍ତି ଆପଣ ?"

—"ନା, ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କୁ ଚିହ୍ନି ପାରି ନାହିଁ । ସେ ଆପଣଙ୍କ ଘରେ ଗୋଟାଏ କଣ୍ଟା । ସେ ପ୍ରତିମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଯେପରି ଆପଣଙ୍କୁ ବିପଦ ମୁହଁରେ ପକାଇବାକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଛି । ସମୟ ପଡ଼ିଲେ···

ବିପିନ ବାବୁଙ୍କ କଥା ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଗଲା । ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ, ଜମିଦାର ଏବଂ ଶେଫାଳୀ ମଧ୍ୟ କିଛି ସମୟ ଚିନ୍ତା ମଗ୍ନ ହୋଇ ନୀରବରେ ବସିରହିଲେ ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ନୀରବତା ଭଙ୍ଗ କରି ବିପିନ ବାବୁ ପୁଣି ଆରମ୍ଭ କଲେ —"ଜମିଦାର ବାବୁ ଭୟ ପାଆନ୍ତୁ ନାହିଁ । ବିପଦ ଅବଶ୍ୟ ଆସିବ ସରୋଜକୁ ହତ୍ୟାକାରୀ ବୋଲି ପୋଲିସ ପକ୍ଷ ଉଚ୍ଚ ସ୍ୱରରେ ଘୋଷଣା କରିବେ । କିନ୍ତୁ ଏହାର ମୁକ୍ତିର ଉପାୟ ମଧ୍ୟ ଅଛି । ସେଥିପାଇଁ ଅବଶ୍ୟ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବ ପ୍ରଚୁର ଅର୍ଥ ।"

ଏତିକ ବେଳେ ବାହାରେ ପୋଷ୍ଟପିଅନର ସ୍ୱର ଶୁଣାଗଲା । ତାପରି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଚାକର ଯଦୁନାଥ ଚିଠି ଖଣ୍ଡିଏ ଆଣି ଜମିଦାରଙ୍କୁ ଦେଇ ଚାଲିଗଲା । ବିପିନବାବୁ ଚିଠିଖଣ୍ଡିର ଠିକଣା ଦେଖି ନେଇ କହିଲେ—"ଏ ଖଣ୍ଡିକ ଯେ ବିପିନ୍ ବାବୁଙ୍କର ।"

ଜମିଦାର ମଧ୍ୟ କହି ଉଠିଲେ—"ହଁ" ଏଖଣ୍ଡ ଆସିଛି ଟେସଇ କଲିକତାରୁ ।

ଚିଠିଖଣ୍ଡିକ ଲଫାପାରୁ ବାହାର କରିବା ପରେ ପରେ, ଚିଠିର ଅକ୍ଷର ଏବଂ ନାମ ଦେଖି ଶେଫାଳୀ ମଧ୍ୟ କହିଉଠିଲା—ଏ ଖଣ୍ଡିତ ବିଜୟ ବାବୁଙ୍କର।"

ଜମିଦାର, ବିଜୟ ବାବୁଙ୍କର ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ ପଢ଼ିନେଇ ସାରି ସାମାନ୍ୟ କଣ ଚିନ୍ତା କଲାପରେ କହିଲେ—"ବାସ୍ତବିକ୍ ଏ ଯୁବକଟି

ବଡ଼ ନମ୍ର ।···ଶତିଖଣ୍ଡି ପଡ଼ି ମନରେ ବଡ଼ ଆନନ୍ଦ ଆସୁଛି ମୋର । ପଡ଼ାରେ କ ଝୁଙ୍କ୍ ।···ବିପିନବାବୁ ! ମୁଁ ବଡ଼ ଭୁଲ କରିଥିଲି ନିରଞ୍ଜନ ପରି ଗୋଟାଏ କାଳସର୍ପକୁ ଘରେ ପୋଷି । ସେତେବେଳେ ଏ ଯୁବକଟିକୁ ଯଦି ହତାଦର କରିନଥାନ୍ତି । ହୁଏତ ଶେଫାଳୀ ଆଜି ମୋର···

—"ବାବା ! "ଶେଫାଳୀ କରୁଣ ନୟନରେ ଚାହିଁ ରହିଲା ପିତାଙ୍କ ମୁହଁକୁ···ସେ ଯେପରି ଶୁଣିବାକୁ ଚାହେଁନା ସେଇ ଅଶାନ୍ତ କଥାଗୁଡ଼ାକୁ । ଜମିଦାର ଶେଫାଳୀର ସେଇ ମୁହଁକୁ କିଛି ସମୟ ଚାହିଁ ନେଇ ଷ୍ଲିଷ୍ଟ ପ୍ରାଣରେ କହିଲେ—'ନା—ନା, ଏ ମୋର ସେଇ ପାପର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ । ବିପିନବାବୁ ! ସେତେବେଳେ ଯଦି ମୋର ସ୍ନେହର ଶେଫାଳୀକୁ ଏଇ ଯୁବକଟି ହାତରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଥାନ୍ତି । ତେବେ ଏଇ ନିରଞ୍ଜନ କମ୍ପା ଦସ୍ୟୁତପନ ···· ନା—ନା ଏ ମୋର ପ୍ରକାଣ୍ଡ ଭୁଲ ଏ ମୋର ପ୍ରକାଣ୍ଡ ଭୁଲ—ଶେଫାଳୀକୁ ମୋର ନିଜର କରିନେବାକୁ ଏଇ ଯୁବକଟିର ଯେଉଁ ପ୍ରବଳ ଇଚ୍ଛାଥିଲା···ମୋର ତା ହୃଦୟରେ ମୁଁ ଯେଉଁ ହତାଶାର ନିଆଁ ଜାଳି ଦେଇଥିଲି······

ଜମିଦାର ଆଉକିଛି ନ କହି ନୀରବ ରହିଲେ । ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ବିପିନବାବୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ—"ବଡ଼ ଚମତ୍କାର ଏଇ ବିଜୟବାବୁଙ୍କର ବୁଦ୍ଧିଶକ୍ତି । ମୋ ପାଖକୁ ମଧ୍ୟ ଏଇ ଦୁଇଦିନ ତଳେ ଖଣ୍ଡିଏ ଚିଠି ଦେଇଥିଲେ । ତାଙ୍କର କଥାବାର୍ତ୍ତା ତାଙ୍କର ବ୍ୟବହାର, ତାଙ୍କର ଚିଠିରେ କି ମାଧୁରୀ ଅଛି କେଜାଣି, ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ମୁଁ ଆପେ ଆପେ ଋଣି ହୋଇ ଯାଇଛି । ମାସକ ତଳେ, ସେ ଆପଣଙ୍କର ଏହି ବାସ ଭବନରେ ଛଦ୍ମବେଶରେ ପାଇଁ ଥିଲେ ସତ

କିନ୍ତୁ ସେଣ୍ଟକରେ ସେ ମୋତେ ଅତି ଆପଣାର କରି ନେଇଥିଲେ—ମୁଁ ଯେପରି ତାଙ୍କର କେତେ ଦିନର ଚିହ୍ନାବନ୍ଧୁ ! କାର୍ଯ୍ୟବଶତଃ ମୁଁ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଚିଠି ଦେଇ ପାରେ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ମୋ ପାଖକୁ ସେ ବରାବର ଚିଠି ପଠାନ୍ତି ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରୁ ।”

ଶେଫାଳୀ ଏ କଥା ବାର୍ତ୍ତାରେ ଯୋଗ ନ ଦେଇ ଚୁପ୍ ହୋଇ ବସି ରହିଥାଏ ।

ବିପିନବାବୁ ଠିକ୍ ସେଇପରି କହି ଚାଲିଲେ—“ସରୋଜ ପାଖକୁ ସେ ଏଇ ଚିଠି ଦେଇଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ତା ଠାରୁ ଉତ୍ତର ନପାଇ ସେ ଦୁଃଖିତ ହେବେ । ତେଣୁ ଆପଣ ଅନ୍ତତଃ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଆଜି ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ଲେଖି ସମସ୍ତ ଘଟଣା ଜଣେଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ତାଙ୍କଠାରୁ ଆମର ଏ ବିଷୟରେ ବହୁତ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇବାର ଆଶା, ବିଶେଷତଃ ସରୋଜର ଏ ବିପଦ ସମୟରେ ।”

ଜମିଦାର ମଧ୍ୟ କହିଲେ—“ମୁଁ ବି ତ ଏ ବିଷୟ ଭାବୁଛି ବିପିନବାବୁ । ଏଇ ନିଅନ୍ତୁ ଚିଠି ପଢ଼ନ୍ତୁ-ସେ ଏଇ ନିକଟରେ ଓକିଲାତି ପାସ୍ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ଲେଖିଛନ୍ତି ।

“ସତେ ? ତେବେ ତ ଏ ଆମ ପକ୍ଷରେ ଗୋଟିଏ ଶୁଭ ସମ୍ବାଦ । ସରୋଜର ବନ୍ଧୁ ହିସାବରେ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ପ୍ରାଣ ପଣେ ଚେଷ୍ଟା କରିବେ—ସରୋଜ ଯେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ଏ କଥା ସେ ପ୍ରମାଣ କରି ଦେଇ ପାରିବେ । ଅନ୍ୟ ଓକିଲଙ୍କପରି ସେ ଟଙ୍କାର ବିନିମୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ନାହିଁ—କରିବେ ତାଙ୍କର ଜଣେ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ବିପଦମୁଖରୁ ବଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ।”

ଜମିଦାର ମଧ୍ୟ ଉତ୍ସାହିତ ହୋଇ କହି ଉଠିଲେ—“ସେ ମଧ୍ୟ କମ୍ ବୁଦ୍ଧିମାନ ନୁହେଁ ବିପିନବାବୁ ! ଓକିଲାତିରେ ସେ ଯେ

ପ୍ରଥମ ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରନ୍ତି । ତାପରେ ଯଦି ଭଗବାନଙ୍କର ଇଚ୍ଛାଥାଏ·······

ଏତିକ କହି ଜମିଦାର କେଜାଣି କାହିଁକି ମନେ ମନେ ଚମକି ପଡ଼ି ନୀରବ ରହିଗଲେ ଏବଂ ଶଙ୍କିତ ପ୍ରାଣରେ କହିଲେ— "କିନ୍ତୁ ଏଣେ ଯେ ରହିଚି ଦସ୍ୟୁ ତପନ !···ନଚେତ୍

—"ନା, ନା ସେ ଏତେ ସ୍ୱାର୍ଥପର ନୁହନ୍ତି ଜମିଦାରବାବୁ ! ମୋର ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ସେ କେବଳ ଜଣେ ବନ୍ଧୁକୁ ବିପଦ ମୁହଁରୁ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ଅମର ଶର୍ତ୍ତି ପାଇଲା ମାତ୍ରେ ପ୍ରାଣ ପଣେ ଲାଗି ପଡ଼ିବେ । ଏ ବିଷୟରେ ମୁଁ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଆଜି ବୁଝାଇ ଲେଖୁଚି ।"

ବିପିନବାବୁଙ୍କର ଏ କଥା ଶୁଣି ସାରି ମଧ୍ୟ ଜମିଦାର ପୂର୍ବପରି ଶଙ୍କିତ ପ୍ରାଣରେ କହିଲେ—"କିନ୍ତୁ ଏଣେ ଯେ ଜୀବନ ମରଣର ସମସ୍ୟା ।"

— "ହଁ, ସେ ଆଶଙ୍କା ଅବଶ୍ୟ ରହିଚି, କିନ୍ତୁ ଶେଫାଳୀ ଦେବୀଙ୍କର ଭୟର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । ମୁଁ ଏହା ଦୃଢସ୍ୱରରେ କହୁଚି । କାରଣ ତାଙ୍କର ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଅଛନ୍ତି ଜଣେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ-ପରାୟଣ ବ୍ୟକ୍ତି । ଯାହାଙ୍କୁ ଜଗତ କହେ, ଦସ୍ୟୁ···।···ନା, ନା, ନା, ଜଗତ ନୁହେଁ, କହନ୍ତି କେତେ ଜଣ ଲୋଭୀ ଧନୀକ—କହେ ରାଜନୀତି ଆଇନ—କହନ୍ତି ଏଇ ଆଇନ୍‌ର ଫାଶରେ ବନ୍ଧା କେତେ ଜଣ ପେଶାଦାର ପୋଲିସ କର୍ମଚାରୀ ।"

ଶେଫାଳୀର ମୁଖମଣ୍ଡଳରେ ଦେଖା ଦେଇଥିଲା ତୃପ୍ତିର ଚିହ୍ନ ହୃଦୟରେ ଉଙ୍କି ମାରୁଥିଲା ସୁଖର ସ୍ୱପ୍ନ—କିନ୍ତୁ ଏ ଭିତରେ ଯେ

କେତେ ରହସ୍ୟଭରା ଗୋପନୀୟ କଥା ଲୁଚି ରହିଥିଲା, ତାହା ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଡିଟେକ୍‌ଟିଭ ବିପିନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଧାରଣାର ଅଗୋଚର ଥିଲା ।

× × × × ×

ତିନି

ବମ୍ବେ ମେଲ୍‌ର ଇଞ୍ଜିନ୍‌ଟା ବିକଟସ୍ୱରରେ ବଂଶୀଧ୍ୱନି କରି ଉଠିଲା । ହାଓଡ଼ା ଷ୍ଟେସନର ଲୋକାରଣ୍ୟ ଭିତର ଦେଇ ଜମିଦାର ପୁଅ ସରୋଜ ବାବୁ କଷ୍ଟରୁ ପଥ ଆଗେଇ ଗଲାପରେ ମେଲ୍‌ର ଗୋଟାଏ ପ୍ରଥମଶ୍ରେଣୀ ଡବା ଉପରକୁ ଉଠିପଡ଼ିଲେ । ତାଙ୍କର ଶରୀରରେ ଆଚ୍ଛାଦିତ କରିଥିଲା, ସାଏବୀ ଢଙ୍ଗର ଗୋଟାଏ ଦାମିକା ସୁଟ୍— ହାତରେ ଥିଲା ଖଣ୍ଡିଏ ମାତ୍ର ଚମଡ଼ାର ବ୍ୟାଗ ।

ରେଲ୍ ଛାଡ଼ିବାର ସାମାନ୍ୟ ପୂର୍ବରୁ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ସୁନ୍ଦର ଚେହେରା ଯୁକ୍ତ ବଳିଷ୍ଠଯୁବକ ସେଇ ଡବାକୁ ଉଠିପଡ଼ି, ସରୋଜକୁ ଧୀର ସ୍ୱରରେ କହିଲେ—"ଖୁବ୍ ସାବଧାନ ସରୋଜ ବାବୁ ! ପୋଲିସ ତୁମକୁ ସନ୍ଦେହ କରିଛି । କାର୍ଯ୍ୟ ହାସଲ ନ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେପରି ପୋଲିସ ହାବୁଡ଼ରେ ନ ପଡ଼ି ସେଥିପାଇଁ ପ୍ରାଣପଣେ ଚେଷ୍ଟା କରିବ ।"

ମେଲ୍ ଧୀରେ ଧୀରେ ଚାଲିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ଯୁବକଟି ଡବାରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଲେ । ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ବମ୍ବେ ମେଲ୍‌ର ଘୋର ଘର୍ଘର ଶବ୍ଦ ଅସ୍ପଷ୍ଟରୁ ଅସ୍ପଷ୍ଟତର ହୋଇ ଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମେଲ୍ ମଧ୍ୟ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା । କେବଳ ଫୁଟି ଦିଶୁଥିଲା, ଅଦୂରସ୍ଥ ନାଲି ନେଳୀ ଆଲୁଅ ଗୁଡାକ ।

ଯୁବକ ଜଣକ ପ୍ଲାଟ୍‌ଫର୍ମ ତ୍ୟାଗ କରି ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀର ଓୟେଟିଂରୁମ୍ ଆଡ଼କୁ ଗଲେ ଏବଂ ଆରାମ ଚୌକି ଉପରେ ବସି

ପଡ଼ିଲେ । ଅଳ୍ପସମୟ ପରେ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଯୁବକ ସେଇ ରୁମ୍ ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲେ । ପ୍ରଥମ ଯୁବକ ଜଣକ ସେଇ ନବାଗତଟିଙ୍କୁ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ନେଇ ଦୃଷ୍ଟି ଫେରାଇ ଆଣୁଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ନବାଗତଟି ତାଙ୍କ ଆଡକୁ କିଛି ସମୟ ଦେଖି ନେଇ, ଅତି ନିକଟକୁ ଚାଲିଆସି, ମୁହଁରେ ମୃଦୁ ହସର ରେଖା ଫୁଟାଇ କହିଲେ—"ହାଲୋ ମିଷ୍ଟର ! ତୁମେ ମଧ୍ୟ ଆସି ଏଠାରେ ?

ନବାଗତଟି କରମର୍ଦ୍ଦନ କରିବାକୁ ହାତ ବଢ଼ାଇଲେ । ପ୍ରଥମ ଯୁବକଟି ମଧ୍ୟ ହାତବଢ଼ାଇ କରମର୍ଦ୍ଦନ କରି କହିଲେ—"ଓ, ଭାସ୍କର ବାବୁ ସେ ! ଆପଣ ଏଠାରେ କେମିତି ?"

—"ଗୁପ୍ତଚର ଶଠିପାଇ ଚାଲିଆସିଛି ପରା ।"

—"ଆଉସବୁ ... ?"

—"ଭଲ ଆଉ କଣ ? ବ୍ୟବସାୟ ସାମାନ୍ୟ ମାନ୍ଦା ପଡ଼ି ଯାଇଛି । ଆଫ୍ରିକା ପରି ସୁଦୂର ସ୍ଥାନରେ ରହି ରହି ଦେଶକଥା ମନେ ପଡ଼ିଲେ ମୋଟେ ଭଲ ଲାଗୁନାହିଁ । ତେବେ ଧନ ଲୋଭ ଟିକେ ଛାଡ଼ି ହେଉଛି କେତେବେଳେ ?"

—"ଆସିଲେ କେବେ ?"

—"ଏଇତ କାଲି ?"

—"ଜାହାଜରେ ?"

—"ନା ! ଜାହାଜରେ ମୋତେ ମୋଟେ ଭଲ ଲାଗେନାହିଁ । ତା ଛଡ଼ା ମୋର ନିଜର ଏରୋପ୍ଲେନ୍ ଥାଉଁ ଥାଉଁ ଜାହାଜକୁ ଆଶ୍ରା କରିବ କାହିଁକି ?"

—"ତା ତ ନିଶ୍ଚୟ ।"

ନବାଗତ ଯୁବକଟି ସାମାନ୍ୟ ଟିକଏ ଚିନ୍ତା କଲାପରେ କହିଲେ—"ତପନ ବାବୁ ! କିନ୍ତୁ ଏଥର ମୁଁ ଆସିଛି ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଆଶାରେ ।"

—"ବଡ଼ ଆଶାରେ ? କଣ ଶୁଣେ ।''

—"ନିରାଶ କରିବେ ନାଇଁତ ?

"ମୁଁ ?"

—"ଆପଣଙ୍କ ଉପରେ ଯେ ସବୁ ନିର୍ଭର କରେ ମୁଁ ତପନ ବାବୁ ।"

—"ମୋ ଉପରେ ? ମାନେ ।"

—"ଆପଣ ତ ସବୁ ବୁଝିପାରୁ ଥିବେ ତପନ ବାବୁ, ମୁଁ ଆଉ ଅଧିକା କଣ କହିବି ?—ରୁପ୍ପାର ମନ କଥା କଣ ଆପଣ କିଛି ଜାଣନ୍ତି ନାଇଁ ?''

ପ୍ରଥମ ଯୁବକଟି କିଛି ନ କହି ନୀରବରେ ବସି ରହିଲେ ।

—"ନୀରବ ରହିଲେ ତପନ ବାବୁ !"

—"ଜାଣେ କହିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି ଆପଣ ?"

—"ଏଇ ଆସନ୍ତା ମାସରେ ବାହାଘରଟା ।"

—"କାହାର ?"

—"ପୁଣି ଏପରି ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ ଯେ ଆପଣ ? ରୁପ୍ପା ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଜିଦ୍ ଧରିଛି—ଆପଣଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅନ୍ୟକାହାକୁ ବାହା ହେବାକୁ ନାରାଜ ।''

—"କାହିଁକି ? କମଳ ବାବୁ ଯେ ଅଛନ୍ତି ।"

—"ନାଁ, ସେ ତାଙ୍କୁ ମୋଟେ ଭଲ ପାଏ ନା ।"

—"ଆପଣ ବଡ଼ ଭୁଲ ବୁଝିଚନ୍ତି ଭାସ୍କର ବାବୁ । କହନ୍ତୁ, ସ୍ମୃଣା ପ୍ରଥମେ ସେଇ ଯୁବକଟିକୁ ଭଲ ପାଉଥିଲା କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ନୁହେଁ ।"

—"ତାର ମାନେ ?"

—"ତାର ମାନେ ମୁଁ କହିବାକୁ ଚାହେଁ, ଯେଉଁ ନାରୀ ଥରେ ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଯୁବକକୁ ଭଲ ପାଉଥିଲା—ଆଉ ଯେଉଁ ଯୁବକର ହୃଦୟରେ ସେ ଆଜି ହା ହୁତାଶର ନିଆଁ ଜାଳି ଦେଇଚି, ସେପରି ଗୋଟାଏ ନାରୀକୁ ମୁଁ ବିବାହ କରିବାକୁ ଚାହେଁନା । ସେଇ ନାରୀ କେବଳ ଚାହେଁ, ଗୋଟାକ ପରେ ଗୋଟାଏ ସୁନ୍ଦର ଯୁବକର ମୁହଁ ଦେଖିବାକୁ ।"

ନବାଗତ ଯୁବକଟି ରାଗରେ ଜଳିଉଠୁଥିଲେ । ପ୍ରଥମ ଯୁବକଟି ଠିକ ସେହିପରି ରୁକ୍ଷ ସ୍ୱରରେ କହି ଚାଲିଥିଲେ—"ରାଗ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ଭାସ୍କର ବାବୁ ! ମୁଁ ଯାହା କହୁଚି ତାହା ଖାଣ୍ଟି ସତ୍ୟ । ଆପଣ ହୁଏତ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ । ଆପଣଙ୍କର ଅନ୍ତରାଳରେ, ଆପଣଙ୍କର ସ୍ନେହର ଭଉଣୀ ସ୍ମୃଣାକୁ ନେଇ କିରକମର ଅସମ୍ଭବ ରକମର କାଣ୍ଡ କାରଖାନା ଘଟିଯାଉଚି ଆହୁରି ଭୀଷଣ ହେବ ବୋଲି ଆଶଙ୍କା କରାଯାଏ ମଧ୍ୟ ।···କିନ୍ତୁ ଜାଣିରଖନ୍ତୁ ଏଥିପାଇଁ ମୁଁ ସଦାସର୍ବଦା ପ୍ରସ୍ତୁତ ।"

—"ଏ କଣ କହି ଯାଉଚନ୍ତି ତପନ ବାବୁ ?"

—"ଅରେ ତ କହିଚି ମୁଁ ଯାହା କହିଲି ଏଥିରେ ଟିକିଏ ମାତ୍ର ଭୁଲ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଦୁଃଖର କଥା ଆପଣଙ୍କ ଆଖିରେ ଏ ଭୁଲ ଦେଖାଦିବ ନାହିଁ । ଆପଣଙ୍କର ସେ ହୃଦୟ ନାହିଁ – ସେପରି ଦୂରଦର୍ଶିତା ନାହିଁ । ଆପଣ ଖାଲି ଚାହାନ୍ତି, ନିଜ ସ୍ୱାର୍ଥ ସ୍ୱାଧୀନ ପାଇଁ ଧନ

—ଧନ—ଧନ—ଯେଉଁ ଧନ ଅର୍ଜିବାକୁ ଯାଇଁ ଦସ୍ୟୁ ପରି ଘୂରି ବୁଲୁଛନ୍ତି ସୁଦୂର ଆଫ୍ରିକା ଦେଶରେ ।”

—“ଷ୍ଟପ ।” ଗର୍ଜିଉଠିଲା ଭାସ୍କର ।

—“ହାଃ···ହାଃ···ହାଃ···ମୋତେ ଚିହ୍ନୁଛ ?”

—“ଖୁବ୍ ଚିହ୍ନେ—ତୁ ଗୋଟାଏ ଦସ୍ୟୁ—ଜଗତ ତୋତେ କହେ ଦସ୍ୟୁ ବୋଲି ।”

—“କିନ୍ତୁ ତୋ ପରି ମୁଁ ଏତେ ନୀଚ ଘୃଣ୍ୟ ଦସ୍ୟୁ ନୁହେଁ ଭାସ୍କର ।···ପର ଡିଣ୍ଡି ଚିପା ଧନରେ ମୋ ଗନ୍ତାଘର ଭରି ଉଠେନା —ଧନ ଲୋଭରେ ଗରିବକୁ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଜୀବନ୍ତ ସମାଧି ଦିଏ ନା— ଧନ ଲୋଭରେ ତୋ ପରି ନୃଶଂସ କାଣ୍ଡ ମୁଁ କରେ ନା—ତୁ ଯେ ଗୋଟାଏ ମାରାତ୍ମକ ଦସ୍ୟୁ ଦଳର ସର୍ଦ୍ଦାର ।···ଖାଲି ସ୍ୱାର୍ଥ···ସ୍ୱାର୍ଥ· ସ୍ୱାର୍ଥ···ଏଇ ସ୍ୱାର୍ଥ ନେଇ ତୁ ଖେଳି ବୁଲିଚୁ ଦୁଇ ହାତରେ ଜ୍ୱଳନ୍ତ ଅଗ୍ନି ଧରି···

ଭାସ୍କର ଭୀଷଣ ମୂର୍ତ୍ତି ଧରି ଧାଇଁ ଆସୁଥିଲା କିନ୍ତୁ ଦସ୍ୟୁ ତପନ ବିଦ୍ରୂପରେ ହସି ହସି କହି ଉଠିଲା—“ହିଁ ହିଁ, ଏଟା ଯେ ଷ୍ଟେସନର ଓ୍ୱେଟିଂ ରୁମ ମିଷ୍ଟର । ଗୁଣ୍ଡାମି କରିବାକୁ କଣ ସ୍ଥାନ ମିଳିଲା ନାହିଁ ?

କହୁ କହୁ ଦସ୍ୟୁ ତପନ କୋଠରୀ ତ୍ୟାଗ କରି ଲୋକ ଗହଳି ଭିତରେ ମିଶିଗଲା । ଷ୍ଟେସନ ବାହାରେ ଗୋଟାଏ ସୁନ୍ଦର ନୀଳରଙ୍ଗର ମୋଟର କାର ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲା । ତପନ ପହଞ୍ଚିବା ମାତ୍ରେ ଡ୍ରାଇଭର ଗୋଟିଏ ସଲାମ ପକାଇ ଦରଜା ଖୋଲିଦେଲା । ତପନ ଭିତରେ ବସି ପଡ଼ିବା ମାତ୍ରେ ଡ୍ରାଇଭର ମୋଟର ଛୁଟାଇ ଦେଲା ଆଗକୁ ।

ସହରର ଟ୍ରାମ, ବସ, ଜନଗହଳ ଅତିକ୍ରମ କରି କିଛି ସମୟ ପରେ ମୋଟରଟି ସୁନ୍ଦର ତିନି ମହଲା କୋଠା ସାମନାରେ ପହଞ୍ଚିଲା ଏବଂ ଫାଟକ ପାର ହୋଇ, ବାରଣ୍ଡା ପାହାଚ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚାଲିଗଲା ।

ତପନ ମୋଟରରୁ ଓହ୍ଲାଇ କୋଠା ଭିତରକୁ ପଶିଗଲା ଏବଂ ଉପର ମହଲାରେ ଗୋଟିଏ ସୁସଜ୍ଜିତଡ୍ରଇଂରୁମ ଭିତରେ ବସି ସିଗାରେଟରେ ନିଆଁ ଧରାଇଲା । ଖୁବ୍ କମ ସମୟ ଭିତରେ ଜଣେ ଯୁବକ ପାଖକୁ ଆସି ତପନଙ୍କୁ ଅଭିବାଦନ କରି ନତ ମୁଖରେ ଠିଆହେଲା । ତପନ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା "ହଁ ବାକି ଥିବା ସେଇ କାମ ଗୁଡ଼ାକ ଶେଷ ହେଲାତ ।" ?

—"ହଁ ସାର । ଆଉ କିଛି ବାକି ନାହିଁ ।"

—"ମୁଁ ଲିଷ୍ଟ ଦେଇଥିବା ଅନୁସାରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ସାହାଯ୍ୟ ପାଣ୍ଠିକୁ ଟଙ୍କା ପଠାଯାଉଛି ତ ? ପରିମାଣ ?

—ଆପଣ କହିଥିବା ଅନୁସାରେ ଠିକହିସାବ କରି ପଠାଇଚି । କେହି କୌଣସି ପ୍ରକାର ସନ୍ଦେହ ମଧ୍ୟ କରି ପାରିବେ ନାହିଁ । ଆପଣ ଟିକିଏ ବିଶ୍ରାମ ନିଅନ୍ତୁ—ହିସାବ ଖାତା ଆଣି ଦେଖାଇବି ।

—"ସେଇ ସେଠମଲଟା ପାଖକୁ ଚିଠି ପଠେଇଚତ ?

—"କେତେ ଘଣ୍ଟା ଆଗରୁ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରି ପୋଷ୍ଟ୍‌ରେ ପଠାଇ ଦେଇ ଆସିଚି ।"

—"ଧନ୍ୟବାଦ ! ଆଚ୍ଛା ତୁମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାଇପାର !

ଯୁବକଟି ନିଶବ୍ଦରେ କୋଠରୀ ଭିତରୁ ଚାଲିଗଲା । ଦସ୍ୟୁ ତପନ ଅଲମିରାରୁ ଗୋଟାଏ ମୋଟା ବହି ଟାଣି ଆଣି ସେଥିରେ ମନୋନିବେଶ କରିବାରେ ଲାଗିଲା—ଏହା ତାର ଦୈନନ୍ଦିନ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ ଅନ୍ୟତମ ।

× × × ×

ଗୁର

— ଆବେ ! ତୁମେ ସବୁ ବାହାରେ ହଟିକରି ଠିଆହୁଅ ।
··ଇନାଗେ···ଇନାଗେ ଗୋଦାମଘର ଭିତରକୁ ମାଡ଼ିଆସୁଚ
ାଇଁକ ?" ଗୋଦାମ ଭିତରୁ ଉଠିଆସି, ସ୍ଥୂଳ ଶରୀର ଶେଠ୍‌ମଲ
ାରଓ୍ୱାଡ଼ି ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ସମବେତ ଜନତାକୁ ଅନାଇ
ାହିଉଠିଲା ଡାକ୍ତ କଡ଼ ମଡ଼କରି—ସତେ ଯେପରି ଗୋଟିଏ ରକ୍ତ
ାଲାଖି ଜୀଅନ୍ତା ବାଘ ଚକ୍ତରର ସନ୍ଧାନ ପାଇଁ ଧାଇଁ ଆସୁଥିଲା ଅଗକୁ ।
ାହାଲ ଭିତରୁ କେତେ ଜଣ ଶେଠ୍‌ମଲ୍‌ର ଗର୍ଜନ ତର୍ଜନ ଶୁଣି
ାଛକୁ ଘୁଞ୍ଚିବାର ଉପକ୍ରମ କଲେ—କାହା ହାତରେ ଥିଲା ଶିଶି,
ାହା ହାତରେ ବୋତଲ, କାହା ହାତରେ ଅବା ଡାଲି, ଲୋଟା ।
କେହି କେହି ସାହାସୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଶେଠ୍‌ମଲର ଏ କଡ଼ା କଥା ଶୁଣି
ାଉଟିକିଏ ଆଗକୁ ଚାଲିଆସି କହି ପକାଇଲେ—"ଆମେ କଣ
ାଠି ଏମିତି ଠିଆ ହୋଇ- ଥିବୁ ନା କଣ—ଚଞ୍ଚଳ ଦେଲେ
ାଲିଯିବୁ ।·ଏଥିପାଇଁ କଣ ଦିନକର କାମ ବନ୍ଦ କରିବୁ ।

ଧନର ମୋହରେ ଅନ୍ଧ ଶେଠ୍‌ମଲ୍, ସେମାନଙ୍କ କଥାକୁ
ଭୃକ୍ଷେପ ନ କରି କହି ଉଠିଲା—"ଆବେ ହାରମଜାଦା ! ତୁମପାଇଁ
କଣ ଗୋଦାମ ଘର ଦିନସାରା ଖୋଲା ରହିଥିବ । ଦେଟ୍ଟୁଚଲ ଇନାଗେ
ସବୁ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ— ଆମେ ଏଥିକି କଣ କରିବୁ ?"

ଜନତା ଭିତରୁ କେହି ଜଣେ ଉଚ୍ଚ ସ୍ୱରରେ ଉତ୍ତେଜିତ ହୋଇ
କହିଉଠିଲା—"ସଜତ ହୋଇ କଥାକହ—ପାଟିରେ ଲଗାମ ଦେଇ
କଥା କହ । ଯାହାକୁ ଦେଉଛ ଦେଉଛ । ଆମ ଝାଳବୁହା
ପଇସା ଟାଣି ଆମକୁ ଦେଉଛ ଗୋଡ଼ମିଶା ବଗଡ଼ା ଚାଉଳ—ଚୂନ

ମିଶା ଅଟା—ଅଗର ମିଶା ତେଲ । କିରସିନରେ କଳା ବଜାର, ଚିନିରେ କଳାବଜାର—ଲୁଗାରେ ବି କଳା ପୋତେଇ ।”

—“ଯାଅ--ଯାଅ--କେଉଁ ବାପକୁ ତୁମର ସୁବିଧା ଜଣାଇବ ଯାଅ—”ଶେଠମଲ ପୂର୍ବପରି ହିଂସ୍ର ବାଘ ପରି ଗର୍ଜନ କରି ଉଠିଥିଲ । ଏଣେ ସେଇ ସମୟରେ ରାସ୍ତାଉପରେ ଜଣେ ସୁନ୍ଦର ବଳିଷ୍ଠ ଯୁବକ ଚାଲି ଯାଉଁ ଯାଉଁ ବ୍ୟଙ୍ଗ ହସ ହସି ଅତି ଅସ୍ପଷ୍ଟ ସ୍ୱରରେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଥିଲ—“ବାପାକୁ କାହିଁକି—ତୋତେ ଜବତ କରିବାକୁ ଆମକୁ ନିଜର ବଳ ଅଛି ।”

ତାହାପରେ ଯୁବକଟି ନିଜର ହାତଦଣ୍ଡକୁ ଅନାଇଁ ପୂର୍ବପରି ମନକୁ ମନ କହି ଉଠିଲ—“ଏଇତ—ପୁଣି ନେକାଲ ଗାଡିର ସମୟ ହୋଇଗଲ ।”

ଯୁବକଟି ଷ୍ଟେସନ୍ ଅଭିମୁଖରେ ଯାଉଥିବା ଗୋଟିଏ ଟାଉନ୍ ବସ୍ ଉପରକୁ ଉଠିଗଲ ।

ସେ ଦିନ ଚାରିଟା ବେଳେ ଶେଠ୍ ମଲ ମାଡ଼ୱାଡ଼ି ଗୋଟିଏ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରି ଚିଠି ପାଇଲ । ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ ପାଇ ଶେଠ୍ ମଲ୍‌ର ମନରେ ଧାରଣା ଯେ, ଏହା ବୋଧହୁଏ କୌଣସି ସରକାରୀ ଚିଠି—ଚିନି, କିରୋସିନ କିମ୍ବା ଲୁଗା କୋଟା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆସି ଥାଇପାରେ । କିନ୍ତୁ ଲଫାପାରୁ ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ ବାହାର କରି ଆଖି ପଢ଼ିସାରିଲା ପରେ, କି ଏକ ଅଜଣା ଭୟରେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା । ମୁହଁ ତାର ଶୁଖି କଳାକାଠ ପାଲଟି ଗଲ । ସେ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଜଣେ ଚାକରକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ, ଘୋଡ଼ାଗାଡ଼ିରେ ଛୁଟିଲ ଥାନାକୁ ।

ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍‌ଟର ମଦନ ବାବୁ ଥାନା ଅଫିସ୍‌ରେ ବସି କିଛି ଲେଖୁଥିଲେ । ଆଗରେ ପାଦଶବ୍ଦ ଶୁଣି, ଖାତାରୁ ଆଖି ଫେରାଇ

ଚାହିଁଲେ ଏବଂ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ହସ ହସ ମୁହଁରେ କହିଲେ—"ଓ, ଆପଣ ଆସିଚନ୍ତି ସେଠଜୀ ! ବସନ୍ତୁ—ବସନ୍ତୁ ।"

—"ଆଉ ବସିବି କଣ ଆଜ୍ଞା—ମୋ ଉପରକୁ ଭୟଙ୍କର ବିପଦ ମାଡ଼ି ଆସିଲାଣି ।

—"କଣ ହେଲା, କହନ୍ତୁ ।"

—"ଦସ୍ୟୁ ତପନ ! ଏଇ ଚିଠି ନେଇ ପଢ଼ନ୍ତୁ ।"

—"ଏଁ ! ଦସ୍ୟୁ ତପନ ।" ଚମକି ପଡ଼ିଲେ ଇନସ୍‌ପେକ୍‌ଟର ବାବୁ ! ତା ପରେ ପରେ ନିଜର ଦୁର୍ବଳତାକୁ ଲୁଚାଇବାକୁ ଶତ ଚେଷ୍ଟା କରି, ସେଠମଲ୍ ହାତରୁ ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ ଆଣି ପଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସେଥିରେ ଲେଖାଥିଲା—

ସେଠଜୀ !

'ମୋର ଏ ଚିଠିଖଣ୍ଡିକ ପାଇ ଦୁଃଖ କରିବେ ନାହିଁ । ଆମ ଦେଶର ବହୁତ ନିରୀହ ଲୋକଙ୍କୁ ତୁମେ କଲ ବଲ କରି ମାରୁଚ—ତାଙ୍କର ଝାଳବୁହା ଧନରେ ତୁମର ଗଣ୍ଡି ସ୍ଥୂଳରୁ ସ୍ଥୂଳତର ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତୁମର ଧନଭଣ୍ଡାରଟି ମଧ୍ୟ ଅସଂଖ୍ୟ ସୁନା ଏବଂ ବହୁମୂଲ୍ୟ ରତ୍ନରେ ଭରି ଉଠିଥିବାର ଖବର ମୋ କାନକୁ ଆସିଚି । ତୁମେ ବୁଝ ଆମର ଲୋକମାନେ କାଙ୍ଗାଳ—ଭାତ ମୁଠେ ପାଇଁ ପର ଦୁଆରେ ଆମର ଲୋକମାନେ ହାତ ପତାନ୍ତି—ପର ଦେଶରେ କୁଲିଗିରି କରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ କାହାପାଇଁ ? ତୁମରି ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆମର ଏଇ ଦୁରବସ୍ଥା—ତୁମରି ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆମେ ଆଜି କାଙ୍ଗାଳ । ତୁମେ ଆଜି ପଙ୍ଗପାଳ ପରି ଗୃହଆଡ଼େ ମାଡ଼ିଯାଇ ସୁନ୍ଦର, ସଜୀବ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ନୀରସ, କୁତ୍ସିତ, ନିର୍ଜୀବ ମରୁପ୍ରାନ୍ତରରେ ପରିଣତ କରି ଦେଇ ପାରିଚ । ସୁଖୀ, ସରଳ ବିଶ୍ୱାସୀ,

ନିଷ୍କପଟହୃଦୟ ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କର ଉପରେ ଧୀରେଧୀରେ ତୁମର ମିଥ୍ୟା,ପ୍ରବଞ୍ଚନା,କପଟତାର ମାୟାଜାଲ ବିଛେଇ ଦେଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଜୀବନ୍ ମୃତ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଦେଉଛ । କେତେ ସୁନାର ସଂସାର ଚୂନାକରି ଦେଇଛ—କେତେ ଷଣ୍ଡି ଖଣ୍ଡିଙ୍କର ତଣ୍ଟିଚପି ସେମାନଙ୍କ ହାଁଉବାଉ ଆବୋରି ବସିଛ—କେତେ ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପଥର ଭିଖାରୀ କରିମଉଜ କରୁଛ,ସେମାନଙ୍କର ଝାଳବୁହା ଧନରେ—କେତେ ସରଳ-ବିଶ୍ୱାସୀଙ୍କୁ ମନ ଭୁଲାଣି କଥାରେ ଭୁଲାଇ, ଶେଷରେ ତାଙ୍କର ଭିଟା-ବାଡ଼ି ଉପରେ ଗଢ଼ିଛ ତୁମର ପ୍ରକାଣ୍ଡ ପ୍ରକାଣ୍ଡ କୋଠା —କେତେ ଗୃଷୀର ସୁନା ରଂଗର ପାଚିଲା ଧାନକ୍ଷେତ ଉପରେ ଲୋଲୁପ ଦୃଷ୍ଟି ପକାଇ କୂଟ ଚକ୍ରାନ୍ତ ବଳରେ କରି ନେଇଛ ନିଜର କବଜାରେ—କେତେ ନିଃସ୍ୱ, ନିଃସ୍ୱର ବିକଳ କ୍ରନ୍ଦନ ପେଷି ହୋଇ ଯାଇଛି ତୁମର ରୁକ୍ଷ, ନିର୍ମମ, କଠିନ ପଥରସ୍ତୂପର ଚକତଳେ—ଠିକ୍ ଯେପରି ତୁମର କୋଠା ଭିତରେ ଘୂରୁଥିବା ପଥର ଚକ ତଳେ ମହଣ ମହଣ ଗୋଟା ଗହମ ପେଷି ଚୂରମାର୍ ହୋଇଯାଏ ବାୟା ଚଢ଼େଇଙ୍କ ବସାରେ ମାଙ୍କଡ଼ପଲ ପଶିଲେ ନିରୀହ ପକ୍ଷୀଦଳ ଯେପରି ହୁଅନ୍ତି, ସରଳତାର ଅବତାର ହରିଣ ଦଳରେ ହିଂସ୍ର ବାଘ ପଶିଲେ ହରିଣ ଦଳ ଯେପରି ହୁଅନ୍ତି କେଉଟ ଜାଲରେ ମାଛ ଯେପରି ଛଟପଟ ହୁଏ, ଠିକ୍ ସେଇପରି ତୁମର କୁଟିଳତା, କପଟତା, ମିଥ୍ୟା, ପ୍ରବଞ୍ଚନାରୂପକ ଶକ୍ତ ଦଉଡ଼ିରେ ତିଆରି ହିଂସ୍ର ଜାଲରେ ପଡ଼ି ମଣିଷ ଜାତିଟା ଛଟପଟ ହେବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି । ଶୁଣିପାରୁଛ···? ଶୁଣିପାରୁଛ ମଣିଷର ଆର୍ତ୍ତନାଦ—ଶୁଣିପାରୁଛ ମଣିଷର ବିକଳ କ୍ରନ୍ଦନ···? ଶୁଣିପାରୁଛ ମଣିଷର ଦୀର୍ଘନିଶ୍ୱାସ—? ନା—ନା, ତୁମେ ପାରିବ ନାହିଁ—ତୁମେ ପାରିବ ନାହିଁ;ଧନଲୋଭୀ ଶେଠଜୀ ତୁମେ ପାରିବ ନାହିଁ-ତୁମର ହୃଦୟଟା କଠିନ ପଥରଠାରୁ

ଆହୁରି କଠିନ—ସାହାରାର ମରୁପ୍ରାନ୍ତ ଠାରୁ ଆହୁରି ରୁକ୍ଷ—ଆହୁରି ନିର୍ମମ !…ଇସ୍ ! ଏଇ ଯେ—ଏଇ ଯେ ମୁଁ ଶୁଣିବାକୁ ପାଉଚି—ଯେ ସେଇ ମଣିଷ ମଣିଷ ! ଏଇ ଯେ ମୁଁ ଶୁଣିପାରୁଚି ସେଇ ମଣିଷର ଆର୍ତ୍ତନାଦ, ଏଇ ଯେ ମୁଁ ଦେଖିପାରୁଚି, ତୁମ ପରି ହିଂସ୍ର ଶିକାରୀର ଶିକାର କରିବାର ନୃଶଂସ ଦୃଶ୍ୟ—ଏଇ ତ ମୁଁ ଶୁଣିବାକୁ ପାଉଚି ନିରୀହା ଅବଳା ଉପରେ ତୁମପରି ନିର୍ମମର ଅତ୍ୟାଚାର…!…ଉଃ…ମୋ ମୁଣ୍ଡ ଯେ ଗରମ ହୋଇଯାଉଚି ଶେଠଜୀ…ମୁଣ୍ଡ ଯେ ମୋର ଗରମ ହୋଇଯାଉଚି…!…ଶେଠଜୀ ! ମୋର ଶତ ସହସ୍ର ଭାଇମାନଙ୍କର କଂକାଳସାର ଦେହ ପାଇଁ ଦାୟୀ ତୁମପରି ଯକ୍ଷ—ତୁମପରି ହୃଦୟହୀନ ସଇତାନ !…ଆଜି ଆମର ଖାଇବାକୁ ନାହିଁ—ପିନ୍ଧିବାକୁ ନାହିଁ—ଆଜି ଆମେ ନିଃସ୍ୱ…! ଆଜି ଆମେ କାଙ୍ଗାଳ—ଆଜି ଦେଶର ଶିଳ୍ପ ତୁଟି ଯାଇଚି—ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କର ବିଷାକ୍ତ ଚକ୍ରାନ୍ତ ଫଳରେ ଦେଶଟା ଆମର ଜଳପୋଡ଼ି ପାଉଁଶ ହୋଇ ଯାଇଚି—ତୁମପରି ନିର୍ମମ ଯକ୍ଷଗୁଡ଼ାକର କଠିନ ହାତ ମୁଠାର ତଳେ ଚୁପି ହୋଇ ମଣିଷର କଲିଜା ପାଣି ଫାଟି ଯାଇଚି—ତୁମପରି ନିର୍ମମ ଶିକାରୀର ରକ୍ତବୋଳା ମୁଦ୍‌ଗର ଭିତରେ ଶତ ଶତ ନିରୀହର ଅନ୍ତିମ ସମାଧି ହୋଇଯାଇଚି—ତୁମପରି ନିର୍ମମ ଶିକାରୀର ପୃଥୁଳ ପେଟର ଫାଙ୍କ ଭିତରେ ଶତ ଶତ ଅଶରୀର ଆତ୍ମା ଆଜି ସୁଦ୍ଧା ଘୂରି ବୁଲୁଛନ୍ତି—ତୁମପରି ରାକ୍ଷସର ପ୍ରକାଣ୍ଡ ପ୍ରକାଣ୍ଡକୋଠା ଭିତରେ ଶତ ଶତ ନିରୀହର ଅଶ୍ରୁ ଜମାଟ ବାନ୍ଧି ରହିଯାଇଚି—ତୁମ ପରି ନିର୍ମମ ପଙ୍ଗପାଳ ଦଳ ଦେଶର ଶିଳ୍ପ, ଦେଶର ସୁଖ ଶାନ୍ତିକୁ ଧ୍ୱଂସ କରି ଦେଇଚନ୍ତି—ତୁମେ ଆଜି ସ୍ପଷ୍ଟ ଦିବାଲୋକରେ ମଣିଷ ଆଖିରେ ଅନ୍ଧପୁଟୁଳି ବାନ୍ଧି ମଣିଷଖିଆ ବାଘଟା ଆହୁରି ହିଂସ୍ର ହୋଇ ଉଠିଚ—

ମଣିଷକୁ ନିଃସ୍ୱ, କାଙ୍ଗାଳ କଙ୍କାଳସାର ପ୍ରେତ ମୂର୍ତ୍ତିରେ ପରିଣତ କରି ଦେଇ ପାରିଚ—ମଣିଷର ସରଳ ବିଶ୍ୱାସରେ ଉତ୍କଟ ଗରଳ ଢାଳି ଦେଇ ପାରିଚ—ଦେଶର ଭବିଷ୍ୟତ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଶା, ଆକାଂକ୍ଷାକୁ ତୁମର ଶୟତାନ ଚକ୍ରାନ୍ତର ଚକ୍ରତଳେ ପେଷି, ଚୂର୍ ମାର କରି ଦେଇ ପାରିଚ—ନିରୀହ ଉପରେ ବୋତଲ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରହାର କରି ପାରିଚ—କୁଟ ଚକ୍ରାନ୍ତ ବଳରେ ଗରିବର ସମୁଦାୟ ଉଦ୍ୟମକୁ ଧ୍ୱଂସ କରି ଦେଇଚ—କଳାବଜାର ସୃଷ୍ଟି କରି ଦେଶର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଲୋକକୁ କେଉଁ ଅନ୍ଧକାର ଗହ୍ୱରକୁ ଠେଲି ଦେଇଚ ! ତୁମେ ଭାବିଚ ଦେଶ ଯେତେବେଳେ ଏଇ ଘମାଘୋଟ ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ଶୋଇ ରହିଚି, ସେତେବେଳେ ସୁଯୋଗ ଦେଖି, ତୁମର ଡକାଏତିକୁ ଆହୁରି ଯୋର ସୋରରେ ବଢ଼ାଇ ଦେବ···! ନା ? ହାଃ···ହାଃ ··ହାଃ···ହାଃ··· ଆଜି ତୁମ ପକ୍ଷରେ ଏ ଅଳୀକ ସ୍ୱପ୍ନ ଶେଠଜୀ ! ଜଙ୍କ, ଚିଙ୍କ, ଓଡ଼ଶ, ବିଷାକ୍ତ କୀଟାଣୁଙ୍କ ପରି ଶୋଷଣ କରିବାର ଏ ସମୟ ନୁହେଁ । ଯୁଗ ବଦଳି ଯାଇଚି । ଥରେ ଚାହିଁ ଦେଖ ତୁମର ଭବିଷ୍ୟତ କିପରି ଅନ୍ଧାରମୟ ! ··ଥରେ ଆଖି ଖୋଲି ଚାହିଁ ରେ ବ୍ୟାଧ ! ଥରେ ଆଖି ଖୋଲି ଚାହିଁ—ଥରେ ଆଖି ଖୋଲି ଚାହିଁ ଏ ଦୁନିଆର ପରିବର୍ତ୍ତନ ।

···ତେବେ—ତେବେ ସେ ନିକଟ ଭବିଷ୍ୟତରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଯାଏଁ ମୁଁ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହି ପାରୁ ନାହିଁ ! ମୁଁ ଦସ୍ୟୁ ! ତୁମେମାନେ ମୋତେ କହ ଦସ୍ୟୁ ବୋଲି !···ସେଇ ଦସ୍ୟୁ ତାର କାର୍ଯ୍ୟ କରିଚି ! ଶତସହସ୍ର ନିରୀହ ଲୋକର ରକ୍ତଚିପି, ସେଇ ଧନରେ ତୁମେ ତୁମର ଗନ୍ତାଘରକୁ ଧନରତ୍ନରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରି ଥିବାର ସମ୍ବାଦ ମୁଁ ଆଜି କୋଟି-ମୁଖରୁ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଚି—ସେ ସବୁ ନିକଟ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଗୁଲି

ଆସିବ ମୋର ପାଖକୁ । ଯେଉଁ ମଣିଷଜାତକୁ ତୁମେ ନିଃସ୍ୱ କାଙ୍ଗାଳରେ ପରିଣତ କରିଚ—ଶିକ୍ଷା ସଂସ୍କୃତିରୁ ବଞ୍ଚିତ କରିଚ—ଏଇ ଧନ ବ୍ୟୟ ହେବ ସେମାନଙ୍କର ପାଇଁ ! ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥାଅ—ଆସନ୍ତା ସୋମବାର ଦିନ ଦୁଇଟା ସମୟରେ ତୁମର ଧନଭଣ୍ଡାରଟି ମୋ ଦ୍ୱାରା ଆବିଷ୍କୃତ ହେବ । ତୁମେ ଯେପରି ସ୍ପଷ୍ଟ ଦିବାଲୋକରେ ଡକାଏତି କରି ଜାଣ—ମୁଁ ମଧ୍ୟ ତାର ଅନ୍ୟପ୍ରକାର ନମୁନା ଦେଖାଇ ଦେବି ।

ଶେଠଜୀ ! ଏ ତୁମର, ତୁମର ଅକୁଣ୍ଠିତ ଦାନ—ନା, ମୋର ଦସ୍ୟୁବୃତ୍ତି ?

ହାଃ...ହାଃ...ହାଃ...ହାଃ...ଏ ଚିଠିଖଣ୍ଡି ଲେଖିସାରି ଆଜି ମୁଁ ବୋଧହୁଏ ଅଟ୍ଟହାସ କରି ଉଠିବି—ତାହା ବୋଧହୁଏ ତୁମର କାନ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ପାରିବ ନାହିଁ—ଏଇ ମୋର ଦୁଃଖ !

ପ୍ରସ୍ତୁତଥିବ ବନ୍ଧୁ !
—ଦସ୍ୟୁ ତପନ—

ଚିଠିଖଣ୍ଡିକ ପଢ଼ି ସାରୁ ସାରୁ ଇନସପେକ୍ଟର ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ—"ଆଃ ! କି ଭୀଷଣ ଏ ଦସ୍ୟୁଟା !"

ଶେଠ୍‌ମଲ ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ହତାଶ କଣ୍ଠରେ କହିଉଠିଲେ--"ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ବାବୁ ! ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ଭାସିଗଲି ସିନା !"

—"ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରନ୍ତୁ ଶେଠଜୀ ! ଏହାର ଗୋଟିଏ ପ୍ରତିକାର କରିବାକୁ ହେବ ।" ଇନସପେକ୍ଟରଙ୍କ ସ୍ୱରଟା ବାହାରକୁ ଦୃଢ଼ ଶୁଣାଯାଉଥିଲା ସତ, କିନ୍ତୁ କୌତୂହଳୀ ଲୋକ ଖୁବ୍ ନିରୀକ୍ଷଣ କରି ଦେଖିଲେ ନିଶ୍ଚୟ ଜାଣି ପାରିବ, ତାଙ୍କ ମୁଖମଣ୍ଡଳ ଉପରେ କିପରି ହତାଶର ଛାୟା ।

ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟରଙ୍କ ଏ ଭାବକୁ ଶେଠମଲ୍ ଲକ୍ଷ କରି ପାରିଲା ନାହିଁ—ପାରିନଥାନ୍ତା ମଧ୍ୟ । ଭରା ନଦୀରେ ବୁଡ଼ି ଯାଉଥିବା ଲୋକ କୁଟାଖଣ୍ଡିଏ ଦେଖିଲେ ମଧ୍ୟ ଆଶ୍ରା ନେବାପାଇଁ ତାକୁ ଧରି ପକାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରେ । ...ଶେଠ୍‌ମଲ୍ ଚୁରିଆଡ଼କୁ ଥରେ ଅନାଇ, ପକେଟରୁ ତାଡ଼ାଏ ନୋଟ ବାହାର କରି ଇନ୍‌ସ-ପେକ୍‌ଟରଙ୍କ ହାତରେ ଗୁଞ୍ଜିଦେଲା । ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ସେଗୁଡ଼ିକୁ ପକେଟସ୍ଥ କରି ନେଲା ପରେ ମୃଦୁ ହସି କହିଲେ—"ହଁ ଆଉ ଆଉ—ପଛେ ଦେଇଥିଲେ ଚଳିଥାନ୍ତା ଯେ ।"

ଶେଠ୍‌ମଲ୍ ଠିକ୍ ସେଇପରି ବ୍ୟାକୁଳ ଭାବରେ କହି—ଉଠୁଥିଲା—ମୋତେ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ । ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ବାବୁ—ମୋତେ ଏ ଘୋର ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ । ଆପଣଙ୍କୁ ଭଲ ଭାବରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବି ।

—"ହେଁ ହେଁ ହେଁ, ଅପଣଙ୍କ ପରି ଗୋଟାଏ ଲୋକ ! ଏ ସହରରେ ପୁଣି ଅଛନ୍ତି ? ଆପଣଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବି ନାହିଁତ ଆଉ କାହାକୁ କରିବି । ଜାଣିଲେ ଶେଠଜୀ—ଭୟ କରିବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ—ମୋର ଅଧିକାଂଶ ପୋଲିସ ଫୋର୍ସ ଆପଣଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଁ ପଠାଇବି । ଦସ୍ୟୁ-ତପନ ଲେଖିଛି—ସୋମବାର ଦିନ ଦୁଇଟା ସମୟ । ମୁଁ ଭଲ ଭାବରେ ଜାଣେ, ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖି ଆସିଛି ମଧ୍ୟ ତପନ ତାର ଠିକ୍ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ଅନୁସାରେ କାମ କରେ—ସେ ସମୟରେ ସେ ଯଦି ତା କାମରେ ସଫଳ ହୋଇ ନ ପାରେ, ତେବେ ସେ ଧନକୁ ଘୃଣାରେ ସୁଦ୍ଧା ଆଖି ଦିଏ ନାହିଁ । ଏତ ଲେଖିଛି ଦିନ ଦୁଇଟା—ଏଇ ଦିନର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଲୋକରେ, ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ପୋଲିସ ଫୋର୍ସ ; ସହର ଜନତା ଆଖିରେ ଧୂଳି ଦେଇ

ଆପଣଙ୍କ ସଂପତ୍ତି ଲୁଟ୍ କରି ନେଇଯିବ···ହେଁ; ଏକଣ ଖାଲି ଅଙ୍କା-ଉଡ଼ିଚ—ଆମେ କଣ ଅନ୍ଧପରି ବସି ରହିଥିବୁଁ । ଏହା କି କେବେ ହେଲେ ସମ୍ଭବ ?

—"କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଯେ ଏମିତି ଅନେକ ଶୁଣିଚି ଆଜ୍ଞା । ପ୍ରାୟ ସବୁ ଜାଗାରେ ସେ ତାର ଶଠି ଅନୁସାରେ କାମ କରିଚି ।"

—"ସେ ଭୟ ଦୂର କରନ୍ତୁ ମନରୁ । ଯାହା ହୋଇଚି,ହୋଇ-ଯାଇଚି । ଏଣୁ ଏଣିକି ପୋଲିସ ଆଖିରେ ସେ ଆଉ ଧୂଳି ଦେଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।"

ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର କିଛି ସମୟ ନୀରବ ରହିଲେ । ଏଇସମୟରେ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ପଡ଼ିଥିବା ଖବର କାଗଜ ଉପରେ ତାଙ୍କର ଆଖି ପଡ଼ିଲା । ସେ ସାଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଉତ୍ଫୁଲ୍ଲିତ ହୋଇ କହି ଉଠିଲେ— "ଶେଠଜୀ ! ଆପଣଙ୍କର ଭାଗ୍ୟ ଖୁବ୍ ସଲଖ ।"

—"କାହିଁକି ଆଜ୍ଞା ।" ଶେଠମଲ୍ ମୁଖମଣ୍ଡଳରେ କ୍ଷୀଣ ଆଶାର ରେଖା ଟେଇଁ ଉଠିଲା ।

ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର କହିଲେ—"ଏଇ ଦେଖନ୍ତୁ ମୋର ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମନେ ନ ଥିଲି କହିବାକୁ । ବିଖ୍ୟାତ ଡ଼ିଟେକ୍‌ଟିଭ ମିଃ ସେ ମ ବର୍ତ୍ତ-ମାନ ପୁରୀର ବି. ଏନ୍. ଆର୍ ହୋଟେଲରେ ଅଛନ୍ତି । ଦସ୍ୟୁତପନକୁ ଚିହ୍ନିବା ବିଷୟରେ ସେ ଜଣେ ପକ୍କା ଓସ୍ତାଦ । ତାଙ୍କୁ ଯଦି ····

"ଖବର ଦିଅନ୍ତୁ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ବାବୁ । ଯେତେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସେଥିପାଇଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ମୋର ଖାତିର ନାହିଁ ।"

—"ତାହେଲେ ବର୍ତ୍ତମାନ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଟେଲିଗ୍ରାମ କରି ଦେଉଚି । ଜଣାପଡ଼େ ଏ ବାର ଦସ୍ୟୁ ତପନର ଆଉ ନିସ୍ତାର ନାହିଁ—ତାର ଗର୍ବ, ତାର ଦମ୍ଭ ଏଥର ନିଶ୍ଚୟ ଭାଙ୍ଗିଯିବ ।"

ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ଗୋଟିଏ ଟେଲିଗ୍ରାମ ଫର୍ମ ପୂରଣ କରି; ଗୋଟିଏ ପୋଲିସ ହାତରେ ପୋଷ୍ଟାଅଫିସ୍‌କୁ ପଠାଇ ଦେଲା ପରେ କହିଲେ—"ଆଉ ସାମାନ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ଶେଠଜୀ ! ବର୍ତ୍ତମାନ ତାଙ୍କଠାରୁ ଉତ୍ତର ଆସିଯିବ ।"

—"ଆଚ୍ଛା ।" ଶେଠମଲ୍ଲ ସଂକ୍ଷେପରେ ଉତ୍ତରଟିଏ ଦେଇ ବସି ରହିଲା କିଛି ସମୟ ମୂକପରି । ପ୍ରାୟ ଦୁଇଘଣ୍ଟା ପରେ ଟେଲିଗ୍ରାମର ଉତ୍ତର ଆସିଲା । ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ଟେଲିଗ୍ରାମଟି ପଢ଼ି ନେଇ ଅତିଶୟ ଉତ୍ଫୁଲ୍ଲିତ ହୋଇ କହିଉଠିଲେ—"ସବୁ ଠିକ୍ ହୋଇଗଲା ଶେଠଜୀ !"

ଶେଠମଲ୍ ମଧ୍ୟ ତାର ବିଷାଦଭରା ମୁଖରେ; କଳାମେଘର ବିଜୁଳି ଚମକିଲା ପରି, ଟିକିଏ ହସର ରେଖା ଫୁଟାଇ କହିଲା— ତେବେ ସେ ଆସିବେ ନିଶ୍ଚୟ ?"

—"ନିଶ୍ଚୟ ! ଏଇ ଦେଖନ୍ତୁ କଣ ଲେଖିଛନ୍ତି !—Starting positively with newly appointed local Inspector."

—"ବୁଝି ପାରିଲି ନାହିଁ ଆଜ୍ଞା—ମୋତେ ଟିକିଏ ଭଲ ଭାବରେ ବୁଝାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ।"

—"ବୁଝି ପାରିଲେ ନାହିଁ ? ଏଇ ପରା ଲେଖିଛନ୍ତି । ଠିକ୍ ସମୟରେ ମିଃ ଟମ୍ବୋଲ ସେଠାରୁ ବଦଳି ହୋଇ ଆସିଥିବା ନୂଆ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟରଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଠିକ୍ ସମୟ ଆଗରୁ ଏଠାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିବେ ।"

—"ଉଃ ! ମନରେ ଟିକିଏ ଶାନ୍ତି ଆସିଲା ଆଜ୍ଞା ।"

ଶେଠଜୀ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱସ୍ତିର ନିଶ୍ୱାସ ତ୍ୟାଗ କଲେ । ତଥାପି ତାର ମୁହଁକୁ ଢାଙ୍କି ରଖିଥିଲା ସେଇ କଳା ମେଘର ଛାୟା !

× × × × ×

ବସୁଂ ତପନର ଚିଠିରେ ଲେଖା ଠିକ୍ ଦିନଟି ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା । ଢୁଙ୍ଗ୍ ଢାଙ୍ଗ୍ ଥାନା ଘଣ୍ଟାରେ ଦଶଟା ବାଜିଲା । ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ଥାନା ବାରଣ୍ଡାରେ ବସି କାହାକୁ ଯେପରି ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଥିଲେ । ଏଇ ସମୟରେ ଶେଠ ମଲ୍ ଗୋଟିଏ ଘୋଡ଼ାଗାଡ଼ିରେ ବସି ଥାନାରେ ହାଜର ।

—"ଆପଣଙ୍କ ଆଦେଶ ଅନୁସାରେ ପୋଲିସ୍ ପ୍ରହରୀମାନେ ଜଗି ରହିଛନ୍ତି । ଆଉ ରହିଲା ମୋଟେ ଚାରିଘଣ୍ଟା, ଆପଣ ଚାଲନ୍ତୁ —ମୋର ମନରେ ବଡ଼ ଭୟ ହେଉଚି ।"

ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ସାମାନ୍ୟ ହତାଶ ଭାବ ଦେଖାଇ କହିଲେ— କାହିଁ ! ମି: ସୋମ୍‌ନାଥ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆସିଲେ ନାହିଁ !!!

—ଏଁ ! ଆସି ନାହାନ୍ତି ?

—ନା, ଶେଠଜୀ ସେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆସି ନାହାନ୍ତି । ଆଉ ଯେ ମୋଟେ ରହିଲା ଚାରିଘଣ୍ଟା ।

—"ତେବେ ବର୍ତ୍ତମାନ କଣ କରାଯିବ ! ମୁଁ ଯେ ଭାସିଗଲି !"

"ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରନ୍ତୁ ଶେଠଜୀ ! ସେ ଜଣେ ଏତେ ବଡ଼ ଡିଟେକ୍‌ଟିଭ୍ ତାଙ୍କର କଥାକୁ ସେ କେବେ ଅନ୍ୟଥା କରିବେ ନାହିଁ । ତାଙ୍କର ରହିବା ସ୍ଥାନ ଏଠୁ ୭୦ ମାଇଲ—ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ବାହାରି ସାରିବେଣି । ଠିକ୍ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ଆସି ପହଞ୍ଚିବେ । ସେହି ସମୟ

ପୂର୍ବରୁ ଦସ୍ୟୁ ତପନଙ୍କୁ ଭୟ କରିବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ— କାରଣ ସେ ତାର ପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍ ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ।”

ଉଭୟେ କିଛି ସମୟ ନୀରବରେ ବସି ରହିଲେ। ପ୍ରାୟ ଦଶ ମିନିଟ ପରେ ଗୋଟିଏ କଳାରଙ୍ଗର ମୋଟର କାର୍ ଥାନା ଫାଟକ ପାର ହୋଇ ବାରଣ୍ଡା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚାଲି ଆସିଲା। ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଭିତରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଲେ ଜଣେ ପୋଲିସ କର୍ମଚାରୀ। ତାଙ୍କର ପୋଷାକ ଏବଂ ଚେହେରା ଦେଖି ଦେଖି, ମିଃ ସୋମଙ୍କର ଟେଲିଗ୍ରାମ୍ ଅନୁସାରେ ସେ ଯେ ସେଇ ନୂତନ ବଦଳି ହୋଇଥିବା ଇନ୍‌ସ-ପେକ୍ଟର ମଦନ ବାବୁଙ୍କର ଆଉ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ରହିଲା ନାହିଁ। ସେ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଯାଇ ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ କର ମର୍ଦ୍ଦନ କଲେ।

ତାପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମିଃ ସୋମ୍ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଲେ କାର୍ ଭିତରୁ। ନୂତନ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ଜଣକ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ମଦନ ବାବୁଙ୍କ ସହିତ ତାଙ୍କର ପରିଚୟ କରାଇ ଦେଇ ଦେଇ କହିଲେ— ମୁଁ ଏ ଘଟଣା କିଛି ଜାଣି ନ ଥିଲି। ମିଃ ସୋମ୍ ଭିତରେ ଭିତରେ କମିସନର୍‌ଙ୍କଠାରୁ ଅର୍ଡ଼ର କରାଇ ମୋତେ ସାଙ୍ଗରେ ଧରି ନେଇ ଆସିଛନ୍ତି। ମୁଁ ପ୍ରାୟ ବସିବା ସ୍ଥାନରୁ ଉଠି ଚାଲି ଆସିଛି।

ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍ଟର ମଦନବାବୁ ଏବଂ ସେଠମଲ୍ ମିଃ ସୋମ୍‌ଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦର୍ଶନ କଲେ।

ମିଃ ସୋମ୍ ହାତ ଘଡ଼ିକୁ ଅନାଇଁ କହିଲେ—“ଏଇ ବର୍ତ୍ତମାନ ବାରଟା ପାଞ୍ଚ। ପ୍ରାୟ ଦୁଇଘଣ୍ଟା ଡେରିଅଛି। ଆଗରୁ ଭୟ କରିବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ। ମୁଁ ଜାଣେ ଦସ୍ୟୁ ତପନ ଭାର ଦେଇଥିବା ସମୟ ପୂର୍ବରୁ କାହାରି ଜନିଷ ଉପରେ ଆଖିଦିଏ

ନାହିଁ । ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ବାବୁ ! ଆପଣ ବର୍ତ୍ତମାନ ମୋର ଏ ଦୁଇଜଣ ଲୋକଙ୍କୁ ନେଇ ଶେଠମଲ୍‌ଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଆନ୍ତୁ । ଶେଠମଲ୍‌ଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ମୁଁ ପରେ ପରେ ଯାଉଚି ।

ମି : ସୋମ୍‌ଙ୍କର ଦୁଇଜଣ ଲୋକଙ୍କୁ ନେଇ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ମଦନ ବାବୁ ଚାଲିଗଲେ । ତାଙ୍କ ମୋଟର ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଯିବା ପରେ ପରେ ମି : ସୋମ୍‌କୁ ଶେଠମଲ୍ ଅନାଇଁ କହିଲେ— "ଶେଠଜୀ ! ଭୟ କରିବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । ଯଦିଓ ଦସ୍ୟୁ ତପନ ତାର ଠିକ୍ ସମୟରେ ଅସେ, ମୋ ଆଖି ଆଗରୁ ଖସି ଚାଲିଯିବା ଅସମ୍ଭବ । ଆପଣଙ୍କ ଧନ ରତ୍ନ ଠିକ୍ ନିରାପଦରେ ରହିବ ।"

ନୂତନ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟରଙ୍କ ରମେଶ ବାବୁ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ସାହିତ ହୋଇ କହିଲେ—"ଆପଣଙ୍କ ଆଗରୁ ଯେ ଦସ୍ୟୁ ତପନ ଖସି ଚାଲିଯିବ ଏକଥା ମୋର ବିଶ୍ୱାସକୁ ଅସୁନାହିଁ ସାର୍ ।"

ଶେଠମଲ ନୀରବରେ ବସି ରହିଥାନ୍ତି କେବଳ । ଏତେ ପ୍ରତିକାର ସତ୍ତ୍ୱେ ସେ ଯେପରି ଦସ୍ୟୁ ତପନର ଆବିର୍ଭାବକୁ ଆଶଙ୍କା କରି ରହିଥାନ୍ତି ।

"All Right । ଆସନ୍ତୁ—ସମୟ ପ୍ରାୟ ହୋଇଗଲା ।" କହୁ କହୁ ମି: ସୋମ୍ ତାଙ୍କର କଲୀଟଙ୍ଗର ମୋଟର ପାଖକୁ ଚାଲିଲେ । ତାଙ୍କ ପରେ ପରେ ଶେଠମଲ୍, ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ରମେଶ ବାବୁ ।

ଆଗ ସିଟ୍‌ରେ ବସିଲେ ଡ୍ରାଇଭର ଏବଂ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ରମେଶବାବୁ । ପଛ ସିଟରେ ବସିଲେ ଶେଠମଲ ଏବଂ ମି:ସୋମ ।

ମୋଟରଟି ଯେତେବେଳେ ସହରର ଜନଗହଳି ରାସ୍ତା ଦେଇ ଆଗେଇ ଚାଲିଥିଲା, ମି: ସୋମ୍ ଶେଠ୍ ମଲଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି କହିଲେ—"ଶେଠଜୀ! କିଏ କହିପାରେ ଆପଣଙ୍କର ସର୍ବସ୍ୱ ହରଣ କରିବାପାଇଁ ଦସ୍ୟୁ ତପନ ଆମମାନଙ୍କ ପାଖରେ କେଉଁଠି ହେଲେ ଛଦ୍ମବେଶରେ ଗଣ୍ଡି କରୁଥାଇପାରେ । ଲୋକର ଆଜି ଯାହା ଖିଣ୍ଡ—କପଟ ହେଲେ ଶାସ୍ତି ହେବ ତାକୁ ।

ଶେଠ୍ ମଲ ମଧ୍ୟ ଭୟବିଜଡ଼ିତ କଣ୍ଠରେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା—"ଅସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ଆଜ୍ଞା ! ସେଟା ଯେ ଗୋଟାଏ ମାରାତ୍ମକ ଜୀବଟ ।"

ଅଳ୍ପ ସମୟ ପରେ ମୋଟରଟି ଆସି ଶେଠ୍ ମଲ୍ର ପ୍ରକାଣ୍ଡ କୋଠା ଆଗରେ ଠିଆହେଲା । ଦସ୍ୟୁ ତପନର ଏ ଚିଠି ବିଷୟ ଏକାନରୁ ସେ କାନକୁ ହୋଇ ସହର ତମାମ୍ ଚାଞ୍ଚଲ୍ୟ ଖେଳାଇ ଦେଇଥିଲା । ଅସଂଖ୍ୟ କୌତୁହଳୀ ଜନତା ଶେଠ୍ ମଲର ଦୋକାନ ଆଗରେ ରୁଣ୍ଡ । ସମସ୍ତେ ଦେଖିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି ଦସ୍ୟୁ ତପନର ଏ ଅଦ୍ଭୁତ କାଣ୍ଡ । ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁହଁରେ ଗୋଟିଏ କଥା "ଦସ୍ୟୁ ତପନ ଯାହା କହେ, ଅକ୍ଷରେ ଅକ୍ଷରେ ପାଳନ କରେ ।"

ମି: ସୋମ୍ ଜନତାର ଗହଳଭିତର ଦେଇ ଇନ୍ସ୍ପେକ୍ଟର ଏବଂ ଶେଠ୍ ମଲ୍ଙ୍କ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କଲେ । ବସିବାକୁ ଶେଠ ମଲ ଚଉକି ଦେଖାଇ ଦେଲେ ।

ମି: ସୋମ୍ ଆପତ୍ତିକରି କହିଲେ—"ଆଉ ବସିଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ । ଦସ୍ୟୁ ତପନକୁ ସାମାନ୍ୟ ମନେ କରିବେ ନାହିଁ, ଆମର ସାମାନ୍ୟ ଗଲତି ଦେଖିଲେ, ସେ କେଉଁ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ କୋଠାରେ

ତୁଳ୍କ ଧନସମ୍ପତ୍ତି ଲୁଟି ନେଇଯିବ ତା ଆମେ ମୋଟେ ଧାରଣା କରି ପାରିବା ନାହିଁ।...ଭୟ ପାଆନ୍ତୁ ନାହିଁ ଶେଠଜୀ ! ଆସନ୍ତୁ ମୋତେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆପଣଙ୍କର ସେଇ ଧନଭଣ୍ଡାରଟିକୁ ଦେଖାଇ ଦିଅନ୍ତୁ—ସ୍ଥାନ ଦେଖି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ବିଶେଷତଃ, ସେଇ ଗନ୍ତାଘର ଆଗରେ ଭଲ ପ୍ରହରୀ ରଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ମୋର ଏ ଚାକର ଦୁହେଁ ଦସ୍ୟୁଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିବା ଦିଗରେ ଓସ୍ତାଦ—ଏମାନେ ସେଇ ଭଣ୍ଡାର ଦ୍ୱାରରେ ଜଗି ରହିବେ ।"

ଶେଠ୍ ମଲ୍ ର ହୃଦୟରେ ଅଜଣା ଆଶାର ରେଖା ଦେଖାଦେଲା । ସେ ମିଃ ସୋମ୍ଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ତାର ଧନଭଣ୍ଡାର ଆଡ଼କୁ ଚାଲିବାରେ ଲାଗିଲା ।

କିଛି ବାଟ ଗଲା ପରେ, ପ୍ରକାଣ୍ଡ କୋଠାର ମଧ୍ୟଭାଗରେ ଶକ୍ତ ଲୁହାର କବାଟ ଦିଆ ଗୋଟାଏ କୋଠରୀ ।

ମିଃ ସୋମ୍ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ—"ଏଇ ବୋଧ ହୁଏ ଆପଣଙ୍କର ଧନଭଣ୍ଡାର ।"

—"ହଁ ଆଜ୍ଞା ! ଏଇ ଭିତରେ ମୋର ଜୀବନର ସର୍ବସ୍ୱ ଅଛି ।"

ତା ପରେ ପରେ ପରେ ମିଃ ସୋମ୍ଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଅନୁସାରେ ମିଃ ସୋମ୍ଙ୍କର ଦୁଇଜଣ ସୁଦକ୍ଷ ଚାକର, ପିସ୍ତଲ୍ ଏବଂ ରିଭଲଭର ହସ୍ତରେ ପ୍ରହରୀ ସ୍ୱରୂପ ଜଗି ରହିଲେ । ଅଦୂରରେ ଅନ୍ୟ ଦୁଇଜଣ କନେଷ୍ଟବଲ୍ ।

ମି. ସୋମ୍ ଘଡ଼ିକୁ ଦେଖି କହିଲେ—ଶେଠ୍ଜୀ ! ଏଇତ ଗୋଟାଏ ବାଜିଗଲା । ଆଉ ରହିଲା ମୋଟେ ଏକଘଣ୍ଟାମାତ୍ର । ଦସ୍ୟୁ ତପନ ଦୁଇଟାରେ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ଦେଇଚି ନା ?

—'ହଁ ଆଜ୍ଞା ।''

—"ଶେଠଜୀ ! ଏଥର ଆଉ ଦସ୍ୟୁ ତପନର ପୂର୍ବ ଆଶା ପୂରଣ ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଆପଣ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ଥାଆନ୍ତୁ—ବିଶେଷତଃ ମୋତେ ସେ ବେଶି ଭୟ କରେ । ଆସନ୍ତୁ—ଅନ୍ୟ ଦୁଇଜଣ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ବାବୁ ଆମର ଅପେକ୍ଷାରେ ଥିବେ ।

ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ରମେଶବାବୁ ଏବଂ ମଦନବାବୁ ଅନ୍ୟ ଏକ କୋଠରୀରେ ବସି ବେପରୁଆ ଭାବରେ ଗପ କରି ଚାଲିଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ଯେପରି ଦସ୍ୟୁ ତପନକୁ ତିଳେମାତ୍ର ଭ୍ରୂକ୍ଷେପ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ମିଃ ସୋମ୍ ଶେଠ୍‌ମଲ୍ ସହିତ ସେଇ କୋଠରୀକୁ ପଶିଆସି ଦୁଇଟି ଚଉକି ଅଧିକାର କରିନେଲେ । ଚାରିଜଣଙ୍କ ଭିତରେ ଦସ୍ୟୁ ତପନ ବିଷୟ ନେଇ ବହୁତ ଆଲୋଚନା ଚାଲିଲା । ମିଃ ସୋମ୍ ବରାବର୍ କହି ଚାଲିଥାନ୍ତି ଦସ୍ୟୁ ତପନର ଗର୍ବ ନିଶ୍ଚୟ ଏଥର ଖର୍ବ ହେବ ।...

ରାସ୍ତା ଉପରୁ ଜନତାର କୋଳାହଳ ଭାସି ଆସୁଥାଏ । ସମସ୍ତେ ଉଦ୍‌ଗ୍ରୀବ ହୋଇ ଚାହିଁ ରହିଥାନ୍ତି—ଦସ୍ୟୁ ତପନ ଆସିବ—ଶେଠ-ମଲର ଧନରତ୍ନ ଲୁଟିନେବ —ଶେଠମଲ୍‌ର ମୁଣ୍ଡରେ ଚଉକି ପଡ଼ିବ—ପାପଧନ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତରେ ଯିବ ··କିନ୍ତୁ···କିନ୍ତୁ ଆଉ କେତେ ବେଳେ ? କେଉଁ ପଥ ଦେଇ ଆସିବ ? ପୋଲିସ ପକ୍ଷର ବନ୍ଧୁକ ଗୁଳି—ସତର୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଏଡ଼ି ଦେଇ, କୋଠାଭିତରେ ପଶିବ କେମିତି ?···ପୁଣି ଏ ଦିନର ସ୍ପଷ୍ଟ ଆଲୋକରେ !···ଆଉ କଣ ବତାଶ ସାଙ୍ଗରେ ମିଶି···ସେ କଣ ଆଉ କୁହୁକ ଜାଣେ--ଇନ୍ଦ୍ରଜାଲ ସୃଷ୍ଟି କରି ପାରେ ?···ଯାଦୁବିଦ୍ୟା ବଳରେ ?

ସମସ୍ତ ଗଡ଼ଗ୍ଡ଼ଲଲ—ପାଞ୍ଚମିନଟ—ଦଶମିନଟ—ଅଧଘଣ୍ଟାଏ· ଦୁଇଟା ବାଜିବାକୁ ପାଞ୍ଚମିନଟ ମାତ୍ର ବାକି···!···କାହିଁ ? ଦସ୍ୟୁ ତପନ କାହିଁ ? କାହିଁ, ପୋଲିସର ବନ୍ଧୁକ ତ ଗରଜି ଉଠୁନାହିଁ—ଏଇ ଦସ୍ୟୁ ତପନ ତାକୁ ଧର ଧର ବୋଲି ଚିତ୍କାର ଉଠୁନାହିଁ ! ତେବେ—ତେବେ ସେ କଣ ଏଥର ହାର ମାନିଗଲା—ସେ ତାର ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିଲା ନାହିଁ !··ସମସ୍ତଙ୍କ ମନରେ ଏଇ ପ୍ରଶ୍ନ—ସମସ୍ତେ ଏଇ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ପାଇବାକୁ ଉତ୍‌କଣ୍ଠିତ—ସମଗ୍ର ଜନତା ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ ହୋଇ ଗୃହିଁ ରହିଥିଲେ । ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଯେପରି ଚାହାନ୍ତି ଦସ୍ୟୁ ତପନ ଆସୁ – ପୋଲିସ ଆଖିରେ ଧୂଳି ଦେଇ ଶେଠମଲର ସର୍ବସ୍ୱ ହରଣ କରୁ—ଏ ଧନ ତାର ନିଜର ନୁହେଁ—ଏ ଧନ ଦେଶର କୋଟି କୋଟି ନିରନ୍ନ ଜନତାର । ଏ ଧନ ଦେଶର କୋଟି କୋଟି କଂକାଳସାର ଜୀବନ୍ମୃତ ପ୍ରାଣୀର – ଏ ଧନ ଶେଠମଲର ପରିଶ୍ରମ ଅର୍ଜିତ ନୁହେଁ—କୋଟି କୋଟି କ୍ଷୁଧିତ ମଣିଷ ମୁହଁରୁ ଆହାର ଛଡ଼ାଇ ଆଣି ଶେଠମଲ ସଂଚି ରଖିଛି ଏ ଧନ—ନିଜସ୍ୱାର୍ଥ ପାଇଁ ସୃଷ୍ଟି ଦରିଦ୍ରଲୋକରେ ଡକାଏତି କରି ଶେଠମଲ୍ ଏ ଧନରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଛି ତାର ଧନ-ଭଣ୍ଡାର—ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଛି ତାର ଗନ୍ଧାଘର—ଏ ତାର ପାପଅର୍ଜିତ—ପାପଅର୍ଜିତ···

···ଦୁଇଟା ବାଜିଗଲା !·· ଗଡ଼ଗ୍ଡ଼ଲଲା ଆହୁରି କେତେ ମିନଟ । ଜନତା ହତାଶର ଦୀର୍ଘନିଶ୍ୱାସ ତ୍ୟାଗ କରି କରି ଫେରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ଏଣେ କୋଠା ଭିତରେ ଶେଠମଲର ଆନନ୍ଦ କହିଲେ ନ ସରେ । ପୋଲିସ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ମଦନ ବାବୁ ହସ ହସ ମୁହଁରେ କହିଲେ—"ଦସ୍ୟୁ ତପନର ଗର୍ବ ଏଥର ଚୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି ।"

ମି: ସୋମ୍ ମୃଦୁ ହସି କହିଲେ—"ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ମୂଳରୁ କହୁଚି—ଏ ଦସ୍ୟୁ ତପନଟା ମୋତେ ପ୍ରାଣପଣେ ଭୟକରେ।"

—"ଆପଣ ନ ଆସିଥିଲେ ଆମେ ବାସ୍ତବିକ, ହତାଶ ହୋଇ ଯାଇଥାନ୍ତୁ ସାର୍।"

ଶେଠମଲ୍‌ର କୃତଜ୍ଞ ଚକ୍ଷୁ ଦୁଇଟି ଚାହିଁ ରହିଲା ମି: ସୋମ୍‌ଙ୍କ ଆଡ଼କୁ।

ମି: ସୋମ୍ ହାତଘଣ୍ଟାକୁ ଦେଖି କହିଲେ— ଏଇ ଅଧଘଣ୍ଟାଏ ବିତିଗଲାଣି। ଆଉ ଭୟର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ! ଏଇ ଉଦ୍ଧତ ଦସ୍ୟୁଟା ବଡ଼ କଥାଖୋର୍। ସେ ତାର ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ନ ପାରିଲେ ଆଉ ଭୁଲ୍‌ରେ ସୁଦ୍ଧା ସେ ସ୍ଥାନ ମାଡ଼େ ନାହିଁ। ଏଇ ନମୁନା ମୁଁ ବହୁତ ସ୍ଥାନରେ ଦେଖିଚି। ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ବାବୁ! ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ଆପଣ ବଦ୍‌ନାମରୁ ରକ୍ଷାପାଇଲେ। ଆପଣଙ୍କ ଜିଲ୍ଲା ଭିତରେ ଏପରି ଗୋଟାଏ ଘଟଣା ଘଟି ଯାଇଥିଲେ ଉପରୁ ନିଶ୍ଚୟ ଆପଣଙ୍କ ଉପରକୁ ଘନଘନ କୈଫିୟତ ଆସି-ଥାଆନ୍ତା।...ଆଚ୍ଛା, ମୁଁ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ରମେଶବାବୁଙ୍କ ସହିତ ଏଥର ଫେରିଯାଉଚି। ତେଣେ ଅଚ୍ଛି ମସ୍ତବଡ଼ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ...! ଗୋଟାଏ ଅଦ୍ଭୁତ ନାରୀକୁ ନେଇ ସୃଷ୍ଟି ହେବାକୁ ବସିଚି ଭୀଷଣ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର—ସେଥିରେ ମଧ୍ୟ ଏଇ ଦସ୍ୟୁ ତପନ ସଂପୃକ୍ତ! ମୋ ଗୃହକର ଦୁଇଟା ଅଛନ୍ତି—ସେମାନଙ୍କୁ ପୁରୀକୁ ପଠାଇ ଦେବାର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରିଦେବେ।

ମି: ସୋମ୍ ବିଦାୟ ନେବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଲେ। ମଦନବାବୁ ଏବଂ ଶେଠମଲ୍ ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ରାସ୍ତାରେ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିବା ତାଙ୍କର ମୋଟର ପାଖକୁ ଗଲେ।

ମି: ସୋମ୍ ଏବଂ ଇନସପେକ୍ଟର କିଶୋରବାବୁ ମୋଟରରେ ବସି ସାରିବା ପରେ ଡ୍ରାଇଭର ମୋଟର ଚଳାଇବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଲା, ମି: ସୋମ୍ ମୃଦୁ ହସି କହିଲେ—"ଗୁଡ୍ ବାଏ !"

—"good by sir।" ମଦନବାବୁ ମଧ୍ୟ ବିଦାୟ ସୂଚକ ଭଙ୍ଗୀରେ କହି ଉଠିଲେ ।

ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମି: ସୋମଙ୍କର ନୀଳରଙ୍ଗର ମୋଟରଟି ଉଲ୍କା ପରି ଛୁଟି ଚାଲିଲା ଆଗକୁ ଏବଂ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା । ଉଦ୍‌ଗ୍ରୀବ ଜନତାର ସମସ୍ତ ଆଶା, କୌତୁହଳ ଚୁରମାର ହୋଇଗଲା । ତଥାପି ସମସ୍ତଙ୍କ ହୃଦୟରେ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ପ୍ରଶ୍ନ—"ଦସ୍ୟୁ ତପନ ଯେ ପୋଲିସ ଆଗରେ ହାର ମାନିବ ଏହା କ କେବେ ସମ୍ଭବ ?"

ମଦନ ବାବୁ ଶେଠମଲ୍ ସହିତ କୋଠାଭିତରକୁ ଫେରି ଆସୁ ଆସୁ କହିଲେ "ଦସ୍ୟୁଟାର ଗର୍ବ ବାସ୍ତବିକ୍ ଚୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ଗଲା !"

ଶେଠମଲ୍ ଗୋଟିଏ ତୃପ୍ତିର ହସ ହସି କହିଲା—"ସବୁ ଆପଣଙ୍କ ଦୟାରୁ ଆଜ୍ଞା !"

—"ମି: ସୋମ୍‌ଙ୍କର ପ୍ରାପ୍ୟଟା ଆଜି ଟେଲିଗ୍ରାମ ମନିଅର୍ଡ଼ରରେ ପଠାଇ ଦେବେ ।"

—"ନିଶ୍ଚୟ ଆଜ୍ଞା ! ଏଥିରେ ଆଉ ଭୁଲ ଅଛି ।"

ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ମଦନବାବୁ ଶୂନ୍ୟକୁ ଅନାଇଁ ସାମାନ୍ୟ ଚିନ୍ତାକରି କହିଲେ—"ଆଚ୍ଛା ଚାଲନ୍ତୁ ତ, ଶେଠଜୀ, ଆପଣଙ୍କ ଧନ-ଭଣ୍ଡାରଟା ଥରେ ପରୀକ୍ଷା କରି ନେବା । ଆପଣ ଅନ୍ତତଃ ଆପଣଙ୍କର ସନ୍ଦେହ ମୋଚନ କରି ନେଲେ ମୁଁ ବିଦାୟ ନେବି ।"

—"ଚାଲନ୍ତୁ ତେବେ ।"

ଶେଠମଲ୍ ଆଗେଇ ଚାଲିଲେ, ତା ପରେ ପରେ ମଦନବାବୁ ଅଳ୍ପସମୟ ପରେ ଉଭୟେ ଆସି ଧନଭଣ୍ଡାର ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲେ କିନ୍ତୁ ଏଇ ସମୟରେ ହଠାତ୍ କି ଏକ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍‌ଟର ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ—"ଶେଠଜୀ । ଏ ପୁଣି କି କାଣ୍ଡ ?"

ଶେଠମଲ୍ ଚମକିପଡ଼ି ଇନ୍‌ସପେଟରଙ୍କ ଆଙ୍ଗୁଳି ସଙ୍କେତ ସ୍ଥାନ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ରହିଲେ ।

ଦେଖାଗଲା ଦୁଇଜଣ କନେଷ୍ଟବଲ ଅଚେତନ ଅବସ୍ଥାରେ ପଡିରହିଚନ୍ତି । ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ପରୀକ୍ଷାକରି ଦେଖିଲେ ସେମାନଙ୍କୁ କ୍ଲୋରଫର୍ମ କରାଯାଇଛି ।

ଏଣେ ଶେଠ୍‌ମଲ୍ ପାଗଳ ପରି ଧନଭଣ୍ଡାର ଅଡ଼କୁ ଧାଇଁ ଯାଉଁ ଯାଉଁ ଚିତ୍କାର କରିଉଠିଲା—"ଏଁ ! ଏଁ ! ଏକଣ ଏକଣ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ବାବୁ !···ଭଣ୍ଡାର ଘର ଯେ ମେଲା !"

ଅଚେତନ ପୋଲିସ୍ ଦୁଇଟି ପାଖରୁ ଉଠି ଆସି ଇନ୍‌ସ-ପେକ୍‌ଟର ସେ ଦିଗକୁ ଚାଲିଲେ । ଦେଖିଲେ ଶେଠ୍‌ମଲ୍ ପାଗଳପରି କୋଠରୀ ଭିତରେ ଗଡ଼ୁଚି । ଭଣ୍ଡାରଘରର ବଡ ବଡ଼ ସିନ୍ଦୁକ ଗୁଡ଼ାକ ମେଲା—ସିନ୍ଦୁକ ଭିତର ଶୂନ୍ୟ ।

—"ଇସ୍ ! କି ଭୀଷଣ ଡକାଏତି, କି ଅଦ୍‌ଭୁତ ଘଟଣା ।"

ଶେଠ୍‌ମଲ୍‌କୁ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେବାର ବୃଥା ଚେଷ୍ଟାକରି ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର କୋଠା ଭିତରୁ ବାହାର ପଦାକୁ ଚାଲି ଆସିଲେ । ସେହି ସ୍ଥାନର ଲୋକ ଗହଳ କମି ଯାଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ଏ ସମ୍ବାଦ ଶୁଣି

ପୁଣି ସମୁଦ୍ରର ଲହଡ଼ି ପରି ଲୋକ ମାଡ଼ି ଆସିଲେ । ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ସେମାନଙ୍କ ଆଗରେ ସିଧା ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ଚାଲିପାରିଲେ ନାହିଁ ।

ଥାନାରେ ପହଞ୍ଚି, ସବ୍‌ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟରଙ୍କୁ କହିଲେ—ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଅନ୍ତୁ ଶୀଘ୍ର ! ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପୁରୀ ଯିବେ ! ଏକ ଅଦ୍ଭୁତ ଘଟଣା—ଏତେ ଜଣଙ୍କ ଆଖି ଆଗରେ ଧୂଳିପକାଇ ଦେଇ ଦସ୍ୟୁ ତପନ ତାର ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କଲା କପରି ? ଆସନ୍ତୁ ମି: ସୋମ୍ ସେ ଅବା ତାର ଉତ୍ତର ଦେଇ ପାରନ୍ତି ।

ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ପୋଲିସ ଭ୍ୟାନ୍‌ରେ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ମଦନ ବାବୁ ଏବଂ ସବ୍‌ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ଛୁଟିଲେ ପୁରୀ ଅଭିମୁଖରେ । ଚଳନ୍ତା ଗାଡ଼ି ଭିତରେ ସବ୍‌ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ପ୍ରଶ୍ନକଲେ--"ମି:ସୋମ୍ କଣ ଏ ଖବର ପାଇ ସାରିବେଣି ?"

—"ଆଜି ପାଇଲେ କେତେ ବେଳେ ?"

—"ତାଙ୍କର ଚାକର ଦୁଇଜଣ ?"

—"କାହିଁ, ତାଙ୍କର ତ ପତ୍ତା ମିଳିଲା ନାହିଁ । ସେ ଦୁହେଁ ଖୋଦ୍ ଧନଭଣ୍ଡାର ଆଗରେ ପ୍ରହରୀ ସ୍ୱରୂପ ଜଗି ରହିଥିଲେ । ପୋଲିସ୍ ଦୁଇ ଜଣଙ୍କର ତ ଏପରି ଅବସ୍ଥା···ଏ ଦୁହେଁ ଗଲେ କୁଆଡେ ? ଏ କି ରହସ୍ୟ !"

— "ବ୍ୟାପରଟା ବଡ଼୍ ଅଦ୍ଭୁତ ପରି ମନେ ହେଉଛି ସାର ! ମି: ସୋମ୍‌ଙ୍କ ପାଖରେ ନ ପହଞ୍ଚିଲେ ଏ ରହସ୍ୟ ଭିତରେ ଆମେ ପଶି ପାରିବା ଅସମ୍ଭବ ।"

ଘାର୍ଘ କେତେ ଘଣ୍ଟା ପରେ, ଅଣୀ ମାଇଲ ପଥ ଅତିକ୍ରମ କରି ପୋଲିସ ଭ୍ୟାନଟି ଠିଆହେଲା । ପୁରୀ ସହରର ସମୁଦ୍ରକୂଳର **B.N.R. Hotel** ସାମନାରେ । ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ଗାଡ଼ିରୁ ଓହ୍ଲାଇ ସିଧା ହୋଟେଲ ଭିତରକୁ ପଶିଗଲେ । ଏଇ ସମୟରେ ବୋଧହୁଏ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରେ ହୋଟେଲର ମ୍ୟାନେଜର ଉପର ମହଲା ଆଡ଼ୁ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଥିଲେ । ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ଇନସପେକ୍‌ଟର ମଦନବାବୁ ପ୍ରଶ୍ନକଲେ—"ମି: ସୋମ୍ ଫେରିଲେଣି ?"

—"ହଁ ଏଇତ ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୁଦ୍ର କୂଳରୁ ଫେରୁଛନ୍ତି ।"

—"ନା ଏ କଥା ପଚାରୁନାହିଁ । କଟକରୁ ଫେରିଲେ କେତେବେଳେ ?"

—"କଟକରୁ ?" ହୋଟେଲ ମ୍ୟାନେଜରଙ୍କ ମୁହଁରେ କୌତୁହଳର ଚିହ୍ନ ।

—"ହଁ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ବର୍ତ୍ତମାନ କଟକରୁ ଫେରିଥିବେ ।"

—"ଏକଣ କହୁଛନ୍ତି ଅପ : ! ସେତ ଆଜି ବରାବର ହୋଟେଲରେ !"

—"ଆଃ ! ଆପଣ ଏକ ଅଦ୍‌ଭୁତ କଥା କହୁଛନ୍ତି ।"

—"ଠିକ୍ କହୁଛି, ସେ ଆଜି ବରାବର ଏଇଠି—କେବଳ ଘଣ୍ଟାକ ପାଇଁ ସମୁଦ୍ର କୂଳକୁ ବୁଲଯାଇ, ଏଇ ବର୍ତ୍ତମାନ ଫେରି ଆସିଛନ୍ତି ।"

—ଆସନ୍ତୁ ତ ତେବେ ।

ମଦନବାବୁ ପାହାଚରେ ଉଠି ଉପର ମହଲାକୁ ଉଠିବାରେ ଲାଗିଲେ । ତାଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ହୋଟେଲର ମ୍ୟାନେଜର ।

କୋଠରୀ ଭିତରେ ବସି ମିଃ ସୋମ୍ ସେତେବେଳେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥିଲେ । ଏଇ ସମୟରେ ଉଭୟେ ତାଙ୍କ କୋଠରୀ ଭିତରେ ଅନୁମତି ନେଇ ପ୍ରବେଶ କଲେ ।

—"ବସନ୍ତୁ" ମିଃ ସୋମ୍ ଚଉକିଗୁଡ଼ିକ ଆଡ଼କୁ ହାତ ଦେଖାଇଲେ ।

ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ତାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଥରେ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ନେଇ ପ୍ରଶ୍ନକଲେ—"ଆପଣ କଟକରୁ ଫେରିଲେ କେତେବେଳେ ?"

—"କଟକରୁ···" ପୁଣି ମୁଁ । ମିଃ ସୋମଙ୍କ ମୁଖମଣ୍ଡଳରେ ବିସ୍ମୟର ଚିହ୍ନ ।

—"ହଁ ଆପଣ ! ଆପଣ ଏଠିକି ନୂତନ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ରମେଶ ବାବୁଙ୍କ ସହିତ···"

ମିଃ ସୋମ୍ ବାଧାଦେଇ କହିଲେ—"ରମେଶ ବାବୁ ! ରମେଶ ବାବୁ କିଏ ?"

—"ଏଠିକାର ନୂତନ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର···।"

—"ନା ଏଠାକୁ ବଦଳି ହୋଇ ନୂତନ କେହି ଆସିନାହାନ୍ତି, ଅଛନ୍ତି ସେଇ ପୂର୍ବର ରମାନାଥ ସେନ୍ ।"

—ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! ଆପଣ ତେବେ ମୋ ଟେଲିଗ୍ରାମ ପାଇ ନଥିଲେ ।

—"ନା"

—"ଆପଣଙ୍କର ଉତ୍ତର ମୁଁ ଯେ ପାଇଥିଲି ।"

—"ନା, ମୁଁ ଆପଣଙ୍କର କୌଣସି ଟେଲିଗ୍ରାମ ପାଇନାହିଁ କି କୌଣସି ଉତ୍ତର ମଧ୍ୟ ପଠାଇ ନାହିଁ । ଏ ଆପଣଙ୍କର ଭ୍ରମ ହୋଇପାରେ ।"

—"ଏ ମୋର ଭ୍ରମ ନୁହେଁ ସାର ।"

ହୋଟେଲ୍ ମ୍ୟାନେଜର ମଧ୍ୟ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟରଙ୍କ କଥାକୁ ସମର୍ଥନ କରି କହିଲେ—"ଆପଣଙ୍କର ସାମାନ୍ୟ ଭ୍ରମ ହୋଇଛି ମିଃ ସୋମ୍ ! ଦୁଇଦିନ ତଳେ ଆପଣ ଏଇ ହୋଟେଲ ସାମନା ଫାଟକ ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ ଠିକ୍ ଆପଣଙ୍କର ଏଇ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧି । ଏଇ ସମୟରେ ପୋଷ୍ଟମ୍ୟାନ ଆପଣଙ୍କ ନାମରେ ଟେଲିଗ୍ରାମ ଧରି ମୋ ପାଖକୁ ଆସିଲା । ମୁଁ ତାକୁ ଆପଣଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠାଇ ଦେଲି ।"

"ମ୍ୟାନେଜର ବାବୁ ! ଆପଣ ମଧ୍ୟ ଭ୍ରମରେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ନା କଣ ?"

—"ନା, ନା, ମୁଁ ଠିକ୍ ଦେଖିଛି ।" ମ୍ୟାନେଜରଙ୍କର ଦୃଢ଼ ସ୍ୱର ଶୁଣାଗଲା ।

ମିଃ ସୋମ୍ ଅତିଶୟ ବିସ୍ମୟ ସହକାରେ କହିଉଠିଲେ ।"ଘଟଣା କଣ ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍ଟର୍ ବାବୁ ! ମୋତେ ଯେ ଏସବୁ ଅଦ୍ଭୁତ ପରି ଲାଗୁଛି ।"

ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍ଟର ମୂଳରୁ ସମସ୍ତ ଘଟଣା କହିଗଲେ । ତାପରେ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମିଃ ସୋମ୍ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ—"ଏ ସେହି ଦସ୍ୟୁ ତପନ !"

ତାପରେ, ପରେ ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍ଟର ମଧ୍ୟ କହିଉଠିଲେ —"ନିଶ୍ଚୟ ସାର୍ ! ଏ ନିଶ୍ଚୟ ସେ ଦସ୍ୟୁ ତପନ ! ଆପଣଙ୍କ ବେଶରେ ନିଜକୁ ସଜାଇ—କୃତ୍ରିମ ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍ଟର ଜଣଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ କି ଭୀଷଣ କାଣ୍ଡ ସୃଷ୍ଟି କରି ଦେଇଛି ।"

— ତା ମୁଁ ବେଶ ବୁଝି ପାରିଲଣି ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ବାବୁ—ସେ ଗୋଟାଏ ବହୁରୂପୀ—ଗୋଟାଏ ଓ୍ୱାଣ୍ଡରଫୁଲ୍ ମ୍ୟାନ୍ ।"

× × × ×

ତା'ଆରଦିନ ଖବର କାଗଜରେ ବଡ଼ବଡ଼ ଅକ୍ଷରରେ ବାହାରିଲା—**ଦସ୍ୟୁ ତପନର ଅଦ୍‌ଭୁତ କାଣ୍ଡ**—ଶେଠ୍‌ମଲ୍‌ର ଲକ୍ଷାଧିକ ଟଙ୍କାର ସଂପତ୍ତି ହରଣ—ସ୍ପଷ୍ଟ ଦିବାଲୋକରେ ନଗରର ସହସ୍ର ଜନତା ଏବଂ ଗଣ୍ଡା ଗଣ୍ଡା ପୋଲିସ, ପୋଲିସ୍ ଅଫିସରଙ୍କ ଆଖିରେ ଧୂଳି ଦେଇ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଡିଟେକ୍‌ଟିଭ୍ ମି: ସୋମ୍ ଛଦ୍ମବେଶରେ ଏ କାମ କରିଚି !·····ଇତ୍ୟାଦି···ଇତ୍ୟାଦି··

ଜମିଦାର କନ୍ୟା ଶେଫାଳୀ—ନିଜର ଶୟନ କକ୍ଷରେ ବସି ଖବର କାଗଜର ଏଇ ସମ୍ବାଦଟି ପଢ଼ି ଅତିଶୟ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଉଠିଥିଲା—ହଠାତ୍ କାହାର କୋମଳ ସ୍ପର୍ଶରେ ପଛକୁ ଫେରି ଚାହିଁଲା ।

—"ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲକି ଶେଫାଳୀ !" କହୁ କହୁ, ଶେଫାଳୀ ପାଖରେ ବସି ପଡ଼ିଲା ଜଣେ ବଳିଷ୍ଠ ସୁନ୍ଦର ଯୁବକ । ମୁହଁରେ ତାର ମୃଦୁ ହାସ୍ୟର ରେଖା ।

—"ଏଁ ! ତୁମେ ଏଠାରେ ?"

—"ତୁମକୁ ଛାଡ଼ି ମୁଁ କେବେ ରହିପାରେ ଶେଫାଳୀ !"

—"ପୋଲିସ୍ ଯେ·····"

—"ଛି, ଛି, ଏମାନଙ୍କୁ ଭୟ କରୁଚ ତୁମେ ?"

—"ନା ଭୟ କରିବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ ।"

ଶେଫାଳୀ ହୃଦୟରେ ସତେ ଯେପରି ଶତ ସିଂହର ବଳ ଜାଗି ଉଠିଲା ।

—"ଶେଫାଳୀ ! ଆଜ ଆମେ ମୁକ୍ତ ଆକାଶର ତଳେ ଦୁଇଟି ମୁକ୍ତ ପକ୍ଷୀ—ମୁକ୍ତଆକାଶର ତଳେ ଘୁରି ବୁଲିବା ଏ ଜୀବନର ବସନ୍ତରେ—ଜୀବନର ଏ ମଧୁମୟ ବସନ୍ତସମୟରେ ଦେଖି ଚାଲିବା ସୁନାର ସ୍ୱପ୍ନ……।"

—"କିନ୍ତୁ ଏଣେ ଯେ……।"

—"ଜାଣେ, ଶେଫାଳୀ—ବୁଝି ପାରୁଚି ତୁମର ହୃଦୟର କଥା । ଶତ ଶତ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ପଡ଼ିରହିଚି ଆମର ଆଗରେ । ବିଶେଷତଃ ସେଇ ଅଦ୍ଭୁତ ନାରୀକୁ ନେଇ ।"

—"ସେ ପ୍ରକୃତରେ କିଏ ?

—"ସେ କେହି ନୁହେଁ ଶେଫାଳୀ, ସେ କେହି ନୁହେଁ—ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ତାର କୌଣସି ସମ୍ବନ୍ଧ ନାହିଁ । ସେ ଗୋଟିଏ ଉନ୍ମାଦିନୀ—ପାଗଳିନୀ—ମାୟାଜାଲ ବିସ୍ତାର କରିଚି—ମୋତେ ଛନ୍ଦି ଦେବାକୁ ଚାହେଁ ସେ ଜାଲ ଭିତରେ ।"

—"ସେ ତୁମକୁ ଭଲପାଏ ?"

—"ଅନ୍ତରର ସହିତ ଶେଫାଳୀ ।"

—"ଉଃ ।"

ଅଧୀର୍ଯ୍ୟ ହୁଅନା ଶେଫାଳୀ !……ତୁମେ…ତୁମେ ଯେ ମୋ ହୃଦୟର ରାଣୀ । …ଜାଣିରଖ ଶେଫାଳୀ ସେ ମୋତେ ଅନ୍ତରର ସହିତ ଭଲପାଏ, କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଯୁବକର ହୃଦୟରେ ଛୁରୀ ଚଳାଇ ଦେଇ—ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଯୁବକର ହୃଦୟରେ ହା ହତାଶର ନିଆଁ ଜାଳି ଦେଇ ।"

—"ସେ ଯୁବକ କିଏ ?"

"ସେ ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଉଦ୍‌ଭ୍ରାନ୍ତ ଯୁବକ ଶେଫାଳୀ—ଗୋଟାଏ ପାଷାଣ୍ଡ । ଏଇ ନାରୀର ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସି ଆଜ ତାର ହୃଦୟ ହୋଇ ଉଠିଛି ବଜ୍ର ଠାରୁ କଠିନ । ମଣିଷର ରକ୍ତ ଲୋଭରେ ଆଜ ତାର ପ୍ରାଣ ନାଚି ଉଠୁଛି । ଏଇ ଦେଖିବ ଶେଫାଳୀ !"

ଯୁବକଟି ତାର ପକେଟରୁ ଖଣ୍ଡିଏ କ୍ଷୁଦ୍ର ପକେଟ କ୍ୟାମେରାର ଫଟୋ ବାହାର କରି ଶେଫାଳୀ ହାତକୁ ବଢ଼ାଇଦେଲା । ଫଟୋଟିକୁ ମୂହୂର୍ତ୍ତେ ଦେଖି ନେଇ ଶେଫାଳୀ ଭୟରେ ଥରି ଉଠିଲା—କିନ୍ତୁ ପରମୂହୂର୍ତ୍ତରେ ମୁହଁ ତାର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହୋଇ ଉଠିଲା ।

ଯୁବକଟି ସେଇ ଫଟୋ ଖଣ୍ଡିକ ପୁଣି ପକେଟରେ ଭର୍ତ୍ତିକରି ନେଉ ନେଉ କହିଲା, ଦେଖିଲତ ଶେଫାଳୀ ! ରକ୍ତଲୋଲୁପ ମଣିଷ ତାର ସ୍ୱାର୍ଥ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ।

—"ସ୍ୱାର୍ଥ ଚଳିଛିରେ ?" ଶେଫାଳୀ କେଜାଣି କାହିଁକି ଭୟରେ ଥରି ଉଠିଲା । ଯୁବକ ହସି ହସି କହିଲା—"ଅବଶ୍ୟ ତୁମେ ତାର ସ୍ୱାର୍ଥ ଭିତରେ ନାହିଁ । ତୁମେ ଯେ ମୋର ହୃଦୟର ରାଣୀ ।"

ଯୁବକ ମୁଖମଣ୍ଡଳରେ ପ୍ରେମର ପ୍ରଶାନ୍ତ ଆଭା ଖେଳି ବୁଲୁଥିଲା । ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଠିକ୍ ଦ୍ୱାରବନ୍ଧ ପାଖରେ ଶୁଣାଗଲା କାହାର ରୁକ୍ଷ ସ୍ୱର—"ଏରେଷ୍ଟ, ଏରେଷ୍ଟ !"

ଯୁବକଟି ଫେରି ଚାହିଁଲା । ଦେଖିଲା, ଚାରିଜଣ ପୋଲିସ ତାର ଆଗରେ । ମି: ସୋମ୍ ପିସ୍ତଲ ଲକ୍ଷକରି ରଖିଛନ୍ତି ତାର ଆଡ଼କୁ ମି· ସୋମଙ୍କ ପାଖରେ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଯୁବକ ଠିଆହୋଇ କରି ଉଠୁଥିଲା ଖିପ୍ରଣ ଅଟ୍ଟହାସ ।

ଅଟ୍ଟହାସର ବେଗ ଥମିବା ପରେ ସେ ଯୁବକଟି ବିଜୟ ଗର୍ବରେ ମଣ୍ଡିତ ହୋଇ ପୁଣି ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା—ଏରେଷ୍ଟ କରନ୍ତୁ ସାର୍—ଏ ସେଇ ଦସ୍ୟୁ ତପନ ।''

—"ଭାସ୍କର ! ଦସ୍ୟୁ ତପନ ଗର୍ଜନ କରି ଉଠିଲା ।''

—"ହାଃ···ହାଃ···ହାଃ···ହାଃ··· !''

ତପନ ! ପ୍ରତିଶୋଧ···ପ୍ରତିଶୋଧ···! !

—"ଜାଣେ ଭାସ୍କର—ତୁ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବୁବୋଲି ମୁଁ ଜାଣେ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ତୋ ପରି···! ନା···ନା ବର୍ତ୍ତମାନ ନୁହେଁ—''

—"ସେ କଣ କହୁଛନ୍ତି ଭାସ୍କର ବାବୁ ?'' ମି: ସୋମ ସନ୍ଦେହୀ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ରହିଲେ ଭାସ୍କରର ମୁହଁକୁ ।

—"ଏ ପାଗଳ ହୋଇ ଗଲାଣି ସାର୍ । ତା ସାଙ୍ଗରେ ମୋତେ ମଧ୍ୟ କରିବାକୁ ଚାହେଁ ଦୋଷୀ ।''

—"କାହିଁକି ?'' ମି. ସୋମଙ୍କ ସନ୍ଦେହ ବଢ଼ି ଉଠିଲା ।

—"ସେ କିଛି ନୁହେଁ ମି. ସୋମ୍ ! ମୁଁ ଯେ ତାକୁ ଅତି ସହଜରେ ଆପଣଙ୍କୁ ଧରାଇ ଦେଇ ପାରିଛି । ସେଥିପାଇଁ ସେ ମୋ ଉପରେ ରାଗରେ ଜଳିଉଠିଛି ।''

ମି. ସୋମ୍‌ଙ୍କର ସନ୍ଦେହୀଚକ୍ଷୁ ଦୁଇଟି ତଥାପି ଭାସ୍କର ଉପରେ ଘୁରି ବୁଲୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ଯେ ଏତେ ବଡ଼ ଗୋଟାଏ ନାମଜାଦା ଦସ୍ୟୁ ତା ସାହାଯ୍ୟରେ ଧରିପାରିଛନ୍ତି, ସେଥିପାଇଁ ହଠାତ୍ ତାକୁ କିଛି କହିଲେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇ ଥିବା ଜମିଦାରଙ୍କୁ ଅନାଇଁ ଅତିଶୟ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ କହିଲେ—"ଜମିଦାର ବାବୁ ! ଦେଖୁଛି ଆପଣଙ୍କ କନ୍ୟା ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଅଦ୍‌ଭୁତଚରିତ୍ରା ନାରୀ ।

—"ଏଥର ତାକୁ କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ ମି: ସୋମ ।" ଜମିଦାର ଛଳ ଛଳ ଆଖିରେ ଚାହିଁଥିଲେ ମି: ସୋମଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ।

—"କ୍ଷମା ତ ନିଶ୍ଚୟ କରୁଚି ଜମିଦାର—କାରଣ ମୁଁ ଚାହେଁ ନା ଗୋଟିଏ କୋମଳମତି ବାଳିକାର ଜୀବନକୁ ଧ୍ୱଂସ କରି ଦେବାକୁ—ପୋଲିସର ହିଂସ୍ର ଦୃଷ୍ଟିରେ ତାକୁ ଛାଡ଼ି ଦେବାକୁ । ଜୀବନରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଭୁଲ ହୋଇଥାଏ—ସମସ୍ତଙ୍କର ପାଦ ଥରେ ଥରେ ଖସି ଯାଇଥାଏ—ଏତ ସହଜେ ସଂସାର ବକ୍ଷରେ ଅନଭିଜ୍ଞା-ଗୋଟିଏ କୋମଳମତି ବାଳିକା—ଯାହାର ଜୀବନକୁ ଧ୍ୱଂସ କରିବାକୁ ଯାଉଥିଲା ଗୋଟିଏ ନୀଚ ଦସ୍ୟୁ !"

ଜମିଦାର କୃତଜ୍ଞତାର ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ରହିଲେ ମି: ସୋମଙ୍କ ଆଡ଼କୁ । ମି:ସୋମ ଠିକ୍ ସେଇପରି କହି ଚାଲିଥିଲେ—"ଜମିଦାର ବାବୁ, ଗୋଟିଏ ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଲେ ସତ୍ୟ କିନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କ ଉପରେ ଅଛି ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ବିପଦ—ସେବାର ନିରଞ୍ଜନର ହତ୍ୟା କାଣ୍ଡ ଯେଉଁଥିରେ କି ଆପଣଙ୍କ ପୁଅ ସରୋଜ ଲିପ୍ତ ବୋଲି ପ୍ରମାଣ ମିଳେ । ତଥାପି ଭୟ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଏଇ ଦୁର୍ଦ୍ଦାନ୍ତ ଦସ୍ୟୁଟା ଆଜି ଆମର ହାତରେ—ହୁଏତ ଏହାଠାରୁ ଅନେକ ପ୍ରମାଣ ମିଳିବ । ଯେଉଁଥିରେ କି, ଆପଣଙ୍କ ପୁଅର ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ଏଇ ଦସ୍ୟୁଟି ସେଇ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡରେ ଲିପ୍ତ ଥିଲା ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ ହେବ ।"

ଜମିଦାରଙ୍କ ମୁଖମଣ୍ଡଳରେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଭା ଦେଖା ଦେଇଥିଲା । ମି:ସୋମ୍ ସେଇପରି ପିସ୍ତଲ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ଆଦେଶ ଦେଲେ—"ଏରେଷ୍ଟ ଖୋର ସ୍କାଲୁ ! ଠିକ୍ ସେଇ ପରି ନୀରବରେ ଠିଆ ହୋଇ ରହ । ସାମାନ୍ୟ ହଲ୍ଚଲ୍ ହେଲେ ଗୁଳି କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେବି ।"

ଦୁଇଜଣ ପୋଲିସ ଦାମ୍ଭିକ ଯୁବକ ତପନ ହାତରେ ଲୁହାର ଶିକୁଳି ଲଗାଇ ଦେଲେ । ଶେଫାଳୀର ହୃଦୟ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଲା—ସେ ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳି ନ ପାରି ଅତି କରୁଣ ସ୍ୱରରେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା —"ବାବା !"

—"ଚୁପ୍ କର ଶେଫାଳୀ ! ଏ ପୁଣି କିଏ ?" ଜମିଦାରଙ୍କର ରୁକ୍ଷ ସ୍ୱର ଶୁଣାଗଲା । ଶେଫାଳୀ କରୁଣ ନୟନରେ ଚାହିଁ ରହିଲା ଲୁହା ଶିକୁଳିରେ ବନ୍ଧା ହୋଇଥିବା ସୁଶ୍ରୀ ଯୁବକ ତପନ ଆଡ଼କୁ । କିନ୍ତୁ ତପନ ସେଇପରି ଅଚଳ ଅଟଳ—ହୃଦୟରେ ସାହସ ଏବଂ ଧୈର୍ଯ୍ୟର ହିମାଳୟ—କିନ୍ତୁ ଏଇ ପର୍ବତକୁ ଯେପରି ଟାଳି ଦେବାକୁ ଯାଉଥିଲା ଶେଫାଳୀର କରୁଣ ଅଶ୍ରୁଧାରା ।

—"ଭାସ୍କର !" ଗର୍ଜନ କରି ଉଠିଲା ତପନ—"ତୁ ଆଜି ଶିକୁଳି ପିନ୍ଧାଇଛୁ—ମୋର ଆତ୍ମମର୍ଯ୍ୟାଦାରେ ବାଧା ଦେଇଛୁ—ମୋର ଜୀବନ ବସନ୍ତରେ ବଜ୍ରାଘାତ କରିଛୁ—ମୋର ଜୀବନର ମଧୁମୟ ବସନ୍ତ ସମୟରେ ହା ହତାଶର ନିଆଁ ଜାଳି ଦେଇଛୁ—ବୈଶାଖର ଉତ୍ତପ୍ତ ଝଞ୍ଜା ବୁହାଇ ଦେଇଛୁ, କିନ୍ତୁ ଜାଣିରଖ—ଜାଣି ରଖ, ଯାହା ପାଇଁ ତୁ ମୋତେ ଆଜି ଏଇ ଲୁହାର ଶିକୁଳି ପିନ୍ଧାଇଛୁ—ଲୌହ କାରାଗାର ଭିତରେ ମୋତେ ଆବଦ୍ଧ ରଖିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିଛୁ—ସେ ମୋର କେହି ନୁହେ—ମୋ ଆଖିରେ ପିଶାଚୀ—ଉନ୍ମାଦିନୀ……

ତପନର କଥାରେ ଭାସ୍କର ବାଧା ଦେଇ ଗର୍ଜନ କରି ଉଠିଲା —"ଷ୍ଟପ୍ !"

ତା ପରେ ପରେ ମି: ସୋମଙ୍କର କଠିନ ଗଳା ଶୁଣାଗଲା "ମୋ ମୋଟର ପାଖକୁ ନେଇ ଚାଲ ଯୁବକୁ !"

ଆଗରେ ଦୁଇଜଣ ସଶସ୍ତ୍ର ପ୍ରହରୀ, ପଛରେ ମିଃ ସୋମ ଏବଂ ଭାସ୍କର, ମଝିରେ ଲୌହ ଶିକୁଳିରେ ବନ୍ଧା ତପନକୁ ଧରି ଚାଲିଲେ ଦୁଇଜଣ ପୋଲିସ୍ ।

ଫାଟକ ବାହାରେ ମୋଟର ଘର୍ଘର କରି ଉଠିଲା ।

"ବାବା—ବାବା !" ସୁନ୍ଦରୀ ତରୁଣୀ ଶେଫାଳୀ ମୂର୍ଚ୍ଛିତାହୋଇ ପଡ଼ିଗଲା ।

ଜମାଦାର ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ—"ଯଦୁନାଥ—! ଯଦୁନାଥ "......ପାଣି......ପାଣି !"

× × ×

ପାଞ୍ଚ

ସାରା ଦେଶଟାରେ ଚାଞ୍ଚଲ୍ୟ ଖେଳିଗଲା—ଖବର କାଗଜ ଗୁଡ଼ିକରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଅକ୍ଷରରେ ବାହାରିଲା—**ଦସ୍ୟୁ ତପନ ବନ୍ଦୀ !**...ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଡିଟେକ୍‌ଟିଭ୍ ମିଃସୋମ ତାଙ୍କୁ ଅତି ସହଜରେ କରିଛନ୍ତି ଏରେଷ୍ଟ । କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ ଯୁବକଟି ତାଙ୍କୁ ଦସ୍ୟୁ ତପନର ସନ୍ଧାନ ଦେଇଥିଲା, ତାର ଆଉ ପତ୍ତା ମିଳୁନାହିଁ !...ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି ।

ଲୌହ ଅର୍ଗଳବଦ୍ଧ କାରାଗାର ଭିତରେ ତପନ ଏ ଖବର ପାଇ ମନେ ମନେ ବିଦ୍ରୂପର ହସ ହସି ଉଠୁଥିଲା—କେଡ଼େ ଖାଲୁ ଏଇ ଭାସ୍କର । ସେ ଭାବୁଚି ଏତେ ସହଜରେ ମୁଁ ତାର ସମସ୍ତ ଗୁପ୍ତ ରହସ୍ୟ ପୋଲିସ୍ ଆଗରେ କହି ଦେଇ ତାର ଘୃଣ୍ୟ ପେଶା ଉପରେ ବାଧା ଦେବି । ପୁଣି ଏତେ ଶୀଘ୍ର ଏପରି ମୁଖାମୁଖୀ ଭାବରେ ! କିନ୍ତୁ ସେ ଜାଣେନା ଅଳ୍ପ ଦିନ ପରେ ତାର ଡକାଏତ ଦଳ ମୋର ଦ୍ୱାରା

ପୋଲିସ୍ କବଳରେ ପଡ଼ିବ - ଅବଶ୍ୟ ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟିଏ । ପ୍ରଥମେ ଗୋଟିଏ ଗ୍ୟାଙ୍ଗ - ତାପରେ ସୁଦୂର ସ୍ଥାନର—ସୁଦୂର ଆଫ୍ରିକାର । ଏ ଦିଗ୍ବିସ୍ପୃହା ଅବଶ୍ୟ ଡେରିଅଛି-ବର୍ତ୍ତମାନ ମୋ ନିଜର କାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧି ହୋଇ ପାରି ନାହିଁ - ସେଇ କୋମଳମତି ବାଳିକାର ଅଶ୍ରୁ ଯେ ଲିଭାଇପାରିନାହିଁ ଜୀବନର ଇପ୍ସିତବସ୍ତୁ ପାଇପାରିନାହିଁ—ଯାହା ପାଇଁ ମୁଁ ଆଜି ପାଗଳ-ଯାହା ପାଇଁ କେତେକ କହନ୍ତି ମୋତେ ସ୍ୱାର୍ଥପର ! ଭଗବାନ ! ମୁଁ ତ ଧନ ଚାହେଁନା, ମାନସମ୍ମାନ ଚାହେଁନା—କୋଟି କଙ୍କାଳକୁ ପାଦରେ ଦଳି ତା ଉପରେ ଅଟ୍ଟାଳିକା ତୋଳିବାକୁ ଚାହେଁନା ଇନ୍ଦ୍ରପୁରୀର ଅମରାବତୀ ମୁଁ ଚାହେଁ—ମୁଁ ଚାହେଁ କୃପଣ ଧନୀକର ଧନ—କୋଟି କଂକାଳର ରକ୍ତରେ ଭରି ଉଠିଛି ଯେଉଁ ଗନ୍ତାଘର—ତାକୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବାକୁ । ମୁଁ ମନେ କରେ ମୋର ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ - ଜଗତର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଭୋକିଲା ପେଟରେ ମୁଠାଏ ଖାଦ୍ୟ ଭରିବା ମୋ ଜୀବନର କାମନା—"

ତପନର ଭାବଧାରାରେ ବାଧାଦେଇ ଜଣେ ପୋଲିସ୍ ଅଫିସର
ମଚ୍‌କରି ଚାଲିଗଲା ।

ରାତିର ଅନ୍ଧକାର—ସେଇ ଦୁର୍ଭେଦ୍ୟ ପାଚେରୀ ଘେରା ଜେଲ ଭିତରଟା ଅଧିକ ଅନ୍ଧକାରମୟ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲା ।··ଚୁହୁଁ ଚୁହୁଁ ଜେଲ୍ ଘଣ୍ଟାରେ ଠନ୍ ଠନ୍ ହୋଇ ବାରଟା ବାଜିଲା । ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ ନୀରବ ନିସ୍ତବ୍ଧ—ଦିନର କଠିନ ପରିଶ୍ରମ କରି ଅଧିକାଂଶ ବନ୍ଦୀ ବୋଧହୁଏ ନିଦ୍ରାଦେବୀଙ୍କର କୋଳରେ ଆଶ୍ରାନେଇଛନ୍ତି । ସେଇ ନିସ୍ତବ୍ଧତାକୁ ଭଙ୍ଗ କରି କୌଣସି କୌଣସି ପହରାବାଲା ଯୋତା ମଚ୍ ମଚ୍ କରି ଚାଲି ଯାଉଥିଲେ, ତପନ ବନ୍ଦୀଥିବା କୋଠରୀ ଆଗରେ ବାରଣ୍ଡା ଦେଇ । କର୍ତ୍ତାପହରାର ଆଦେଶ—ବିଖ୍ୟାତ ଡକାୟତ ଧରାପଡ଼ିଛି—

ତାକୁ ବିଶ୍ୱାସ ନାହିଁ—ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ପୋଲିସ ଆଖିରେ ଧୂଳିଦେଇ ପୋଲିସକୁ ପ୍ରତାରିତ କରି ଖସିଯିବାର ଆଶଙ୍କା ।·· ପୋଲିସର ସମସ୍ତ ପରିଶ୍ରମ ପଣ୍ଡ ହେବ-ସୁନାମରେ କଳଙ୍କ ଲାଗିବ—ପୋଲିସ୍ ଅଫିସରଙ୍କ ନିକଟ ଭବିଷ୍ୟତର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଶାପଥ ପୁଣି ଅନ୍ଧାରମୟ ହୋଇ ଉଠିବ !

ତପନ ଆଖିରେ ଆଜ ନିଦ ନାହିଁ—ଜୀବନରେ ଏ ଗୋଟିଏ ନୂତନ ଅନୁଭୂତି । ଏଇ ବୋଧହୁଏ ପ୍ରଥମ—ଏଇ ବୋଧହୁଏ ଶେଷ । ପୋଲିସର ପୋଲିସ୍, ଯେ କେହି ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଡ଼ିଟେକ୍ଟିଭ୍ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କେହି ଦୁର୍ଦ୍ଦାନ୍ତ ତାକୁ ଏପରି ଆକସ୍ମିକ ବିପଦରେ ପକାଇବ ବୋଲି ତପନର କଳ୍ପନାରେ ବୋଧହୁଏ ନ ଥିଲା । ଜୀବନରେ ଏତେ ବଡ଼ ଭୁଲ ସେ କେବେ କରିନାହିଁ !···ନା ନା ନା ଭୁଲ ନୁହେଁ—ଭୁଲ ନୁହେ—ସେତେବେଳେ ସେ ପ୍ରେୟସୀର ପ୍ରେମରେ ହଜାଇ ବସିଥିଲା ନିଜକୁ—ରୂପରେ ଥିଲା ମୁଗ୍‌ଧ—ପ୍ରେୟସୀକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ତୋଳିଥିଲା ଅଦୂର ଭବିଷ୍ୟତର ସୁଖର ଅମରାବତୀ !—ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଭାସ୍କରର ପ୍ରତାରଣା ଯୋଗୁଁ ପଡ଼ିଲା ଜଣେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଗୋଏନ୍ଦା କବଳରେ—ପୋଲିସର ହିଂସ୍ର ଦୃଷ୍ଟିରେ । ନଚେତ

ତପନ କେତେ କଣ ଭାବି ଚାଲିଥାଏ ଏବଂ ଲୁହାର ଅର୍ଗଳଧରି ବାହାରକୁ ଚାହିଁ ରହିଥାଏ । ଚାରିଆଡ଼ ନୀରବ ନିସ୍ତବ୍‌ଧ ! ହଠାତ୍ ନୀରବତା ଭଙ୍ଗକରି ଶୁଣାଗଲା କାହାର କ୍ଷୀଣ ଚିତ୍କାର । ତପନ ଚମକି ପଡ଼ିଲା—ବିପଦ ! ଉହାରି ବାଲି ଉପରେ ବିପଦ—ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ—ମୋର ଅନୁମାନ କଦାପି ଭୁଲ ନୁହେଁ ! କିଏ ? କିଏ ତେବେ ଏତେ ବଡ଼ ଦୁଃସାହସୀ—? ଦୁର୍ଭେଦ୍ୟ ଜେଲ ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଛି ଏତେ ରାତିରେ ? କାହିଁକି ? କଣପାଇଁ

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ? ଅଳ୍ପ ଦୂରର ଆଲୋକ କେଉଁଠାଟି ହଠାତ୍ ଲିଭିଗଲା, କାହିଁକି ?

ତପନ ସେହି ଲୁହାର ରେଲିଂ ଦେଇ ବାହାରକୁ ଚାହିଁ ରହିଥିଲା । ଅନ୍ଧକାର ହେତୁ କିଛି ଦେଖାଯାଉ ନ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଅଳ୍ପ ସମୟପରେ କେହି ଜଣେ ବନ୍ଦୀଶାଳ ଆଡ଼କୁ ଆସିବାର ଜଣାଗଲା । ତପନ ତୀବ୍ର ଦୃଷ୍ଟିରେ ସେଇ ଦିଗକୁ ଚାହିଁ ରହିଲା—ନା—ନା ଜଣେ ନୁହେଁ—ଦୁଇଜଣ । କିଏ ଏମାନେ—କଣ ଏମାନଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ?

ଛାୟା ମୂର୍ତ୍ତି ଦିଓଟି ତପନର ବନ୍ଦୀଶାଳା ଆଗରେ ଠିଆ ହେଲେ ।

—"ତପନ ବାବୁ ।" ସେଥି ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ଚାପା ଗଳାରେ କହିଲା ।

ସ୍ୱର ବାରିବାକୁ ତପନକୁ ବେଶୀ ସମୟ ଲାଗିଲା ନାହିଁ ! ସେ ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ କଠିନ ଗଳାରେ କହିଲା—"ତୁ ଏଠିକି କାହିଁକି ଆସିଲୁ ?"

—"ଧୀରେ ତପନ ବାବୁ ! ମୁଁ ଏଠି ଏକା ନୁହେଁ—ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଛାୟା ବି ଆସିଛି । ଭୟର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ ଦରୁଆନ ଦୁଇଜଣ ସାଙ୍ଘାତିକ ଭାବରେ ଆହତ ।"

—"ଆହତ ! ପୁଣି ତୁମ ଦ୍ୱାରା ?"

ଛାୟା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ସାହିତ ହୋଇ କହିଲା—"କେବଳ ଆହତ ନୁହେଁ ତପନ ବାବୁ ! ଖୁବ୍ ସମ୍ଭବ ସେଥି ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ମୃତ ।"

—"ଏଁ ! ମୃତ ?" ତପନ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା ।

—"ତପନ ବାବୁ ! ଚିତ୍କାର କରନ୍ତୁନି ଏପରି ! ଅନ୍ୟ କେହି ଉଠିପାରନ୍ତି ।"

ଭାସ୍କର କଥାରେ ବାଧା ଦେଇ ତପନ ପୂର୍ବପରି ଉତ୍ତେଜିତ ହୋଇ ଉଠିଲା—"ଲଜ୍ଜା ନାହିଁ ତୁମକୁ ? ନିରୀହ ମଣିଷର ଜୀବନ ନେବାକୁ ତୁମର ହାତ ଥରି ଉଠେନାହିଁ କପରି ? ମନୁଷ୍ୟର ରକ୍ତ ଦେଖିବାକୁ ତୁମର ମାନବ ହୃଦୟ ନାଚି ଉଠେ କପରି ? ଉଃ ! କି ମାରାତ୍ମକ ତୁମେ ଦୁଇଜଣ ! ସ୍ୱାର୍ଥ ପାଇଁ ମନୁଷ୍ୟର ଜୀବନ ନେବାକୁ ତିଳେ ମାତ୍ର କୁଣ୍ଠା ବୋଧ କର ନାହିଁ ।

ଶ୍ରୁତି ଅତି ଧୀର ସ୍ୱରରେ କହିଲା—"ତପନ ବାବୁ ! ଏ କାଣ୍ଡ ଯେ କରିବାକୁ ମନେ ପଡ଼ିଲା ଆପଣଙ୍କର ମୁକ୍ତି ପାଇଁ···।"

—"ମୁକ୍ତି ! ମୋର ?

—'ହଁ ତପନ ବାବୁ, ଆପଣ ଯଦି ମୁକ୍ତି ଚାହାନ୍ତି ତେବେ ଶ୍ରୁତିର କଥାରେ ରାଜି ହୁଅନ୍ତୁ—ମୁଁ ତାର ସମସ୍ତ ଉପାୟ କରିଛି ।"

—"ମୁଁ ଏତେ ଖାରୁନୁହେଁ ଭାସ୍କର ! ବନ୍ଦୀଘରୁ ଲୁଚି ପଳାଇବା ମୋର ଜାତକରେ ନାହିଁ ।

—"ତା ମୁଁ ଜାଣେ ତପନ ବାବୁ ! ତଥାପି ଶ୍ରୁତି ଚାହେଁ ଆପଣଙ୍କର ମୁକ୍ତି—ସେ ଯେ ଆପଣଙ୍କୁ କେତେ ଭଲପାଏ···

—"ଥାଉ, ମୁଁ ଆଉ କିଛି ଶୁଣିବାକୁ ଚାହେଁନା । ତୁମେମାନେ ଏଠାରୁ ଚାଲିଯାଅ ।

"ତପନ ବାବୁ !" ଶ୍ରୁତି ଅତି କରୁଣ ସ୍ୱରରେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା ।

ତପନ ପୂର୍ବପରି କଠିନ ଗଳାରେ କହିଲା—"କିଏ ଚାହୁଁ ତୁମେ ?

—"ତୁମର ମୁକ୍ତି ।"

—"ଏଥିରେ ତୁମର ସ୍ୱାର୍ଥ ?"

—"ତୁମେ କଣ ମୋ ଅନ୍ତରର ବ୍ୟଥା ଜାଣନାହିଁ ତପନ ବାବୁ ?"

—"ଖୁବ୍ ଭୁଲ୍ ବୁଝିଛ ସୁପ୍ରା ।"

—"ତଥାପି ହୃଦୟରେ ଆଶା ଅଛି ମୋର ।"

—"କିନ୍ତୁ ସୁପ୍ରା ! ସେଇ ଆଶାହିଁ ତୁମ ଜୀବନର ଚିର ସାଥି ହେବ ।"

—"ମୋର ଅପରାଧ ?"

—"ହାଃ···ହାଃ··· ତୁମର ଅପରାଧ-? ତୁମର ଅପରାଧ···?

"ମୁଁ ଯେ ଆପଣଙ୍କୁ ଅନ୍ତରର ସହିତ ଭଲପାଏ ତପନ ବାବୁ !

—"ଭଲପାଅ ତା ମୁଁ ଜାଣେ । କିନ୍ତୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଯୁବକକୁ ଜାଳି ପୋଡ଼ି ମାରି ଦେଇ--ଆଉ ଗୋଟିଏ ଯୁବକର ଜୀବନକୁ ଧ୍ୱଂସ କରି ଦେଇ ।"

—"ତୁମେ ଏ କଣ କହୁଚ ?"

ଠିକ୍ କହୁଚି ସୁପ୍ରା ! ତୁମେ ଗୋଟିଏ ରୂପର ପାଗଳୀ । ଯେଉଁ ରୂପରେ ପାଗଳୀ ହୋଇ ଗୋଟିଏ ଯୁବକକୁ ନିଜର ଫାଲରେ ପକାଇ ଦେଇଥିଲ—ମାୟାଜାଲ ବିସ୍ତାର କରି ତାର ଜୀବନକୁ କରି-ଦେଇଚ ଧ୍ୱଂସ । ତାର କୋମଳ ପ୍ରାଣକୁ ରୁକ୍ଷ ମରୁପରି କରି ଦେଇଚ । ତୁମରି ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସି ସେ ପାଲଟିଗି ଗୋଟାଏ ପାଷାଣ୍ଡ—ଘାତକ --ନିର୍ମମ, ନିଷ୍ଠୁର ଦସ୍ୟୁ । ଆଉ ତା ପରେ ତାକୁ କରିଚ ହତାଦର । ମୋରି ଆଗରେ ବିସ୍ତାର କରିବାକୁ ବସିଚ ମାୟାଜାଲ । ଜାଣିରଖ ଏ ମାୟାଜାଲରୁ ମୁଁ ବହୁ ଦୂରରେ—ମୁଁ ବହୁ ଦୂରରେ···

—ତପନ ! ତୁ କଣ ପାଗଳ ?

ହାଃ··· ହାଃ··· ହାଃ··· ହାଃ···। ମୁ ପାଗଳ, ନା ତୁମେ ଦୁଇଟା ଭାଇ ଭଉଣୀ ପାଗଳ ? ଜଗତରେ ତୁମର ସ୍ଥାନ ନାହିଁ —ତୁମେ ହୀନ—ମାତ—ଘୃଣ୍ୟ···

ଭାସ୍କର ମନେ ମନେ ରାଗରେ ଗର୍ଜି ଉଠି, ହତାଶ ମିଶା ସ୍ୱରରେ କହିଲା—"ସୁପ୍ରୀ ! ଏ ଆଶା ତ୍ୟାଗକର ।"

—"ନା, ନା, ଭାଇ, ଏ ଜୀବନରେ ଏ ଆଶା ତ୍ୟାଗକରି ପାରିବି ନାହିଁ ।"

—"ତୋତେ ତ୍ୟାଗ କରିବାକୁ ହେବ ସୁପ୍ରୀ ।—ପ୍ରତିହିଂସା···ପ୍ରତିହିଂସା...ପ୍ରତିହିଂସା ! ଏଇ ଉଦ୍ଧତ ଦସ୍ୟୁର ନେବା ଆମେ ପ୍ରତିହିଂସା—ପ୍ରତିହିଂସା ହେବ ଆମ ଜୀବନର ପ୍ରଧାନ ବ୍ରତ ।

ଜେଲ୍ ଫାଟକ ପାଖରେ ଗୋଳମାଳ ଶୁଣାଗଲା । ତାପରେ ବୁଟ୍ ଯୋତାର ଶବ୍ଦ——

—"ସୁପ୍ରୀ ! ଶୀଘ୍ର ଚାଲିଆ—ଏବେ ବୋଧହୁଏ ଅନ୍ୟମାନେ ଚେଇଁ ଉଠିଲେଣି ।"

—"ଲଫଜ ବାବୁ ! ମୋତେ ହତାଶ କରନା—ମୋତେ ହତାଶ କରନା··· ।

ସୁପ୍ରୀ କରୁଣ ସ୍ୱରରେ ଉନ୍ମାଦିନୀ ପରି ଚିତ୍କାର କରି ଉଠୁଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଭାସ୍କର ତାକୁ ଟାଣି ଦୂରକୁ ନେଇ ଗଲା । ତାପରେ ପରେ ଶୁଣାଗଲା ଗୋଟିଏ ଅଦ୍ଭୁତ ଜୀବର ହୁଙ୍କାର —ପିସ୍ତଲ ବନ୍ଧୁକର ସମାଗତ, ଗର୍ଜ୍ଜନ—ଜେଲ୍‌ର ବିପଦ ସୂଚକ ଘଣ୍ଟାର ଧ୍ୱନି ।

× × × ×

ଏଣେ ଠିକ୍ ସେଇ ରାତିରେ ପୋଲିସ ଇନସପେକ୍ଟରଙ୍କ ନିଜ ଶୟନକକ୍ଷର ଟେଲିଫୋନ ଯନ୍ତ୍ର ବାଜି ଉଠିଲା—କ୍ରିଂ—କ୍ରିଂ—କ୍ରିଂ— । ଇନସ୍‌ପେକ୍ଟରଙ୍କର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା ଟେବୁଲ୍ ଲେମ୍ପଟାକୁ ଆଉଟିକିଏ ତେଜି ଦେଇ, ଫୋନ୍ ରିସିଭରଟି ଧରି ନିଦ୍ରା ବଜଡ଼ିତ କଣ୍ଠରେ ଡାକଲେ—"ହିଁ—କିଏ ?

ଉତ୍ତର ଆସିଲା—ମୁଁ ଜେଲର୍ ।"

—"ଏତେ ରାତିରେ ?"

—"ଭୟଙ୍କର ବିପଦ, ଇନସ୍‌ପେକ୍ଟର ବାବୁ । ଦସ୍ୟୁ ତପନ ....."

"କଣ, ଦସ୍ୟୁ ତପନ ! ଦସ୍ୟୁ ତପନ ପଳାଇଛି ?"

"ନା, ନା, ଦସ୍ୟୁ ତପନ, ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ବନ୍ଦୀ ଅବସ୍ଥାରେ । କିନ୍ତୁ ତାକୁ ବୋଧହୁଏ ଉଦ୍ଧାର କରିବାକୁ ଆସି, କେତେ ଜଣ ମାରାତ୍ମକ କାଣ୍ଡ କରିଦେଇ ବସିଚନ୍ତି ।"

—"ହୋଇଚି କଣ ?"

—"ଖୁନ୍ ।"

—"ଏଁ ! ଖୁନ୍ ?"

—"ହିଁ, ଫାଟକ ପ୍ରହରୀମାନଙ୍କ—ଓ୍ୱାର୍ଡର ଆହତ ।"

—"ଏଁ"

—"ଶୀଘ୍ର ଆସନ୍ତୁ ଆପଣ ! ଘଟଣା ବଡ଼ ଅଦ୍‌ଭୁତ ପରି ମନେ ହେଉଚି ।"

—"ଅଚ୍ଛା ମୁଁ ଚାଲିଲି । ଆଃ ! କି ହେଙ୍ଗାମ ।" କହୁ କହୁ ରିସିଭର୍‌ଟି ଯଥାସ୍ଥାନରେ ରଖି ଡ୍ରୟର ଭିତରୁ ରିଭଲ୍‌ଭର୍‌ଟା ବାହାରକରି ହାତରେ ଧରିଲେ ।

× × × ×

ଜେଲ ଫାଟକ ପାଖରେ ଗୋଟିଏ ନୀଳ ରଙ୍ଗର ମୋଟର ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା । ଭିତରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଲେ ମିଃ ସୋମ ଏବଂ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ରମାନାଥ ସେନ୍ । ମିଃ ସୋମ ହାତଘଡ଼ିକୁ ଦେଖି କହିଲେ—"ପ୍ରାୟ ଘଣ୍ଟାଏ ବିତିଗଲା ।"

—"ହଁ ସାର! ଘଣ୍ଟାଏ ପୂର୍ବରୁ ତ ଘଟିଛି ଏଇ କାଣ୍ଡ ।"

ଜେଲର ଆସି ଆଗରେ ଠିଆ ହେଲେ । ତାଙ୍କର ମୁହଁଟା ଅଜଣା ଆଶଙ୍କାରେ ଥରୁଥିଲା । ଜେଲ ଭିତରଆଡ଼ୁ ଭାସି ଆସୁଥିଲା ପୋଲିସ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କେତେକ ଜେଲକର୍ମଚାରୀଙ୍କ କୋଳାହଳ ।

—"ଆସନ୍ତୁ! ଏକ ଅଦ୍‌ଭୁତ ବ୍ୟାପାର, କିଛି ବୁଝିହେଉ ନାହିଁ ।"

ଜେଲର ଆଗେଇ ଚାଲିଲେ । ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ମିଃ ସୋମ ଏବଂ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ।

ମୃତ ଏବଂ ଆହତ ବ୍ୟକ୍ତିର ଶରୀରପାଖରେ ପୋଲିସ ଘେରି ରହିଥିଲେ । ଡାକ୍ତର ଏବଂ କମ୍ପାଉଣ୍ଡର ଆହତ ବ୍ୟକ୍ତିର କ୍ଷତ ସ୍ଥାନରେ ବ୍ୟାଣ୍ଡେଜ କରିବାରେ ଲାଗିଥାଆନ୍ତି ।

ମିଃ ସୋମ୍ ଏ ଦୃଶ୍ୟ କିଛିକ୍ଷଣ ଧରି ଦେଖିନେଲା ପରେ, ଜେଲର୍‌ଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ—"ଆପଣ ସେତେବେଳେ ଥିଲେ କେଉଁଠି ?

—"ମୋ ବସାରେ ।"

—"ଏଇ ନିକଟରେ ଆପଣଙ୍କ କ୍ୱାଟର୍ ନା ?"

— "ହଁ, ସାର୍, ଖୁବ୍ ନକଟରେ—ଏଇ ଫାଟକ ଆଗରୁ ଦେଖାଯିବ ।"

—"ଖବର ପାଇଲେ କେତେବେଳେ ?"

—"ଠିକ୍ ଏଇ ଘଟଣା ଘଟିବା ପରେ ପରେ ।"

—"ଖବର ପାଇବା ଆଗରୁ କିଛି ଆଭାସ ପାଇଥିଲେ ।'

—"ଏ ରକମକାଣ୍ଡ ଯେ ଘଟିବ ତାର କୌଣସି ଆଭାସ ପାଇ ନ ଥିଲି । କିନ୍ତୁ କି ଏକ ଅଦ୍ଭୁତ ଜୀବର ଚିତ୍କାରରେ ମୋର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା—ସେଇ ଚିତ୍କାର ଏଇ ଜେଲ ପାଚେରୀ ଆଡ଼ୁ ଭାସି ଆସୁଥିବାର ମୋର ଯେପରି ମନେ ହେଲା । ମୁଁ ଏକା କାହିଁକି ମୋ ଆଖପାଖରେ କେତେ ଜଣ ସହରବାସୀ ଏବଂ ପୋଲିସ୍କର୍ମଚାରୀ ମଧ୍ୟ ଏହା ଶୁଣିଚନ୍ତି । ତାପରେ ପରେ ଦୁଇଜଣ କନେଷ୍ଟବଲ୍ ମୋତେ ଆସି ଏ ଘଟଣା କହିଲେ ।"

"ମି: ସୋମ୍ ପୁଣି ପ୍ରଶ୍ନକଲେ—ସେ ଚିତ୍କାରଟା କଣ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ?"

—"ହଁ, ଏ ରକମ ବିକୃତ ଚିତ୍କାର ମୁଁ ମୋ ଜୀବନରେ କେବେ ଶୁଣିଚି ବୋଲି ମନେ ହୁଏନି ।"

—"ଆଚ୍ଛା, ଆପଣଙ୍କର ଏଇ ଦରୁଆନ୍ଟି ମୃତ ଅବସ୍ଥାରେ ପଡ଼ିଥିଲା କେଉଁଠି ?"

—"ଠିକ୍ ସେଇ ଫାଟକ ସାମନାରେ ।"

—"ଚାଲନ୍ତୁ ସେଇ ଜାଗାକୁ ।"

ମି: ସୋମ୍ ଜେଲର୍ଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଲୁହାରେଲିଂ ଦିଆ ଫାଟକ ପାଖକୁ ଆସିଲେ । ସେଇ ସ୍ଥାନର ରକ୍ତାକ୍ତ ଭୂମି ଏବଂ ଗୁହପାଖର

ଦୃଶ୍ୟକୁ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚୃହିଁ ରହିଲେ । ହଠାତ୍ କୌଣସି ଜିନିଷ ଉପରେ ଆଖି ପଡ଼ିଲାକ୍ଷଣି, ପାଖକୁ ଯାଇ ଜିନିଷଟି ଗୋଟାଇ ଆଣି ହାତରେ ଧରିଲେ । ଜିନିଷଟିକୁ ଓଲଟ ପାଲଟ କରି ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । କିଛି ସମୟ ଏପରି କରିବା ପରେ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ସ୍ୱରରେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ—"**My God !**"

ଇନ୍ସପେକ୍ଟର, ମି: ସୋମ୍ଙ୍କର ମୁହଁରଭାବକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି କହିଲେ—"କଣ ସେଇଟା ସାର୍ ।"

—"ଗୋଟାଏ ଅଦ୍ଭୁତ ସାଙ୍କେତିକ ଚିହ୍ନ ।"

—"କାହାର ?"

—"କୌଣସି ଏକ ବିଖ୍ୟାତ ଦସ୍ୟୁ ଦଳର ବୋଲି ମନେ ହୁଏ ।

—"ଏଁ !"

—"ହଁ, ହଁ ସୁଦୂର ଆଫ୍ରିକାରେ ରହିଛି ଏହାର ଗୋଟାଏ ଗ୍ୟାଙ୍ଗ । ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ମଧ୍ୟ ଏଗୁଡ଼ାକର ଦଳ ଅଛି—ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ ।

—"ଏହାର ସର୍ଦ୍ଦାର ?"

—"ବର୍ତ୍ତମାନ ତା କିପରି ଜାଣି ହେବ ?"

—"**ଆଚ୍ଛା, ମୋତେ ଦିଅନ୍ତୁ ତ ।**"

ମି:ସୋମ୍, ଖଣ୍ଡିଏ ହଳଦି ବର୍ଣ୍ଣର କନା ଟୁକୁରା ଉପରେ ନାଲିକାଳିରେ ଅଙ୍କା ହୋଇଥିବା ଏକ ପ୍ରକାର ସାଙ୍କେତିକ ଚିହ୍ନଟି ଇନ୍ସପେକ୍ଟରଙ୍କ ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲେ । ଇନ୍ସପେକ୍ଟର ସେ ଖଣ୍ଡ କିଛି ସମୟ ଓଲଟପାଲଟ କରି ମନେ ମନେକିଣ ପରୀକ୍ଷା କଲା ପରେ କହିଲେ—"ଆପଣ ଯାହା କହିଛନ୍ତି ଠିକ୍ । ତେବେ, ଏମାନଙ୍କର ଏପରି ସାଙ୍କେତିକ ଚିହ୍ନର ପ୍ରୟୋଜନ ?"

—"ମନେ ରଖନ୍ତୁ ଏ ଗୋଟାଏ ସାମାନ୍ୟ ଡକାଏତ ଦଳ ନୁହେଁ । ଏଥିରେ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନର ବିଭିନ୍ନ ଲୋକ ଯୋଗ ଦେଇଥାଇ ପାରନ୍ତି । ସମସ୍ତେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଅଚିହ୍ନା—ସେମାନେ ବୋଧହୁଏ ପରସ୍ପର ସହିତ ପରିଚିତ ହୁଅନ୍ତି ଏଇ ସାଙ୍କେତିକ ଚିହ୍ନ ସାହାଯ୍ୟରେ ।

—"ପରିସ୍ଥିତି ତେବେ ଅଧିକ ଜଟିଳ ପରି ମନେ ହେଉଛି ।"

ମି: ସୋମ୍ ସାମାନ୍ୟ କଣ ଚିନ୍ତା କଲାପରେ କହିଉଠିଲେ—"ଇନ୍ସପେକ୍ଟର ବାବୁ ! ମୋର ମନେ ହୁଏ ଦସ୍ୟୁ ତପନ ମଧ୍ୟ ଏଇ ଡକାଏତ ଦଳରେ ଲିପ୍ତ ।"

—"ମୋର ମଧ୍ୟ ଏହା ମନେ ହୁଏ ସାର୍ ।

ମି: ସୋମ୍ ସେଇ ସ୍ଥାନଟିକୁ ଆଉଥରେ ତୀବ୍ରଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁନେଇ, ଜେଲରଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି କହିଲେ—"ଦସ୍ୟୁ ତପନର ବନ୍ଦୀଶାଳା ଆଗରେ ସେମାନଙ୍କର ଆବିର୍ଭାବ ହୋଇଥିଲା ନା ।

—"ହଁ ଜଣେ ଓ୍ୱାର୍ଡର ଦେଖିଛି ।

—"ତାକୁ ଡକାନ୍ତୁ ।

ଜେଲରଙ୍କ ଆଦେଶ ପାଇ ଓ୍ୱାର୍ଡରଟି ପାଖକୁ ଆସିଲା । ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଟି ତାର ଆତ୍ମୀୟ ହୋଇଥିବା ହେତୁ ସେ ଅତିଶୟ ଦୁଃଖରେ ମ୍ରିୟମାଣ ହୋଇଥିଲା । ମି: ସୋମ୍ ତାର ଶୋକାତୁର ମୁଖକୁ କିଛିକ୍ଷଣ ଚାହିଁ ନେଇ ଧୀରସ୍ୱରରେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ ତୁମେ ଏ ବିଷୟରେ କିଛିଜାଣ ?

—"ସାମାନ୍ୟ ଜାଣିଛି ।"

—"ମୂଳରୁ କହି ଯାଅ ।"

ଓ୍ୱାର୍ଡରଟି ଥର ଥର ଗଳାରେ ସମସ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଗଲା ।

ମି. ସୋମ୍ ସମସ୍ତ ଶୁଣି ସାରି କହିଲେ—"ତେବେ ତ ତୁମେ ମୂଳରୁ କିଛି ଦେଖି ନାହିଁ ?"

—"ନା, ଆଜ୍ଞା କେବଳ ମୋ ମନରେ ସନ୍ଦେହ ହେଲାରୁ ଧାଇଁ ଯାଇ ଦେଖେତ କିଏ ଦୁଇଜଣ ମୋର ଆଡ଼କୁ ଧାଇଁ ଆସୁଛନ୍ତି । ମୁଁ ବନ୍ଧୁକଟା ଧରି ତାକୁ ଗୁଳି କରିବାକୁ ଯାଉଚି, ଏପରି ସମୟରେ ସେଇ ଅନ୍ଧକାରରେ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ମସ୍ତବଡ଼ ଜିନିଷ ମୋ ଦେହରେ ଧକ୍କାଖାଇଲା । ତା ପରେ ପରେ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଲି ଗୋଟିଏ ଭୀଷଣ ହୁଂକାର । ସେ ଦଗକୁ ଲକ୍ଷ କରି ଗୁଳିକଲି କିନ୍ତୁ ଅନ୍ଧାର ଯୋଗୁ ଗୁଳି ବୋଧହୁଏ ତା ଦେହରେ ବାଜିଲା ନାହିଁ ।

—"କେତେ ସମୟ ଯାଏ ଏ ଚିତ୍କାର ଶୁଣିଲ ?

—"ଅଳ୍ପସମୟ ପରେ ସେଇ ଚିତ୍କାର ଦୂରରୁ ଦୂରକୁ ମିଳେଇ ଗଲା—କିନ୍ତୁ ରାସ୍ତାର ବୁଲା କୁକୁରଗୁଡ଼ିକ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠୁଥିଲେ ।"

—"କେଉଁଠି ସେଇ ଅଦ୍‌ଭୁତ ଜୀବଟି ସାଥିରେ ତୁମେ ଧକ୍କା ଖାଇଲ ?"

—"ଆସନ୍ତୁ ଆଜ୍ଞା ।"

ସମସ୍ତେ ଆଗେଇ ଚାଲିଲେ । ଓ୍ୱାଡ଼ର୍‌ଟି, ଦସ୍ୟୁ ତପନ ବନ୍ଦୀଥିବା ଅଳ୍ପଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନ ଆଡ଼କୁ ଆଙ୍ଗୁଳି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରି କହିଲା—"ଏଇଠି ଆଜ୍ଞା—ଏଇଠି ସେଇ ଲୋକ ଦୁଇଟାକୁ ଭେଟିଲି ତାପରେ ସେଇ ଅଦ୍‌ଭୁତ ଜୀବଟା ସାଙ୍ଗରେ ମୋ ଦେହ ଧକ୍କା ଖାଇଗଲା ।

ମିଃ ସୋମ୍, ସେଇ ସ୍ଥାନଟିକୁ ପରୀକ୍ଷା କଲେ, କିନ୍ତୁ ପକ୍କା ଚଟାଣ ଉପରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ କୋଣସି ପାଦଚିହ୍ନ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲେ ନାହିଁ ।

ତା ପରେ ପରେ ଓ୍ବାଡ଼ରଟିକୁ ଅନାଇ ପଚାରିଲେ—"ସେମାନେ ଚାଲିଗଲାବେଳେ ଏଇ ସଦର ଦରଜାବାଟେ ଚାଲିଗଲେ ?"

—"ନାଁ, ସେବାଟେ ଯାଇ ନାହାନ୍ତି । ମୋର ମନେ ହେଉଛି ପାଚେରି ଡେଇଁ..."

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର କହି ଉଠିଲେ—"ଅସମ୍ଭବ—ଅସମ୍ଭବ ! ଏତେ ବଡ଼ ଉଚ୍ଚ ପାଚେରି ଡେଇଁ ଚାଲିଯିବା ଅସମ୍ଭବ !

ମିଃ ସୋମ୍ ତାଙ୍କ କଥାରେ ପ୍ରତିବାଦ କରି କହିଉଠିଲେ—"ଅସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ବାବୁ—ଏଇ ଅଦ୍‌ଭୁତ ଜୀବଟି ପକ୍ଷରେ ଅସମ୍ଭବ କିଛି ନୁହେଁ । ମନେ କରନ୍ତୁ ଏ ସେଇ ଜୀବ—ଯେଉଁ ଜୀବଟା ଅସୀମ ବଳ ପ୍ରୟୋଗ କରି, ଜମିଦାର କନ୍ୟାର ଶୟନ କକ୍ଷରଖିଡ଼କି ଲୁହାର ରେଲିଂଗୁଡ଼ାକ ଭାଙ୍ଗି ଦେଇ ପାରିଥିଲା—ତା ପକ୍ଷରେ ଏ ପାଚେରି ଡେଇଁ ଚାଲିଯିବାର ଅସମ୍ଭବ କଣ ?"

—"ତେବେ ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି କିଏ ?"

—"ସଠିକ୍ ଭାବରେ କହି ନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ, ଖୁବ୍ ସମ୍ଭବ ଏଇ ଅଦ୍‌ଭୁତ ଜୀବଟି ସାଙ୍ଗରେ ସେମାନଙ୍କର ସମ୍ବନ୍ଧ ଅଛି । ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଏଇ ଦସ୍ୟୁ ତପନର ମଧ୍ୟ ! ମୋର ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ସେଇ ଡକାଏତ ଦଳ ସହିତ ଏଇ ତପନ ମଧ୍ୟ ଲିପ୍ତ—ତା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ନିରଞ୍ଜନ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡରେ ମଧ୍ୟ ଲିପ୍ତ ।"

—"ଘଟଣାଟା ଆହୁରି ଜଟିଳତର ହୋଇ ଉଠିଲାଣି ।"

ମି! ସୋମ୍ ବେଷରୁଆ ହସ ହସି କହିଉଠିଲେ—"ସବୁ-ବଦଳ ବାହାଦୁରପଣ୍ଡିବ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ବାବୁ—ଦସ୍ୟୁ ତପନ ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମ ହାତ ମୁଠା ଭିତରେ ।"

ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ, ଦସ୍ୟୁ ତପନର ବନ୍ଦୀଶାଳ ଆଡ଼ୁ କ୍ଷୀଣ ବିଦ୍ରୁପର ହସ ଭାସି ଆସିଲା । ମିଃ ସୋମ୍ ଦାନ୍ତ କଡ଼ ମଡ଼ କରି କହିଉଠିଲେ—"ନୀଚ ଦସ୍ୟୁ ! ଆମରି କଥାରେ ପ୍ରତିବାଦ !··· ଆଚ୍ଛା !

× × × × ×

ଛଅ—

ଜେଲ୍ ଭିତରେ ଏପରି ନୃଶଂସ କାଣ୍ଡର ଖବର ସାରା ଦେଶରେ ବ୍ୟାପିଗଲା । ଦେଶର ବଡ଼ ବଡ଼ ଧନୀକ, ପୁଞ୍ଜିପତି, ମୁକ୍ତ କଣ୍ଠରେ ପ୍ରଚାର କରିବାରେ ଲାଗିଲେ—ଏ ସମସ୍ତ ଦସ୍ୟୁ ତପନର କାଣ୍ଡ—ତା ପାଇଁ କଠିନ ଦଣ୍ଡ ଆବଶ୍ୟକ—ଏପରିକି ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । କେବଳ ତାକୁ ନୁହେଁ, ତା ଦଳର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦସ୍ୟୁ ଗୁଡ଼ାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଧରିବାକୁ ପୋଲିସ ପକ୍ଷ ତତ୍ପର ହେବା ଦରକାର । ନଚେତ୍ ଘୋର ବିପଦ ମାଡ଼ି ଆସିପାରେ—ଧନୀକ ଶ୍ରେଣୀ ଲୋପ ପାଇଯାଇ ପାରନ୍ତି—ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ଯେତେବେଳେ ହାତମୁଠାରେ, ତାକୁ କଠିନ ଦଣ୍ଡ ଦିଆଯାଇ ପାରିବ । ଏ ସୁଯୋଗ ଛାଡ଼ିବାର ନୁହେଁ—

ଧନୀକ ଶ୍ରେଣୀ ଏପରି ସୁଖ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଥିଲା ବେଳେ, ହଠାତ୍ ଗୋଟିଏ ଚମକପ୍ରଦ ସମ୍ବାଦ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆଚମ୍ବିତ କରିଦେଲା—ଦସ୍ୟୁ ତପନ ଯେଉଁ ଚିଠି ଖଣ୍ଡିଏ ଜିଲା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ପାଖକୁ ଦେଇଥିଲା,

ତାର ଅବିକଳ ନକଲ ଖବରକାଗଜ ଗୁଡ଼ାକରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା—

ପ୍ରିୟ ମହାଶୟ,

ଆପଣଙ୍କ ଆଇନ କାନୁନକୁ ମୁଁ ଭୟ କରେ ନା । ଏ କଥା ଭଲ ଜାଣିରଖନ୍ତୁ, ଆପଣ ଯେଉଁ ଦିନ ମୋ ଦଣ୍ଡ ବିଷୟ ନେଇ ରାୟ ଶୁଣାଇବେ, ସେ ଦିନ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କର କୋର୍ଟରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ପାରିବି ନାହିଁ—ମୁଁ ଦୃଢ଼ ସ୍ୱରରେ ଘୋଷଣା କରୁଛି ସେଦିନ ମୋତେ ଆପଣ, ଅପଣଙ୍କର କୋର୍ଟର କାଠ ଗଡ଼ା ଭିତରେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇବେ ନାହିଁ ।

"ତପନ"

ଏ ସମ୍ବାଦ ଚିଠି ପଢ଼ି ଦେଶରେ ଧନିକ ଶ୍ରେଣୀ ବ୍ୟତୀତ-ସାଧାରଣଙ୍କର ମନରେ କୌଣସି ଦୁଃଖ ଜାତ ହେଲା ନାହିଁ । ତା ପରିବର୍ତ୍ତରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ହୃଦୟ କୌତୂହଳରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । ସମସ୍ତେ ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଲେ । ଅଧିକାଂଶ ଏ ଘଟଣାକୁ ସମ୍ଭବ ବୋଲି ଭାବିଲେ; କିନ୍ତୁ କେତେକ ଏହାକୁ ନିହାତି ଅସମ୍ଭବ ବୋଲି ମନେ କଲେ । ଜେଲ୍‌ର କଠିନ ଆବରଣ—ତା ଭିତରେ ଲୌହ ଅର୍ଗଳବଦ୍ଧ କାରାଗାର—ତା ଭିତରେ ଦସ୍ୟୁ ତପନ । ତପନ ସେ ଭିତରୁ ଖସି ପଳାଇବ କିପରି ? ଶତ ଶତ ପ୍ରହରୀର ସତର୍କଦୃଷ୍ଟିକୁ ଏଡ଼ାଇଦେଇ ସେ ଖସି ପଳାଇବ କିପରି ? ଏହା କି କେବେ ସମ୍ଭବ ? ଏଣେ ପୂର୍ବ ଅପେକ୍ଷା, ତପନ ପାଇଁ ଜେଲର କାଇଦା କଟକଣା ବିଶେଷ ବଢ଼ି ଯାଇଛି—ଜେଲ୍‌ର କର୍ମଚାରୀ ଗଣ ପୂର୍ବ ଅପେକ୍ଷା ଅନେକ ଗୁଣରେ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରି ଚାଲିଛନ୍ତି । ଚାରିପାଖରେ ସଶସ୍ତ୍ର ପ୍ରହରୀ—ବିଶେଷତଃ ତପନର ବନ୍ଦୀଶାଳା ଆଗରେ ଏହାର ସଂଖ୍ୟା ବେଶୀ ।···ତେବେ ତପନ

କଣ ତାର ଶର୍ତ ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରବ-?···ଏହାକ କେବେ ସମ୍ଭବ ?

ମି: ସୋମ୍ ସଗର୍ବରେ କହି ଚାଲିଥାନ୍ତି—ମିଥ୍ୟା କଥା—ଦସ୍ୟୁ ତପନ ଖସି ଚାଲିଯିବା ଅସମ୍ଭବ । ଏ ଗୋଟାଏ ତାର ଫାଜଲାମି ।

କ୍ରମେ କ୍ରମେ ଦିନେ ଗଡ଼ି ଚାଲିଲା । ଚାରିପାଖରେ ସଶସ୍ତ୍ର ପୋଲିସ ଫୌଜ ବେଷ୍ଟନ କରି ତପନକୁ ପ୍ରତିଦିନ ବିଚାରାଳୟକୁ ନିଆଯାଏ । ପ୍ରତିଦିନ ବିଚାରାଳୟ ସମ୍ମୁଖସ୍ଥ ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ବିରାଟ ଜନତା—ସେ ପୁଣି ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ପ୍ରଥମ ଦିନମାନଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାରେ ଲାଗିଥିଲା ।

ଆଉ ରହିଲା ଦୁଇଦିନ—ଦସ୍ୟୁ ତପନ ଦଣ୍ଡ ବିଷୟରେ ଶେଷ ରାୟ ଶୁଣା ହେବ । କିନ୍ତୁ କାହିଁ ଦସ୍ୟୁ ତପନର ପଳାୟନର ତ କୌଣସି ସୂଚନା ଦେଖାଗଲା ନାହିଁ !···ସେଦିନ ବିଚାରାଳୟର କାଠଗଡ଼ା ଭିତରେ ଆସାମୀ ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇଥିଲା ଦସ୍ୟୁ ତପନ--ମୁହଁରେ ତାର ଆଗପରି ପ୍ରଫୁଲ୍ଲତା ନାହିଁ । ସେ ପୂର୍ବର ସରସତା ନାହିଁ—ସେ ଦୃପ୍ତିବ୍ୟଞ୍ଜକ ଚେହେରା ନାହିଁ । ସମସ୍ତଙ୍କର ଧାରଣା ବିପଦରେ ପଡ଼ି ତପନର ଏପରି ଅବସ୍ଥା—ତାର ମାନସିକ ଅବସ୍ଥାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିଛି । ତାର ନିଜର କଥା ରକ୍ଷା କରି ନ ପାରିବ ଭାବି ମ୍ରିୟମାଣ ହୋଇ ଉଠିଛି, ତା ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ! ପୋଲିସ ପକ୍ଷର ଏପରି କଡ଼ା ନଜରକୁ ଏଡ଼ି ଦେଇ ଖସି ଚାଲିଯିବା କଣ ସମ୍ଭବ ? ସମଗ୍ର ଜନତା ହତାଶ ହୋଇ ଉଠିଥିଲେ । ଏଇ ସମୟରେ ପୋଷ୍ଟପିଅନ ଆସି ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କୁ ଖଣ୍ଡିଏ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରି ଚିଠି ଦେଇଗଲା ।

ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ଚିଠିଟି ପଢ଼ି ଭ୍ରୂକୁଞ୍ଚିତ କରି ଉଠିଲେ । ସେଥିରେ ଲେଖାଥିଲା ସେ ଏକା କଥା—

ପ୍ରିୟ ମହାଶୟ,

ମୁଁ ଯେ ଆପଣଙ୍କ କୋର୍ଟରେ ରାୟ ଦେବା ଦିନ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ପାରିବି ନାହିଁ ବୋଲି ପୂର୍ବ ଚିଠିରେ ଲେଖିଥିଲି, ଆପଣ ବୋଧହୁଏ ଏହାକୁ ଅସମ୍ଭବ ବୋଲି ମନେ କରୁଥିବେ । ଯଦି ସେ କଥା ଭାବୁଥାନ୍ତି ସେ କଥା ଭୁଲ—ଆପଣଙ୍କର ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ମିଃ ସୋମ୍ ମଧ ଏଇ ଭ୍ରମରେ ପଡ଼ିଚନ୍ତି ବୋଧହୁଏ ।

—ତପନ—

ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ଚିଠିଖଣ୍ଡିକ ପଢ଼ିସାରି ମି. ସୋମଙ୍କ ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲେ । ମିଃ ସୋମ୍ ଚିଠିଖଣ୍ଡିକ ପଢ଼ି ନେଇ, କାଠଗଡ଼ା ଭିତରେ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ତପନ ଆଡ଼କୁ କୁଟିଳ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ରହିଲେ । ତାପରେ ଚିତ୍କାରକରିଉଠିଲେ—"ଅସମ୍ଭବ—ଅସମ୍ଭବ !"

ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ—"ଏ ଜେଲ ଭିତରେ ଥାଇ ଚିଠି ଦେଉଚ କପରି ?

—"ଆପଣ ତାକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ପଗ୍ଚରି ନିଅନ୍ତୁ ।"

ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ତପନ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଁ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ "ତୁମେ ଏ ଚିଠି ମୋ ପାଖକୁ ପଠାଇଥିଲ "

କିନ୍ତୁ ତପନଠାରୁ କୌଣସି ଉତ୍ତର ମିଳିଲା ନାହିଁ । ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ଆଉ କେତେ ଥର ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ । ତଥାପି କୌଣସି ଉତ୍ତର ମିଳିଲା ନାହିଁ ।

ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ହତାଶ ହୋଇ କହିଲେ—"ଆପଣ ଏ ତଥ୍ୟଟି ବାହାର କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତୁ ମି. ସୋମ୍ ! ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ବାବୁ ଆପଣ ମଧ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତୁ ।"

ସେ ଦିନ ସେତିକିରେ କୋର୍ଟ ବନ୍ଦ ହେଲା ।

ମିଃ ସୋମ୍ ଏବଂ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ପ୍ରଭୃତି ଦସ୍ୟୁ ତପନର ଏ ଚିଠି ଦେବା ବିଷୟରେ ଜାଣିବାକୁ ଅନେକ ଚେଷ୍ଟା କଲେ । ଜାଣିବା ତ ଦୂରର କଥା—କଳ୍ପନା କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ—କେତେକ ଅବାନ୍ତର କଳ୍ପନାବ୍ୟତୀତ·····

× × ×

ସାତ

ଆଜି ତପନର କେସ୍ ବିଚାରର ଶେଷ ଦିନ···ରାୟ ଶୁଣାଯିବ କି ରକମ ଦଣ୍ଡ ହେବ ତା ସମସ୍ତଙ୍କ ଅଗୋଚରରେ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ କିଏ କେତେ ପ୍ରକାର କଳ୍ପନା କରି ଚାଲିଥାନ୍ତି ।··

କିନ୍ତୁ ଆଜି ସକାଳେ ତପନ ଗୋଟିଏ ଚିଠି ଦେଇଛି, ରାୟ ଶୁଣିଇବା ସମୟରେ ସେ କୋର୍ଟରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ । କି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! ଦିନ ଆସି ଆଠଟା ହେଲା—ତଥାପି ସେ ତପନ ସୁଦୃଢ଼ କାରାଗାର ଗର୍ଭରେ—ଦ୍ୱାରପାଖରେ ଜଗି ରହିଚନ୍ତି ସଶସ୍ତ୍ର ପୋଲିସ ଫୋର୍ସ ! ତେବେ ଆଉ କେତେବେଳେ—କେତେବେଳେ ତପନ ତାର ଚିଠି ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ ଅନେକ ଭାବିଲେ ତପନ ଏ ଚିଠି ଲେଖି ବଡ଼ ଭୁଲ କରିଛି—ଏଦ୍ୱାରା ପୋଲିସ ପକ୍ଷ ଅନେକ ଗୁଣରେ ସତର୍କ ହୋଇଗଲେ ନଚେତ୍, ଲୁଚି ପଳାଇବା ଇଚ୍ଛା କରିଥିଲେ, ପୋଲିସ୍ ପକ୍ଷକୁ ଅକ୍ଲେଶରେ ଫାଙ୍କି ଦେଇ ପାରି ଥାନ୍ତା··ସେ ଆଉ· ତାର ପ୍ରତିଜ୍ଞା ପାଳନ କରିବ କେତେବେଳେ—? ସମୟ ସେ ନାହିଁ···

ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଦଶଟା ବାଜିଗଲା । ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ଆସି ତାଙ୍କର ଆସନରେ ବସିଲେ । ତପନକୁ ଆଣି ଠିଆ କରା ହେଲା କାଠଗଡ଼ା ଭିତରେ । ସମୁଦ୍ରର ଲହଡ଼ି ପରି ଜନତା ମାଡ଼ି ଆସୁଥାନ୍ତି । ଦସ୍ୟୁ ତପନର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଜନକ କାର୍ଯ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ସମସ୍ତେ ଉଦ୍‌ଗ୍ରୀବ । ଅନେକ ହତାଶ ହୋଇ ଯାଉଥିଲେ । ତପନ ଯେ ତାର ପ୍ରତିଜ୍ଞା ପୂରଣ କରି ପାରି ନାହିଁ ଏ ବିଷୟରେ ଶେଷ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଉଥିଲେ । ତଥାପି ଅନେକଙ୍କ ମନରେ ସେଇ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ— ତପନ କଣ ତାର ପ୍ରତିଜ୍ଞା ରକ୍ଷା କରି ପାରିବାରେ ହେବେ ଅବ-ହେଳା କରିଚି - ? ନା ତ—!

ବିଚାରାଳୟର କୋଠରୀ ଭିତରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ସମ୍ମୁଖସ୍ଥ ପ୍ରାନ୍ତରର ଶେଷ ଯାଏଁ ବିରାଟ ଜନତା—ସମସ୍ତଙ୍କ ଇଚ୍ଛା, କପର ଖିଡ଼ି ଠେଲି ତପନକୁ ଆଖିପୂରାଇ ଦେଖିନଅନ୍ତେ—କିନ୍ତୁ ଅଧିକାଂଶ ତାଙ୍କର ଏ ଅଭାବ ପୂରଣ କରିବାକୁ ଅକ୍ଷମ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲେ । ଧିମବେଳେ ବିରାଟ ଜନତାର ପରସ୍ପର ସହିତ ସାମାନ୍ୟ ସ୍ୱରର କଥାବାର୍ତ୍ତା ଜମାଟ ବାନ୍ଧି ଉଚ୍ଚ ସ୍ୱରରେ ପରିଣତ ହୋଇ ଉଠୁଥାଏ—ଠିକ୍ ଯେପରି ସମୁଦ୍ରର ଅସଂଖ୍ୟ ଛୋଟ ଛୋଟ ଲହଡ଼ିର ଶବ୍ଦ ସମ୍ମି-ଳିଲେ—ଭୀଷଣ ଗର୍ଜନ '

ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ପେସ୍କାର ଅନେକ ସମୟରେ ଠିଆହୋଇ କହି ଚାଲିଥାନ୍ତି—"ଆପଣମାନେ ଅନୁଗ୍ରହ କରି ଚୁପ୍ ରହନ୍ତୁ । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ସେଇ ଅନୁରୋଧ ଅରଣ୍ୟରୋଦନରେ ପରିଣତ ହୋଇ ଉଠୁଥାଏ ।

ମିଃ ସୋମ ସାମାନ୍ୟ ଟିକିଏ ବିଳମ୍ବରେ ଆସି, ଆସନ ଗ୍ରହଣ କଲେ । ସେ କେଜାଣି କାହିଁକି ତୀବ୍ର ଦୃଷ୍ଟିରେ ତପନ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ

ଉଠିଥାନ୍ତି—ତାଙ୍କର ମୁଖ ମଣ୍ଡଳରେ ବି ଏକ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଚିନ୍ତାର ରେଖା । ସମୟ ସମୟରେ ତାଙ୍କର କପାଳଦେଶ କୁଞ୍ଚିତ ହୋଇ ଉଠୁଥାଏ । ସମୟ ସମୟରେ ପକେଟ ଭିତରୁ ତପନର ଫଟୋ ବାହାରି କରି, କାଠଗଡ଼ା ଭିତରେ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ତପନ ସହିତ ମିଳାଇ ନେଉଥାନ୍ତି । ସେ ସମୟରେ ମନ ଭିତରେ କି ଏକ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ସ୍ୱରରେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠୁଥାନ୍ତି । ତାଙ୍କର ସେ ଭାଷା କେହି ବୁଝି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ—କିନ୍ତୁ ଯେ କେହି କୌତୁହଳୀ ବ୍ୟକ୍ତି ତାଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ନିଶ୍ଚୟ ଜାଣିପାରିବ ଯେ ତାଙ୍କର ମନରେ ପୂର୍ବର ସତେଜ ଭାବ ନାହିଁ—ଅଛି ଏକ ସନ୍ଦେହର ଘନୀଭୂତ ଆବରଣ ।

ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଚଉକି ଛାଡ଼ି ଠିଆହେଲେ । ତାଙ୍କ ମୁଖ ମଣ୍ଡଳ ଗମ୍ଭୀର । ସେ ସେଇପରି ଜଳଦଗମ୍ଭୀର ସ୍ୱରରେ ଆରମ୍ଭ କଲେ । "ଭଦ୍ର ମହୋଦୟ ଓ ଜୁରୀଗଣ! ଆଜି ଏଇ ଦସ୍ୟୁ ତପନର ଶେଷ ରାୟ ମୁଁ ଶୁଣାଇବାକୁ ଯାଉଛି । ଆପଣମାନେ ଜାଣନ୍ତି, ଏ କିପରି ଗୋଟାଏ ମାରାତ୍ମକ ଦସ୍ୟୁ—ଏ ଦେଶର ତଥା ଜାତିର କିପରି ଗୋଟାଏ ଅମଙ୍ଗଳର ଧୂମକେତୁ ! କିନ୍ତୁ ସେ ଆଜି ବନ୍ଦୀ—ପୋଲିସ ପକ୍ଷର ଯଥେଷ୍ଟ କୃତିତ୍ୱ ଦେଖାଇଛି—ସର୍ବାପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଅସାଧାରଣ କୃତିତ୍ୱ ଦେଖାଇଛନ୍ତି ବିଖ୍ୟାତ ଡିଟେକ୍ଟିଭ୍ ମି. ସୋମ୍ ! ସେମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ମୋର ଆନ୍ତରିକ ଧନ୍ୟବାଦ ଅର୍ପଣ କରୁଅଛି ।"

ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଏପରି କହି ଚାଲିଥିବା ସମୟରେ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ରମାନାଥ ସେନ୍‌ଙ୍କର ଛାତି ଗର୍ବରେ ଫୁଲି ଉଠୁଥାଏ; କିନ୍ତୁ ମିଃ ସୋମ୍ ହତାଶ ଭାବ ଦେଖାଇ, ଥରେ ଚାହୁଁଥାନ୍ତି ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍‌ଙ୍କ ଆଡ଼େ ଏବଂ ଥରେ ଚାହୁଁଥାନ୍ତି କାଠଗଡ଼ା ଭିତରେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲା ଦସ୍ୟୁ ତପନ ଆଡ଼କୁ । ସେଇ ବିରାଟ ଜନତା ମଧ୍ୟରୁ କିଏ କେତେଜଣ

ଧମାକ, ପୁଞ୍ଜିପତିଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିତ, ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍‌ଙ୍କ କଥାକୁ ଅନ୍ୟମାନେ ଅନ୍ତରର ସହିତ ଅନୁମୋଦନ କରୁଥିଲା ପରି ଜଣା ଯାଉନ ଥାଏ ।

ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ କହି ଚାଲିଥାନ୍ତି—"ଏହି ଜଘନ୍ୟ ମାରାତ୍ମକ ଦସ୍ୟୁପାଇଁ କଠିନ ଦଣ୍ଡର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଯାହାକି ସେ କଳ୍ପନା ସୁଦ୍ଧା କରି ନ ଥିବ । ଜଣାପଡ଼େ ଯେତେଗୁଡ଼ିଏ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ଏବଂ ଡକାୟତି ଘଟିଯାଇଛି, ସବୁଥିରେ ଏହି ଦସ୍ୟୁ ଚପନ ଲିପ୍ତ ।"

ଏତିକି କହିସାରି, ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ତାଙ୍କର ଜଜ୍‌ମେଣ୍ଟ କାଗଜଟି ଧରି ପଢ଼ିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଉଥିଲେ କିନ୍ତୁ ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମିଃ ସୋମ୍ ଉଚ୍ଚସ୍ୱରରେ କହିଉଠିଲେ—"ରହନ୍ତୁ ।"

ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ସାମାନ୍ୟ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ମିଃ ସୋମ୍‌ଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ରହିଲେ । ମିଃ ସୋମ୍ ସାମାନ୍ୟ ଟିକିଏ ରହି ଅଦୂରକୁ ଆଙ୍ଗୁଳି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରି କହିଲେ—"ରହନ୍ତୁ—ଏହି ଯେ ପୋଷ୍ଟପିଅନ ଡାକ ଆଣୁଛି, ସେଥିରୁ ମୋର ସନ୍ଦେହ ସତ୍ୟ କି ନୁହେଁ ଦେଖେ ।"

"କି ସନ୍ଦେହ କରୁଛନ୍ତି ଆପଣ ?"

—"ସାମାନ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା କରନ୍ତୁ । ପୋଷ୍ଟପିଅନ ଆପଣଙ୍କ ପାଖକୁ ବୋଧହୁଏ ଚିଠି ଆଣୁଛି ।"

ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ମିଃ ସୋମ୍‌ଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କିଛି ବୁଝି ନ ପାରିଲେ ମଧ୍ୟ, ଅନୁରୋଧ ରକ୍ଷା କରି ଅଗତ୍ୟା ଜଜ୍‌ମେଣ୍ଟ ପଢ଼ାରୁ ବିରତ ହେଲେ । ଅଳ୍ପ ସମୟପରେ ପୋଷ୍ଟପିଅନ ଭଦ୍ରଲୋକ, ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍‌ଙ୍କ କୋର୍ଟ ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲେ ଏବଂ ପ୍ରତିଦିନର କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ସରକାରୀ ଚିଠି ସହିତ ଗୋଟିଏ ରେଃ ଚିଠି ତାଙ୍କଠାରୁ ଦସ୍ତଖତ ନେଇ ଦେଇ ଚାଲିଗଲା । ମି. ସୋମ୍ ଥରେ ଚିଠିଗୁଡ଼ିକ ଆଡ଼କୁ

ଗୁହାଁ ନେଇ, ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍‌ଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି କହିଲେ—"ସେଇ ରେଜଷ୍ଟ୍ରି, ଚିଠିଖଣ୍ଡ ଖୋଲନ୍ତୁ ତ—ଲଫାପାକୁ ଦେଖି ଏ କାହାର ବୁଝିପାରୁଛନ୍ତି ତ ?

ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍‌ଙ୍କର କୌତୁହଳର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ସେ ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଚିଠିଖଣ୍ଡିକ ଖୋଲି ଥରେ ପଢ଼ି ନେଲାପରେ ମିଃ ସେମଙ୍କ ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଇ, ଦେଇ କହିଲେ—"ଏତ ଦସ୍ୟୁ ତପନର ।" ଏଁ ! ଏ ବନ୍ଦୀ ତେବେ କିଏ ?

ମିଃ ସେମ୍ କୌଣସି ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ ନୀରବରେ ପଢ଼ିଗଲେ ତାପରେ ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ତ୍ୟାଗକରି କହିଲେ—"କୋର୍ଟକୁ ଆସି ଏ ବନ୍ଦୀକୁ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ମୋ ମନରେ ଏଇ ସନ୍ଦେହ ଆସି ଯାଇଥିଲା ।

ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ଶଙ୍କିତ ସ୍ୱରରେ ପ୍ରଶ୍ନକଲେ—"କଣ ହୋଇଛି ସାର୍ ?"

—"ଦସ୍ୟୁ ତପନ ନାହିଁ ।" ଛୋଟ ଉତ୍ତର ଟିଏ ଦେଇ ମିଃ ସୋମ୍ ପୁଣି ଗୋଟାଏ ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ତ୍ୟାଗକଲେ ।

ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ଚମକି ପଡ଼ିଲେ—ତାଙ୍କ ପାଖଲୋକର କଣ୍ଟ ଜେଲର ବାବୁ ଏବଂ ଉପସ୍ଥିତ ଜନତା । ·····ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ମଧ୍ୟରେ କାନରୁ ସେ କାନକୁ ହୋଇ ଏ ସମ୍ବାଦଟି ଘରେ ଆତଙ୍କ ବ୍ୟାପିଗଲା—ବିରାଟ ଜନତା ଯେପରି ଗୋଟିଏ ବହୁଯୁଗର ସୁଦୃଢ଼ ଦୁର୍ଗ ମଧ୍ୟରେ ବନ୍ଦୀହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ ।

ମିଃ ସୋମ୍ ଜେଲରଙ୍କୁ ଗୁହାଁ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ—କାଲି ରାତିରେ ଯେତେବେଳେ ତପନର ବନ୍ଦୀଶାଳାଆଡୁ ଭୀଷଣ ଶବ୍ଦ ଭାସି ଆସିଲା ସେ ତେତେବେଳେ ସମୟ କେତେ ?

—"ଗତ ବାରଟାରୁ ଅଧିକ ।"

—"ଆଉ ଠିକ୍ ସେତିକବେଳେ, ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖିରେ ଧୂଳିଦେଇ ତପନ ଖସି ପଳାଇଚି ବନ୍ଦୀଶାଳାରୁ—ଏଇତ ସେ କଥା ସେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଲେଖିଚ ଚିଠିରେ ।"

ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ସାଙ୍ଗେ, ସାଙ୍ଗେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ—"ଏ ବନ୍ଦୀ ତେବେ କିଏ ? ଏ କଣ ତପନ ନୁହେଁ ?"

—"ନା, ନା, ମୋ ଧାରଣା ଭୁଲ ନୁହେଁ ! ଆପଣଙ୍କ ଆଖି ଆଗରେ ଏ କଣ ପୂର୍ବର ତପନ ପରି ଦିଶୁଚି ? ମୁଁ ଯେ ଆଜି କୋର୍ଟକୁ ଆସି ବରାବର ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଚି ଏ ସେଇ ତପନ ନୁହେଁ—ଏ ସେଇ ଦସ୍ୟୁ ତପନ ନହେଁ ! କହି କହି ମି: ସୋମ୍ ପକେଟରୁ ଗୋଟିଏ ଫଟୋ ବାହାର କରି ପୁଣି କିଛି ସମୟ ନିରୀକ୍ଷଣ କଲେ—ପୁଣି ଦୃଢ଼ ସ୍ୱରରେ କହିଉଠିଲେ—"ନା – ନା, ଏ କଦାପି ଦସ୍ୟୁ ତପନ ହୋଇ ନ ପାରେ ।"

ମି: ସୋମ୍ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ହାତକୁ ଫଟୋଟି ବଢ଼ାଇ ଦେଲେ ।

ଟ୍ରି ଫଟୋଟିକୁ କିଛି ସମୟ ଗ୍ରହି ନେଲେ କାଠଅଡ଼ା—ଠିଆ ହୋଇଥିବା ଲୋକଟି ସମ୍ଭବତ ଏ ଫଟୋଟି ମିଳାଇ ପାରିଲା ପରେ ସେ ମଧ୍ୟ ଦୃଢ଼ ସ୍ୱରରେ କହିଉଠିଲେ—"ଆପଣ ଠିକ୍ କହିଛନ୍ତି ମି: ସୋମ୍ ।···ଏତ ତପନ ନୁହେଁ ।···ଅଚ୍ଛା ଏ କଣ ତପନର ଓରିଜିନାଲ୍ ଫଟୋ ?

—"ହଁ ! ପ୍ରଥମେ ଯେଉଁ ଦିନ ତପନ ମୋ ହାତରେ ପଡ଼ିଲା ସେ ଦିନ ଏ ଫଟୋ ନିଆ ହୋଇଛି । ଅବଶ୍ୟ ଏହା ବ୍ୟତୀତ ତପନର ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଫଟୋ ମୋ ପାଖରେ ଅଛି—ତାହା ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଦେଖାଇ ପାରିବି ନାହିଁ ।

—"ମାନେ ?"

ମିଃ ସୋମ୍ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍‌ଙ୍କ ଖୁବ୍ ପାଖକୁ ଲଗି ଆସି କହିଲେ —କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ । "ତାହା ଆପଣଙ୍କୁ ଏ କୋର୍ଟରେ ଦେଖାଇ ପାରିବି-ନାହିଁ । ସେଥିରେ ଗୋଟିଏ ବାଳକାର ଜୀବନ ଉପରେ ବାଧା ପଡ଼ିବ । ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଠିକ୍ ବାଟକୁ ଆସି ଯାଇଛି ।"

ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ସେ ବିଷୟରେ ଆଉ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିଲେ ନାହିଁ ।

ମିଃ ସୋମ୍ କହିଲେ—"ଏ ବନ୍ଦୀକୁ ପଚାରନ୍ତୁ— ସେ ପ୍ରକୃତରେ କିଏ ତା ଜାଣି ପାରିବା" ।

ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ସେ ଲୋକଟାକୁ ଅନାଇ ଘନ,ଘନ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ । କିନ୍ତୁ ଲୋକଠାରୁ କୌଣସି ଉତ୍ତର ମିଳିବା ତ ଦୂରର କଥା, ତା ମୁହଁ ଭିତର ମଧ୍ୟ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖାଗଲା ନାହିଁ । ସେଇ ଚୁଟ୍‌କେଶର ବାଂକ୍ରାଟି ଜଳ,ଜଳ କରି କେବଳ ଅନାଇଁ ରହିଥାଏ, ଏପାଖରୁ ସେ ପାଖକୁ ।

ମିଃ ସୋମ୍ କହିଲେ—"ନା, ଆଉ ବୃଥା ଚେଷ୍ଟାକରି କିଛି ଲାଭନାହିଁ ଦସ୍ୟୁ ତପନ ଏ ଚିଠିରେ ଯେତେବେଳେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଲେଖି ଦେଇଛି, ଏ ଲୋକଟା କାଲା, ବୋକା ଏବଂ ଗୋଟାଏ ଗଜମୂର୍ଖ ବୋଲି ଆମର ଏ ପଣ୍ଡ ପରିଶ୍ରମ ମାତ୍ର !"

ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ପୁଣି ଠିଆ ହେଲେ ଏବଂ ଗମ୍ଭୀର କଣ୍ଠରେ କହିଲେ—"ଭଦ୍ର ମହୋଦୟଗଣ ଏବଂ ଜୁରିଗଣ ! ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ସମସ୍ତଙ୍କର ଧାରଣା ଥିଲା ଦସ୍ୟୁ ତପନ ଆମକୁ ଫାଙ୍କି ଦେଇ ଖସିଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ବଡ଼ ଦୁଃଖ ଏବଂ କ୍ଷୋଭର ବିଷୟ,

ଏତେ କଡ଼ା ନଜର ଏବଂ ସତର୍କ ପ୍ରହରୀ ସତ୍ତ୍ୱେ, ତାର ଦଳ ବଳ ଆସି ଗତ ରାତି ଅର୍ଦ୍ଧ ସମୟରେ ତାକୁ ଉଦ୍ଧାର କରି ନେଇଛନ୍ତି । ରାତିରେ, ତପନର ବନ୍ଦୀଶାଳ ଆଗରେ ଗୋଟିଏ ଭୀଷଣ ଗର୍ଜନ ଶୁଣା ଯାଇଥିଲା ଏବଂ କି ଏକ ଅଦ୍ଭୁତ ଜିନିଷ ବଳରେ କେତେ ଜଣ ପ୍ରହରୀ ସାମାନ୍ୟ ଜ୍ଞାନ ହରାଇଥିଲେ । ତପନ ଏଇ ଚିଠିରେ ଲେଖିଛି, ସେଇ ସମୟରେ ସେ ବନ୍ଦୀଶାଳାରୁ ଖସି ଚାଲିଯାଇଛି ଏବଂ ତାର ଦଳ ବଳ ସାହାଯ୍ୟରେ ଏଇ କାଲ, ବେଡ଼ା ଏବଂ ମୂର୍ଖ ଲୋକଟିକୁ ସେଇ ବନ୍ଦୀଶାଳ ଭିତରେ ତାର ପୋଷାକ ପିନ୍ଧାଇ ରଖି ଦେଇଥିଲା, ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମକୁ ପ୍ରତାରଣା କରିବା ପାଇଁ !···ସେ ଆଜି ନାହିଁ—ତାର ପ୍ରତିଜ୍ଞା ରକ୍ଷା କରିପାରିଛି !···ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ପୋଲିସ ଏବଂ ସୁଦକ୍ଷ ଡିଟେକ୍ଟିଭ୍‌ମାନଙ୍କର ଚେଷ୍ଟାରେ ପୁଣି ଧରା ପଡ଼ିପାରେ !·····"

ଗୃହୁଁ ଗୃହୁଁ ଏ ସମ୍ବାଦ ଚାରିଆଡ଼େ ବ୍ୟାପିଗଲା । ସମଗ୍ର ଜନତା ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ଉଠିଲେ—ଏ କି ଅଦ୍ଭୁତ ବ୍ୟାପାର ! ସରକାରର ଏତେ ସତର୍କ ନଜର ସତ୍ତ୍ୱେ, ସୁଦୃଢ଼ କାରାଗାର ଭିତରୁ ତପନ ଖସି ପଳାଇଲା କିପରି ! ଇସ୍ ! ସେ ତାର ପ୍ରତିଜ୍ଞା ପାଳନରେ କି ସିଦ୍ଧହସ୍ତ !

ମିଃ ସୋମ୍ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍‌ଙ୍କୁ ଲକ୍ଷକରି ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ "ବର୍ତ୍ତମାନ ଏ ବନ୍ଦୀଟାକୁ କଣ କରାଯିବ ?

—"ତା ଉପରେ ଆମର ଦାବୀ କଣ ? ଲୋକଟା ଏକେ ତ କାଲ, ବୋକା—ଏହାକୁ ଅକାରଣେ ହାଜତ ଭିତରେ ରଖି ଲାଭ ଅବା କଣ ?"

ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ଆଦେଶ ଅନୁସାରେ ପେସ୍କାର ଲୋକଟିକୁ ଚାଲିଯିବାକୁ ଠାରଦ୍ୱାରା ଜଣାଇ ଦେଲେ କିନ୍ତୁ ସେଇ ଲୋକଟି, ସେଇପରି ଜଳ ଜଳ କରି ଚାହିଁ ରହି,ବୋକାଙ୍କ ପରି ଏପାଖ ସେପାଖ ଚାହୁଁଥାଏ ପୂର୍ବପରି । ତାକୁ ଯେତେ କହିଲେ ମଧ୍ୟ ବାହାରକୁ ଗଲାନାହିଁ-ଯେପରି ଏସବୁ ପ୍ରହସନ କିଛି ବୁଝି ପାରୁ ନ ଥାଏ । ସେଇ ଲୋକଟାକୁ ଦେଖିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ଲୋକ ଭିଡ଼ ଠେଲି ଆଗକୁ ଚାଲିଆସୁଥା'ନ୍ତି ।

ଅଳ୍ପକ୍ଷଣ ପରେ ଲୋକଙ୍କର ଭିଡ଼ କମିଗଲା । ଲୋକଟିକୁ ବିଚାରାଳୟର କୋଠରୀ ଭିତରୁ ନେଇ ରାସ୍ତା ଉପରେ ଛାଡ଼ି ଦିଆଗଲା । ଲୋକଟି ସେଠାରେ ଜଳ ଜଳ କରି ଚାରି ଦିଗକୁ ଥରେ ଚାହିଁ ନେଇ, ଧୀରେ ଧୀରେ ଆଗେଇ ଚାଲିଲା ।

"ମିଃସୋମ ତଥାପି, ବିଚାରାଳୟର ବାହାର ବାରଣ୍ଡାରେ ଠିଆ ହୋଇ କେଜାଣି କାହିଁକି ସେଇ ଲୋକଟିର ଗତିବିଧି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଚାଲିଥାନ୍ତି-- ଭାବି ଚାଲିଥାନ୍ତି—ଏ ଲୋକଟା କିଏ ?···ତପନ ସହିତ ଏହାର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସମ୍ବନ୍ଧ ଅଛି ନା ନାହିଁ···?···ଏହା ଭିତରେ ଗୁପ୍ତ ରହସ୍ୟ ନାହିଁତ ?"

ମି.ସୋମ୍‌ଙ୍କ ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ରମାନାଥ ସେନ୍ ମଧ୍ୟ ଲୋକଟିର ଗତି ବିଧି ଦେଖୁଥାନ୍ତି — ସେ ମି: ସୋମ୍‌ଙ୍କର ଚିନ୍ତା ଧାରାରେ ବାଧାଦେଇ କହିଲେ—"ଏ ଲୋକଟା କଣ ସନ୍ଦେହ-ଜନକ ସାର୍ ?

—"ଯଦି ଓ ସନ୍ଦେହ କରି ଯିବାର କୌଣସି କାରଣ ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେଖା ଯାଉନାହିଁ, ତଥାପି; ତାର ପିଛା ନେଇ ,ତାର-ଗତିବିଧି ନିରୀକ୍ଷଣ କଲେ,କିଛି ମନ୍ଦ ହୁଅନ୍ତା ନାହିଁ ।

—"କିନ୍ତୁ ଯଦି ବୃଥା ପରିଶ୍ରମ ହେବ, ବରଂ ସେଇ ସମୟରେ ଭୁରନ୍ତ ତପନର ଅନ୍ୱେଷଣରେ ଲାଗି ପଡ଼ିଲେ କିଛି ଲାଭ ଅଛି ।"

ମି:ସୋମ ପ୍ରତିବାଦ କରି କହିଲେ—"ନା, ନା, ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍‌ଟର ବାବୁ, ମୋର କେଜାଣି କାହିଁକି ବିଶ୍ୱାସ ଏ ଲୋକଟାର ପିଛା ଗୁପ୍ତ ଭାବରେ ନେଲେ, ତପନର ସମ୍ବନ୍ଧରେ କିଛି ଧାରଣା କରିପାରିବା—ଅନ୍ତତଃ ତାର ଦଳ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚାଲନ୍ତୁ—ହେଇ ସେ ଲୋକଟା ଆଗେଇ ଚାଲିଚି—ତାର ପିଛା ଆମେ ନେବା ନିହାତି ଦରକାର ।"

—"ଆପଣ ଆଗେ ଚାଲନ୍ତୁ । ଦୁଇଜଣ ଏକ ସାଙ୍ଗରେ ଗଲେ କିଛି ମୂଲ୍ୟ ନାହିଁ । ମୁଁ ଆପଣଙ୍କର ପଛେ ପଛେ ଚାଲିଲି ।"

ମି:ସୋମ୍ କିଛି ଆପତ୍ତି ନ କରି କହିଲେ—"ତା ମଧ ପ୍ରକୃତ ଠିକ୍ ! ମୁଁ ଏଇ ତାର ପିଛା ନେବାର ଆରମ୍ଭ କଲି । ଆପଣ କିନ୍ତୁ ଖୁବ୍ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରି ତାର ପିଛା ନେବେ, ସେ ଯେପରି ଏହାର କୌଣସି ଟେର ପାଇ ନ ପାରେ ।"

ମି: ସୋମ, ସେଇ ପୂର୍ବୋକ୍ତ ଲୋକଟାର ପିଛା ଖୁବ ଗୁପ୍ତ ଭାବରେ ନେବାରେ ଲାଗିଲେ । ସେ ଲୋକଟା ଠିକ ସେଇ ପରି ଆଗେଇ ଚାଲିଥାଏ ମନ୍ଥର ଗତିରେ । କିଛି ସମୟ ପରେ, ସେ ସହର ଅତିକ୍ରମ କରି ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମର ରାସ୍ତା ଧରିଲା । ରାସ୍ତା ଦୁଇ ପାଖରେ ବୁଦୁ ବୁଦୁକିଆ ଜଙ୍ଗଲ । ସେଇ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତର ଦେଇ କିଛିଦୁର ଅଗ୍ରସର ହୋବାପରେ, ଲୋକଟି ଖୁବ୍ ସତର୍କ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଏପାଖ ସେପାଖ ଚାହିଁ, ଗୋଟିଏ ଗଛମୂଳରେ ବସିପଡ଼ିଲା । ମି: ସୋମ କିଛିଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ଝଙ୍କାଳିଆ ଗଛ ଡାଳର ପତ୍ର ଉହାଡ଼ରେ

ନିଜକୁ ଗୋପନ କରି, ତାଁର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବାରେ ଲାଗିଲେ ।

ଅନେକ ସମୟ ବିତିଗଲା । ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ସନ୍ଧ୍ୟା ମାଡ଼ିଆସି ଚାରିଦିଗ ଝାପ୍‌ସା ଅନ୍ଧକାରରେ ଭରିଗଲା । ମିଃ ସୋମ ସେଇ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଆଲୋକରେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ, ଲୋକଟା ସେଇ ଗଛର କୋଟର ଭିତରୁ କଣ ଗୋଟାଏ ଜିନିଷ ବାହାର କରି ହାତରେ ଧରିଲା । ତାଙ୍କ ମନରେ ସନ୍ଦେହ ଘନୀଭୂତ ହୋଇଗଲା । ସେ ଧୀର ପାଦ କ୍ଷେପରେ,ସେଇ ଲୋକଟିର ଆହୁରି ପାଖକୁ ଯିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ତା ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଲୋକଟା ଠିଆ ହୋଇ ପଡ଼ି ମିଃସୋମ୍‌ଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ଚାହିଁ ନେଇ ପ୍ରଥମେ ଅଟ୍ଟହାସ କରି ଉଠିଲା —ତା ପରେ ବ୍ୟଙ୍ଗ ସ୍ୱରରେ କହିଲେ—"କି ମିଷ୍ଟର ସୋମ୍ !"

ମିଃ ସୋମ୍ ଚମକି ପଡ଼ି, ମନେ ମନେ କହି ଉଠିଲେ— ଏ କଣ; ଏ ଯେ ବୋକା ନୁହେଁ—ପରିଷ୍କାର କଥା କହି ପାରୁଛି !

ତାଙ୍କର କୌତୂହଳକୁ ବର୍ଦ୍ଧିତ କରି, ଲୋକଟି ତାଙ୍କର ଅତି ନିକଟକୁ ଚାଲି ଆସି, ବିଦ୍ରୂପ କଣ୍ଠରେ କହିଲା—"କି ମିଷ୍ଟର ସୋମ୍ ! ଆଉ ସବୁ ଭଲ ତ ?

ମିଃ ସୋମ୍ ବିସ୍ମୟ ସହକାରେ ପ୍ରଶ୍ନକଲେ—କିଏ ତୁ ?

—"ମୁଁ କିଏ ଜାଣିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି ?"

—"ନିଶ୍ଚୟ ମୋର ଯେ ସନ୍ଦେହ ହେଉଛି ।"

—"ତା ବି ମୁଁ ଜାଣି ପାରିଛି ମିଃ ସୋମ୍ ! ମୁଁ କୋର୍ଟରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇ ଆସିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ମୋତେ ଯେ ଆପଣ ସନ୍ଦେହ

କରିଥିଲେ ତା ମୁଁ ଜାଣେ । ମୋ ପିଛୁ ନେଇ ଯେ ଆପଣ ଏତେ ବାଟ ଆସିଛନ୍ତି ତାହା ମୋର ଜ୍ଞାତସାରରେ—ପ୍ରକାରାନ୍ତରେ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ରୟ ଦେଇ ଥିଲି ମୋର ପିଛୁ ନେବାକୁ ।"

—"କଣ—ତୁମେ ଜାଣିଥିଲ ?"

—"ନିଶ୍ଚୟ ଆପଣତ ଏକା ନୁହନ୍ତି ଆପଣଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ଯେ ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍‌ଟର ରମାନାଥ ସେନ୍ ଆସୁଚନ୍ତି ତାମଧ୍ୟ ମୁଁ ଜାଣେ"

—"ଏ ! ତେବେ କିଏ ତମେ ?

"ଯଦି ଜାଣିବାକୁ ଏତେ ଆଗ୍ରହ ଅଛି ଆପଣଙ୍କର, ତେବେ କୋର୍ଟ ପାକେଟ୍ ଆଡକୁ ଆଉ ହାତ ନଅନ୍ତୁ ନାହିଁ ରିଭଲ୍‌ଭର୍ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ।"

—"ମୋ ଉପରେ ଯଦି ବିପଦ ଆସେ ।"

—"ତାହା କେବେ ହେବ ନାହିଁ ବନ୍ଧୁ—ମୁଁ ଏତେ ହୀନ ନୁହେଁ ।"

—"ତୁମେ କଣ ଦସ୍ୟୁ ତପନ ବିଷୟରେ କିଛି ଜାଣ ?

—"ନିଶ୍ଚୟ । ସେ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଆପଣଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରି ପାରିବି ।"

—"ସାହାଯ୍ୟ କରି ପାରିବ ?

—"ହଁ ବନ୍ଧୁ—କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖି ପାରିବ ।"

"ତେବେ ତୁମେ କୁହ—ତୁମର ପରିଚୟ ଦିଅ—ମୋର କୌଣସି ବଦ୍‌ମତଲବ ନାହିଁ ।"

—"କିନ୍ତୁ ମନେରଖ, ତୁମ ମନରେ ଯଦି ବଦ୍ ମତ୍‌ଲବ ଉଠେ ଏବଂ ସେଇ ମତଲବର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ରିଭଲ୍‌ଭର୍

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପକେଟ ଆଡ଼କୁ ହାତ ନଅ, ତା ପୂର୍ବରୁ ମୋର ପ୍ରବଳ ଆକ୍ରମଣ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିବ—ପକେଟରେ ହାତ ପୂରାଇବାକୁ ସମୟ ମଧ୍ୟ ପାଇବ ନାହିଁ !·· ତେବେ ଦେଖ—ତେବେ ଦେଖ ମୁଁ କଏ·····"

ମିଃ ସୋମ୍‌ଙ୍କର କୌତୁହଳୀ ଚକ୍ଷୁ ଦୁଇଟି ହେଇ ଲୋକଟି ଉପରେ ପଡ଼ିରହିଲା—ସେ ଏକ ଲକ୍ଷରେ ଚାହିଁ ରହି ଥିଲେ —ଧୀରେ ଧୀରେ ତାଙ୍କର ବିସ୍ମୟର ମାତ୍ରା ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଲା—। ଏ କଣ ? ଏ କଣ ସ୍ୱପ୍ନନା ସତ୍ୟ ? ଏ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଆଲୋକର ଦୃଶ୍ୟ ନା ଆଖିର ଭ୍ରମ··?···ପ୍ରାୟ ଅଧଘଣ୍ଟା ପରେ ସେଇ ଲୋକଟି ଦେହରେ ଯେପରି ଶତ ସିଂହର ବଳ ଜାଗି ଉଠିଲା—ମୁଖମଣ୍ଡଳରେ ପ୍ରଶାନ୍ତ ଆଭା ଖେଳିଗଲା···ମିଃ ସୋମ୍ ଚମକିପଡ଼ି ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ—ଏ କଣ···!··· ଏ କଣ ··! ଏ ଯେ ଦସ୍ୟୁ ତପନ ର ଅଦ୍‌ଭୁତ ଶକ୍ତିତାର··· ଏ କଣ ଯାଦୁବିଦ୍ୟା ଜାଣେ··ଏ କଣ ଭେଲକିବିଦ୍ୟା ଜାଣେ··ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ମଧ୍ୟରେ ରୂପର କି ଅଦ୍‌ଭୁତ ପରିବର୍ତ୍ତନ !···କ୍ଷଣକାଳ ପାଇଁ ମିଃ ସୋମ୍ ଏ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ମୂକପରି ଠିଆହୋଇ ରହିଲେ ।

ତାପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତପନର ପୂର୍ବପରିଚିତ ସ୍ୱର ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଲେ—"ମି. ସୋମ୍ ! ମୋତେ ଧରିବାର ବୃଥା ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତୁ ନାହିଁ । ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମୋ ଦ୍ୱାରା ଏପରି ପ୍ରତାରିତ ହେବେ । ଜେଲ୍ ଭିତରେ, ଶେଷ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଚାରାଳୟରେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ରହିଥିଲି, ରୂପର ସାମାନ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି—ଆଉ ଆପଣଙ୍କ ସନ୍ଦେହକୁ ଦୂରୀଭୂତ କରିବା ପାଇଁ, ଆଗରୁ ଦେଇଥିଲି ଏତେ ଗୁଡ଼ିଏ ଚିଠି—ଯାହାକି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କାଳ୍ପନିକ ବୋଲି ଆପଣ ବର୍ତ୍ତମାନ ଜାଣିପାରୁ ଥିବେ ।

ମିଃ ସୋମଙ୍କର ବକ୍ଷସ୍ଥଳରେ ମାତ୍ରା ବଢ଼ି ଚାଲିଥିଲା, ତା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ରାଗରେ ଜଳି ଉଠୁଥିଲେ । ଯେଉଁ ଦସ୍ୟୁଙ୍କୁ ଧରିବାକୁ ଯାଇ ତାଙ୍କର ଏତେ ଉଦ୍ୟମ, ସେ ଯେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଏପରି ପ୍ରତାରିତ କରି ଚାଲିଗଲା, ଏ କଥା ଭାବି ଅତିମାତ୍ରାରେ ଦୁଃଖିତ ହୋଇ, ରାଗରେ ଦାନ୍ତ କଡ଼, ମଡ଼ କରି ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ— "ତପନ !"

—"ଶାନ୍ତ ହୁଅ ବନ୍ଧୁ ! ଜାଣି ରଖ ମୋ ପଛରେ ପୁଣି ଲାଗିଲେ ଘୋର ବିପଦରେ ପଡ଼ିବେ । ମୋର ଆଶା ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ନାହିଁ । ଦୁଇଟି ସଜଳ ଆଖି ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ମୋ ଆଖି ଆଗରେ ଝଲସି ଉଠୁଛି···!···ମି. ସୋମ୍ ! ମୋ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବାଧା ଦିଅନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଆପଣ ଯଦି ପ୍ରକୃତରେ ଦସ୍ୟୁ ଧରିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି, ତେବେ ମୋ ପ୍ରତି ଆଶା ନ ରଖି, ଧରନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ କେତେଗୁଡ଼ାଏ ନୀଚ ଦସ୍ୟୁଙ୍କୁ । ମଣିଷର ତାଜା ରକ୍ତ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାଣ ନାଚିଉଠେ । ମୋର ବିଶ୍ୱାସ, ସେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଦିନେ ମୋ ଦ୍ୱାରା ଗୋଟି, ଗୋଟି କରି ଧରି ପାରିବେ ।"

ତପନର କଥାକୁ ମିଃ ସୋମ୍ ବୋଧ ହୁଏ କାନ ଦେଇ ନ ଥିଲେ—ହୃଦୟ ତାଙ୍କର ଈର୍ଷାରେ ଜଳିଉଠୁଥିଲା । ରିଭଲଭର୍ଟି ବାହାର କରିବାକୁ ପକେଟ ଆଡ଼କୁ ହାତ ନେଉଥିଲେ, ତପନ ତାହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ବିଦ୍ରୂପ କଣ୍ଠରେ କହିଉଠିଲା—"ସେଇ ଆଡ଼କୁ ହାତ ନିଅନ୍ତୁନି ମିଷ୍ଟର !"

ମିଃ ସୋମ୍ ନିରୁପାୟ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ରହିଲେ; କିନ୍ତୁ ପର-ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଚାହିଁ ଦେଖନ୍ତି ତ ପିସ୍ତଲ ହସ୍ତରେ ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି, ଇନ୍ସପେକ୍ଟର ରମାନାଥ ବାବୁ—ଦସ୍ୟୁ ତପନ ଠିକ୍ ପୂର୍ବପରି ଠିଆ ହୋଇ କରି ଉଠୁଛି କି ଏକ ରହସ୍ୟଭରା ଅଟ୍ଟହାସ୍ୟ ।

ରମାନାଥ ବାବୁ ରାଗରେ ଗର୍ଜନ କରି ଉଠିଲେ ଏବଂ ତା ସାଙ୍ଗେ, ସାଙ୍ଗେ ତପନ ଆଡ଼କୁ ପିସ୍ତଲ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ସାରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଠିକ୍ ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଗୋଟିଏ ଉନ୍ମାଦିନୀ ଯୁବତୀ ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍‌ଟରଙ୍କ ଉପରକୁ ଲମ୍ଫ ପ୍ରଦାନ କଲା ଏବଂ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟରଙ୍କ ହସ୍ତସ୍ଥିତ ପିସ୍ତଲଟି ଛଡ଼ାଇ ନେଇ, ତପନକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି କହିଲା—ଶୀଘ୍ର—ଶୀଘ୍ର ଚାଲିଆସନ୍ତୁ ତପନ ବାବୁ !

ତପନ ଯୁବତୀ ଆଡ଼କୁ ତୀବ୍ର ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁରହି, କଠିନ ଗଳାରେ କହିଲା— ତୁମେ ଏଠାରେ କାହିଁକି ଛାୟା ?”

—“ଆପଣଙ୍କୁ ବିପଦରୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବାକୁ ତପନବାବୁ ।”

ତପନ ବାବୁ ବିଦ୍ରୂପର ହସ ହସି ଉଠି କହିଲା- ମୋତେ ଉଦ୍ଧାର କରିବାକୁ ? ତୁମର ଏଥିରେ କି ଦରକାର ଛାୟା ? ମୁଁ ଏତେ ବୋକା ନୁହେଁ ଯେ ଆଗରେ ଉଦ୍ୟତ ପିସ୍ତଲ ଦେଖି ସୁଦ୍ଧା ଏପରି ଠିଆ ହୋଇ ରହନ୍ତି—ଧାରଣା କରିପାରିବ କି ? ତୁମ ହାତରେ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟରଙ୍କର ଯେଉଁ ପିସ୍ତଲଟି ଅଛି ତାହା ତ ତାଙ୍କର ନୁହେଁ ମୋର, ଯାହାକି ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ବାବୁ ଭ୍ରମରେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନେଇ ଆସିଥିଲେ—ତା ଭିତରେ କଣ ଅଛି ଜାଣ—ଅଛି ନକଲି ଗୁଳି—ବ୍ଲାଙ୍କପାୟର୍ ! ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ତାଙ୍କ ହ୍ୟାଟରରୁ ପିସ୍ତଲଟି ଧରି ମୋ ପାଖକୁ ଆସିବା ଆଗରୁ ମୋର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଚରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାହା ମୋ ହାତକୁ ଚାଲିଆସିଛି ଏବଂ ତା ସ୍ଥାନରେ ରଖା ହୋଇଥିଲା ଠିକ୍ ସେଇପରି ଏଇ ଫାଙ୍କା ପିସ୍ତଲ···

ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ଅତିଶୟ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲେ ।

ତପନର କଥା ପ୍ରତି ଛାୟାର ଭ୍ରୂକ୍ଷେପ ନାହିଁ—ସେ ଉନ୍ମାଦିନୀଙ୍କ ପରି ତପନ ପାଖକୁ ଧାଇଁଗଲା ଏବଂ କରୁଣ କଣ୍ଠରେ

କହିଉଠିଲା ତପନ ବାବୁ ! ତପନ ବାବୁ !···କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଯେ ତୁମକୁ ଭଲ ପାଏଁ··· !

—"ନା—ନା ! — । ତପନ ଚିତ୍କାର କରୁ, କରୁ ପଛକୁ ଘୁଞ୍ଚିଗଲା । ସ୍ତ୍ରପ୍ନା ତଳେ କଣ୍ଟୁଡ଼ି ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଜଣେ ଯୁବକ ଝଡପରି ଛୁଟି ଆସି ଭୂପତିତ ସ୍ତ୍ରପ୍ନାକୁ ନିଜ କାନ୍ଧକୁ ଅବଲୀଳାକ୍ରମେ ଟେକ ନେଇ, ସେଇ ଝପ୍‌ସା ଅନ୍ଧକାର ଗର୍ଭରେ ମିଶିଗଲା । ମିଃ ସୋମ୍ ଚିତ୍କାର କରିଉଠିଲେ—ସେ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଏରେଷ୍ଟ କରନ୍ତୁ···ସେ ଦୁହିଙ୍କୁ ଏରେଷ୍ଟ କରନ୍ତୁ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ବାବୁ !

ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ତପନ ବଦ୍ରୁପ କଣ୍ଠରେ କହି ଉଠିଲା—"ବର୍ତ୍ତମାନ ନୁହେଁ ମି. ସୋମ—ସେମାନଙ୍କୁ ଧରିବାକୁ ଅନେକ ଡେରି ଅଛି—ବର୍ତ୍ତମାନ ଧରିବା ମୂଲ୍ୟହୀନ ।" କହୁ କହୁ, ତପନ ମଧ୍ୟ ସେଇ ଅନ୍ଧକାର ଗର୍ଭରେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା ।

ମିଃ ସୋମ୍ ଏବଂ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର କିଛି ସମୟ ଅର୍ଥହୀନ ଦୃଷ୍ଟିରେ ପରସ୍ପର ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ନେଲା ପରେ ମିଃସୋମ୍ କହିଲେ—ଦସ୍ୟୁଟା ବଡ଼ ଦଗାବାଜ୍ ନା, ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ବାବୁ !

"ସାମାନ୍ୟ ନୁହେଁ ସାର୍ ! ଅସାମାନ୍ୟ···କଣ କରିବ ହେଲେ ମୁଁ—ତାକୁ ଗୁଳି କରିବାକୁ ଯାଇ ଟ୍ରିଗରରେ ହାତ ମାରି ଦେଖେତ ପିସ୍ତଲ ଫୁଟୁନାଇଁ । ତାର ଦଳ ମଧ୍ୟ ଖୁବ ଚତୁର ଅଛନ୍ତି ଦେଖୁଛ ସାର୍ !

"ନିଶ୍ଚୟ !···ଭବିଷ୍ୟତ ବିପଦକୁ ଜାଣିପାରି, ଏଇ ପିସ୍ତଲ ନେଇ ତୁମକୁ କିପରି ପ୍ରତାରିତ କରିଥିଲେ ଦେଖୁଚନ୍ତି ତ !"

—"ଏ ଯେ ମୋର ନୁହେଁ, ଏ ବିଷୟରେ ମୁଁ ମୋଟେ ସନ୍ଦେହ ମଧ୍ୟ କରି ପାରି ନ ଥିଲି ସାର୍ ! ଯଦି ଜାଣିପାରି ଥାନ୍ତି···"

—"ଥାଉ, ଯାହା ହେବାର ହେଲାଣି । ବର୍ତ୍ତମାନ କରାଯିବ କଣ ସେ ବିଷୟ ଚିନ୍ତା କରାଯାଉ ।···ତେବେ ମୋର ଧାରଣା ଏଇ ଦସ୍ୟୁ ତପନକୁ ଧରିବା କମ୍ ଆଶା । ମି.ସୋମ୍ ଯେପରି ହତୋତ୍ସାହ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥିଲେ ।

ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ମଧ୍ୟ ମର୍ମାହତ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ—ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସେୟା ବୁଝି ପାରୁଛି—ତଥାପି···"

—"ହଁ,ହଁ, ତଥାପି ଆମକୁ ତ ଦଳ ବଳକୁ ଆବିଷ୍କାରକରି-ବାକୁ ହେବ ।···ତାର ଦଳବଳ ଭାଙ୍ଗିଗଲେ ସେ ବୋଧ ହୁଏ ଆଉ ଏ ଅଦ୍ଭୁତ କାଣ୍ଡ କରି ପାରିବ ନାହିଁ ।

—"ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ସବୁ କାଣ୍ଡ ଘଟିଗଲାଣି, ସବୁଥିରେ କଣ ଏଇ ଦସ୍ୟୁ ତପନ ସଂପୃକ୍ତ ?

—"ନିଶ୍ଚୟ !" : ମି ସୋମ୍ ତାଙ୍କ କଥାରେ ଜୋର୍ ଦେଇ କହିଲେ— କିନ୍ତୁ ଘଟଣାଟା ବଡ଼ ଜଟିଳ ବୋଲି ମନେ ହେଲାଣି । ଏଣେ ଫେବରି ନିରଞ୍ଜନର ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ଯେଉଁଥିରେ କି ଜମିଦାର ପୁତ୍ର ସରୋଜ ସଂପୃକ୍ତ ବୋଲି ପ୍ରମାଣ ମିଳୁଛି—ଏଣେ ଏଇ ଉନ୍ମାଦିନୀ ନାରୀ ଏବଂ ଯୁବକ । କାହାର ସହିତ·କି ସମ୍ପର୍କ ଅଛି କିଛି ଜାଣି ହେଉନାହିଁ । ତେଣେ ପୁଣି ଦସ୍ୟୁ ଦଳର ସେଇ ସାଙ୍କେତିକ ଚିହ୍ନ ।

ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ—ଏ ଦସ୍ୟୁଦଳ ସହିତ ତପନର କିଛି ସମ୍ପର୍କ ଅଛି ସାର୍ ?"

—"କିନ୍ତୁ ଜାଣି ହେଉ ନାହିଁ—ଏମାନେ ଦସ୍ୟୁ ତପନର ଦଳ ସହିତ କି ପ୍ରକାର ସଂପର୍କ ରଖିଛନ୍ତି କିଛି ଠିକ୍‌କରି ହେଉ ନାହିଁ ।

ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ସାମାନ୍ୟ କିଣ ଚିନ୍ତା କଲାପରେ କହିଲେ--"ମୋର କିନ୍ତୁ ବିଶ୍ୱାସ ହେଉଛି, ଏ ସମସ୍ତ ମୂଳରେ ଅଛି ଦସ୍ୟୁ ତପନ ।"

ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟରଙ୍କର କଥା ଶେଷ ହେଉଁ ହେଉଁ ଅଦୂରରୁ ଭାସି ଆସିଲା କାହାର ବିଦ୍ରୂପ କଣ୍ଠସ୍ୱର—"ଭୁଲ୍—ଭୁଲ୍—ସଂମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୁଲ୍ !"

—"ଦସ୍ୟୁ ତପନ !" ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ଚିତ୍କାର କରୁ କରୁ ସେଇ ଦିଗକୁ ଧାଇଁଗଲେ । ମିଃ ସୋମ୍ ମଧ୍ୟ ରିଭଲଭର ହସ୍ତରେ ସେ ଦିଗକୁ ଧାଇଁଗଲେ ଏବଂ ସେଇ ଦିଗକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ରିଭଲଭର ଫୁଟାଇଲେ କିନ୍ତୁ ସେଇ ରିଭଲଭର ଆଓ୍ୱାଜର ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ତର ସ୍ୱରୂପ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଲେ କେବଳ ଦସ୍ୟୁ ତପନର ଅଟ୍ଟହାସ, ଯାହାକି କ୍ରମେ ଅସ୍ପଷ୍ଟରୁ ଅସ୍ପଷ୍ଟତର ହୋଇ ନୈଶ୍ୟ ଅନ୍ଧକାର ଗର୍ଭରେ ମିଳେଇ ଯାଉଥିଲା ।

ମିଃ ସୋମ୍ ଏବଂ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ସେହି ଦିଗକୁ ଦ୍ରୁତ ପଦ ବିକ୍ଷେପରେ ଅଗ୍ରସର ହେଲେ । ସେମାନେ କିଛି ବାଟ ଗଲାପରେ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଲେ ପିସ୍ତଲର ଦୁଇ ତିନି ଥର ଆଓ୍ୱାଜ—ଶବ୍ଦଟା ସାମାନ୍ୟ ଦୂରରୁ ଆସୁଥିବାର ଜଣା ଯାଉଥିଲା ।

ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ଉତ୍ସାହିତ ହୋଇ କହିଲେ—"ଶୀଘ୍ର ଆସନ୍ତୁ ସାର୍ ! ମୋର ପୋଲିସ ଦଳ ଦୂରରେ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲେ—ଦସ୍ୟୁ ତପନ ଯଦି ସେମାନଙ୍କ ହାତରେ ପଡ଼ିଥାଏ···"

ମିଃ ସୋମ୍ କହିଲେ—"ଯଦିଚ ସମ୍ଭବ ନୁହେ ତଥାପି ଚାଲନ୍ତୁ । ଏ ଗୁଳି ଶବ୍ଦର ନିଶ୍ଚୟ କୌଣସି କାରଣ ଅଛି ।"

ଦୁହେଁ ଆଗ ପଛ ହୋଇ ସେ ଦିଗକୁ ପୂର୍ବ ଅପେକ୍ଷା ଦ୍ରୁତ-ପଦରେ ଅଗ୍ରସର ହେଲେ ।

ଖୁବ୍ ନିକଟରେ କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ କୁକୁର ଭୁକିବାର ଶୁଣା-ଗଲା, ତା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଗୋଟାଏ ଭୀଷଣ ଜୀବର ହୁଂକାର । ମିଃ ସୋମ୍ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲେ । ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ମଧ୍ୟ । ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଗୋଟାଏ ଦାନବ ଆକୃତିର ବିପୁଳ କଳା ବର୍ଣ୍ଣର ଛାୟା ମୂର୍ତ୍ତି ଅତି ଦ୍ରୁତ ପଦରେ ଧାଇଁ ଆସି ପୁଣି ସେଇ ଅନ୍ଧକାର ଗର୍ଭରେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା । ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଜଙ୍ଗଲରୁ ଭାସି ଆସୁଥିଲା କଡ଼୍‌କାଡ଼୍ ମଡ଼୍ ମାଡ଼୍ର ଶବ୍ଦ ।

—"ଓ୍ୱାଣ୍ଡରଫୁଲ୍—! ଓ୍ୱାଣ୍ଡରଫୁଲ୍—!" ମିଃ ସୋମ୍ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ ।

—"କଣ ସେଇଟା ସାର୍ ?"

—"କିଛି ଭଲଭାବରେ ଦେଖାଗଲା ନାହିଁ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ବାବୁ— ତେବେ ଏ ଗୋଟାଏ ଅଦ୍ଭୁତ ଜୀବ ନିଶ୍ଚୟ ।

—"ବଡ଼ କିଛି ଜଟିଳ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆମେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେଣି ସାର୍ ।"

—"ତା ତ ନିଶ୍ଚୟ ।···ଆଚ୍ଛା ଚାଲନ୍ତୁ ତ—ଆହୁରି ଆଗକୁ ଗଲେ ହୁଏତ କିଛି ଜାଣିପାରିବା, ଏ ରହସ୍ୟ— ଜାଣିପାରିବା ଏ ପିସ୍ତଲର ଆଓ୍ୱାଜ କାହାର !

ମି: ସୋମ୍ ଏବଂ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ପୂର୍ବପରି ଛୁଟିଗ୍ଲଲେ ଆଗରୁ ଆଗକୁ ।

କିଛିଦୂର ଗଲାପରେ, ଆଗରେ ଦେଖାଗଲା ଗୋଟାଏ ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାନ୍ତର । ସେଇ ପ୍ରାନ୍ତରର ଗୋଟିଏ ତରଫରେ ଲମ୍ବିଯାଇଥିବା ରାସ୍ତା ଉପରେ କାହାର ଟର୍ଚ୍ଚ ଆଲୋକ ଜଳୁଥାଏ ପୁଣି ଲିଭି ଯାଉଥାଏ ।

ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ — ଏ କଣ ସାର୍—ପୁଣି ଏ ନିର୍ଜନ ପ୍ରାନ୍ତର ଭିତରେ ?

—"କେହି ଜଣେ ଟର୍ଚ୍ଚ ପକାଇ କିଛି ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବାର ଜଣାଯାଉଛି । ଆଗେଇ ଗ୍ଲଲନ୍ତୁ—ଠିଆହେଲେ କାହିଁକି ?"

—"କିଛି ବିପଦ ଆସିବ ନାହିଁ ତ ?"

"—ଆମ ଉପରେ ?"

—"ହଁ ।"

"ଆମ ହାତରେ ଯେ ରିଭଲଭର ।"

" କିନ୍ତୁ ତା ଆଗରୁ ଯଦି······"

—"ଏତେ ଭୟ କଲେ ଚଳେନା ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ବାବୁ !"

ଟର୍ଚ୍ଚର ଆଲୋକ ଠିକ୍ ପୂର୍ବପରି ଜଳି ଉଠୁଥିଲା ପୁଣି ଲିଭି ଯାଉଥିଲା । ସେଇ ଆଲୋକରେ ଦେଖାଯାଉ ଥିଲା ଗୋଟାଏ କଳା ଜିନିଷ ଯାହା ଉପରେ ଲେଖାଥିଲା "No 30?. S."—ଠିକ୍ ଏଇ ନମ୍ବର ପ୍ଲେଟ୍‌ଟା ଉପରେ ଟର୍ଚ୍ଚ ଆଲୋକ ପଡୁଥିଲା ।

ମି: ସୋମ୍ ସେଇ ଜିନିଷଟି ଏବଂ ତାର ନମ୍ବର ଦେଖି ଦେଖି ଖୁବ୍ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ସ୍ୱରରେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ ଏଁ— ଏ କଣ ? ଏ ଯେ ମୋର ମୋଟରର ନମ୍ବର !

—"ଆପଣଙ୍କର !"

—"ହଁ, ହଁ ଏଇ କାରଟି ଠିକ ମୋର କାର ପରି ଦେଖା ଯାଉଛି—ଏଣେ ନମ୍ବର ମଧ୍ୟ ସମାନ।...ତେବେ—ତେବେ ଏଠାକୁ ଅଣାହେଲା କିପରି ?"

—"ଏତ ଅତି ଅଦ୍‌ଭୁତ ବ୍ୟାପାର...ଚାଲନ୍ତୁ ତ !"

ମିଃ ସୋମ୍ ଏବଂ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ସେ ଦିଗକୁ ଚାଲିବାରେ ଲାଗିଲେ। ମୋଟରର ଖୁବ ନିକଟରେ ହେଲାମାତ୍ରେ,ସେଇ ଟର୍ଚ୍ଚର ଆଲୋକ ତାଙ୍କ ଦେହରେ ପଡ଼ିଲା ଏବଂ ତା ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ,ସେଇ ଟର୍ଚ୍ଚର ଆଲୋକ ନିକ୍ଷିପ୍ତ ହେଉଥିବା ସ୍ଥାନରୁ କେହି ଜଣେ କହିଲା—"ଆପଣମାନେ ଏଠାରେ ?...ଆସନ୍ତୁ...ଆସନ୍ତୁ...!"

ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର କହିଲେ –"ଓ ଆପଣ।" ତାପରେ ମିଃ ସୋମଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଁ କହିଲେ ଆମେ ବୃଥାରେ ସନ୍ଦେହ କରୁଥିଲେ ସାର୍—ଏ ଯେ ପ୍ରାଇଭେଟ ଡିଟେକ୍‌ଟିଭ ବିପିନ ବାବୁ।

ମିଃ ସୋମ ମୋଟର ଉପରକୁ ନିଜ ଟର୍ଚ୍ଚର ଆଲୋକ ପକାଇ ଠିକ୍ ସେହିପରି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଭାବ ପ୍ରକାଶ କରି କହିଲେ—"ମୋ କାରଟି ଏଠାକୁ ଆସିଲା କିପରି ବିପିନବାବୁ ?"

—"ଏ କାର୍ ତ ଆପଣଙ୍କର ନୁହେଁ ସାର୍ !"

—"ଏଁ ! ମୋର ନୁହେଁ ?"

—"ହଁ,ଏତ ଆପଣଙ୍କର ନୁହେଁ—ଏଇଟି ସିଟି ବ୍ୟାଙ୍କ ମ୍ୟାନେଜରଙ୍କର।

—"ଏ ନମ୍ବର ଯେ ମୋ କାରର !"

—"ତା ସତ୍ୟ, କିନ୍ତୁ ଏ ମୋଟରର ଯେ ସିଟି ବ୍ୟାଙ୍କ ମ୍ୟାନେଜରଙ୍କର । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପ୍ରତାରିତ କରିବା ପାଇଁ, ଏ ମୋଟରରୁ ପ୍ରକୃତ ନମ୍ବର ଉଠାଯାଇ, ଆପଣଙ୍କ ମୋଟରର ନମ୍ବର ଦିଆ ହୋଇଛି ।"

ମି: ସୋମ୍ ପୁଣି ଥରେ ଟର୍ଚ୍ଚର ତୀବ୍ର ଆଲୋକ ମୋଟର ଉପରେ ପକାଇ, ମୋଟରର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଂଶ ପରୀକ୍ଷା କରି ନେଇ କହିଲେ—"ଆରେ···!···ପ୍ରକୃତରେ ତ ଏ କାର୍ ଟା ମୋର ନୁହେଁ । ମୋ ମୋଟର ସହିତ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ଥିବାରୁ, ବିଶେଷତଃ ନମ୍ବର ପ୍ଲେଟ୍ଟା ଦେଖି ଭ୍ରମରେ ପଡ଼ି ଯାଇଥିଲି··!···କିନ୍ତୁ···କିନ୍ତୁ ମୋ କାର୍ର ନମ୍ବର ଏଥିରେ ଦିଆ ହେବାର କାରଣ କଣ ?

—"ଆପଣଙ୍କ ପରି ଜଣେ ବିଖ୍ୟାତ ଡିଟେକ୍ଟିଭଙ୍କ ମଟରକୁ କେହି କେବେ ସନ୍ଦେହ କରି ପାରେ କି ?"

—"ମାନେ ?

—"ତାର ମାନେ ଆଉ କିଛି ନୁହେଁ, ବ୍ୟାଙ୍କ ମ୍ୟାନେଜରଙ୍କ ଉପରେ ପଡ଼ିଚି ବିପଦ ।"

—"ବିପଦ ! ଆପଣ କିପରି ଜାଣିଲେ ବିପିନ ବାବୁ ?"

—"ଏଇ ଦେଖନ୍ତୁ ।" ବିପିନ ବାବୁ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରେଟ ହଳଦିଆ କନାର ଟୁକୁରା ମୋଟର ପଛ ସିଟ୍ରୁ ଆଣି ମି: ସୋମଙ୍କ ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲେ । ମି: ସୋମ୍ ଟର୍ଚ୍ଚ ଆଲୋକରେ ସେଇ କନାର ଟୁକୁରାକୁ ଦେଖି ନେଇ ଚିତ୍କାର କରିଉଠିଲେ—ଓ, ଆଇ, ସି—ଏ ଯେ ଠିକ୍ ସେଇ ଦସ୍ୟୁ ଦଳର ସାଙ୍କେତିକ ଚିହ୍ନ । ଏଥିରେ ଲେଖାଅଛି Bombay Branch (ବମ୍ବେ ବ୍ରାଞ୍ଚ) !

"—ଠିକ୍ ଏକା ଚିହ୍ନ ?"

—"ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ବାବୁ ।···ବିପିନ ବାବୁ ! ଆପଣ ଏଇଟା ପାଇଲେ କେଉଁଠୁ ?"

—"ଏଇ ମନିବ୍ୟାଗ ଭିତରୁ ପାଇଚି ।"

—"କାହାର ମନିବ୍ୟାଗ ? "

—"ସେଇ ଲୋକଟାକୁ ଚିହ୍ନିବା ତ ଆମ ପକ୍ଷରେ ବର୍ତ୍ତମାନ କଠିନ ହୋଇ ଆସିଲାଣି ।···ଅଚ୍ଛା, ଆପଣ ଆସିବା ବାଟରେ ନିଶ୍ଚୟ କୌଣସି ଅଦ୍‌ଭୁତ ଜୀବର ହୁଂକାର ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଥିବେ--ନା ?"

ମି: ସୋମ୍ ମସ୍ତକ ସଂଚାଳନରେ ସମ୍ମତି ଜଣାଇ କହିଲେ—"ତା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଗୁଡ଼ାଏ କୁକୁର ଭୁକି ଉଠିବାର ମଧ୍ୟ ଶୁଣାଗଲା ।···ଆଜି ସେ ଦାନବ ଆକୃତିର ବିପର୍ଣ୍ଣ କଳା ଜୀବଟା···

କଥାରେ ବାଧାଦେଇ ବିପିନ ବାବୁ କହିଲେ—"ଠିକ୍ ଦେଖି-ଚନ୍ତି ଆପଣ···!···ଆପଣମାନଙ୍କ ପାଖରୁ ସେଇ- ଯୁବକଟି ଯେତେବେଳେ ତପନ ଆଗରେ ପଡ଼ିରହିଥିବା ମୂର୍ଚ୍ଛିତା ନାରୀଟିକୁ କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ଏ ଆଡ଼କୁ ଚାଲି ଆସିଲା ମୁଁ ତାର ଅନୁସରଣ କରି ଥିଲି । କିନ୍ତୁ ସେ ଯେତେବେଳେ ଏ ମୋଟରର ପାଖରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା ଏବଂ ମୋଟରର ଜାଲି ନମ୍ବର ମୁଁ ଦେଖିଲି, ହଠାତ୍ ଠିକ୍ କରିନେଲି,ଏ ନିଶ୍ଚୟ କୌଣସି ଦସ୍ୟୁ ଦଳର । ମୁଁ ସେଇ ଯୁବକଟିକୁ ଆକ୍ରମଣ କରିବାକୁ ଆଗକୁ କେତେ ପାଦ ଧାଇଁ ଯିବା ମାତ୍ରେ ସାମାନ୍ୟ ଦୂରରୁ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଲି ସେ ବିକୃତ ହୁଂକାର । ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ସେଇ ଅଦ୍‌ଭୁତ ଜୀବଟା ମଧ୍ୟ ମୋ ପଛେ ପଛେ ଆସୁଥିଲା, କିନ୍ତୁ

ମୋର ଏପରି ଆକ୍ରମଣ କରିବାର ଦେଖି ସେ ଗର୍ଜନ କରି ଉଠିଲା ଏବଂ ସେ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଶୂନ୍ୟେ ଶୂନ୍ୟେ ଟେକିନେଇ ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ପୁଣି ମିଶିଗଲା । ମୁଁ ସେ ଦିଗକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ଗୁଳିକଲି, କିନ୍ତୁ ଏତେ ବିଚଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲି ଯେ ଲକ୍ଷ୍ୟଭ୍ରଷ୍ଟ ହୋଇଗଲା । ମୋର ଏଇ ପିସ୍ତଲର ଆୱାଜ ଆପଣମାନେ ନିଶ୍ଚୟ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଥିବେ ।"

—"ହଁ ଶୁଣିଛି—ତାପରେ ?"

—"ତା'ପର ଠାରୁ ମୁଁ ଏଇଠି ରହି, ମୋଟରକୁ ତନ୍ନ ତନ୍ନ କରି ପରୀକ୍ଷା କରୁଛି ।"

—"ଏଇ ମନିବ୍ୟାଗଟା ବୋଧହୁଏ ସେଇ ଯୁବକର ପକେଟରୁ ଖସି ପଡ଼ିଛି—ନା ?"

—"ଖୁବ୍ ସମ୍ଭବ ସାର୍ ।"

ବିପିନ ବାବୁ ମି: ସୋମ୍‌ଙ୍କ ହାତକୁ ମନିବ୍ୟାଗ୍‌ଟି ବଢ଼ାଇ ଦେଲେ ମି: ସୋମ୍ ମନି ବ୍ୟାଗ୍‌ଟି ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖିଲେ, ସେଥିରେ କେତେ ଟଙ୍କାର ନୋଟ ଅଛି । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଗଣିନେଇ କହିଲେ —"ଯଦିଚ ବ୍ୟାଙ୍କରୁ କୌଣସି ରକମର ଡକାଏତି ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ବୋଧହୁଏ ଏତେ କମ ନୁହେଁ ।

ବିପିନବାବୁ ମଧ୍ୟ ଏଥିରେ ଏକମତ ହୋଇ କହିଲେ—"ଏତ ସାମାନ୍ୟ—ଯଦି ପ୍ରକୃତରେ ଚୋରି ହୋଇଥାଏ,ତେବେ ଏହାଠାରୁ ନିଶ୍ଚୟ ଅଧିକ ।"

—"ଆଚ୍ଛା । ଚାଲନ୍ତୁ ତ । ଏ ବ୍ୟାଙ୍କ ବିଷୟ ନେଇ ମନରେ ସନ୍ଦେହ ଜାତ ହେଲାଣି ।

ବିପିନବାବୁ ମଧ୍ୟ ସମ୍ମତି ପ୍ରଦାନ କରି କହିଲେ—"ଚାଲନ୍ତୁ ।"

ଅଳ୍ପ ସମୟ ପରେ, ତିନିଜଣଯାକ ସେଇ ମୋଟରରେ ଚଢ଼ି, "ସିଟି ବ୍ୟାଙ୍କ" ସାମନା ଫାଟକରେ ପହଞ୍ଚିଲେ। ତା ଭିତରୁ ଭାସି ଆସୁଥିଲା ସମବେତ ମନୁଷ୍ୟ କଣ୍ଠର ଗୁଞ୍ଜନ ଧ୍ୱନି—କାହାର କ୍ରନ୍ଦନ ରୋଳ।

ମିଃ ସୋମ୍ କହିଲେ—"ତେବେ ଘଟଣାଟା ନିହାତି ମିଛ ନୁହେଁ—ଏଇ ଶୁଣୁଚନ୍ତି ତ।"

ତିନିଜଣଯାକ ଆସି ଘଟଣାସ୍ଥଳରେ ପହଞ୍ଚିଲେ। ଦେଖିଲେ ଦ୍ୱାରବନ୍ଧ ପାଖରେ ଲୋକଙ୍କର ଭିଡ଼। କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ସେଇ ଲୋକଙ୍କର ଭିଡ଼କୁ ଠେଲି ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କଲାପରେ ଇନ୍‌ସ-ପେକ୍ଟର ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ—ଇସ! ଏ ଯେ ଖୁନ୍!

ଦେଖାଗଲା ସେଇ ବ୍ୟାଙ୍କ ମ୍ୟାନେଜରଙ୍କ ରକ୍ତାକ୍ତ ଶବଟି କୋଠରୀ ଭିତରେ ପଡ଼ି ରହିଚି। ତାଙ୍କ ପାଖରେ ବସି ଆସିଷ୍ଟାଣ୍ଟ ମ୍ୟାନେଜର ପରିମଳ ଘୋଷ ଅଶ୍ରୁ ବିସର୍ଜନ କରୁଛନ୍ତି। ଉକ୍ତ ତିନିଜଣଙ୍କୁ ଦେଖି ତାଙ୍କର ଶୋକର ବେଗ ଆହୁରି ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଲା।

ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ତାଙ୍କର ପୂର୍ବପରିଚିତ ବନ୍ଧୁ ପରିମଳ ଘୋଷଙ୍କୁ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେଇ କହିଲେ—ଆପଣ ଶାନ୍ତ ହୁଅନ୍ତୁ ପରିମଳବାବୁ! ଏ ସମ୍ବାଦ ଆମେ ପାଇ ପାରି ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାର ଆଭାସ ପାଇ ଏ ଆଡ଼କୁ ଧାଇଁ ଆସିଚୁ।

ପରିମଳ ବାବୁ ଶୋକର ବେଗକୁ ସାମାନ୍ୟ ସମ୍ଭାଳି ନେଇ କହିଲେ—"ରମାନାଥ ବାବୁ! ଏପରି ଭୀଷଣ ଉପାୟରେ ହେବ ବୋଲି କିଏ ଜାଣିଥିଲା.....?.....ହଠାତ୍ ଏପରି ଆକସ୍ମିକ ଭାବରେ........

ମିଃ ସୋମ୍ କହିଲେ—"ବାସ୍ତବିକ, କି ନୃଶଂସ କାଣ୍ଡ ! ... ଏ ଡକାୟତ ଗୁଡ଼ିକ ଯେ କିଏ ହେଉଛନ୍ତି ।"

ତାପରେ ଇନ୍ସପେକ୍ଟରଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନରେ ପରିମଳ ବାବୁ ସମସ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣନା କରି କହିଲେ ଯେ, ଆଜି ବିଶେଷ କାର୍ଯ୍ୟ ହେତୁ, ମ୍ୟାନେଜରଙ୍କ ସହିତ ରାତି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । କାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟସ୍ତ ଥିବା ସମୟରେ, ହଠାତ୍ ଦୁଇଜଣ ଏ କୋଠରୀ ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମୁହଁରେ ମୁଖା ଏବଂ ହାତରେ ଦୁଇଟା ଛୁରି ଚକ୍ ଚକ୍ କରୁଥିଲା । ଭୟରେ ଏ ଦୁହେଁ ଚିତ୍କାର କରି ଆସୁଥିଲେ କିନ୍ତୁ ସେମାନେ କଠିନ ଗଳାରେ କହିଲେ, ସାମାନ୍ୟ ହଲ୍ ଚଲ୍ ହେଲେ କିମ୍ବା ପାଟିକଲେ ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ହତ୍ୟା କରିବେ । ସେହି ଭୟ ଦେଖାଇ, ଚାବି ନେଇ, ଆଇରନ୍ ଚେଷ୍ଟରୁ ସମସ୍ତ ଟଙ୍କା ନେଇ ଚାଲି ଗଲେ; କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ଚାଲିଯିବା ସମୟରେ ମ୍ୟାନେଜର ଦରୁଆନ କୁ ଡାକ ପକାଇ ତାଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ଧାଇଁ ଯିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେବାରୁ ଦୁଇଟା ମ୍ୟାନେଜରଙ୍କ ଉପରେ ମାଡ଼ି ଆସି ଛୁରି ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କର ପ୍ରାଣ ବିନାଶ କଲେ ।

ସମସ୍ତ ଶୁଣି ସାରି, ମିଃ ସୋମ୍ ସାମାନ୍ୟ କିଛି ଚିନ୍ତା କଲା ପରେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ—ଆଚ୍ଛା, ମ୍ୟାନେଜରଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରି ସେମାନେ ଚାଲି ଗଲା ପରେ ନିକଟରେ ମୋଟର ଗର୍ଜନ ଶୁଣିଥିଲ ?

ପରିମଳ ବାବୁ ସାମାନ୍ୟ ଚିନ୍ତା କଲା ପରେ କହିଲେ—ହଁ ଶୁଣିଥିଲି ପରି ମନେ ହୁଏତ— !

ବିପିନବାବୁ ଏ କଥାବାର୍ତ୍ତା ପ୍ରତି ନଜର ରଖିଥାନ୍ତି । ତେଣେ କକ୍ଷଟିର ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି । ହଠାତ୍

କୌଣସି ଜିନିଷ ଉପରେ ଆଖି ପଡ଼ିବାରୁ ସେ ଆଡ଼କୁ ଧାଇଁ ଗଲେ ଏବଂ ତଳୁ ଜିନିଷଟି ଗୋଟାଇ ଆଣିଲେ; କିନ୍ତୁ ଜିନିଷଟିକୁ ନିକଟକୁ ଆଣି ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଚମକି ପଡ଼ିଲେ । ଅନ୍ୟ ଆଡ଼ରେ ତାଙ୍କର ଏ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଲକ୍ଷ କରୁଥିବା ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ—"ସେଇଟା କଣ ବିପିନବାବୁ ?"

ବିପିନବାବୁ ଜିନିଷଟିକୁ ଗୁପ୍ତ କରି ରଖିବାର ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଅତଏବ୍ କୌତୁହଳ ବଶତଃ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ତାଙ୍କଠାରୁ ଜିନିଷଟି ଆଣି ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଚକ୍ଷୁ ବିସ୍ଫାରିତ କରି କହି ଉଠିଲେ -"ଆରେ ! ଏ ଯେ ସରୋଜ ବାବୁଙ୍କର ପକେଟ ବୁକ୍—ଏଠାକୁ ଆସିଲା କିପରି !"

ମିଃ ସୋମ୍ ସାମାନ୍ୟ କଣ ଚିନ୍ତା କଲା ପରେ କହିଲେ—"ତା ହେଲେ ଆମ ସନ୍ଦେହ ବୋଧ ହୁଏ ମିଥ୍ୟା ନୁହେଁ ।"

—"ସେଇ ଫେରାରୀ ନିରଞ୍ଜନର ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ବିଷୟରେ ?"

—"ହଁ ହଁ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ବାବୁ ମୋର ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ, ସେଇ ସରୋଜ ବୋଧ ହୁଏ ସେଇ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ କରି ଯାଇ କୌଣସି ଉପାୟ ନ ଦେଖି ମିଶି ଯାଇଚି କୌଣସି ଦସ୍ୟୁ ଦଳରେ ।

ବିପିନ ବାବୁ ସାମାନ୍ୟ ପ୍ରତିବାଦ କରି ଆସୁ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ମିଃ ସୋମ୍ ନାନା ପ୍ରକାର ଯୁକ୍ତି କରି ତାଙ୍କ ମତକୁ ଖଣ୍ଡନ କରିବାରେ ଲାଗିଲେ ଏବଂ ପୁଣି ଥରେ ପକେଟବୁକ୍‌ଟିକୁ ପରୀକ୍ଷା କରି ନେଇ କହିଲେ ଯେ, ସେଇ ସରୋଜର ନିଶ୍ଚୟ ଏ କୋଠରୀରେ ଆବିର୍ଭାବ ହୋଇ ଥିଲା । ମ୍ୟାନେଜରଙ୍କ ସହିତ ମାଡ ଧରା ସମୟରେ ଏହା ନିଶ୍ଚୟ ଖସି ପଡ଼ିଛି । ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ମିଃ ସୋମ୍‌ଙ୍କ କଥାର ସମର୍ଥନ

କଲେ, ବିପିନ ବାବୁ ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟର ବାହାନା କରି ଚନ୍ଦ୍ରିତ ପ୍ରାଣରେ ଫେରି ଗଲେ ।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ତଦନ୍ତକାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ କରି ମିଃ ସୋମ୍ ଏବଂ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ମଧ୍ୟ ଫେରିଲେ । ଗେଟ୍ ପାଖକୁ ଆସିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟରଙ୍କ ଟର୍ଚ୍ଚ ଆଲୋକ ଆଗକୁ ପଡ଼ୁଥାଏ । ମିଃ ସୋମ୍ ରାସ୍ତା କଡ଼ରେ ଖଣ୍ଡିଏ ଧଳା କାଗଜ ସେଇ ଟର୍ଚ୍ଚ ଆଲୋକରେ ଦେଖି ସେ ଆଡ଼କୁ ଧାଇଁ ଗଲେ । ସେ ଖଣ୍ଡିକ ଗୋଟାଇ ଆଣି ଟର୍ଚ୍ଚ ଆଲୋକରେ ପଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଲେ । ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ମଧ୍ୟ ପଢ଼ୁଥାନ୍ତି ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର । ଚିଠି ଶେଷରେ ନାଁ ଟା ଦେଖି ଦେଖି ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ—ପୁଣି ସେ ଗୋଟାଏ ଆକାଟ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ମିଳି ଗଲା ସାର୍ ।...ଏ ଚିଠିଟା ଯେ ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ର ହାତର ଲେଖା !

—"ଏ ଚିଠି ପୁଣି ଏଠି ପଡ଼ିଲା କିପରି ?"

—"ଠିକ୍ ଯେପରି ପକେଟ୍ ବୁକ୍‌ଟା କୋଠରୀ ଭିତରେ ପଡ଼ି ଥିଲା ସାର୍ !

—"ଦୁଇ ଦୁଇଟା ଜିନିଷ ! ଏଥିରେ ବଡ଼ କିଛି ଗୋଲ୍ ବାଜି ଅଛି !

—"ନା ସେଇ ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ର ନିଶ୍ଚୟ ଏଠିକୁ ଆସିଥିଲା । ଅସାବଧାନ ବଶତଃ ପକେଟ୍ ବୁକ୍ ଏବଂ ଏ ଚିଠି ଖସି ପଡ଼ିଛି ତା ପକେଟ୍‌ରୁ ।"

ମି. ସୋମ୍‌ଙ୍କ ମୁଖମଣ୍ଡଳରେ ତଥାପି କି ଏକ ସନ୍ଦେହର ଛାୟା । ସେ କହିଲେ—"ଯଦିଓ ଏ ଘଟଣା ସତ୍ୟ ହୋଇ ଥାଏ

ତେବେ ଜମିଦାରର ସେଇ ପୁଅ ଯେ ଏତେ ଭୀଷଣ ହୋଇ ଯିବ ତା କଣ ଆପଣ କଳ୍ପନା କରିଥିଲେ ?"

—"ନା ସାର୍ ! ତେବେ ଏପରି ଅବସ୍ଥାରେ ପଡ଼ି ସେ ଏମିତି ଗୁଣ୍ଡା ପାଲଟି ଯିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଛି ବୋଧ ହୁଏ ।"

—ମୋର ମଧ୍ୟ ସେଇ ବିଶ୍ୱାସ ।···

× × × ×

ସକିର ଏଇ ଘଟଣା ପରେ ବିପିନ ବାବୁ ନିଜ ବସାକୁ ଫେରିଲେ ଚିନ୍ତିତ ପ୍ରାଣରେ । ନିଜର ପ୍ରିୟ ବନ୍ଧୁ ସରୋଜର ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନ କି ଅବସ୍ଥା ହେବ ତା ଆଉ ଭାବି ପାରିଲେ ନାହିଁ··· ···ତା ବିଷୟରେ ଅକାଟ୍ୟ ପ୍ରମାଣ—ସହରଆଡ଼େ ଏ ଖବର ଖେଳି-ଯିବ—ପୋଲିସ ପକ୍ଷ ଖୋଜି ବୁଲିବେ—ତାର ଆଉ ମୁକ୍ତିର ଉପାୟ କଣ ? ··କି ପ୍ରମାଣ ତାଙ୍କୁ ଦେଖାଇ ବାକୁ ହେବ, ଯେଉଁଥିରେ କି ସେ ମୁକ୍ତି ପାଇ ପାରେ ? ··· ନା, ସେ ପଥ ତ କିଛି ନାହିଁ—ସବୁତ ତା ବିପକ୍ଷରେ ···। ··· ତେବେ···ତେବେ··· କଣ ପ୍ରକୃତରେ ସେ ଏ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛି ? ନିଜର ସ୍ନେହର ଭଉଣୀ ଉପରେ ଛୁରି ଚଲାଇ ଦେଇ, ନିରଞ୍ଜନକୁ ହତ୍ୟା କରିଛି ?···ଏବେ କଣ ଅଭାବରେ ପଡ଼ି ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଚୋରି କରିଛି ଡ଼କାଏତି···?···କି ମିଶି ରହିଛି କେଉଁ ଭୀଷଣ ଦସ୍ୟୁ ଦଳରେ ? ··· ପୁଣି, ଏ କିଏ ସେଇ ଅଦ୍ଭୁତ ଜୀବ···?···ସେଇ ଅଦ୍ଭୁତ ଚରିତ୍ର ନାରୀ ସହିତ ସେଇ ଦାନବ ଆକୃତି ଜୀବଟାର ସମ୍ବନ୍ଧ କଣ ?··ଏ ଦସ୍ୟୁ ଦଳ ସହିତ ଅବା ଏ ନାରୀର କି ପ୍ରକାର ସମ୍ବନ୍ଧ···। ··· ବିପିନ ବାବୁଙ୍କ ମନରାଜ୍ୟରେ ଉଠୁଥିଲା ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ । ସେଇ ପ୍ରଶ୍ନର

ଉତ୍ତର ଖୋଜିବା ଯେ କି କଠିନ, ତା ଚିନ୍ତା କରୁ କରୁ କେତେବେଳେ ଯେ ନିଦ୍ରାଦେବୀଙ୍କର କୋଳରେ ଆଶ୍ରୟ ନେଲେ ମୋଟେ ଜାଣି ପାରିଲେ ନାହିଁ ।

× × × × ×

ଆଠ

ତା ଆର ଦିନ ବ୍ୟାଙ୍କ-ମ୍ୟାନେଜରଙ୍କ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ଏବଂ ଲକ୍ଷାଧିକ ଟଙ୍କାର ଚୋରି ସମ୍ବାଦ ଖବର କାଗଜ ଗୁଡ଼ିକ ଆଉ ଡିଣ୍ଡିମ ବଜାଇ ଦେଲା । ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଯେଉଁମାନେ ଟଙ୍କା ରଖିଥିଲେ, ମୁଣ୍ଡରେ ଅକାଳ ଚଡ଼କ ପଡ଼ିଲା ପରି ତାଙ୍କୁ ଲାଗିଲା । କିନ୍ତୁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଆଉ ବେଶୀ ବେଳ ଚିନ୍ତିତ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ । ହେଡ଼ ଅଫିସରୁ ପୁଣି ଟଙ୍କା ଆସି ଜମା ହେଲା । ସେ କ୍ଷତି ଲୋକଙ୍କୁ ସହିବାକୁ ହେଲା ନାହିଁ । ଆସିଷ୍ଟେଣ୍ଟ ମ୍ୟାନେଜର୍ ଯେ ଖୁବ୍ ଚତୁରତାର ସହିତ ଅର୍ଦ୍ଧେକ ଟଙ୍କା ରକ୍ଷା କରି ପାରିଥିଲେ ସେଥିପାଇଁ ସେ ଧନ୍ୟବାଦର ପାତ୍ର ହେଲେ । ସେ ହେଲେ ସେଇ ବ୍ୟାଙ୍କର ମ୍ୟାନେଜର । ତାଙ୍କ ତଳେ ରହିଲେ ଆଉ ଜଣେ ସହକାରୀ । ବ୍ୟାଙ୍କ ଆଗରେ ଏଣିକି ଗାର୍ଡର ସୁବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରି ଗଲା ।

ଏଣେ ପୋଲିସ ପକ୍ଷ ସରୋଜର ସନ୍ଧାନରେ ଯୋର୍ ସୋର୍‌ରେ ଲାଗି ପଡ଼ିଲେ । ସରୋଜର ଫଟୋ ଫେରାରୀ ଡ଼ାକାଏତ ଭାବରେ ବିଭିନ୍ନ ଖବର କାଗଜ, ପୋଲିସର ସି:ଆଇ:ଡ଼ି ବିଭାଗର ଗେଜେଟରେ ବାହାରିବାରେ ଲାଗିଲା ।

ଏ ସମସ୍ତ ଦେଖି ଶୁଣି ବୃଦ୍ଧ ଜମିଦାର ରମାକାନ୍ତ ବାବୁ ଅତିଶୟ ମର୍ମାହତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ଏକମାତ୍ର ପୁତ୍ର ସରୋଜର ଯେ

ଏପରି ଅବସ୍ଥା ହେବ ତା ସେ ମୋଟେ କଳ୍ପନା କରି ନ ଥିଲେ । ଯାର ଚରିତ୍ର ଏତେ ନିର୍ମଳ ସେ ଯେ କିପରି ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ ଡକାଏତ, ଘାତକ ରୂପରେ ଚିହ୍ନିତ ହେଲା, ସେଇ ଘଟଣା ତାଙ୍କୁ ଅତିଶୟ କ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ କରି ଦେଉଥିଲା । ତାଙ୍କର ହୃଦୟର ପ୍ରତିତନ୍ତ୍ରୀ ଯେପରି କାନ୍ଦି ଉଠୁଥିଲା···କିନ୍ତୁ କରିବେ କଣ ? ଆଉ ଯେ ଉପାୟ ନାହିଁ— ପୋଲିସ ଯେ ପ୍ରମାଣ ସଂଗ୍ରହ କରି ରଖିଚି । ତାକୁ ଖୋଜି ବାହାର କରିବାକୁ ପ୍ରବଳ ଚେଷ୍ଟା ଲଗେଇଚି ।···ସମ୍ବାଦପତ୍ରରେ ଫଟୋ ଦେଖିତାକୁ ଯେ ସମସ୍ତେ ଚିହ୍ନିପିବେ—ତାର ଆଉ ଉପାୟ କଣ ?···ଶେଷରେ କଣ ଏଇ ଦଶା ଭୋଗକରିବାର ଥିଲା ? ଜମିଦାର ପୁତ୍ର ଶୋକରେ ପ୍ରାୟ ଆହାର ନିଦ୍ରା ପରିତ୍ୟାଗ କରିଥିଲେ । ତେବେ ମଝିରେ ମଝିରେ ଶେଫାଳୀର ସାନ୍ତ୍ୱନା ବାଣୀ ଟିକିକ ତାଙ୍କର ସେଇ ନୈରାଶ୍ୟ ଜର୍ଜରିତ ଅନ୍ଧକାରମୟ ହୃଦୟ ଭିତରେ କ୍ଷୀଣ ଆଶାର ପ୍ରଦୀପ ଜାଳି ଦେଉଥିଲା ।

ସେ ଦିନ ସକାଳ ବେଳା, ଜମିଦାର ତାଙ୍କର ବୈଠକ ଖାନାରେ ଚିନ୍ତିତ ମନରେ ବସିଥିଲେ । ବିପିନବାବୁ ସେଇ କୋଠରି ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କଲେ । ଜମିଦାର, ଚନ୍ଦ୍ରାରାଜ୍ୟରୁ ଫେରି ଆସି, ଗୋଟିଏ ହତାଶର ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ତ୍ୟାଗ କରି କହିଲେ—ବିପିନ ବାବୁ ! ମୋତେ ଯେ ଘୋରଆଉ ଅନ୍ଧାର ଦିଶିଲଣି !

ବିପିନବାବୁ ମଧ୍ୟ ଦୁଃଖପୂର୍ଣ୍ଣ ହୃଦୟରେ କହିଲେ—"ମୁଁ ମଧ୍ୟ କମ ଦୁଃଖିତ ନୁହେଁ ଜମିଦାର ବାବୁ ! ସରୋଜ ମୋର ଜଣେ ପ୍ରଧାନ ବନ୍ଧୁ ! ତାକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ନ ଦେଖି, ତାର ଏପରି ଅପବାଦ ଶୁଣି ମୁଁ ମର୍ମାହତ ।

—"ତେବେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉପାୟ ! ଜମିଦାରଙ୍କର ଅଶ୍ରୁଳଚକ୍ଷୁ କୋଣରେ କରୁଣତାର ଗ୍ରୁପ୍ସା ।"

—"ସେଇ ବିଷୟରେ ତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବାକୁ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସିଚି । ତାର ମୁକ୍ତିର ନିମିତ୍ତ ଅନେକ ଚେଷ୍ଟା କରାଯିବ ।

—"ବୈକାଲ, ବାରିଷ୍ଟରଙ୍କ ପିଛୁ, ପାଣିପରି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ମୁଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି ବପିନବାବୁ ! ମୁଁ କେବଳ ଚାହେଁ ସରୋଜର ମୁକ୍ତି ।"

—"ସେତ ହେବ ଜମିଦାର ବାବୁ । ତେବେ ତା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ପ୍ରକୃତ ହତ୍ୟାକାରୀକୁ ଖୋଜି ବାହାର କରିବାକୁ ହେବ । ପ୍ରକୃତ ହତ୍ୟାକାରୀ ଧରା ପଡ଼ିଲେ ସରୋଜର ମୁଣ୍ଡରୁ ଏ କଳଙ୍କ ଲୋପ ପାଇଯିବ । ମୁଁ ଆଜି ସରୋଜର ବନ୍ଧୁ ବିଜୟ ପାଖକୁ ଚିଠି ଲେଖିଚି । ଚିଠି ପାଇଲା ମାତ୍ରେ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଚାଲି ଆସିବେ । ଡିକେ-ଲିଭରେ ସେ ଖୁବ୍ ଧୂରନ୍ଧର—ତାଙ୍କଠାରୁ ବହୁତ କିଛି ସାହାଯ୍ୟ ପାଇବାର ଆଶା । ତା ପରେ ଏଇ ଡକାଏତ ଦଳକୁ ଧରିବାକୁ ମୁଁ ଯେଉଁ ପ୍ଲାନ୍ କରିଚି ସେଥିପାଇଁ ମୋର ଜଣେ ପ୍ରଧାନ ସହକାରୀ ଲୋଡ଼ା—ମୁଁ ଜାଣିଚି, ବିଜୟବାବୁ ଏଥିରେ ଉପଯୁକ୍ତ ।···ସେଥିର ତାଙ୍କର ସମ୍ପର୍କରେ ଆସି ମନେ ମନେ ତାଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରିନେଇଥିଲି ।

—"ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସେଇ ବିଜୟର କଥା ବାରମ୍ବାର ଭାବୁଚି ବପିନ ବାବୁ । ସରୋଜକୁ ସେ ଯେ ଅନ୍ତରର ସହିତ ଭଲପାଏ । କି ଶୁଭ ବେଳରେ ସରୋଜ ସହିତ ତାର ବନ୍ଧୁତା ଆରମ୍ଭ ହେଲା ଯେ·········"

ଜମିଦାର ବାବୁ ଏତିକି କହି ନୀରବ ରହିଲେ ଏବଂ ପୁଣି କିଛିକ୍ଷଣ ଚନ୍ତାକରି କ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାଣରେ କହିଲେ—କିନ୍ତୁ କଣ କରିବ

ବିପିନବାବୁ, ଦସ୍ୟୁ ତପନ ଯେ ଏଣେ ପାରେଣ୍ଟ ପରି ଠିଆହୋଇ ମୋ କଳ୍ପନାରେ ବାଧା ଦେଉଛି । ନଚେତ୍......

—"ଆପଣଙ୍କର କଣ ବିଶ୍ୱାସ, ତପନ ଏ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲିପ୍ତଅଛି ?"

—"ନା—ନା, ମୁଁ ଯେତେ ଦୂର ଜାଣେ ସେ ନ ଥାଇ ପାରେ । କାରଣ ମନୁଷ୍ୟଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବାର ସେ ଖୁବ୍ ବିପକ୍ଷରେ । ତଥାପି ସମସ୍ତେ ଯେ ତାକୁ କହନ୍ତି ଦସ୍ୟୁ ବୋଲି । ତା ହାତରେ କିପରି ମୋର ସ୍ନେହର......

ଜମିଦାର ବାବୁଙ୍କ କଥାରେ ବାଧାଦେଇ ବିପିନ ବାବୁ କହିଲେ—"ଥାଉ ଥାଉ ଜମିଦାର ବାବୁ—ସେ ପଛର କଥା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମକୁ ଦେଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ ସରୋଜର ମୁକ୍ତିର ଉପାୟ ! ମିଃ ସୋମ୍ ତ ଶେଫାଳୀଦେବୀଙ୍କୁ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ କ୍ଷମା କରିଚନ୍ତି । ମୋର ମଧ୍ୟ ବିଶ୍ୱାସ ଶେଫାଳୀଦେବୀଙ୍କର ମନଭାବ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇ ଯାଇ ପାରେ । ବିଶେଷତଃ ବିଜୟବାବୁଙ୍କର ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସିଲେ...

ଭଗବାନ ସେୟା କରନ୍ତୁ—ତାର ଏଇ ସୁବୁଦ୍ଧି ହେଉ ବିପିନ ବାବୁ...! ମୁଁ ମଧ୍ୟ ବିଜୟକୁ ଦେଖିଲି ଦିନୁ......

ଜମିଦାରଙ୍କର ଅବଶିଷ୍ଟ ମନକଥା ମନ ଭିତରେ ରହିଲେ ମଧ୍ୟ ବିପିନ ବାବୁଙ୍କୁ ସେ କଥା ବୁଝିବାକୁ ବାକି ରହିଲି ନାହିଁ ।

ଆଉ କିଛି ସମୟ କଥା ବାର୍ତ୍ତା ପରେ, ବିପିନବାବୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଚାଲିଗଲେ ।

—❋—

ନଅ

ଏଥି ମଧ୍ୟରେ କେତେ ଦିନ ବିତି ଯାଇଚି । ଦିନେ ସକାଳ ବେଳା ବିପିନ ବାବୁ ପୋଷ୍ଟମ୍ୟାନ ହାତରୁ ଖଣ୍ଡିଏ ଚିଠି ପାଇ ଏକେ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ ଉଠିଲେ ଯେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମୋଟର ନେଇ ଛୁଟିଲେ ଜମିଦାରଙ୍କ କୋଠା ଅଭିମୁଖରେ ।

ଜମିଦାର ମଧ୍ୟ ସେଇ ଚିଠିଟି ପଢ଼ି ଅତିଶୟ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ କହିଲେ—"ଆଜ ରାତି ଦୁଇଟାର ଏକ୍ସପ୍ରେସ୍‌ରେ ତ ?"

—"ହଁ ।"

—"ତେବେ ଆପଣ ଆଜ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଆସିବେ । ଏଇଠି ଖିଆ ପିଆ କରି ଠିକ୍ ସମୟ ଆଗରୁ ଦୁହେଁ ଯିବା ଷ୍ଟେସନ । ନୂଆ ଲୋକ —କେବେ ସିନା ଥରେ ଅସିଥିଲେ । ତାଙ୍କୁ ରିସିଭ୍ କରି ଆଣିବା ଦରକାର···!···ମୁଁ ଉପର ମହଲର କେତେଟା ରୁମ୍ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରି ଦେଉଚି ।

—ହଉ, ଆପଣଙ୍କର ଇଚ୍ଛା । ମୋର ଇଚ୍ଛାଥିଲା ଦୁହେଁ ମୋ ବସାରେ ଏକାଠି ରହିଯିବୁ ।

ନା, ନା, ଆପଣ ଏତେ ବ୍ୟସ୍ତ ହେବେ କାଇଁକି ?···ବିପିନ ବାବୁ ! ତାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ମୋର ଏଇ କୋଠରେ ରଖିବା ମୋର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଭିନ୍ନେ ।

ବିପିନ ବାବୁ ଆଉ କୌଣସି ଆପତ୍ତି କଲେ ନାଇଁ ।

× × × ×

ସେଦିନ ରାତ୍ରି ନଅଟାରେ ଜମିଦାର ଏବଂ ବିପିନବାବୁ ଯେତେବେଳେ ବିଜୟ ବାବୁଙ୍କୁ ଧରି ଷ୍ଟେସନରୁ ଫେରିଲେ, ବିପିନ ବାବୁଙ୍କ ମୁଖମଣ୍ଡଳରେ କେଜାଣି କାହିଁକି ଗମ୍ଭୀର ଚିନ୍ତାର ରେଖା । ବିଜୟ ବାବୁ ବିପିନ ବାବୁଙ୍କ ମୁଖମଣ୍ଡଳକୁ ଥରକୁ ଥର ନିରୀକ୍ଷଣ କରି ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ—"ଆପଣତ ଖୁବ୍ ଚିନ୍ତିତ ଥିଲପରି ଜଣା ଯାଉଅଛି ବିପିନ ବାବୁ ।

"ବିପଦ ଯେ ଘନେଇ ଆସିଲଣି—ସେଥିପାଇଁ ଚିନ୍ତିତ ହେବାକୁ ପଡ଼ୁଛି ।"

—"ମାନେ ? ନିକଟ ଭବିଷ୍ୟତରେ କ'ଣ କୌଣସି ବିପଦର ଆଶଙ୍କା ଦେଖିଚନ୍ତି ।"

—"ହଁ ଖୁବ୍ ନିକଟରେ ।"

—"କି ପ୍ରକାର ବିପଦ ବିପିନ ବାବୁ !" ଜମିଦାରଙ୍କର ଭୀତ କଣ୍ଠ ସ୍ୱର ଶୁଣାଗଲା ।

ବିପିନ ବାବୁ କହିଲେ—"ଟ୍ରେନ ଆସିବା ଆଗରୁ ମୁଁ ପ୍ଲାଟଫର୍ମ ସେପାଖରେ ଯେଉଁ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିଲି, ଯେଉଁ କଥା ଶୁଣିଲି ସେଥିରେ ଭୟ ପାଇବାର ଯଥେଷ୍ଟ କାରଣ ଅଛି···!

—"ଭଲ ରକମର ବୁଝାଇ କହନ୍ତୁ ବିପିନ ବାବୁ !"

—"ସବୁ କଥା କହି ମୂଲ୍ୟ କିଛି ନାହିଁ—କେବଳ ଏତିକି ଜାଣିଥାନ୍ତୁ, ଶେଫାଳୀ ଦେବୀଙ୍କ ଉପରେ ବିପଦ ଘନେଇ ଆସୁଚି । ସେଇ ଅଦ୍ଭୁତ ତରୁଣୀ ନାଗ୍ନି ତାର ଭାଇ ସାଙ୍ଗରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବା ସମୟରେ ମୁଁ ଉହାଡ଼ରେ ଥାଇ ଶୁଣି ପାରିଚି ।···ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସେମାନଙ୍କୁ ପୋଲିସ ହାତରେ ଦେବାକୁ ମୋର ଇଚ୍ଛା ଥିଲ କିନ୍ତୁ ତା କଲେ ଯେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସିଦ୍ଧ ହୋଇ ପାରି ନ ଥାନ୍ତା

ସେଥି ନିମିତ୍ତ କିଛି କାଳ ନାହିଁ ଭବିଷ୍ୟତ ବିପଦକୁ ବିଦେବକୁ ସମ୍ଭାଳି ନେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା କୁ ପଡ଼ିବ।...

ମୋଟରେ ଆସି ଜମିଦାରଙ୍କର କୋଠା ଆଗରେ ପହଞ୍ଚିଲା। ପୂର୍ବରୁ କେତୋଟି କୋଠରୀ ବିଜୟ ବାବୁଙ୍କ ନିମିତ୍ତ ସଜ୍ଜିତ ହୋଇ ରହିଥିଲା। ବିଜୟ ବାବୁ ଯେତେବେଳେ ଖିଆ ପିଆ ଶେଷକରି ବିଶ୍ରାମ ନେବାକୁ ଗଲେ, ବିପିନ ବାବୁ ନିଜ ବସାକୁ ଫେରିଲେ, ଶୋଇବାକୁ ଗଲେ ସତ କିନ୍ତୁ ନିଦ ଆସିଲା ନାହିଁ। କୌଣସି ଅଦ୍‌ଭୁତ ଚିନ୍ତାରେ ତାଙ୍କର ମସ୍ତିଷ୍କ ଘୂରି ଯାଇଥିଲା। ଶେଫାଳୀ ଦେବୀଙ୍କ ଉପରେ ପଡ଼ିବ ବିପଦ—ପୁଣି କାଲି ରାତି ଭିତରେ।...ସେଇ ଅଦ୍‌ଭୁତ ନାରୀ ଯେ ରହିଚି ସ୍ଥା ମୂଳରେ।...କିଏ କହିବ ଆଜି ମଧ ବିପଦ ଆସି ନ ପାରେ। କାଲି ପାଇଁ ସେ ତାରି କରିଚି ସତ—ହେଲେ, ଆଜି ଯେ ସୁଯୋଗ ଦେଖିଲେ ବାଦ ନ ସାଧିବ କିଏ କହିବ ? ନା-ନା-ନା ଏପରି ଶୋଇ ରହିଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ। ବର୍ତ୍ତମାନ ବିପଦ ଉପରେ ବିପଦ ମାଡ଼ି ଆସୁଚି—ଗୋଟିଏ ବିଦ୍ଧିଷ୍ଣୁ ପରିବାର ଧ୍ୱଂସ ହେବାକୁ ଯଉଚି, ବିଶେଷ ସାବଧାନ ନ ହେଲେ ବିପଦ ଘଟି ପାରେ—ବିଶେଷତଃ ଏଇ ଦୁଇ ଦିନ ଜଗି ରହି ସେଇ ଅଦ୍‌ଭୁତ ନାରୀର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଦେଖି ନେବା ଦରକାର।

ବିପିନ ବାବୁ ବିଛଣାରୁ ଉଠି ବସିଲେ। ଗାଢ଼ କଳା ରଙ୍ଗର କୋଟରେ ନିଜ ଶରୀରକୁ ଢାଙ୍କି ପିସ୍ତଲ ଧରି କୋଠରୀ ଭିତରୁ ବାହାରି ଆସିଲେ। ବିଶ୍ୱସ୍ତ ସହକାରୀ ରାମଶଙ୍କରକୁ କିଛି କହିବା ପରେ ଆଗେଇ ଚାଲିଲେ ଜମିଦାରଙ୍କ କୋଠା ଆଡ଼େ, ପ୍ରାୟ ଅଧ-ମାଇଲ ଦୂରରେ ଜମିଦାରଙ୍କ କୋଠା—ଖୁବ୍ ସତର୍କତାର ସହିତ ଆଗେଇ ଚାଲିବା ଯୋଗୁ, ବିପିନ ବାବୁଙ୍କୁ କୋଠା ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ପ୍ରାୟ ଘଣ୍ଟାଏ ଲାଗିଲା।

ବିପିନ ବାବୁ ଅଦୂରରୁ କୋଠାଟିକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କଲେ । ଅନ୍ଧାର ହେତୁ କୋଠାଟି ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦେଖା ଯାଉଥିଲା । ଉପର ମହଲାର ଜମିଦାରଙ୍କ ଶୟନ କକ୍ଷରେ ଲଣ୍ଠନର କ୍ଷୀଣ ଆଲୋକ ଦେଖା ଯାଉଥିଲା, ବିପିନ ବାବୁ ଜାଣନ୍ତି, ଜମିଦାର ଲଣ୍ଠନ ଆଲୋକ ସାମାନ୍ୟ କମାଇ ନିଦ୍ରା ଯାଆନ୍ତି—ବିପିନ ବାବୁ ମନେ ମନେ ଭାବିଲେ, ଯଦି ବିପଦ ଆସେ ତେବେ କୋଠାର ଏଇ ସାମନା ପାଖରୁ ନୁହେଁ—ପଛ ପାଖରେ ହୁଏତ ସେଇ ଅଦ୍ଭୁତ ନାରୀର ଆବିର୍ଭାବ ହୋଇ ପାରେ, ସେ କୋଠା ଚାରିପାଖରେ ଘେରିଥିବା ପାଚେରୀ କାନ୍ଥେ ୨ ଯାଇ କୋଠା ପଛ ପାଖରେ ଠିଆ ହେଲେ । ତାଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ପାଚେରୀ ଡେଇଁ କେହି କୋଠା ଭିତରକୁ ପଶୁଛି କି ନାହିଁ ଦେଖିବାକୁ । ବିପିନ ବାବୁ ଅନେକ ସମୟ ଅପେକ୍ଷା କଲେ କିନ୍ତୁ କାହାକୁ ଦେଖିଲେ ନାହିଁ—କାହାର ପାଦ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଲେ ନାହିଁ !···ପାଖ ଥାନା ଘଣ୍ଟାରେ ଠନ୍ ଠନ୍ ହୋଇ ଦୁଇଟା ବାଜିଲା !···ଭାବିଲେ ଯଦି ବିପଦ ଆସିଥାନ୍ତା ତେବେ ଏଇ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଆସିଥାନ୍ତା । କାରଣ ଆଉ ମାତ୍ର ଦୁଇ-ଘଣ୍ଟା ପରେ ରାତି ପ୍ରଭାତ ହେବ !···ନା···ନା, ଆଜି ବୋଧ ହୁଏ ନୁହେଁ—!··ତଥାପି ଆଉ କେତେ ସମୟ ଅପେକ୍ଷା କରି ବିପିନ ବାବୁ ଫେରି ଯିବାକୁ ବାହାରୁ ଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ସେଇ ସମୟରେ କେହି ଜଣେ ସ୍ତ୍ରୀ ମୂର୍ତ୍ତି ପରି ତାଙ୍କର ଆଡ଼କୁ ଆସୁଥିବାର ଜଣାଗଲା—ସେଇ ଅଜ୍ଞାତ ସ୍ତ୍ରୀ ମୂର୍ତ୍ତି ଯେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖିଛି, ତାହା ତାଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ହେଲା ନାହିଁ । ସେ ସେଇ ସ୍ଥାନରେ ଠିଆ ହୋଇ ତାର ଗତି ବିଧି ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଦେଖିଲେ ଲୋକଟା ପାଚେରୀ ଡେଇଁ କୋଠା ର ହତା ଭିତରକୁ ପଶିବାର କୌଣସି ଉଦ୍ୟମ କରୁ ନାହିଁ—

କେବଳ ପ୍ରହରୀ ପରି ପାଚେରୀ ଏ ପାଖ ସେ ପାଖ ଘୂରି ବୁଲୁଚି— ହାତରେ ତାର ପିସ୍ତଲ୍ ।

ନିକଟକୁ ଯାଇ ସେଇ ଲୋକଟିକୁ ଚିହ୍ନିବାକୁ ବିପିନ ବାବୁଙ୍କର କୌତୁହଳ ଜାତ ହେଲା । କିଛି ଦୂର ଯାଇ ତା ଦେହରେ ଟର୍ଚ୍ଚ ଆଲୋକ ନିକ୍ଷେପ କଲେ, ତା ପରି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସେଇ ଲୋକଟା ଖର୍ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ରହିଲା,—କିନ୍ତୁ ଲୋକଟିକୁ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ବିପିନ ବାବୁଙ୍କର ସନ୍ଦେହ ଦୂରହେଲା । ଭାବିଲେ—ଏ ପୁଣି ଏଠାରେ କାହିଁକି ? ଏଯେ ବିଜୟ ବାବୁଙ୍କର ଚାକର । ଡାକିଲେ —"ଆରେ ଖ୍ରୀମା !"

ବିପିନ ବାବୁଙ୍କର ପାଟି ବାରିପାରି ଖ୍ରୀମାର ସନ୍ଦେହ ଦୂର ହେଲା । କାରଣ ପୂର୍ବଥର ବିଜୟ ବାବୁ ଏଠାକୁ ଆସିବା ସମୟରେ ବିପିନ ବାବୁଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ତାର ପରିଚୟ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଏଥର ମଧ୍ୟ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଚିହ୍ନି ପାରିଲା ।

ଖ୍ରୀମା କିଛି ଉତ୍ତର ଦେବା ଆଗରୁ ବିପିନ ବାବୁ ଆହୁରି ନିକଟକୁ ଚାଲି ଆସି କହିଲେ—"ତୁ ଏଠାରେ କ'ଣ କରୁଚୁ ଖ୍ରୀମା ?"

ଖ୍ରୀମ ଖୁବ୍ ନମ୍ର ସ୍ୱରରେ କହିଲା—"ଉକିଲ ବା ଙ୍କର ଆଦେଶ ହୋଇଚି ଆଜ୍ଞା !"

—"ତୋତେ ଆଦେଶ କରିଚନ୍ତି ଏମିତି ଜଗି ରହିବାକୁ ?"

—"ଏଠିପରି କୁଆଡ଼େ ଖୁବ୍ ଚୋରୀ ଡକାଏତି ଚାଲିଚି ! ଆମେତ ବାବୁ ଏଠି ନୂଆ—ଏ ଜାଗାର ଟିକିଏ ଗତି ବିଧି ଦେଖି ନେବା ଦରକାର ! ସେଥିପାଇଁ ଏ କୋଠା ଚାରିପାଖ ଟିକିଏ ବୁଲି ଆସୁଥିଲି ।"

—"ତୁମେ କମ ସାହସୀ ନୋହୁ !"

—"ଭୟ କ'ଣ ଆଜ୍ଞା—ମୋ ହାତରେ ଯେ ପିସ୍ତଲ । ଓକିଲ ବାବୁ ମୋ ପାଇଁ ଏହାକୁ କିଣି ଦେଇ ଲାଇସେନ୍‌ସ କରି ଦେଇ-ଚନ୍ତି । ଆଉ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରେଟର ଡକାଏତଙ୍କ ନା ଶୁଣିଲେ ମୋର ହାଡ଼ ଜଳେ । କଲିକତାରେ ରହି ରହି କେତେ ଥର ଡାକୁଙ୍କର ହାବୁଡ଼ରେ ପଡ଼ି ଫିକର ଫାକର କରି ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ ନଜର ବନ୍ଦି ଦେଖେଇ ଖସି ଆସିଛୁ ।

—"ତୁ ତ ବ ଗୋଟାଏ ଧୁମା ହୋଇଚୁ ରେ !···ତୋତେ ଦେଖି କୋଉ ଡକାଏତ ହେଲେ ତୋ ପାଖକୁ ସହଜେ ପଶି ପାରିବ କି ?···ବିପିନ ବାବୁ ହସି ହସି କହିଲେ—ଖ୍ରୀମା ମାରିବରେ ଠିଆ ହୋଇ ଆତ୍ମ ପ୍ରଶଂସା ଶୁଣି ମନେ ମନେ ପୁଲକିତ ହୋଇ ଉଠୁ ଥାଏ ।

ଆଉ କିଛି ସମୟ କଥାବାର୍ତ୍ତା ପରେ ବିପିନ ବାବୁ କହିଲେ ଏଥର ଭୟର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ—ଆଉ ଘଣ୍ଟାଏ ପରେ ସକାଳ ହୋଇଯିବ ।

"ହଁ ଆଜ୍ଞା, ଠିକ୍ ସେଯୁ—ଆପଣ ଆଉ ମିଛରେ କାହିଁକି ରହିବେ । ଚାଲି ଯାଆନ୍ତୁ—ମୁଁ ବି ଯାଉଚି ଶୋଇବି ।

ବିପିନବାବୁ ବସାକୁ ଫେରିବାର ଅଳ୍ପ ସମୟପରେ ସକାଳ ହେଲା । ତାଙ୍କୁ ମୋଟେ ଭଲ ଲାଗିଲା ନାହିଁ । ଭାବିଲେ ଆଜରାତିରେ ବିପଦ ଆସିପାରେ । ପୋଲିସକୁ ଏ ବିଷୟ ଖବର ଦେଇ କାର୍ଯ୍ୟାବଳି ନେବା ଦରକାର । ପୁଣି ମନେ ମନେ ଭାବିଲେ, ନା—ନା, ଏପରି

କଲେ କାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧି ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ନିଜେ ନିଜେ ଏ ସବୁର ପ୍ରତିକାର କରିବାକୁ ହେବ । ଯଦି ଦରକାର ହୁଏ ବିଜୟବାବୁ ଅଛନ୍ତି ସାଙ୍ଗରେ । ସେ ମଧ୍ୟ ଯୁବକ – ସାହାସୀ—ବଳବାନ୍ । ତେବେ— ତେବେ ସେ ଏ ବିଷୟରେ ରାଜି ହେବେ କି ନାହିଁ —?···ଏ ବିପଦ ମୁହଁକୁ ଝାଂପ ଦେବେ କି ନାହିଁ !···ସେତ ଆଉ ମୋ ପରି ଏଡ୍‌ଭେନ୍‌ଚରସ୍ ଲାଇଫ୍‌ ଲିଡ୍ କରୁ ନାହାନ୍ତି ।···ବିପିନବାବୁ ମନେ ମନେ କେତେ ଚିନ୍ତା କରିବାରେ ଲାଗିଲେ ।

ଘୁରୁଁ ଘୁରୁଁ ଦିନ ଆଠଟାହେଲା । ବିପିନବାବୁ ନିତ୍ୟକର୍ମସାରି ଜମିଦାରଙ୍କ କୋଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ପ୍ରାୟ ଦଶଟା । ସେ ସିଧା ଉପର ମହଲାକୁ ଉଠି ବିଜୟବାବୁଙ୍କର କୋଠରି ସାମନାରେ ଠିଆ ହେଲେ ।

ବିଜୟବାବୁ ସେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ଆଇନ୍‌ପୁସ୍ତକ ଖୋଲି ନିବିଷ୍ଟ ଚିତ୍ତରେ ପଢ଼ି ଚାଲିଥାନ୍ତି । ବିପିନବାବୁଙ୍କର ଯୋତାର ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ସେ ବହିରୁ ମୁହଁ ଫେରାଇ ଚାହିଁଲେ ଏବଂ ମୃଦୁହାସ୍ୟ କରି କହିଲେ – ସୁପ୍ରଭାତ । ଆସନ୍ତୁ···ଆସନ୍ତୁ !·· ଏତେ ଡେରିକଲେ ଯେ, ଏକାଦିନକେ କଣ ପୁରୁଣାହୋଇ ଗଲୁକି ?

ବିପିନବାବୁ ମଧ୍ୟ ହସି ହସି କହିଲେ—"ପୁରୁଣା ହୋଇ ନାହାନ୍ତି । ଆଉ ଦିନାକେତେ ଗଲେ ବଳେ ବଳେ ପୁରୁଣା ହୋଇ ଯିବେ ଯେ !

ଉଭୟେ ହସିଉଠିଲେ । ହାସ୍ୟ ରୋଳ ଥମିବା ପରେ, ବିପିନ ବାବୁ ପାଖ ଚଉକିରେ ବସି ପଡ଼ୁ ପଡ଼ୁ କହିଲେ – "କଣ, ସରୋଜର ମୁକ୍ତିର ଉପାୟ କିଛି ଦେଖୁଚନ୍ତି ?

—"ଦେଖାଯାଉ—ସରୋଜ ତ ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ନିରୁଦ୍ଦେଶରେ ।

—"ଆଜି କାଗଜ ପଢ଼ିଲେଣି ।"

— ନା । "କଣ ସେମିତି କିଛି ବିଶେଷ ଖବର ଅଛି କି ?"

—"ହଁ, ଏଇ ସରୋଜ ବିଷୟରେ ।"

—"ସରୋଜ ବିଷୟରେ ?—ଖବରଟା କଣ ଶୁଣେ ।

—ସେ ଯେ ପୋଲିସ ହାତରେ ପଡ଼ିଥିଲା କିନ୍ତୁ କୌଶଳକରି ଖସି ପଳେଇଛି ।...ଏଟା କଣ ସେ ଭଲ କଲା ବିଜୟବାବୁ ?"

—"ନା—ଏଥିରେ ପୋଲିସ ପକ୍ଷର ଓ ଅନ୍ୟାମାନଙ୍କର ସନ୍ଦେହ ଆହୁରି ବଢ଼ି ଉଠିବ ।

"ଆଚ୍ଛା, ଆପଣଙ୍କର ସରୋଜ ବିଷୟରେ କଣ ଧାରଣା କହନ୍ତୁ ତ ବିଜୟବାବୁ ।

—"ମୋର ଯେତେ ଦୂର ଧାରଣା ସରୋଜ ଏତେ ନୀଚ ନୁହନ୍ତି । ଯଦିଓ ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ମୋର ଅଳ୍ପ ଦିନର ବନ୍ଧୁତ୍ୱ ତେବେ ସୁଦ୍ଧା ସେଇ ଭିତରେ ତାଙ୍କର ଅନେକ ମହତ ଗୁଣର ପରିଚୟ ପାଇଛି । ତେବେ ଏ ଜନରବକୁ ବନ୍ଦକରିବ କିଏ ?"

—"ପୋଲିସ ଯେତେବେଳେ ତା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏତେ ପ୍ରମାଣ ସଂଗ୍ରହ କରିଛି ଆମରି ଉପାୟ କଣ ?"

—"ପୋଲିସ ପକ୍ଷର ସେଇ ସନ୍ଦେହକୁ ଅମୂଳକ ବୋଲି ପ୍ରମାଣ କରିବାକୁ ହେବ ବିପିନବାବୁ । ବିଜୟ ବାବୁଙ୍କ କଥାରେ ଦୃଢ଼ତାଥିଲା ।"

ବିପିନବାବୁ ପୁଣି ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ—"ଆଚ୍ଛା, ମିଃସୋମ୍ ଯେଉଁ ଡକାଏତ ଦଳର ଚିହ୍ନ ପାଇଚନ୍ତି .ସେ ଦଳ ସାଙ୍ଗରେ ସରୋଜ

ସଂପୃକ୍ତ ଥିବା କ'ଣ ସତ୍ୟ ବୋଲି ଆପଣଙ୍କର ଅନୁମାନ ?···ତାପରେ ପରେ ସିଟି ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ମ୍ୟାନେଜର୍ ର ହତ୍ୟା କାଣ୍ଡ ସହିତ···"

ବିପିନବାବୁଙ୍କ କଥାରେ ବାଧାଦେଇ ବିଜୟବାବୁ କହିଉଠିଲେ —"ମୁଁ ଖବର କାଗଜରୁ ଯାହା ଜାଣିପାରୁଚି, ସରୋଜବାବୁ ସେଇ ଡକାଏତ କବଳରେ ।"

—"ଏଁ ! ଆପଣ କ'ଣ ପ୍ରକୃତରେ ଏ ସନ୍ଦେହ କରୁଚନ୍ତି ?"

—"ଏ ମୋର ନିଜର ସନ୍ଦେହ କଥା କହୁଚି । ତେବେ ଯଦିଓ ସେ ମିଶିଥାନ୍ତି, ତାଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କ'ଣ କିପରି କହିହେବ ?"

—"କିପ୍ରକାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଆପଣଙ୍କ ଅନୁମାନ ?"

—"ମୋର ଯେତେଦୂର ସନ୍ଦେହ ସେ ଦସ୍ୟୁ ତପନ ସହିତ ମିଶି ସେଇ ଡକାଏତଦଳକୁ ବିନାଶ କରିବାକୁ ଲାଗିପଡ଼ିଚି ।"

ବିପିନବାବୁ ମୃଦୁହସି କହିଲେ—"ଏ ହୁଏତ ଆପଣଙ୍କର ଭ୍ରମ ଧାରଣା—କାରଣ ଅନେକଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ସେଇ ଡକାଏତ ଦଳଟାହିଁ ଦସ୍ୟୁ ତପନର ।"

—"ଆପଣ ମଧ୍ୟ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ସମସ୍ତଙ୍କର ସାଙ୍ଗରେ ।'

— ସେ କଥା ଅବଶ୍ୟ ଆପଣଙ୍କୁ ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଠିକ୍ଭାବରେ କହିପାରି ନାହିଁ । କାରଣ ମୁଁ ଯାହା ଭାବଚି·····"

—ଖୋଲି କହନ୍ତୁ—ବନ୍ଦ ରହିଗଲେ ଯେ ।

—"ନା—ବର୍ତ୍ତମାନ ଏ କଥାକୁ ମୁଁ ଗୁପ୍ତ ରଖିବାକୁ ଚାହେଁ ଯଥାସମୟରେ କହିବି ।"

—"ଆଚ୍ଛା, ଆପଣଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ! ତେବେ ମୋର କାହିଁକି ବିଶ୍ୱାସ ହେଉ ନାହିଁ । ଦସ୍ୟୁ ତପନଦ୍ୱାରା ଏତେ ବଡ଼ ଇନ୍ସପେକ୍ଟର ଭଳା ଏତ ଭଲ ଗଣ୍ଡା ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ! ···ଆପଣ ହୁଏତ ଦସ୍ୟୁ ତପନର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ କେତେ ଥର ଶୁଣିଥିବେ—ଡିଟେକ୍‌ଟିଭ୍ ଯେବେହେଲୁ କେତେ ଥର ତା ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସିଥାଇ ପାରନ୍ତି ମଧ୍ୟ ।"

ବିପିନ ବାବୁ କିଛି ନ କହି ନୀରବରେ ବସି ରହିଲେ—ତାଙ୍କର ସେଇ ନୀରବତାରୁ ସେ ଯେପରି ବିଜୟ ବାବୁଙ୍କ କଥାରେ ଏକମତ ବୋଲି ଜଣା ଯାଉଥିଲା ।

ବିଜୟ ବାବୁ ପୁଣି କହିଲେ—ସମ୍ଭବ ତା ସତ୍ୟ ହୋଇଥାଏ ବଲେ ଜଣା ପଡ଼ିବ ଯେ । ଭାରତ ବିଖ୍ୟାତ ଡିଟେକ୍‌ଟିଭ୍ ମିଃ ସୋମ୍ ଏଇ ଦସ୍ୟୁ ତପନଟାର ପିଛା ପ୍ରାଣପଣେ ଲାଗି ପଡ଼ିଚନ୍ତି !

ବିପିନ ବାବୁ କହିଲେ—କେବଳ ତାଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭର କଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ ବିଜୟ ବାବୁ ! ଆମକୁ ପ୍ରାଣପଣେ ଲାଗି ପଡ଼ିବାକୁ ହେବ । ଆପଣ ମଧ୍ୟ ମୋତେ ଏ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ ବୋଲି ବିଶେଷ ଅନୁରୋଧ ।

—"ନିଶ୍ଚୟ ! କେବଳ ଆଇନ କାନୁନ୍ ଦ୍ୱାରା ସରୋଜକୁ ମୁକ୍ତ କରିବା କଠିନ ହୋଇ ଉଠିବ କେତେକ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରମାଣ ଦରକାର – ସେ ବିଷୟରେ ଅନେକ କିଛି ଉପାୟ ଆମକୁ ଅବଲମ୍ବନ କରିବାକୁ ହେବ !

—"ଆପଣ ଯେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ ବୋଲି ନିର୍ଭର ଜବାବ ଦେଇଚନ୍ତି, ତାହା ଆପଣଙ୍କର ଉଦାରତାର ନିଦର୍ଶନ ।"

—"ଉଦାରତାର ନିଦର୍ଶନ ନୁହେଁ ବିପିନ ବାବୁ, ଏ ମୋର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ—ବନ୍ଧୁପ୍ରତି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।"

ବିପିନ ବାବୁ ବିଜୟ ବାବୁଙ୍କର ପ୍ରଶାନ୍ତ ମୁଖମଣ୍ଡଳକୁ କ୍ଷଣକାଳ ଚାହିଁ ରହିଲେ । କି ଉଦାର ! କି ମହତ୍ ! ଜଣେ ଅଳ୍ପ ପରିଚିତ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ନିଜକୁ ବିପଦର ମୁହଁରେ ଭସାଇ ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ । ବିପିନ ବାବୁ ମନେ ମନେ ଭାବିଲେ ଏଇ ଉଦାର ହୃଦୟ ଯୁବକଙ୍କ ଆଗରେ ଆଜି ରାତିରେ ଯେଉଁ କାଣ୍ଡ ଘଟିବାକୁ ଯାଉଛି ତାହା ଗୋପନ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ବରଂ ତାଙ୍କଠାରୁ ଅନେକ କିଛି ସହାଯ୍ୟ ପାଇବାର ଆଶା ।

—"ଗୋଟିଏ ଅଦ୍ଭୁତ ନାରୀ ଦ୍ୱାରା ଆଜି ରାତିରେ ଯେଉଁ କାଣ୍ଡ ହେବାକୁ ଯାଉଛି ତା ନିଶ୍ଚୟ ଆପଣ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ।

—"କି କାଣ୍ଡ ?"

—"ଗୋଟିଏ ଉନ୍ମାଦିନୀ ନାରୀ —ଯେ ୧ ଦସ୍ୟୁ ତପନର........"

"ଓ, ହଁ, ହଁ, ହଁ ବୁଝିଲି—ଖବର କାଗଜରେ ଏପରି କୌଣସି ବିଷୟ ପଢ଼ିବାର ମନେ ହେଉଛି । ସେ ଦସ୍ୟୁ ତପନକୁ ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଏ ବୋଲି....."

—"ଖାଲି ଭଲ ପାଏ ଏ ନୁହେଁ—ତା ପାଇଁ ସେ ପାଗଳୀ ପରି....."

—ବୁଝିଲି ! ତେବେ କିଏ ସେଇ ଅଦ୍ଭୁତ ଚରିତ୍ରା ନାରୀ ?

—"ସେଇ ତ ଗୋଟାଏ ମସ୍ତବଡ଼ ପ୍ରଶ୍ନ ? ସେ ପ୍ରଶ୍ନ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମାଧାନ ହୋଇ ପାରୁନାହିଁ । ତାର ଯୋଗୁ ତପନର ଆଶା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ପାରୁ ନାହିଁ, ପାରିବ ନାହିଁ ମଧ୍ୟ ।

—"ମାନେ ?"

—"ଆପଣ ବୋଧ ହୁଏ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ, ତପନ ପରି ଗୋଟିଏ ଦସ୍ୟୁ ହାତରେ ଜମିଦାର ତାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ସୁନ୍ଦରୀ କନ୍ୟାକୁ ଅର୍ପଣ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି ନାହିଁ ।"

—"ତା ମଧ୍ୟ ସ୍ୱାଭାବିକ ।"

—"ଖାଲି ସ୍ୱାଭାବିକ ନୁହେଁ ବିଜୟ ବାବୁ ! ତାର ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟ କାରଣ ଅଛି ।...ଆପଣ ସେ କଥା ବଲେ ବଲେ ଜାଣି ପାରିବେ ଯେ ।

—"ମୁଁ ?"

ବିପିନ ବାବୁ ମୃଦୁହାସ୍ୟ କରି କହିଲେ—"ଆଉ ସେ କଥା ...ହଁ ଶୁଣନ୍ତୁ ସେହି ଉନ୍ମାଦିନୀ ନାରୀ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଳୟ କାଣ୍ଡ ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ବସିଚି ଆଜି ରାତିରେ ।

—"କେଉଁଠାରେ ?"

—"ଏଇ କୋଠାରେ । ତାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର କନ୍ୟା ଶେଫାଳୀ ଉପରେ........"

ଆଉ ଥାଉ ବିପିନ ବାବୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ବୁଝିଲି । ନିରଞ୍ଜନର ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ଘଟଣା ଶୁଣିଲା ଦିନଠାରୁ, ମୋର ମନରେ ମଧ୍ୟ ଏଇ ସନ୍ଦେହଟା ଅଛି । ସେଥିପାଇଁ ଏଠାକୁ ଆସିଲା ବେଳଠାରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ଆସିଚି । ଆମାକୁ ସବୁବେଳେ ସତର୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଦେବାକୁ

କହୁଚ । ଏଥିପାଇଁ ଯେ ମନରେ ମୋର ଖୁବ୍ ଭୟ ପଶି ଯାଇଚ ଏ କଥା ଭାବନ୍ତୁ ନାହିଁ ଆପଣ । ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ ଆତ୍ମରକ୍ଷା କରି ପାରିବ ବୋଲି ଅନ୍ତତଃ ସାହାସ ଅଛି ।

—"କିନ୍ତୁ ଏହି ଅଦ୍ଭୁତ ନାରୀଟା ଯେ ଏକା ନୁହେଁ ବିଜୟ ବାବୁ ତା ସାଥିରେ ଗୋଟାଏ·····"

—"କି ରକମ ଦେଖିବାକୁ ସେଇ ଜୀବଟା ?"

—"ଠିକ୍ ଭାବରେ କହି ପାରୁନାହିଁ । ତେବେ ବଡ଼ ଅଦ୍ଭୁତ ରକମର, ଦାନବ ଆକୃତିର ସେଇ ଜୀବଟା—ଦେହରେ ତାର ନିଶ୍ଚୟ ଅସୀମ ବଳ । ସାମାନ୍ୟ ପିସ୍ତଲ୍ କିମ୍ବା ରିଭଲ୍ଭର୍ ଗୁଳିକୁ ବୋଧହୁଏ ଖାତିର କରେନା ।··କିନ୍ତୁ ସେଇ ନାରୀ ସହିତ ଏଇ ଅଦ୍ଭୁତ ଜୀବର ସମ୍ବନ୍ଧ କ'ଣ କିଛି ଜାଣି ହୁଏ ନା ।"

—ତାହା ଆମକୁ ଜାଣିବାକୁ ହେବ ବିପିନବାବୁ । ବିଜୟ ବାବୁ ଦୃଢ଼ସ୍ୱରରେ କହିଲେ ।

ଏପରି କେତେ ସମୟ ଧରି କଥାବାର୍ତ୍ତା ଚାଲିଲା ପରେ, ଜମିଦାର ନିଜେ କୋଠରୀ ଭିତରକୁ ପଶିଆସି କହିଲେ—"ଆସନ୍ତୁ ବିଜୟବାବୁ !--ଆପଣ ମଧ୍ୟ ଆସନ୍ତୁ ବିପିନବାବୁ । ସକାଳ ଭୋଜନଟା ଏଇଠି ଶେଷକରି ନିଅନ୍ତୁ"—ଶେଫାଳୀର ନିମନ୍ତ୍ରଣ ।

× × × ×

ସେ ଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଲା—ସନ୍ଧ୍ୟାପରେ ମାଡ଼ି ଆସିଲା ରାତି । ସେ ଦିନ ଅମାବାସ୍ୟାର ଅନ୍ଧକାର । ରାତି ଅଧ ବେଳକୁ

ଜମିଦାରଙ୍କ କୋଠା ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ନୀରବତାର ରାଜତ୍ୱ । ବିପିନ ବାବୁ ପିସ୍ତଲ ହସ୍ତରେ ପାଚେରୀର ଏ ପାଖ ସେ ପାଖ ଘୁରି ବୁଲୁଥିଲେ । ଖୁବ୍ ସତର୍କତାର ସହିତ ତାଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କେହି ଯେପରି ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ନ ପାରନ୍ତୁ ଏବଂ ସେ ଅନ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟ କଳାପ ଦେଖି ନେଇ ପାରିବେ । ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଭାବୀ ବିପଦ ଆପଦରୁ ଆତ୍ମରକ୍ଷା ପାଇଁ ସେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ରାତି ଯେତେ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ ଆସୁଥାଏ, ତାଙ୍କର ଉତ୍କଣ୍ଠା ସେତେ ବଢ଼ି ଚାଲିଥାଏ ।

···ହଠାତ୍ କୋଠା ଉପରୁ କୌଣସି ଭୀଷଣ ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ବିପିନ ବାବୁ ଚମକି ପଡ଼ି ସେ ଦିଗକୁ ଚାହିଁଲେ । ଏ କଣ···!···ତାଙ୍କର ଏପରି ଜଗି ରହିବା ତେବେ କଣ ବ୍ୟର୍ଥ ହେଲା— ଶତ୍ରୁ କଣ ତାଙ୍କୁ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ପ୍ରତାରିତ କରି କୋଠା ଭିତରକୁ ପଶି ଯାଉଛି । ତେବେ—ତେବେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉପାୟ···! ସେଇ ଆଡ଼ୁ ଭାସି ଆସିଲା କଡ଼୍, କାଡ଼୍, ମଡ଼୍ ମାଡ଼୍,— ଝରକା କବାଟରେ ଭୀଷଣ ଆଘାତର ଶବ୍ଦ—କୌଣସି ଗୋଟାଏ ବିକୃତ ସ୍ୱରରେ ହୁଙ୍କାର କରି କୋଠା ଉପରୁ ତଳକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିବାର ଶବ୍ଦ ଜଣାଗଲା, ତା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ପିସ୍ତଲ ଆୱାଜ। ବିପିନ ବାବୁ ସେଇଦିଗକୁ ତାଙ୍କର ପାୱାର ଫୁଲ୍ ଟର୍ଚ୍ଚର ଆଲୋକ ନିକ୍ଷେପ କଲେ କିନ୍ତୁ ତାକୁ ଭଲ ରକମ ଦେଖିବା ପୂର୍ବରୁ ସେଇ ଦାନବ ଆକୃତିର ବିପଣ୍ଡ କଳା ଜୀବଟା ପୁଣି ଗୋଟାଏ ଭୀଷଣ ହୁଁକାର କରି କେଉଁ ଆଡ଼େ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇ ଗଲା । ସେଇ ଭୀଷଣ ଆକୃତିର ଜୀବର ଦେହରେ ଦୁଇଟି ଧଳା ଜିନିଷ ଟର୍ଚ୍ଚ ଆଲୋକରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦେଖା ଯାଉଥିଲା । ବିପିନ ବାବୁ ସେଇ ଦିଗକୁ ଧାଇଁବାରେ ଲାଗିଲେ, କିନ୍ତୁ ସେଇ ଜୀବର ପାଦଶବ୍ଦ ଦୂରରୁ ଦୂରକୁ ମିଳେଇ ଗଲା ।

ବିପିନ ବାବୁ ହତାଶ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ—ମନେ ମନେ ଭାବିଲେ—ବର୍ତ୍ତମାନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କଣ ? ନିଶ୍ଚୟ ଶେଫାଳୀ ଦେବୀଙ୍କ ଉପରେ ପଡ଼ିଛି ବିପଦ—ନଚେତ୍ ସେଇ ଭୀଷଣ ଆକୃତିର ଜୀବ ଦେହରେ ସେଇ ଧଳା ଜିନଷଟି କଣ ?···ଜଣା ଯାଉଥିଲା ତାହା ମଣିଷ - ପୁଣି ନାରୀର ଶରୀର ପରି । ଖୁବ୍ ସମ୍ଭବ ସେଇ ଅଦ୍ଭୁତ ଜୀବ ଶେଫାଳୀ ଦେବୀଙ୍କର ଶୟନ କକ୍ଷ ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କରି ତାଙ୍କୁ ନେଇ ଆସିଛି, ଯେ କି ସେଇ ଅଦ୍ଭୁତ ନାରୀର ପାଳିତ ଜୀବ ପରି ମନେ ହୁଏ । ଏ ଅଦ୍ଭୁତ ଜୀବଟି ଅବା କିଏ ? ଏ ଡେଭିଲେ ଦାନବ ଆକୃତିର ଜୀବ ଏଠିକୁ ଆସିଲା କିପରି ? ଏ ନାରୀ ସହିତ ଅବା ତାର ଏ ରକମର ସମ୍ବନ୍ଧ ହେଲା କିପରି ? ଇସ୍ ! କି ଅସୀମ ସାହାସ ସେଇ ଅଦ୍ଭୁତ ଜୀବଟାର—ତିନିମହଲା କୋଠା ଉପରୁ ଅକ୍ଲେଶରେ ଲମ୍ଫ ପ୍ରଦାନ କରି ପାରିଛି, ଏ କି ଦୈତ୍ୟ ନା ଦାନବ ନା ଆଉ କିଛି ?···ଶେଫାଳୀ—ଶେଫାଳୀ ଦେବୀ ପଡ଼ିଚନ୍ତି ପୁଣି ତାରି ହାତରେ ! ଉଃ ! ବର୍ତ୍ତମାନ କରାଯିବ କଣ ? ପୂର୍ବରୁ ଆଉ ଟିକିଏ ସାବଧାନ ଏବଂ ସତର୍କ ହେବାର ଥିଲା ।···ବିଜୟ ବାବୁ କଣ କିଛି କଲେ ନାହିଁ—ସେତ କୋଠାର ଉପର ମହଲା ଜଗି ରହିବାର ଭାର ନେଇଥିଲେ···। ନା, ନା, ସେ ଅବା କରନ୍ତେ କଣ ? ଏଇ ଅଦ୍ଭୁତ ଜୀବ ଆଗରେ ତାଙ୍କର ଶକ୍ତି ଅବା କ'ଣ ? ତାଥାପି—ତଥାପି ଜଣାପଡ଼େ ପିସ୍ତଲ୍ ଏବଂ ବନ୍ଧୁକର ଯେଉଁ ଆଓ୍ବାଜ ଶୁଣା ଗଲା ତାହା ତାଙ୍କର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଗୁର୍କର ଖାମାର !···ମୁଁ ବୋଧ ହୁଏ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଭ୍ରଷ୍ଟ ହୋଇ ଯାଇଛି ।··ନା, ନା, ଆଉ ଖାଲି ଭାବିବାର ସମୟ ନାହିଁ—କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଶେଫାଳୀ ଦେବୀଙ୍କର ଜୀବନ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ହେବ ।

ବିପିନ ବାବୁଙ୍କର ହୃଦୟଗ୍ରାହ୍ୟ ଚିନ୍ତାର ସମୁଦ୍ର ଗର୍ଭରେ ସାହାସର ହିମାଳୟ ମୁଣ୍ଡ ଟେକ ଉଠିଲା । ଟର୍ଚ୍ଚର ଆଲୋକରେ ସେଇ ଅଦ୍ଭୁତ ଜୀବଟିର ପାଦଚିହ୍ନ ଦେଖି ଦେଖି ଆଗେଇ ଚାଲିଲେ । କେଉଁଠାରେ ପାଦଚିହ୍ନ ଦେଖାଯାଉଥାଏ, କେଉଁଠାରେ ମୋଟେ ଦେଖାଯାଉ ନ ଥାଏ । ବିପିନବାବୁ ବୁଝିପାରିଲେ ସେଇ ଅଦ୍ଭୁତ ଜୀବ ଲମ୍ଫ ପ୍ରଦାନକରି ଯାଇଛି – ତେଣୁ ଏପରି ହୋଇଛି ।

ସହର ଅତିକ୍ରମ କରି ବିପିନ ବାବୁ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ବୁଦୁ ବୁଦୁଳିଆ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କଲେ । ଜଙ୍ଗଲଟି ଧୀରେ ଧୀରେ ଘଞ୍ଚ ହୋଇଆସୁଥିଲା । ସେଇ ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟରେ ଏଇ ଅଦ୍ଭୁତ ଜୀବର ପାଦଚିହ୍ନ ଦେଖି ଗତିକରିବା ଅତି ଅସମ୍ଭବ ବ୍ୟାପାର ହୋଇ ଉଠୁଥିଲା । ତଥାପି ଅସୀମ ସାହସୀ ବିପିନବାବୁ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ନ ହରାଇ ଆଗେଇ ଚାଲିଲେ ଜଙ୍ଗଲ ଦାନବର ବୁକୁ ଚିରି । ନିକଟ ଭବିଷ୍ୟତର ରୋମାଞ୍ଚକର ଦୃଶ୍ୟ ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ନାଚିଉଠୁଥିଲା ତାଙ୍କର କଳ୍ପନା ଚକ୍ଷୁରେ ।

ସେତେବେଳେ ସାରା ଆକାଶକୁ ଢାଙ୍କି ଆଣୁଥିଲା କଳାମେଘର ଘନ ଆବରଣ। ରାତିର ସେଇ ଅନ୍ଧକାର ହୋଇ ଆସୁଥିଲା ତୀବ୍ରତର । ସେଇ ତୀବ୍ର ଅନ୍ଧକାର ଗର୍ଭରେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗର ନିବିଡ଼ ବନାନୀ ସତେ ଯେପରି ନୀରବରେ ଆତ୍ମ ଗୋପନ କରିଥିଲା, କେତେ ଅଜଣା ଅଶୁଣା ଲୋମାଞ୍ଚକ ରହସ୍ୟକୁ ଆହୁରି ରହସ୍ୟମୟ କରିବାକୁ ।

× × × ×

ଏହାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଭୟାବହ ଲୋମ ହର୍ଷଣକାରୀ ଘଟଣାକୁ ଜାଣିବାକୁ ପଢ଼ନ୍ତୁ.........

ଷ୍ଟ୍ରେ ଞ୍ଜ ଗାର୍ଲ ଦ୍ୱିତୀୟଭାଗ